

Часть С

Выполните одно из двух заданий.

20. Процесс опустынивания создаёт огромные трудности для человечества с 70-х годов XX века. Проанализируйте тенденции процесса опустынивания на территории Казахстана в связи с глобальной проблемой.

(a) Определите причины проблемы процесса опустынивания.

1) Изменение климата; 2) Неправильное ист. зем. упр.; 3) повышенная эксплуатация природных ресурсов; 4) возросшие ресурсы; 5) массовые пожары.

[2]

(b) Определите последствия проблемы.

1) Потеря плодородных почв
2) Ухудшение экологической обстановки
3) Угроза пресной воде
4) соц. экономические проблемы
5) климатические изменения.

[3]

(c) Предложите пути решения проблемы.

1) Применение ~~из~~ методов устойчивого земледелия
2) рациональное использование водных ресурсов
3) информирование населения о причинах опустынивания.

[5]

21. Проанализируйте проблему, возникающую в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

(a) Определите причины проблемы, возникающей в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

.....

.....

.....

.....

..... [2]

(b) Определите последствия проблемы.

.....

.....

.....

.....

..... [3]

(c) Предложите пути решения проблемы.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... [5]

Цена А - 105

Цена В - 215

Цена С - 85

Общая сумма - 395

сумма : хорошо

Приказано: Издательство В.К.

Директор: Мамкина В.И. Март

ассистент: Исаева Г.В. З.К. З.К.

Исаева Г.В. И.И.



Экзаменационный материал итоговой аттестации

Предмет: География

Направление: общественно-гуманитарное по обновленному содержанию образования

Название организации

образования: КТУ Общественно-гуманитарное по обновленному содержанию образования

Класс: II Литер: Б

ФНО обучающегося: Сурена Янши

Часть А

На каждый вопрос даны четыре варианта ответа: А, В, С, и D. Выберите один ответ, который считаете правильным, поставив галочку (✓) в соответствующей ячейке.

1. Определите группу моделирования, отражающую геометрические, физические, динамические характеристики объекта.

А логическое моделирование

В альтернативное моделирование

С символическое моделирование

D предметное моделирование

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ II

2. Изучите рисунок 1.

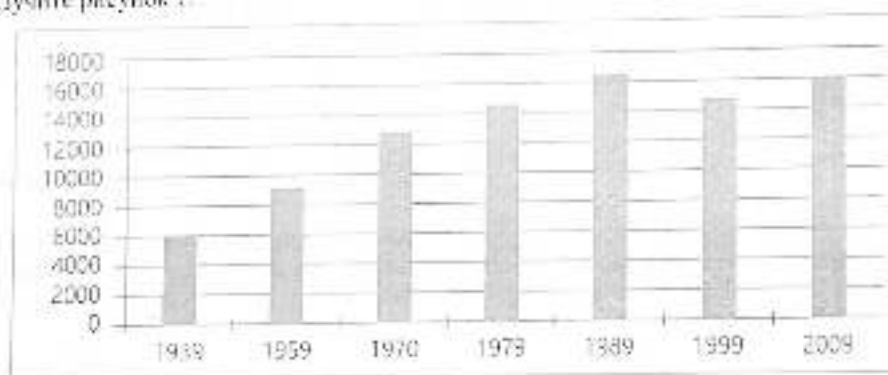


Рисунок 1. Численность населения в Казахстане

Определите способ получения экспертных данных о населении, отраженных в диаграмме на рис. 1.

А перепись населения

В статистика

С интервьюирование

D прогнозирование

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ II

3. Изучите рисунок 2.



Рисунок 2. Картограмма численности верблюдов в Казахстане

Используя картограмму на рисунке 2, рассчитайте количество поголовья верблюдов в Туркестанской области (в тыс.)

- A 14
- B 21
- C 28
- D 41

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

4. Прочитайте текст.

Данный заповедник включён во всемирный список заповедников, составленный ЮНЕСКО. Расположен между двумя крупными реками, охватывающими северо-западную часть Таласского Алатау и территорию Угамского хребта.

Определите заповедник по тексту.

- A Аксу-Жабагылы
- B Барсакельмес
- C Коргалжын
- D Каратау

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

5. Определите комплекс мер по восстановлению земель, повреждённых в результате деятельности человека.

А дренажирование
В мелиорация
С рекультивация
D джентрификация

А ☐ В ☐ C ☒ D ☐ III

6. Определите отрасль, на которую приходится больше всего инвестиций по отраслям экономики Казахстана.

А научная и техническая деятельность
В финансовая и страховая деятельность
С горнодобывающая промышленность
D обрабатывающая промышленность

А ☐ В ☐ C ☒ D ☐ III

7. Изучите рисунок 3.

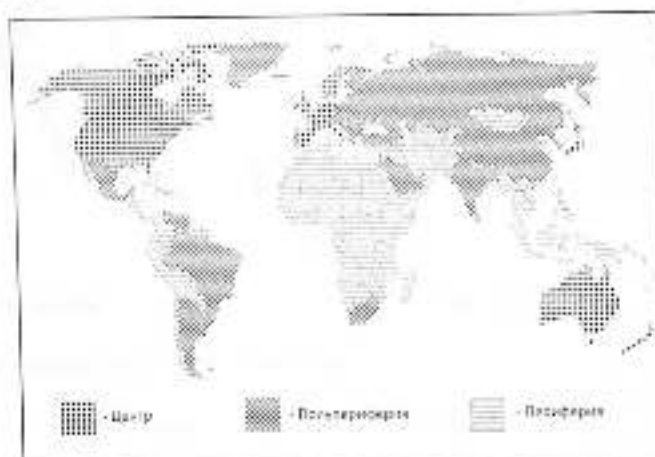


Рисунок 3. Карта трёхполосной модели мирового хозяйства по И. Валлерстайну.

Используя рисунок 3, определите ряд периферийных стран.

А Мадagascar, Индонезия
В Аргентина, Мексика
С Турция, Чили
D США, Италия

А ☐ В ☐ C ☒ D ☐ III

8. Определите основную причину, по которой город Алматы занимает второе место в стране по показателям валового регионального продукта на душу населения.

A высокое развитие сферы услуг
B развитие водного транспорта
C развитие нефтедобывающей отрасли
D специализация рыбного хозяйства

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. Изучите рисунок 4.



Рисунок 4

Определите военно-политический блок, указанный на рисунке 4.

A Центральная договорная организация
B Организация Договора о коллективной безопасности
C Организация Североатлантического договора
D Североевропейский оборонительный союз

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

10. Определите государство с наличием анклава в административно-территориальной структуре страны.

- A Россия
- B Иран
- C Эфиопия
- D Казахстан

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

Изучите рисунок 5.

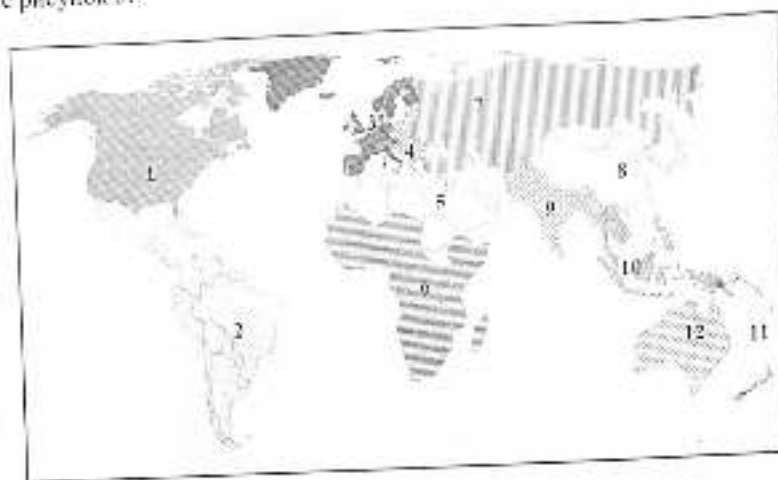


Рисунок 5. Историко-географические регионы

11. Используя рисунок 5, определите специфику историко-географического региона, представленного цифрой 8 на карте.

- A регионы европейских переселенцев
- B обособленный регион этнических, религиозно-культурных ценностей
- C регион зарождения и господства исламских ценностей и культуры
- D смесь индейских, европейских, африканских, современных североамериканских культур

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Определите расстояние от Западно-Сибирской равнины до пустыни Кызылдум.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ (1)

13. Изучите рисунок 6.

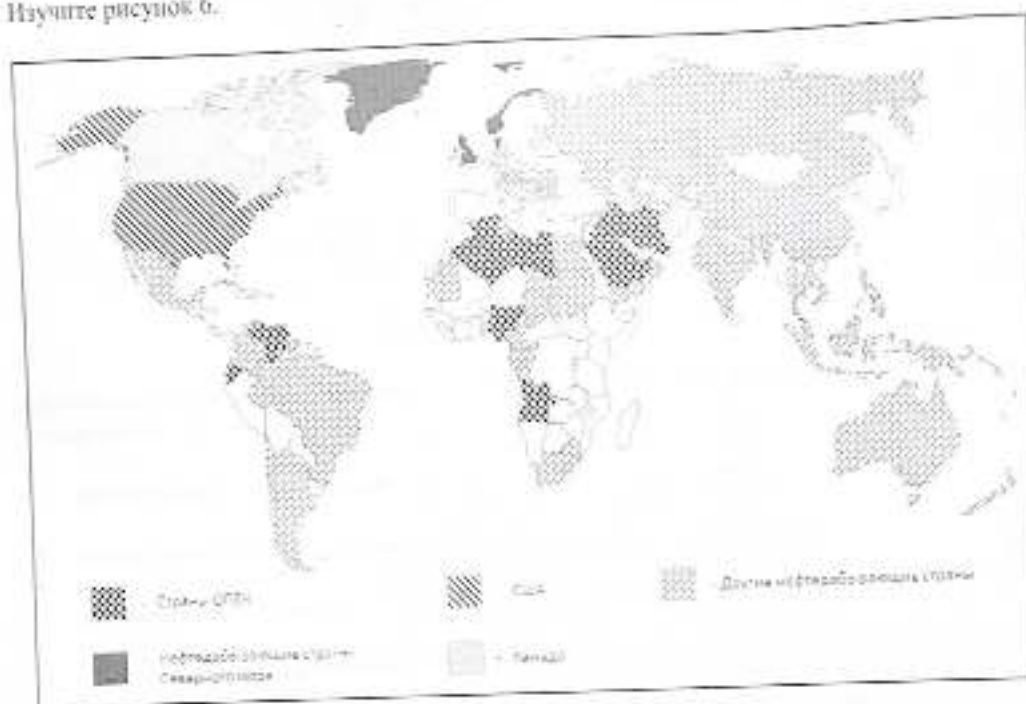


Рисунок 6. Карта международных организаций по добыче нефти

Используя рисунок 6, определите страну, не входящую в состав стран ОПЕК.

- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ (1)

14. Изучите рисунок 7.

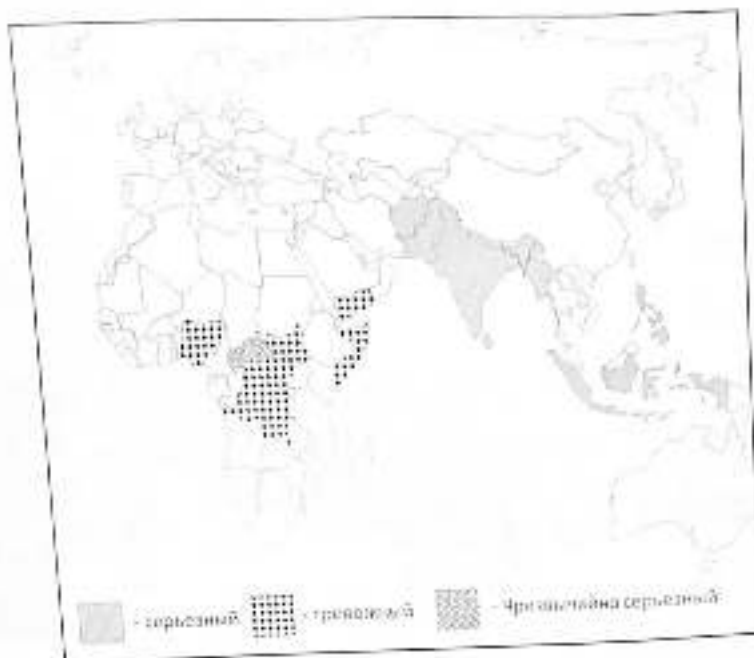


Рисунок 7. Карта уровня голода стран мира

Используя рисунок 7, определите основную причину, по которой Сомали имеет «тревожный» уровень голода.

- A близость к развитым странам
- B расположение на берегу моря
- C демографический кризис
- D политическая нестабильность

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ III

15. Определите проблему, связанную с добычей энергетических ресурсов.

- A рост нетрадиционных источников энергии
- B снижение качества топливных ресурсов
- C увеличение источников геотермальной энергии
- D снижение качества состава воздуха

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ II

Часть В

16. Изучите рисунок 8.

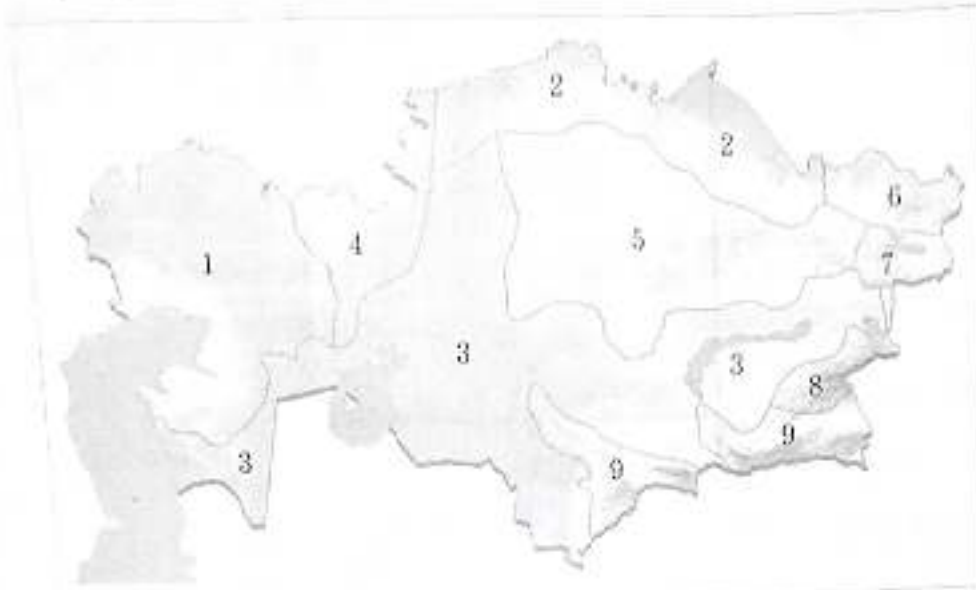


Рисунок 8. Карта физико-географического районирования Казахстана

- (a) Используя рисунок 8, на карте районирования определите соответственно цифры физико-географических районов Алтая и Мугаджар.

Алтай - 3, Мугаджар - 9

[2]

- (b) Определите физико-географические районы, граничащие с Алтаем.

Респ. Алтай, расположен на его юго-западе на юго-западе она граничит с Алтайскими горами на Юго-западе с КЗ на юго-западе с Монголией на востоке с Калмыковской областью

[2]

- (c) Определите физико-географические районы, граничащие с Мугаджарами.

Туркменский район, Восточная Европийская равнина РФ, Казахстанский, Актобинский, Ембейский

[2]

- (d) Сравните рельеф Алтая и Мугаджар.

.....
.....

[2]

17. (a) Дайте определение понятию «загрязнение».

поступление в окружающую среду веществ, веществ, материалов или количество которых вызывает негативные воздействия на окружающую среду

(b) Сопоставьте типы загрязнения в таблице 1.

Таблица 1

1	промышленное	a	увеличение пестицидов
2	транспортное	b	наблюдается в крупных промышленных районах
3	сельское хозяйство	c	происходит в больших городах

- 1 1-b промышленное в крупных промышленных районах [1]
 2 2-c транспортное происходит в больших городах [1]
 3 3-a сельское хозяйство увеличивает пестициды [1]

Изучите рисунок 9.



Рисунок 9. Карта Мирового океана с территориями, загрязненными мусором

(c) Используя рисунок 9, опишите зоны загрязнения Мирового океана мусором.

южная часть Атлантического океана, северная часть Тихого океана (Тихоокеанский мусорный вихрь), Индийский океан (Индийский мусорный вихрь)

(d) Предложите пути решения проблемы загрязнения нефтью на данных территориях.

применять методы сотрудничества стран для решения проблем. Внедрение современных технологий, улучшение законодательства, мониторинг нефтяных разливов (буи, датчики, системы очистки)

18. (a) В таблице 2 дополните направления деятельности специальных экономических зон (СЭЗ).

Таблица 2

Специальная экономическая зона					
туризм	парки	туризм	логистика	исследования	технические разработки

[3]

- (b) Определите СЭЗ Казахстана, созданные в направлении деятельности логистики.

«Астана» находится (зона) 17. Астана
 Район. Автобильная зона. Район. Автобильная зона.

[2]

- (c) Оцените условия, необходимые для создания СЭЗ.

1. Правовые условия: наличие законодательства и регулирования
 нетеряет свои особые правовые условия.
 2. Тендерная: СЭЗ должна иметь стратегическое значение
 и иметь, в том числе, порты, аэропорты, транспорт, инфраструктуру.

- (d) Определите деятельность СЭЗ «Бурабай».

специализируется на развитии туризма и инфраструктуры.

- (e) Оцените деятельность СЭЗ «Бурабай».

предоставляет различные привилегии и льготы
 для инвесторов в тур. инфраструктуру и услуги.

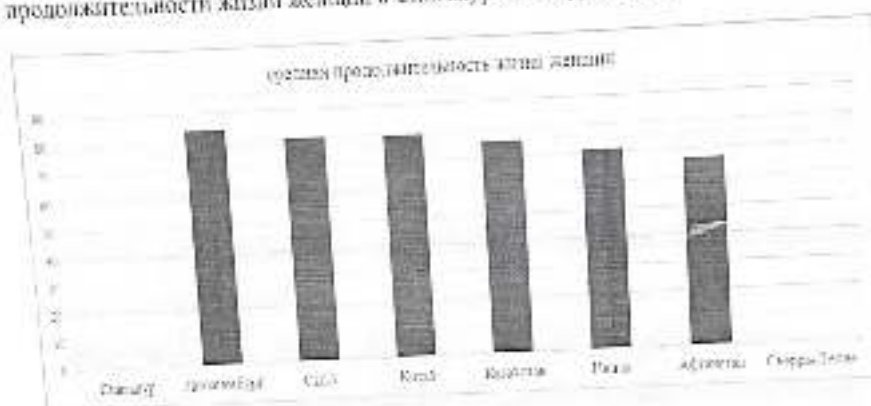
19. Изучите таблицу 3.

Таблица 3. Средняя продолжительность жизни населения по странам

№	Страны	Мужчины	Женщины
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	США	74,5	80,2
4	Китай	74,9	79,4
5	Казахстан	67,1	75,5
6	Индия	68,6	71,2
7	Афганистан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	58,8

(a) Дайте определение понятию «Ожидаемая продолжительность жизни населения».
Это величина, показывающая, сколько в среднем проживает человек, родившись в определенный год. [1]

(b) Используя таблицу 3, дополните гистограмму по данным о средней продолжительности жизни женщин в Сингапуре и Сьерра-Леоне.



[2]

(c) Объясните разницу между средней продолжительностью жизни в Сингапуре и Сьерра-Леоне.

.....

 [4]

21. Проанализируйте проблему, возникающую в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

(a) Определите причины проблемы, возникающей в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

ухудшение экологической обстановки при извлечении
запасов ресурсов из-за дефицита источников энергии
возникают конфликты за право преобразования природных
ресурсов

[2]

(b) Определите последствия проблемы.

[3]

(c) Предложите пути решения проблемы.

[5]

I
C
D

Часть А - 8

Часть В - 22

Часть С - 76

Общий балл - 34

Оценки - 3

Председатель жюри: Испанов В. К.

Жюриематер: Матвеевская Т. В. Мат

Ассистент: Макайдарови З. К. З. К.

Макунов Р. С. Ма

Протокол экзамена за курс обучения по уровню основного среднего, общего среднего образования
по географии № 11
(наименование учебного предмета)
в КГУ общеобразовательной средней школы
(наименование школы)
с. Ашмол
(наименование города)
Целиноградского района
(наименование района)
Акимовской области Республики Казахстан.

В состав экзаменационной комиссии входят:

Вспанова Венера Канатовна
(Ф.И.О. (при его наличии) председателя экзаменационной комиссии)
Мамбеевская Галина Васильевна
(Ф.И.О. (при его наличии) экзаменатора)
Макунова Руза Сериковна
(Ф.И.О. (при его наличии) ассистента)
Мискайдарова Зарина Канатовна
(Ф.И.О. (при его наличии) ассистента)

На экзамен вынесено: 13

На экзамен не вынесено: —

Экзамен начался в 10 час. 00 мин.

Экзамен закончился в 12 час. 00 мин.

По результатам экзамена выставлены следующие баллы и экзаменационные оценки:

№	Ф.И.О. (при его наличии) экзаменуемого	Балл (прописью)	Экзаменационная оценка (прописью)
1	<u>Аристева Аюлфия Рашидовна</u>	<u>пятьдесят три</u>	<u>отлично</u>
2	<u>Атаев Дамир Сагынбайырович</u>	<u>тридцать девять</u>	<u>хорошо</u>
3	<u>Галимшина Зарина Васильевна</u>	<u>двадцать пять</u>	<u>удовлетворительно</u>
4	<u>Гуликова Ирина Сериковна</u>	<u>пятьдесят три</u>	<u>отлично</u>
5	<u>Горюхова Милана Александровна</u>	<u>двадцать восемь</u>	<u>удовлетворительно</u>
6	<u>Ярки Кристина Вячеславовна</u>	<u>тридцать один</u>	<u>отлично</u>
7	<u>Кунцук Виктор Викторович</u>	<u>двадцать девять</u>	<u>удовлетворительно</u>
8	<u>Мамеев Афанасий Васильевич</u>	<u>двадцать семь</u>	<u>удовлетворительно</u>
9	<u>Мамеева Татьяна Александровна</u>	<u>сорок один</u>	<u>хорошо</u>
10	<u>Сарафова Айгана Азаматовна</u>	<u>пятьдесят</u>	<u>хорошо</u>
11	<u>Сергея Мария Александровна</u>	<u>тридцать семь</u>	<u>удовлетворительно</u>
12	<u>Харламов Иван Александрович</u>	<u>пятьдесят один</u>	<u>отлично</u>
13	<u>Шереметьев Александрович</u>	<u>пятьдесят один</u>	<u>отлично</u>
14	<u>2</u>		
15			

Дата проведения экзамена: 18. июня 2024 г.

Дата внесения в протокол списков: 18. июня 2024 г.

Председатель Комиссии

Вспанова В.К. (Ф.И.О. (при его наличии) подпись)

Экзаменующий педагог

Мамбеевская Г.В. (Ф.И.О. (при его наличии) подпись)

Ассистенты

Макунова Р.С. (Ф.И.О. (при его наличии) подпись)

Мискайдарова З.В. (Ф.И.О. (при его наличии) подпись)



Экзаменационный материал итоговой аттестации

Предмет: География

Направление: общественно-гуманитарное по обновлённому содержанию образования

Название организации

образования: КГЧУ «Общественно-гуманитарное образование» г. Астана

Класс: 11 Литер: Б

ФНО обучающегося: Жураев Виталий Витальевич

Часть А

На каждый вопрос даны четыре варианта ответа: А, В, С, и D. Выберите один ответ, который считаете правильным, поставив галочку (✓) в соответствующей ячейке.

1. Определите группу моделирования, отражающую геометрические, физические, динамические характеристики объекта.

- А логическое моделирование
В альтернативное моделирование
С символическое моделирование
D предметное моделирование

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ II

1

2. Изучите рисунок 1.

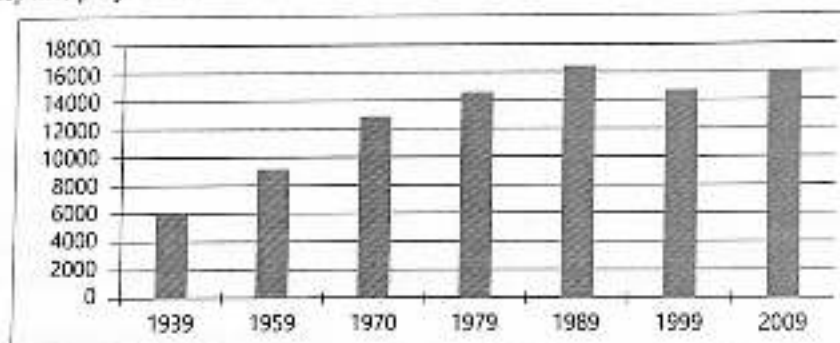


Рисунок 1. Численность населения в Казахстане

Определите способ получения экспертных данных о населении, отраженных в диаграмме на рис. 1.

- А перепись населения
В статистика
С интервьюирование
D прогнозирование

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ II

0

3. Изучите рисунок 2.

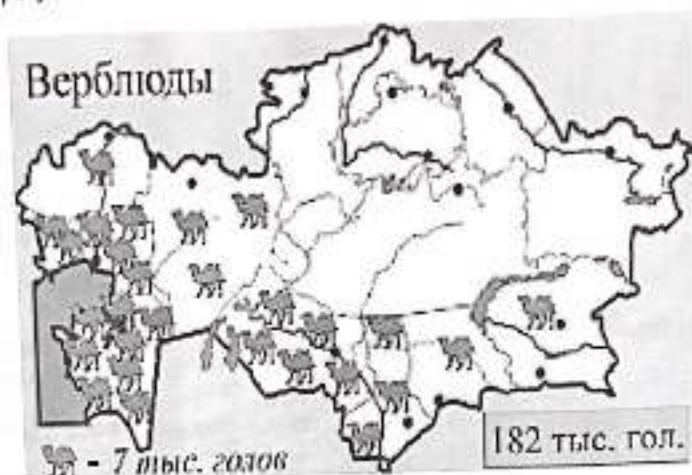


Рисунок 2. Картограмма численности верблюдов в Казахстане

Используя картограмму на рисунке 2, рассчитайте количество поголовья верблюдов в Туркестанской области (в тыс.)

- A 14
- B 21
- C 28
- D 41

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ (I) 7

4. Прочитайте текст.

Данный заповедник включен во всемирный список заповедников, составленный ЮНЕСКО. Расположен между двумя крупными реками, охватывающими северо-западную часть Таласского Алатау и территорию Угамского хребта.

Определите заповедник по тексту.

- A Аксу-Жабыгылы
- B Барсакельмес
- C Коргалжын
- D Киратсу

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ (II) 0

5. Определите комплекс мер по восстановлению земель, повреждённых в результате деятельности человека.

А дренажирование
В мелиорация
С рекультивация
D джентрификация

А ☐ В ☐ С ☒ D ☐ III 1

6. Определите отрасль, на которую приходится больше всего инвестиций по отраслям экономики Казахстана.

А научная и техническая деятельность
В финансовая и страховая деятельность
С горнодобывающая промышленность
D обрабатывающая промышленность

А ☐ В ☐ С ☐ D ☒ III 0

7. Изучите рисунок 3.

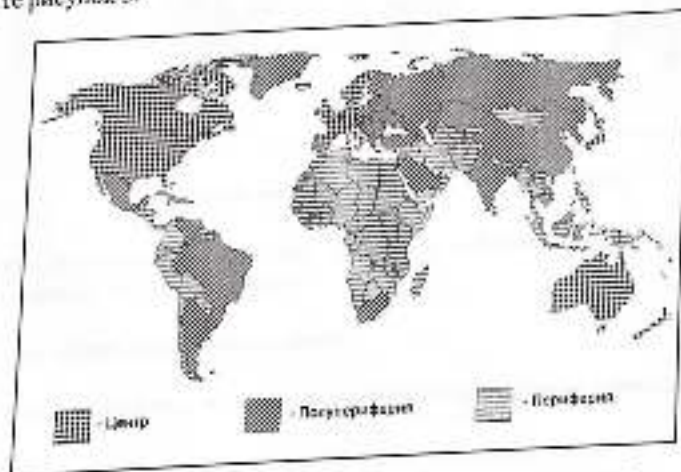


Рисунок 3. Карта трёхполосной модели мирового хозяйства по И. Валлерстайну.

Используя рисунок 3, определите ряд периферийных стран.

- А Мадагаскар, Индонезия
Б Аргентина, Мексика
В Турция, Чили
США, Италия

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ III 1

10. Определите государство с наличием анклава в административно-территориальной структуре страны.

- A Россия
- B Иран
- C Эфиопия
- D Казахстан

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1] 0

Изучите рисунок 5.

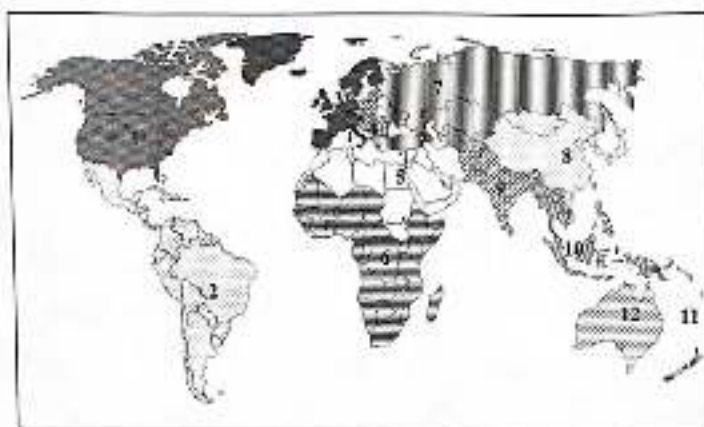


Рисунок 5. Историко-географические регионы

11. Используя рисунок 5, определите специфику историко-географического региона, представленного цифрой 8 на карте.

- A регионы европейских переселенцев
- B обобщенный регион этнических, религиозно-культурных ценностей
- C регион зарождения и господства исламских ценностей и культуры
- D смесь индейских, европейских, африканских, современных североамериканских культур

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1] 1

8. Определите основную причину, по которой город Алматы занимает второе место в стране по показателю валового регионального продукта на душу населения.

- A высокое развитие сферы услуг
- B развитие водного транспорта
- C развитие нефтедобывающей отрасли
- D специализация рыбного хозяйства

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

9. Изучите рисунок 4.



Рисунок 4

Определите военно-политический блок, указанный на рисунке 4.

- A Центральная договорная организация
- B Организация Договора о коллективной безопасности
- C Организация Североатлантического договора
- D Североевропейский оборонительный союз

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

12. Определите расстояние от Западно-Сибирской равнины до пустыни Кызылкум.

A 1650 км

B 2000 км

C 2700 км

D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

13. Изучите рисунок 6.

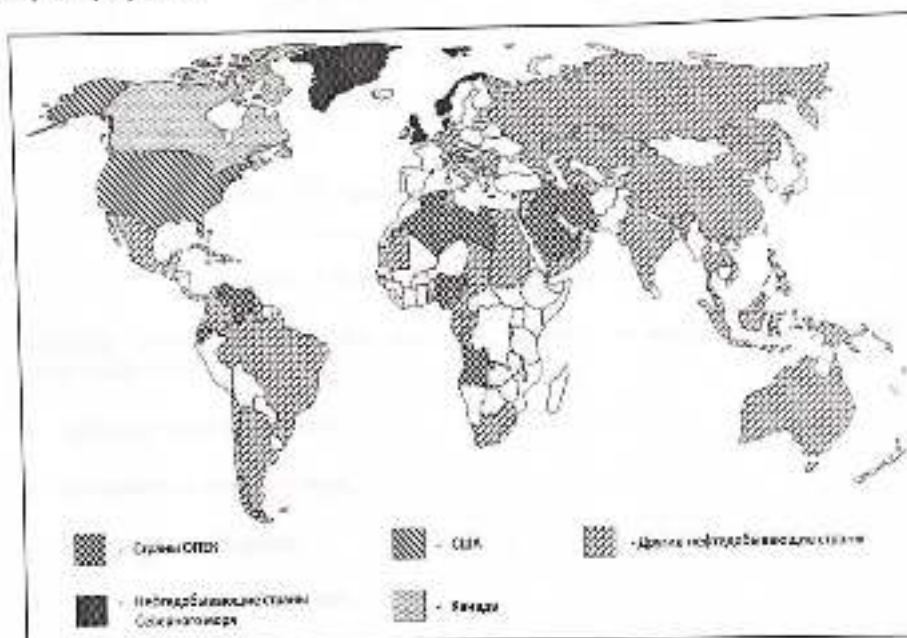


Рисунок 6. Карта международных организаций по добыче нефти

Используя рисунок 6, определите страну, не входящую в состав стран ОПЕК.

A Алжир

B Египет

C Ливия

D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. Изучите рисунок 7.

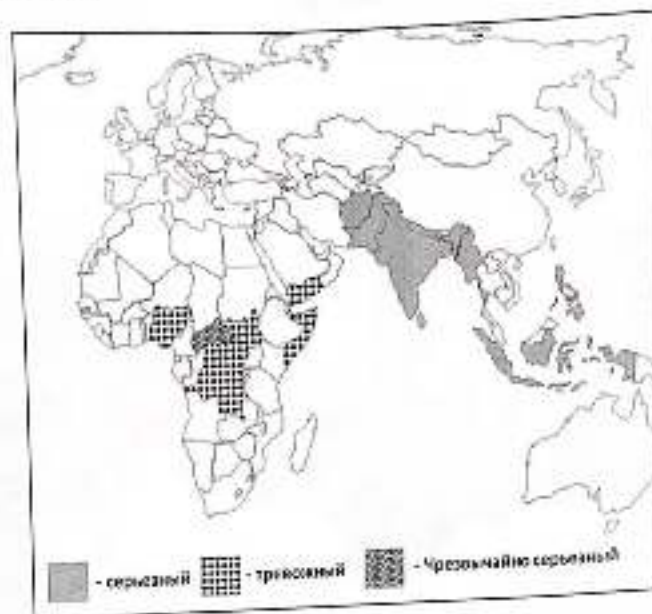


Рисунок 7. Карта уровня голода стран мира

Используя рисунок 7, определите основную причину, по которой Сикали имеет «трепещущий» ушной галлод.

- А близость к развитым странам
- В расположение на берегу моря
- С демографический кризис
- Д политическая нестабильность

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1] 1

15. Определите проблему, связанную с добычей энергетических ресурсов.

- A. рост нетрадиционных источников энергии
- B. снижение качества топливных ресурсов
- C. увеличение источников геотермальной энергии
- D. снижение качества состава воздуха

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1] 1

Часть В

16. Изучите рисунок 8.

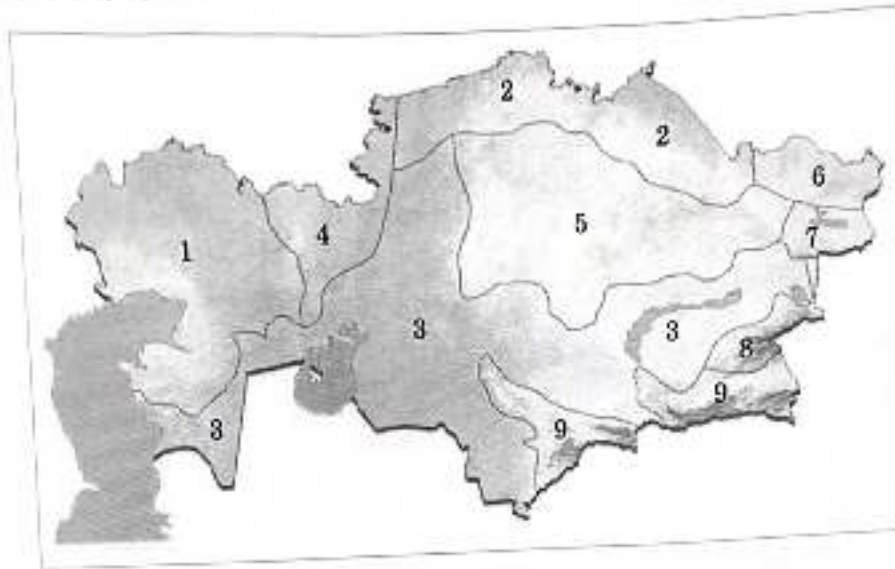


Рисунок 8. Карта физико-географического районирования Казахстана

- (а) Используя рисунок 8, на карте районирования определите соответственно цифры физико-географических районов Алтая и Мугоджар.

Алтай - 4 Мугоджар - 8

[2]

- (b) Определите физико-географические районы, граничащие с Алтаем.

[2]

- (c) Определите физико-географические районы, граничащие с Мугоджарами.

2, 3

[2]

- (d) Сравните рельеф Алтая и Мугоджар.

[2]

17. (a) Дайте определение понятию «загрязнение».

загрязнение это - такое состояние окружающей среды, при котором нарушается ее способность к самовосстановлению.

[1] 0

(b) Сопоставьте типы загрязнения в таблице 1.

Таблица 1

1	промышленное	a	увеличение пестицидов
2	транспортное	b	наблюдается в крупных промышленных районах
3	сельское хозяйство	c	происходит в больших городах

1 b [1] 1
2 c [1] 1
3 a [1] 1

Изучите рисунок 9.



Рисунок 9. Карта Мирового океана с территориями, загрязненные мусором.

(c) Используя рисунок 9, опишите зоны загрязнения Мирового океана мусором.

Центральная часть, Атлантический океан.

[2]

(d) Предложите пути решения проблемы загрязнения нефтью на данных территориях.

Основная проблема это нарушение экологического баланса. Также есть угроза здоровью.

[3]

18. (а) В таблице 2 дополните направления деятельности специальных экономических зон (СЭЗ).

Таблица 2

Специальная экономическая зона					
туризм			логистика		технические разработки

[3]

- (б) Определите СЭЗ Казахстана, созданные в направлении деятельности логистики.

[2]

- (с) Опишите условия, необходимые для создания СЭЗ.

[3]

- (д) Определите деятельность СЭЗ «Бурабай».

[1]

- (е) Оцените деятельность СЭЗ «Бурабай».

[2]

19. Изучите таблицу 3.

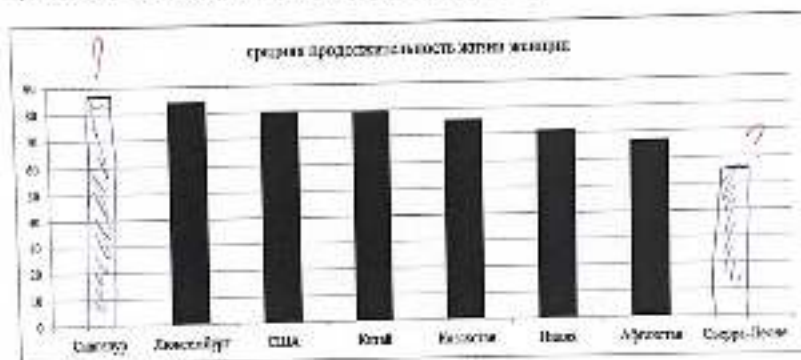
Таблица 3. Средняя продолжительность жизни населения по странам

№	Страны	Мужчины	Женщины
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	США	74,5	80,2
4	Китай	74,9	79,4
5	Казахстан	67,1	75,5
6	Индия	68,6	71,2
7	Афганистан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

- (а) Дайте определение понятию «Ожидаемая продолжительность жизни населения».

Средняя продолжительность жизни населения - это количество лет, которое человек может прожить в среднем. [1]

- (б) Используя таблицу 3, дополните гистограмму по данным о средней продолжительности жизни женщин в Сингапуре и Сьерра-Леоне.



[2]

- (в) Объясните разницу между средней продолжительностью жизни в Сингапуре и Сьерра-Леоне.

Разница обусловлена уровнем жизни, уровнем медицины и здравоохранения. Сьерра-Леоне находится в бедном состоянии, а Сингапур - в богатом. [4] 3

Часть С

Выполните одно из двух заданий.

20. Процесс опустынивания создаёт огромные трудности для человечества с 70-х годов XX века. Проанализируйте тенденции процесса опустынивания на территории Казахстана в связи с глобальной проблемой.

(а) Определите причины проблемы процесса опустынивания.

Усиление неурожая, сильная засуха, уменьшение количества осадков, увеличение температуры, уменьшение влажности почвы, увеличение количества пыли в воздухе.

2

[2]

(б) Определите последствия проблемы.

Уменьшение количества осадков, уменьшение количества осадков, уменьшение количества осадков, уменьшение количества осадков, уменьшение количества осадков.

2

[3]

(в) Предложите пути решения проблемы.

Уменьшение количества осадков, уменьшение количества осадков, уменьшение количества осадков, уменьшение количества осадков, уменьшение количества осадков.

3

[5]

21. Проанализируйте проблему, возникающую в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

(a) Определите причины проблемы, возникающей в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

.....

.....

.....

.....

.....

[2]

(b) Определите последствия проблемы.

.....

.....

.....

.....

.....

[3]

(c) Предложите пути решения проблемы.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[5]

1001

Часть А - 11

Часть В - 11

Часть С - 7

общий балл 29

Всего - удовлетворительно

Присутствие из комиссии: Вспомог. В. К.

Присутствие: Матвеевское Т. В. Мам

ассистент: Котинайдаров З. К. Жу

Канунцов Р. Е. Жу



Экзаменационный материал итоговой аттестации

Предмет: География

Направление: общественно-гуманитарное по обновлённому содержанию образования

Название организации

образования: МБОУ «Образовательный центр села Акимово»

Класс: 11 Литер: Б

ФИО обучающегося: Беломыслин Ярослав

Часть А

На каждый вопрос даны четыре варианта ответа: А, В, С, и D. Выберите один ответ, который считаете правильным, поставив галочку (✓) в соответствующей ячейке.

1. Определите группу моделирования, отражающую геометрические, физические, динамические характеристики объекта.

- А логическое моделирование
В альтернативное моделирование
С символическое моделирование
D предметное моделирование

А ☐ В ☐ С ☒ D ☐ [1]

2. Изучите рисунок 1.

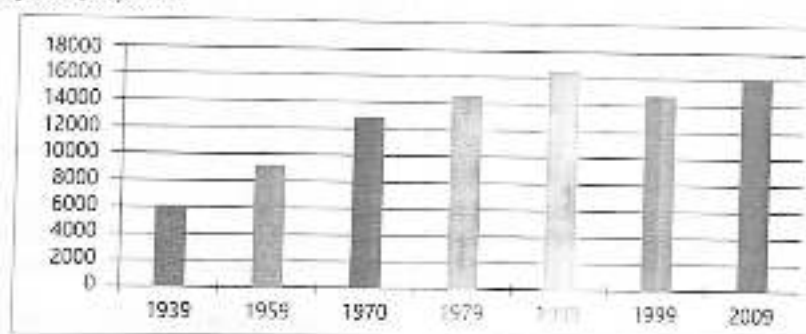


Рисунок 1. Численность населения в Калмыкии

Определите способ получения экспертных данных о населении, отраженных в диаграмме на рис.1.

- А перепись населения
В статистика
С интервьюирование
D прогнозирование

А ☐ В ☒ С ☐ D ☐ [1]

3. Изучите рисунок 2.



Рисунок 2. Картограмма численности верблюдов в Казахстане.

Используя картограмму на рисунке 2, рассчитайте количество поголовья верблюдов в Туркестанской области (в тыс.)

- A 14
- B 21
- C 28
- D 41

18

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ (1)

4. Прочитайте текст.

Данный заповедник включён во всемирный список заповедников, составленный ЮНЕСКО. Расположен между двумя крупными реками, охватывающими северно-западную часть Таласского Алатау и территория Угамского хребта.

Определите заповедник по тексту.

- A Алау-Жабагылы
- B Барельдызское
- C Коргалжын
- D Каратау

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ (1)

5. Определите комплекс мер по восстановлению земель, повреждённых в результате деятельности человека.

A дренажирование
B мелиорация
C рекультивация
D джентрификация

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Определите отрасль, на которую приходится больше всего инвестиций по отраслям экономики Казахстана.

A научная и техническая деятельность
B финансовая и страховая деятельность
C горнодобывающая промышленность
D обрабатывающая промышленность

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

7. Изучите рисунок 3.

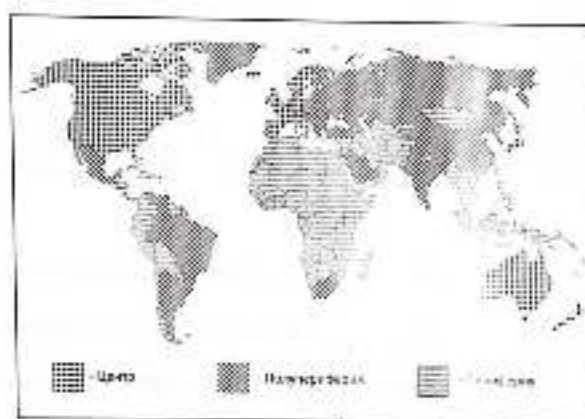


Рисунок 3. Карта трёхполосной модели мирового хозяйства по И. Винерштейну.

Используя рисунок 3, определите ряд периферийных стран.

A Мадagascar, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Турция, Чили
D США, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Определите основную причину, по которой город Алматы занимает второе место в стране по показателю валового регионального продукта на душу населения.

A высокое развитие сферы услуг
B развитие водного транспорта
C развитие нефтедобывающей отрасли
D специализации рыбного хозяйства

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

10

9. Изучите рисунок 4.

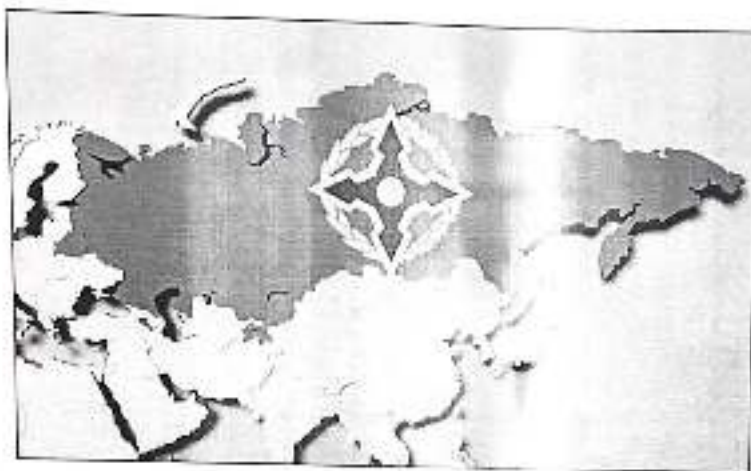


Рисунок 4

Определите военно-политический блок, указанный на рисунке 4.

A Центральная договорная организация
B Организация Договора о коллективной безопасности
C Организация Североатлантического договора
D Североевропейский оборонительный союз

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10

10. Определите государство с наличием анклава в административно-территориальной структуре страны.

- A Россия
- B Иран
- C Эфиопия
- D Казахстан

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

Изучите рисунок 5.

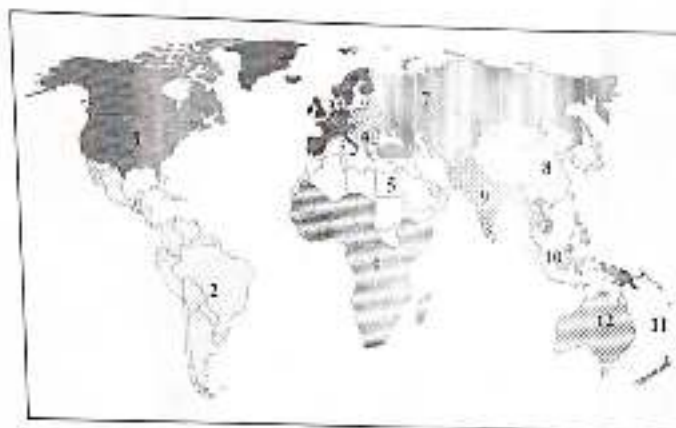


Рисунок 5. Историко-географические регионы

11. Исходя из рисунка 5, определите специфику историко-географического региона, представленного цифрой 8 на карте.

- A регионы европейских переселенцев
- B обособленный регион этнических, религиозно-культурных ценностей
- C регион зарождения и господства азиатских ценностей и культуры
- D смесь индейских, европейских, африканских, современных испаноамериканских культур

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Определите расстояние от Западно-Сибирской равнины до пустыни Кызылкум.

A 1650 км

B 2000 км

C 2700 км

D 3000 км

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ II

13. Изучите рисунок 6.

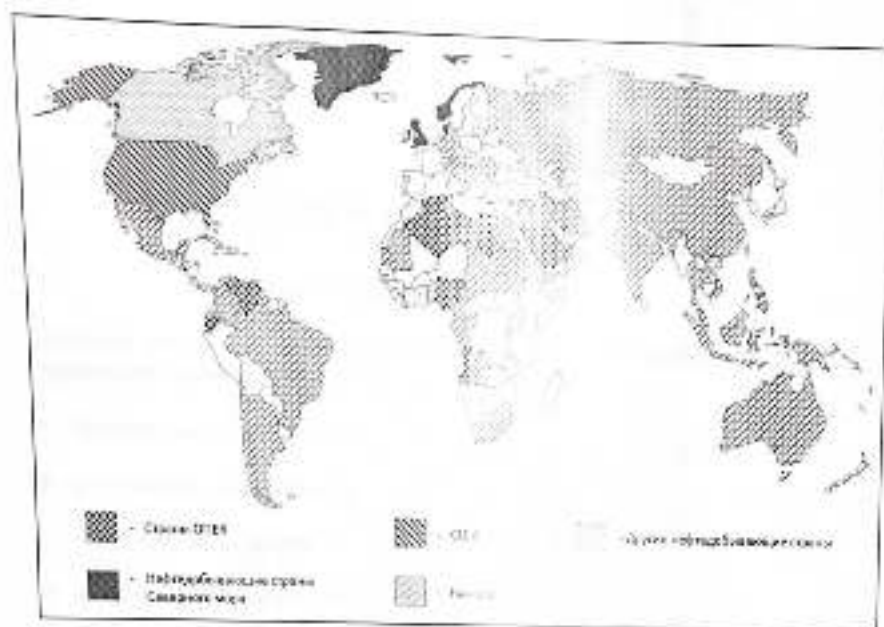


Рисунок 6. Карта международных организаций по добыче нефти

Используя рисунок 6, определите страну, не входящую в состав стран ОПЕК.

A Алжир

B Египет

C Ливия

D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ II

14. Изучите рисунок 7.

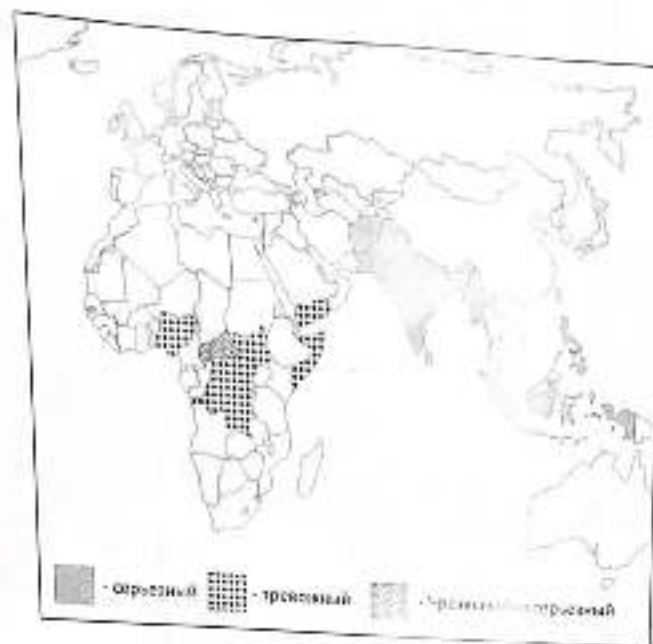


Рисунок 7. Карта уровня голода стран мира

Используя рисунок 7, определите основную причину, по которой Сомали имеет «тревожный» уровень голода.

- A близость к развитым странам
- B расположение на берегу моря
- C демографический кризис
- D политическая нестабильность

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

15. Определите проблему, связанную с добычей ископаемых ресурсов.

- A рост нетрадиционных источников энергии
- B снижение качества топливных ресурсов
- C увеличение источников геотермальной энергии
- D снижение качества состава воздуха

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ III

16. Изучите рисунок 8.

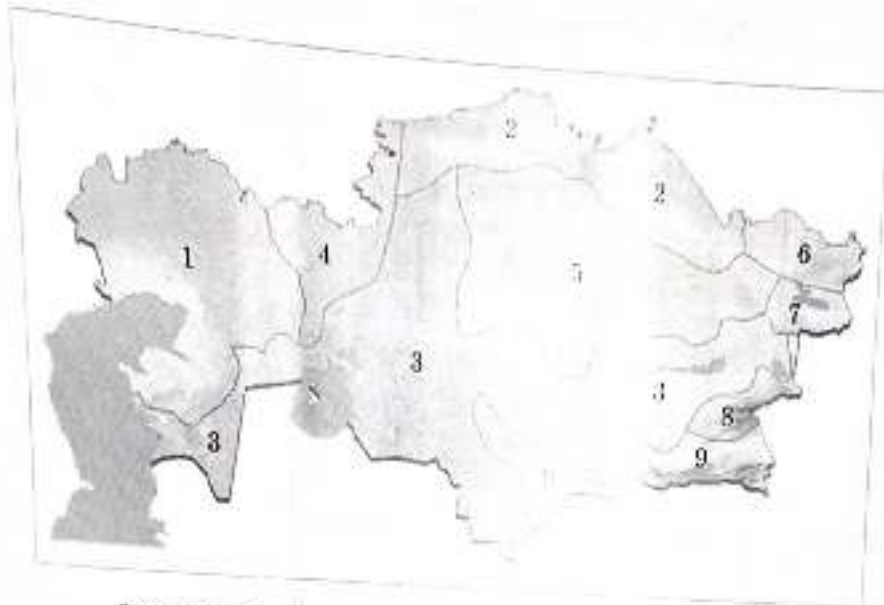


Рисунок 8. Карта физико-географических районов Казахстана

(а) Используя рисунок 8, на карте районирования физико-географических районов Алтая и Республики Алтай, укажите соответствующие номера физико-географических районов Алтая и Республики Алтай.

..... [2]

(б) Определите физико-географические районы Республики Алтай.

Монгольский, китайский, казахстанский [2]

(в) Определите физико-географические районы Республики Алтай.

..... [2]

(г) Сравните рельеф Алтая и Республики Алтай.

..... [2]

17. (a) Дайте определение понятию «загрязнение».

Загрязнение это - мусор, шум и т.д.

III

15

- (b) Сопоставьте типы загрязнения в таблице 1.

Таблица 1

1	промышленное	а	распространен повсеместно
2	транспортное	б	основано в крупных городских районах
3	сельское хозяйство	с	основано в больших городах

1. промышленное - б

III

2. транспортное - с

III

3. сельское хозяйство - а

III

35

Изучите рисунок 9.

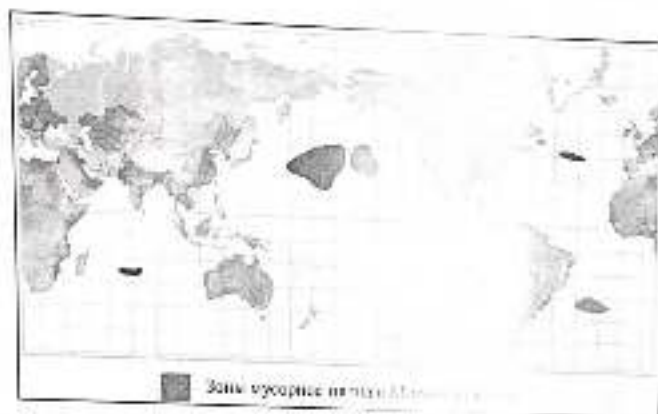


Рисунок 9. Карта Мирового океана с территориями, загрязненными мусором

- (e) Используя рисунок 9, опишите зоны загрязнения океана мусором.

25

В основном в Атлантическом океане, в Средиземном море, в Тихом океане (Бискайского моря), в Мексиканском заливе.

- (d) Предложите пути решения проблемы загрязнения океана мусором.

интернациональное сотрудничество, контроль за деятельностью кораблей, запрет на выброс мусора в море, создание морских мусорных барьеров, контроль за деятельностью туристов (запрет на выброс мусора с лодок).

25

18. (а) В таблице 2 дополните направления деятельности специальных экономических зон (СЭЗ).

Таблица 2

Специальная экономическая зона					
туризм			ИТ-парк		технологические разработки

- (б) Определите СЭЗ Казахстана, созданные в направлении деятельности логистики. [3]
-
-
-
- (с) Опишите условия, необходимые для создания СЭЗ. [2]
-
-
-
-
-
- (д) Определите деятельность СЭЗ «Бурбай». [3]
-
-
- (е) Оцените деятельность СЭЗ «Бурбай». [2]
-
-

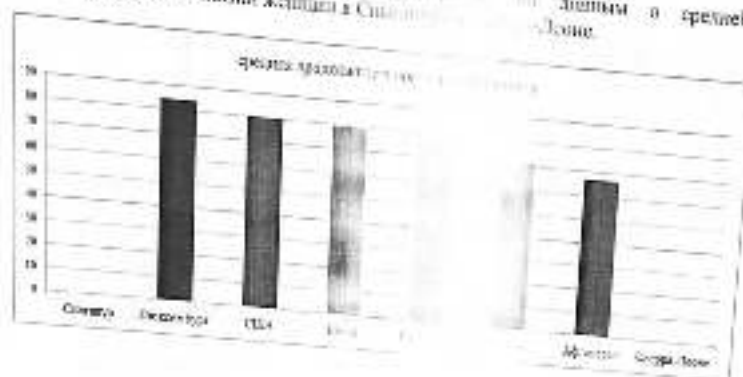
19. Изучите таблицу 3.

Таблица 3. Средняя продолжительность жизни населения по странам

№	Страны	Мужчины	Женщины
1	Сингапур		
2	Люксембург	81,5	86,1
3	США	79,4	84,2
4	Китай	74,5	80,2
5	Казахстан	70,9	79,4
6	Индия	67,1	75,5
7	Афганистан	65,6	71,2
8	Сьерра-Леоне	63,7	66,7
		55,8	

(а) Дайте определение понятию «Ожидание продолжительности жизни населения».

(б) Используя таблицу 3, допишите предложение, начинающееся со слов «Средняя продолжительность жизни женщин в Сьерра-Леоне».



(в) Объясните разницу между средней продолжительностью жизни в Сьерра-Леоне и Сингапуре.

Женщины в Сингапуре и

Часть С

Выполните один из двух заданий.

20. Процесс опустынивания создаёт огромные трудности для человечества с 70-х годов XX века. Проанализируйте тенденции преобразования территории Казахстана в связи с глобальной проблемой.

- (а) Определите причины проблемы процессов опустынивания.

причины... процессы опустынивания - засуха, жары, уменьшение количества осадков, снижение плодородия почвы

[2]

25

- (б) Определите последствия проблемы.

отсутствие продовольственной безопасности, засуха, неурожаи

[3]

25

- (в) Предложите пути решения проблемы.

1) регулирование путей миграции населения
2) укрепление и рациональное использование почв, восстановление
3) создание искусственных водных объектов

[5]

50

21. Проанализируйте проблему, возникающую в связи с дефицитом энергетического ресурса и сырья.

(а) Определите причины проблемы, возникающей в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

прогнозировать спрос, закупать, уд-
ельные экономич. соотношения

[2]

(б) Определите последствия проблемы.

уменьшение экономической ситу-
ации, уменьшение конкурентоспо-
собности

[3]

(в) Предложите пути решения проблемы.

внедрение энергоберегающих
технологий, уменьшение потерь
вредных газов, контроль
использования не-
исчерпаемых ресурсов

[5]

Часть А - 98

Часть В - 98

Часть С - 78

Общий балл 25

Сумма : 3

Присутствующие экз. комиссии : Встанов В К
экзаменатор : Матвеев И В. Мат
ассистент : Миткоидорова З К. Жу
Матвеев Р С



Экзаменационный материал итоговой аттестации

Предмет: География

Направление: общественно-гуманитарное по обновленному содержанию образования

Название организации

образования: Г.П.П. Общеобразовательная школа с.п.п. Акмата

Класс: 11 Литер: Б

ФИО обучающегося: Аманжол Аманжол

Часть А

На каждый вопрос даны четыре варианта ответа: А, В, С, и D. Выберите один ответ, который считаете правильным, поставив галочку (✓) в соответствующей ячейке.

1. Определите группу моделирования, отражающую геометрические, физические, динамические характеристики объекта.

А логическое моделирование

В альтернативное моделирование

С символическое моделирование

D предметное моделирование

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ II

2. Изучите рисунок 1.

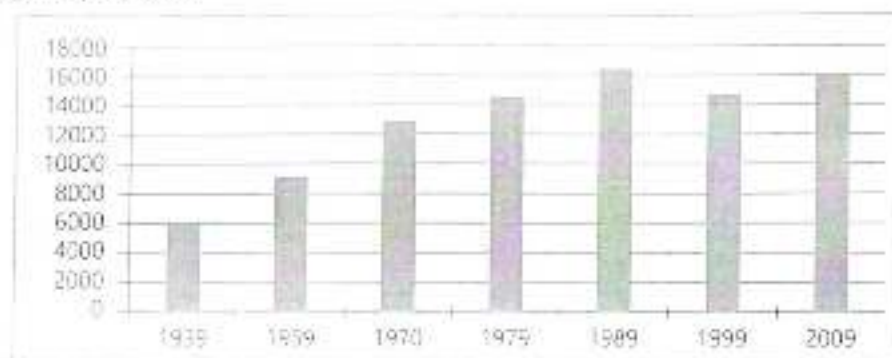


Рисунок 1. Численность населения в Казахстане

Определите способ получения экспертных данных о населении, отраженных в диаграмме на рис. 1.

А перепись населения

В статистика

С интервьюирование

D прогнозирование

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ II

3. Изучите рисунок 2.



Рисунок 2. Картограмма численности верблюдов в Казахстане

Используя картограмму на рисунке 2, рассчитайте количество поголовья верблюдов в Туркестанской области (в тыс.)

- A 14
- B 21
- C 28
- D 41

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

4. Прочитайте текст.

Данный заповедник включён во всемирный список заповедников, составленный ЮНЕСКО. Расположен между двумя крупными реками, охватывающими северо-западную часть Таласского Алатау и территорию Угамского хребта.

Определите заповедник по тексту.

- A Аксу-Жабылган
- B Барсатеньмес
- C Коргалжын
- D Казатау

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

5. Определите комплекс мер по восстановлению земель, повреждённых в результате деятельности человека.

- A дренажирование
- B мелиорация
- C рекультивация
- D джентрификация

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

10

6. Определите отрасль, на которую приходится больше всего инвестиций по отраслям экономики Казахстана.

- A научная и техническая деятельность
- B финансовая и страховая деятельность
- C горнодобывающая промышленность
- D обрабатывающая промышленность

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

10

7. Изучите рисунок 3.

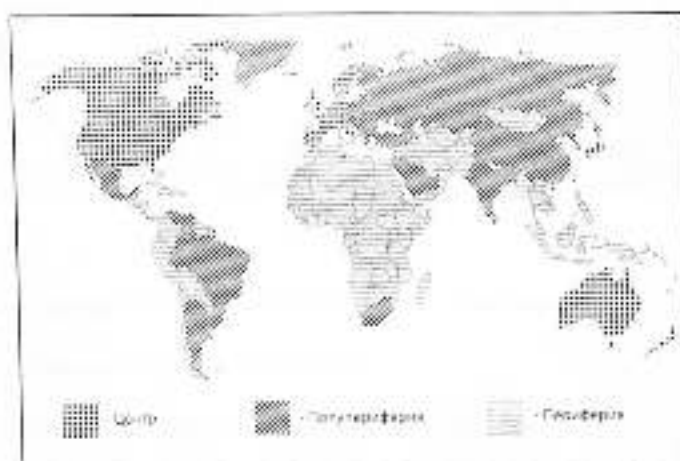


Рисунок 3. Карта трёхполосной модели мирового хозяйства по И. Валлерстайну.

Используя рисунок 3, определите ряд периферийных стран.

- A Мадагаскар, Индонезия
- B Аргентина, Мексика
- C Турция, Чили
- D США, Италия

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

8. Определите основную причину, по которой город Алматы занимает второе место в стране по показателям валового регионального продукта на душу населения.

- A высокое развитие сферы услуг
- B развитие водного транспорта
- C развитие нефтедобывающей отрасли
- D специализация рыбного хозяйства

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

15

9. Изучите рисунок 4.



Рисунок 4

Определите военно-политический блок, указанный на рисунке 4.

- A Центральная договорная организация
- B Организация Договора о коллективной безопасности
- C Организация Североатлантического договора
- D Североевропейский оборонительный союз

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

10. Определите государство с наличием анклава и административно-территориальной структуре страны.

- A Россия
- B Иран
- C Эфиопия
- D Казахстан

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

Изучите рисунок 5.

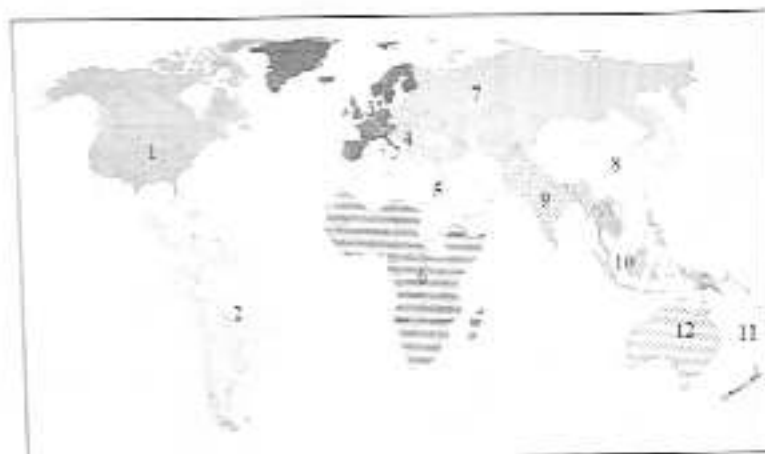


Рисунок 5. Историко-географические регионы

11. Используя рисунок 5, определите специфику историко-географического региона, представленного цифрой 8 на карте.

- A регион европейских переселенцев
- B обособленный регион этнических, религиозно-культурных ценностей
- C регион зарождения и господства исламских ценностей и культуры
- D смесь индейских, европейских, африканских, современных североамериканских культур

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Определите расстояние от Западно-Сибирской равнины до пустыни Кызылжум.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

15

13. Изучите рисунок 6.

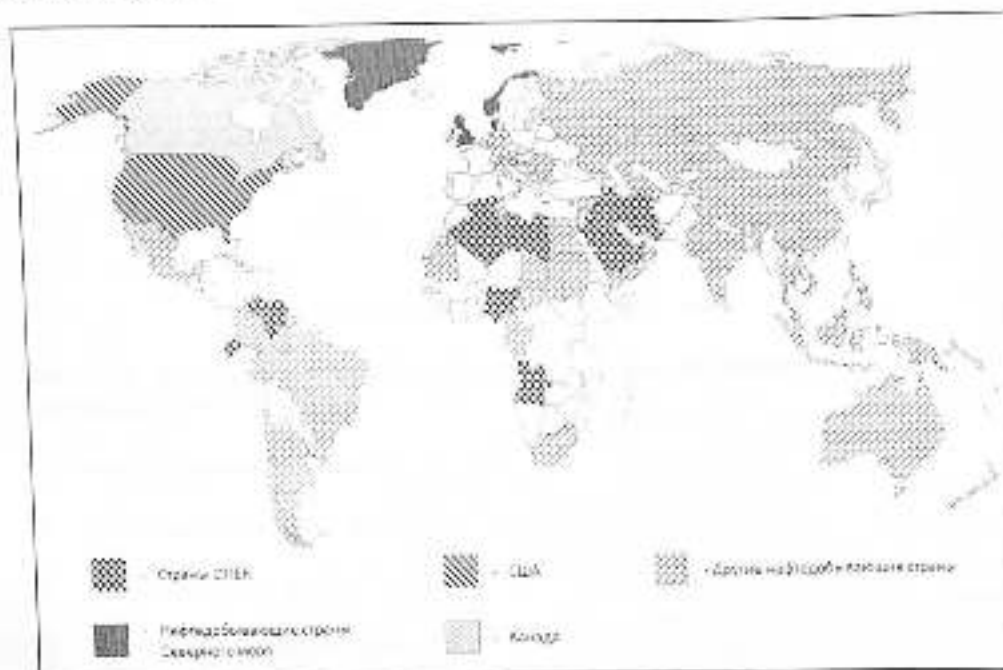


Рисунок 6. Карта международных организаций по добыче нефти

Используя рисунок 6, определите страну, не входящую в состав стран ОПЕК.

- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

15

14. Изучите рисунок 7.

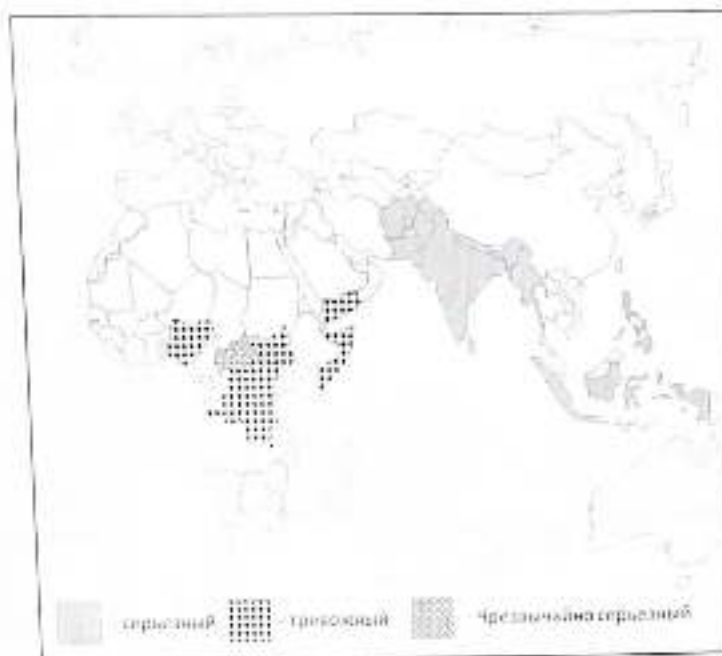


Рисунок 7. Карта уровня голода стран мира

Используя рисунок 7, определите основную причину, по которой Сомали имеет «тревожный» уровень голода.

- А близость к развитым странам
- В расположение на берегу моря
- С демографический кризис
- Д политическая нестабильность.

А ☐ В ☒ С ☐ D ☐ [1]

15. Определите проблему, связанную с добычей энергетических ресурсов.

- А рост нетрадиционных источников энергии
- В снижение качества топливных ресурсов
- С увеличение источников геотермальной энергии
- Д снижение качества состава воздуха

А ☐ В ☐ C ☐ D ☒ [1]

10

Часть В

16. Изучите рисунок 8.

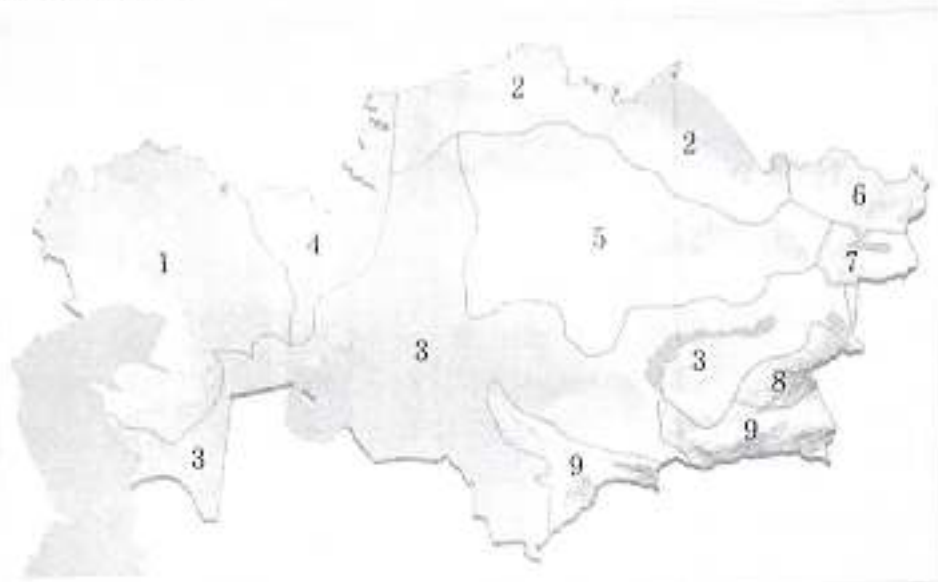


Рисунок 8. Карта физико-географического районирования Казахстана

- (а) Используя рисунок 8, на карте районирования определите соответственно цифры физико-географических районов Алтая и Мугоджар.

Алтай - 6

Мугоджар - 4

[2]

2 ✓

- (б) Определите физико-географические районы, граничащие с Алтаем.

Китай, Россия

В Казахстане (обл. Жай, Восточно-Казахстанская)

[2]

16

- (в) Определите физико-географические районы, граничащие с Мугоджаром.

Тураническая равнина, Восточно-Европейская равнина, РФ, Восточная и Акмолинская области

[2]

20

- (г) Сравните рельеф Алтая и Мугоджар.

Алтай - высокие горы, Восточнее от Мугоджар - низкие

[2]

16

17. (a) Дайте определение понятию «загрязнение».

Поступление в окружающую среду веществ, микроорганизмов и их свойства, местонахождение или количество которых оказывают негативное воздействие на окружающую среду

(b) Сопоставьте типы загрязнения в таблице 1.

Таблица 1

1	промышленное	a	увеличение пестицидов
2	транспортное	b	наблюдается в крупных промышленных районах
3	сельское хозяйство	c	происходит в больших городах

- 1 b (1)
2 c (1)
3 a (1)

Изучите рисунок 9.



Рисунок 9. Карта Мирового океана с территориями, загрязненными мусором

(c) Используя рисунок 9, опишите зоны загрязнения Мирового океана мусором.

Южная часть Атлантического океана, северная часть Тихого океана (Берингово море), Тихий океан (Байя о. Паска)

(d) Предложите пути решения проблемы загрязнения нефтью на данных территориях.

Мониторинг соработов: 1) Изменить подход к добыче природных ресурсов; 2) Строго соблюдать правила очистки производственных отходов.

18. (a) В таблице 2 дополните направления деятельности специальных экономических зон (СЭЗ).

Таблица 2

Специальная экономическая зона					
туризм	портальная	металлургия	логистика	сельскохозяйственная	технические разработки

[3]

35

- (b) Определите СЭЗ Казахстана, созданные в направлении деятельности логистики.

СЭЗ "Морской порт Актау" портовая

[2]

15

- (c) Опишите условия, необходимые для создания СЭЗ.

3 самых главных условия

1) привлекательность

2) имеет ввиду географическую или иную особенность

3) определение экономической зоны

[3]

35

- (d) Определите деятельность СЭЗ «Бурабай».

основная деятельность СЭЗ «Бурабай» это рекреационно-туризмальная

[1]

15

- (e) Оцените деятельность СЭЗ «Бурабай».

В первую очередь хорошо развит туризм, природа развита

[2]

25

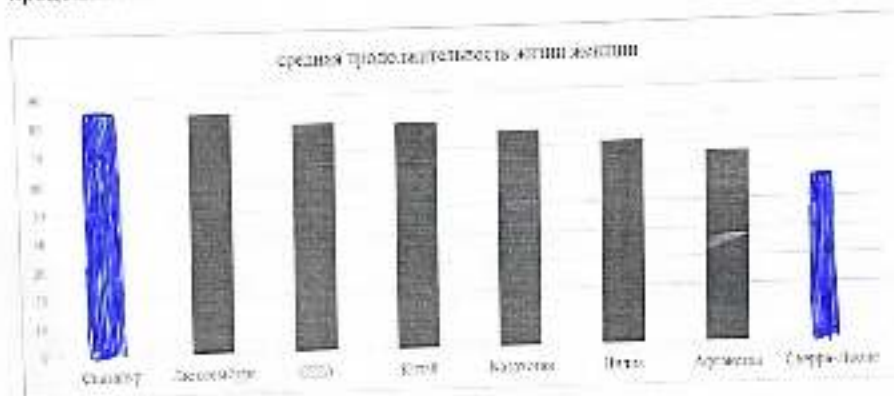
19. Изучите таблицу 3:

Таблица 3. Средняя продолжительность жизни населения по странам

№	Страны	Мужчины	Женщины
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	США	74,5	80,2
4	Китай	74,9	79,4
5	Казахстан	67,1	75,5
6	Индия	68,6	71,2
7	Афганистан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

(a) Дайте определение понятию «Ожиданная продолжительность жизни населения». *то величина, показывающая сколько в среднем проживает группа людей, родившихся в один год, или смертность в когорте возрастной группы останется на низком уровне*

(b) Используя таблицу 3, дополните гистограмму по данным о средней продолжительности жизни женщин в Сингапуре и Сьерра-Леоне.



(c) Объясните разницу между средней продолжительностью жизни в Сингапуре и Сьерра-Леоне.

Разница продолжительности жизни в Сьерра-Леоне связана с плохой развитой медициной и плохим экономическим развитием. В то время как Сингапур находится на переднем крае развития своей страны.

Часть С

Выполните одно из двух заданий.

20. Процесс опустынивания создаёт огромные трудности для человечества с 70-х годов XX века. Проанализируйте тенденции процесса опустынивания на территории Казахстана в связи с глобальной проблемой.

(a) Определите причины проблемы процесса опустынивания.

- 1) Деятельность человека (уничтожение растительности)
- 2) Резкое изменение климата
- 3) Добыча подземных ископаемых
- 4) Отказ от традиционных методов ведения сельского хозяйства

[2]

20

(b) Определите последствия проблемы.

Последствиями опустынивания и засухи являются отсутствие плодородной почвы (оттока и передвижения воды), и климата.

[3]

20

(c) Предложите пути решения проблемы.

- 1) Введение устойчивого сельского хозяйства
- 2) Снижение антропогенного давления в районах подверженных риску опустынивания
- 3) Посадка деревьев, растительности
- 4) Повышение влажности из местности

[5]

50

21. Проанализируйте проблему, возникающую в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

(a) Определите причины проблемы, возникающей в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

.....

.....

.....

.....

..... [2]

(b) Определите последствия проблемы.

.....

.....

.....

.....

.....

..... [3]

(c) Предложите пути решения проблемы.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... [5]

Часть А. - 9

Часть В. 32

Часть С. - 9

Общий балл 50

Оценка : 4

Председатель экз. комиссии: Останове В. К.

Экзаминатор: Матвиенко Г. В. Матв

Ассистент: Милкайдарова Т. К. Мил
Жапарова Р. С. Ж



Экзаменационный материал итоговой аттестации

Предмет: География

Направление: общественно-гуманитарное по объявленному содержанию образования

Название организации

образования: № 9 Независимая школа г.о. Актобе

Класс: 11 Литер: Б

ФНО обучаемого: Аманжол Аманжолович

Часть А

На каждый вопрос даны четыре варианта ответа: А, В, С, и D. Выберите один ответ, который считаете правильным, поставив галочку (✓) в соответствующей ячейке.

1. Определите группу моделирования, отражающую геометрические, физические, динамические характеристики объекта.

- А логическое моделирование
В альтернативное моделирование
С символическое моделирование
D предметное моделирование

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

2. Изучите рисунок 1:

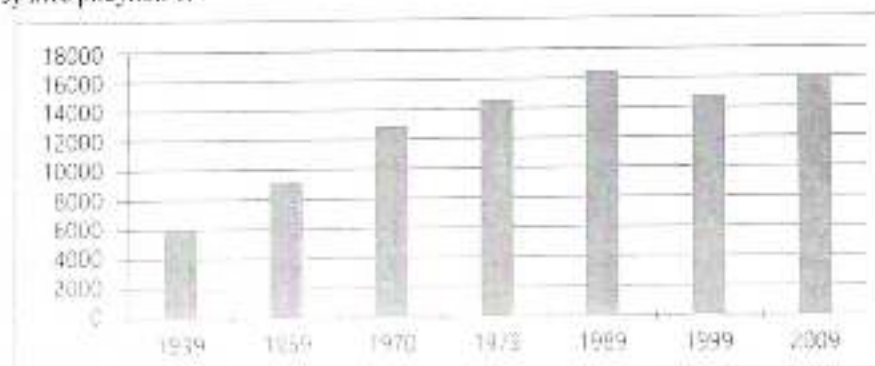


Рисунок 1. Численность населения в Казахстане

Определите способ получения экспертных данных о населении, отраженных в диаграмме на рис. 1.

- А перепись населения
B статистика
C интервьюирование
D прогнозирование

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

3. Изучите рисунок 2.



Рисунок 2. Картограмма численности верблюдов в Казахстане

Используя картограмму на рисунке 2, рассчитайте количество поголовья верблюдов в Туркестанской области (в тыс.)

- A 14
- B 21
- C 28
- D 41

16

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

4. Прочитайте текст.

Данный заповедник включён во всемирный список заповедников, составленный ЮНЕСКО. Расположен между двумя крупными реками, охватывающими северо-западную часть Таласского Алатау и территорию Угамского хребта.

Определите заповедник по тексту.

- A Аксу-Жабыллы
- B Барсукельмес
- C Коргалжын
- D Каратау

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

5. Определите комплекс мер по восстановлению земель, повреждённых в результате деятельности человека.

А дренажирование
В мелиорация
С рекультивация
D деэлектрификация

А ☐ В ☐ C ☒ D ☐ III

15

6. Определите отрасль, на которую приходится больше всего инвестиций по отраслям экономики Казахстана.

А научная и техническая деятельность
В финансовая и страховая деятельность
С горнодобывающая промышленность
D обрабатывающая промышленность

А ☐ В ☐ C ☒ D ☐ III

14

7. Изучите рисунок 3.

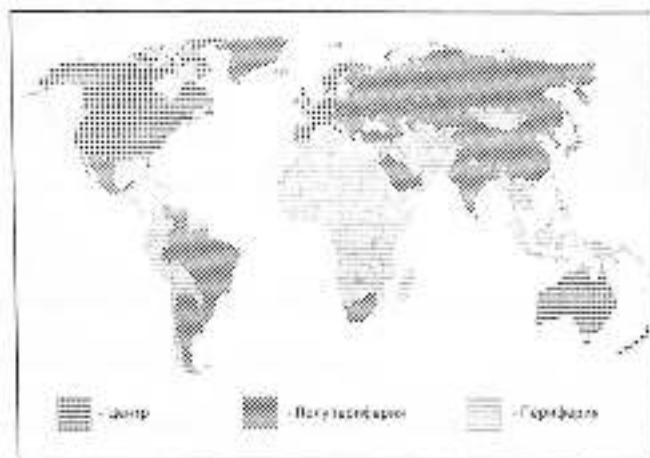


Рисунок 3. Карта трёхполюсной модели мирового хозяйства по Н. Вальдерстайну.

Используя рисунок 3, определите ряд периферийных стран.

А Малагаскар, Нидерланды
В Аргентина, Мексика
С Турция, Чили
D США, Италия

А ☐ В ☐ C ☒ D ☐ III

8. Определите основную причину, по которой город Алматы занимает второе место в стране по показателям валового регионального продукта на душу населения.

- A высокое развитие сферы услуг
- B развитие водного транспорта
- C развитие нефтедобывающей отрасли
- D специализация рыбного хозяйства

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

16

9. Изучите рисунок 4.



Рисунок 4

Определите военно-политический блок, указанный на рисунке 4.

- A Центральная договорная организация
- B Организация Договора о коллективной безопасности
- C Организация Североатлантического договора
- D Североамериканский оборонительный союз

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

10. Определите государство с наличием анклава в административно-территориальной структуре страны.

- A Россия
- B Иран
- C Эфиопия
- D Казахстан

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

Изучите рисунок 5.



Рисунок 5. Историко-географические регионы

11. Используя рисунок 5, определите специфику историко-географического региона, представленного цифрой 8 на карте.

- A регионы европейских переселенцев
- B обособленный регион этнических, религиозно-культурных ценностей
- C регион зарождения и господства великих ценностей и культуры
- D смесь индейских, европейских, африканских, современных североамериканских культур

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Определите расстояние от Западно-Сибирской равнины до пустыни Кызылкум.

A 1650 км

B 2000 км

C 2700 км

D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ (1)

15

13. Изучите рисунок 6.

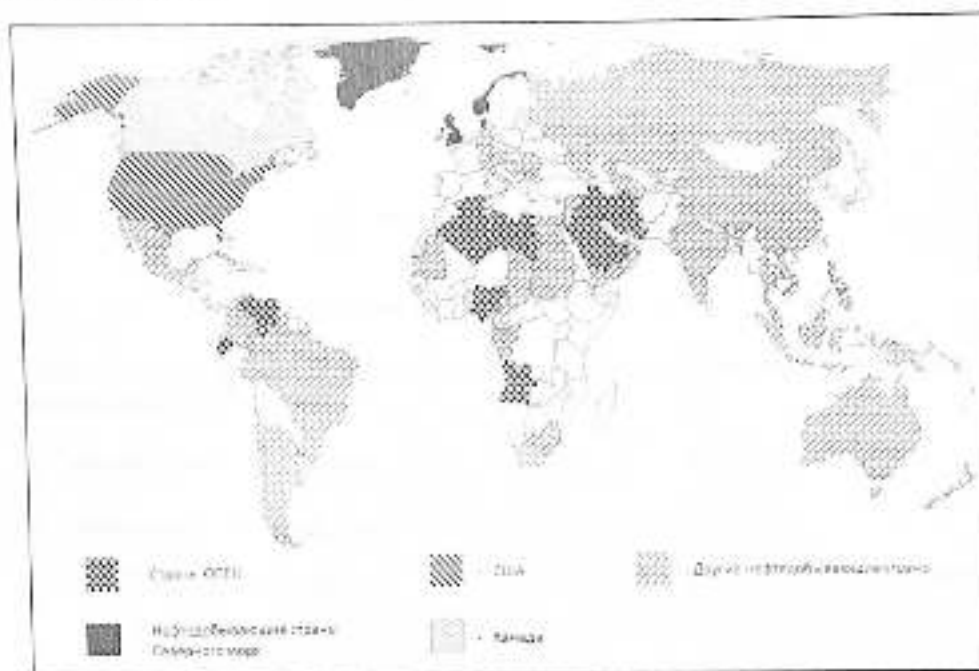


Рисунок 6. Карта международных организаций по добыче нефти

Используя рисунок 6, определите страну, не входящую в состав стран ОПЕК.

A Алжир

B Египет

C Ливия

D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ (1)

15

14. Изучите рисунок 7.

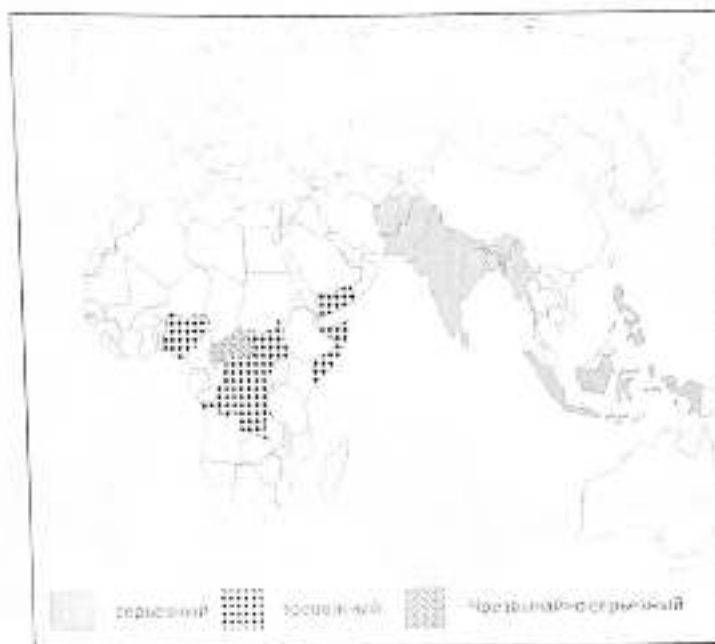


Рисунок 7. Карта уровня голода стран мира

Используя рисунок 7, определите основную причину, по которой Сомали имеет «тревожный» уровень голода.

- A близость к развитым странам
- B расположение на берегу моря
- C демографический кризис
- D политическая нестабильность

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

15. Определите проблему, связанную с добычей энергетических ресурсов.

- A рост нетрадиционных источников энергии
- B снижение качества топливных ресурсов
- C увеличение источников геотермальной энергии
- D снижение качества состава воздуха

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

Часть В

16. Изучите рисунок 8.

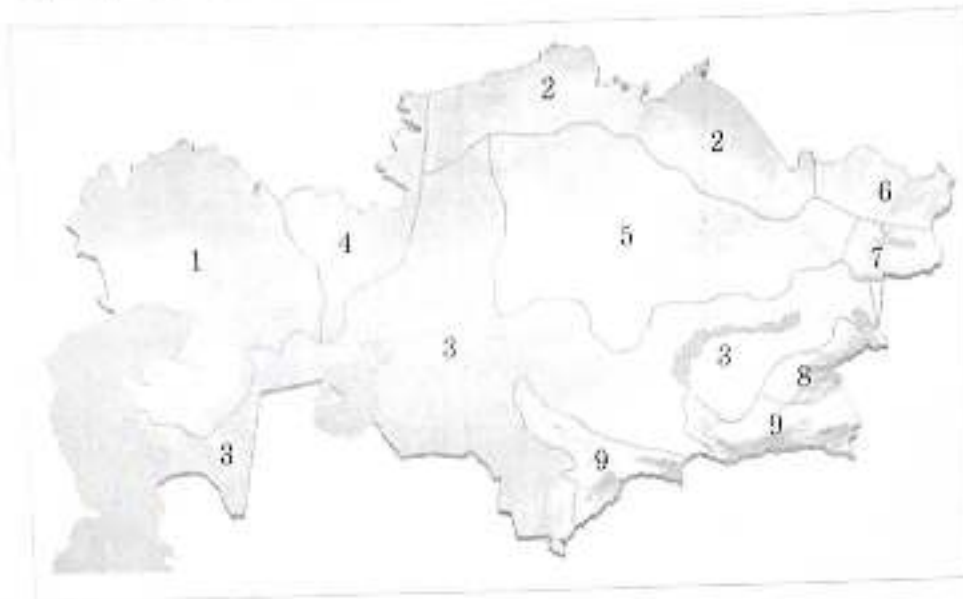


Рисунок 8. Карта физико-географического районирования Казахстана

- (а) Используя рисунок 8, на карте районирования определите соответственно цифры физико-географических районов Алтая и Мугаджар.

Алтай: 1, Мугаджар: 9 [2]

20

- (b) Определите физико-географические районы, граничащие с Алтайем.

Китай; Россия; Казахстан (Восточная, Центральная, Западная); Кыргызстан; Узбекистан [2]

20

- (c) Определите физико-географические районы, граничащие с Мугаджарами.

Туркменская республика; Афганская республика; Россия; Казахстан (Северная, Центральная, Западная) [2]

20

- (d) Сравните рельеф Алтая и Мугаджар.

Алтай: высокие горы, Мугаджар: низкие [2]

20

17. (a) Дайте определение понятию «загрязнение».

Загрязнение - это изменение природного или здорового состояния или материала в окружающей среде. [1] 18

(b) Составьте типы загрязнения в таблице 1.

Таблица 1

1	промышленное	a	увеличение пестицидов
2	транспортное	b	наблюдается в крупных промышленных районах
3	сельское хозяйство	c	происходит в больших городах

1. А [1]

2. Б [1]

3. В [1] 30

Изучите рисунок 9.



Рисунок 9. Карта Мирового океана с территориями, загрязненными мусором

(c) Используя рисунок 9, опишите зоны загрязнения Мирового океана мусором.

В южной части Атлантического океана, северная часть Тихого океана (Восточная азия), Индийский океан (Южная Африка). [2] 20

(d) Предложите пути решения проблемы загрязнения нефтью на данных территориях.

Потребление нефти, сокращение добычи нефти, контроль за деятельностью нефтяных компаний, контроль за нефтью, контроль за нефтью, контроль за нефтью. [3] 30

18. (a) В таблице 2 дополните направления деятельности специальных экономических зон (СЭЗ).

Таблица 2

Специальная экономическая зона					
туризм	аграрная	промышленная	логистика	инновационная	технические разработки

[3]

38

- (b) Определите СЭЗ Казахстана, созданные в направлении деятельности логистики.

СЭЗ «Международный аэропорт»

[2]

16

- (c) Опишите условия, необходимые для создания СЭЗ.

Необходимо иметь квалифицированную и квалифицированную рабочую силу, предоставляющую услуги, высокую стоимость, развитую инфраструктуру, высокие бюджетные и другие условия, предоставляющие и реализующие бизнес-концепции.

[3]

35

- (d) Определите деятельность СЭЗ «Бурабай».

Туризм

[1]

15

- (e) Оцените деятельность СЭЗ «Бурабай».

Животноводство, туризм, медицина, санаторий, спортивная инфраструктура.

[2]

25

19. Изучите таблицу 3.

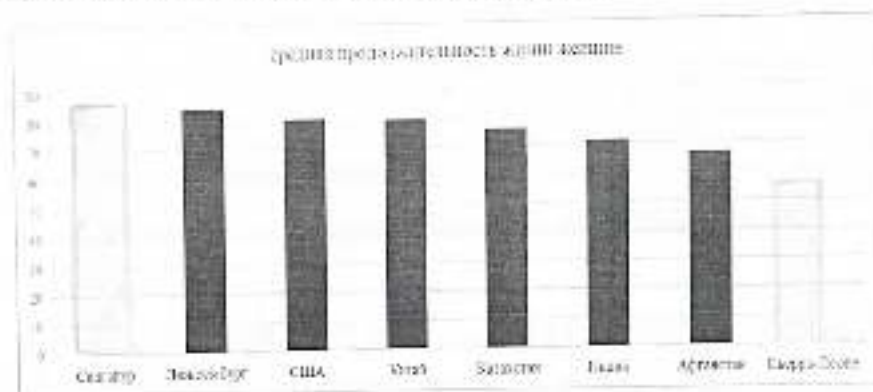
Таблица 3. Средняя продолжительность жизни населения по странам

№	Страны	Мужчины	Женщины
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	США	74,5	80,2
4	Китай	74,9	79,4
5	Казахстан	67,1	75,5
6	Индия	68,6	71,2
7	Афганистан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

(a) Дайте определение понятию «Ожидаемая продолжительность жизни населения».

Ожидаемая продолжительность жизни населения - это величина, характеризующая в среднем, сколько лет человек может прожить с момента рождения. [1]

(b) Используя таблицу 3, дополните гистограмму по данным о средней продолжительности жизни женщин в Сингапуре и Сьерра-Леоне.



[2]

(c) Объясните разницу между средней продолжительностью жизни в Сингапуре и Сьерра-Леоне.

Разная средняя продолжительность жизни Сингапур страна Восточной Азии, с высокими показателями жизни и Сьерра-Леоне страна Западной Африки с низкими показателями жизни. [4]

Часть С

Выполните одно из двух заданий.

20. Процесс опустынивания создаёт огромные трудности для человечества с 70-х годов XX века. Проанализируйте тенденции процесса опустынивания на территории Казахстана в связи с глобальной проблемой.

(a) Определите причины проблемы процесса опустынивания.

Зарубка лесов, культивирование, истощение скотом, снижение продуктивности почв.

[2]

25

(b) Определите последствия проблемы.

Низкая жизнь, отсутствие продовольственной безопасности.

[3]

25

(c) Предложите пути решения проблемы.

1. Усиленное и рациональное использование водных ресурсов
2. Рекultyвация почв путем посадки растений
3. Снижение антропогенного влияния

[5]

45

21. Проанализируйте проблему, возникающую в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

(a) Определите причины проблемы, возникающей в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

.....

.....

.....

.....

..... [2]

(b) Определите последствия проблемы.

.....

.....

.....

.....

..... [3]

(c) Предложите пути решения проблемы.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... [5]

Часть А. - 9

Часть В. - 34

Часть С - 81

Общий балл 51

Оценка: 5

Председатель эк. комиссии: Осанова В. К.

Эксперт: Матвеевская Г. В. Матр

Ассистент: Михайлова И. К. ИИ

Иванова Р. С. ИИ



Экзаменационный материал итоговой аттестации

Предмет: География

Направление: общественно-гуманитарное по обновленному содержанию образования

Название организации

образования: ЖТҰ. Общественно-гуманитарное по обновленному содержанию образования

Класс: 11 Литер: 8

ФИО обучающегося: Асан Аман Аманжол

Часть А

На каждый вопрос даны четыре варианта ответа: А, В, С, и D. Выберите один ответ, который считаете правильным, поставив галочку (✓) в соответствующей ячейке.

1. Определите группу моделирования, отражающую геометрические, физические, динамические характеристики объекта.

A логическое моделирование

B альтернативное моделирование

C символьное моделирование

D предметное моделирование

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

2. Изучите рисунок 1.

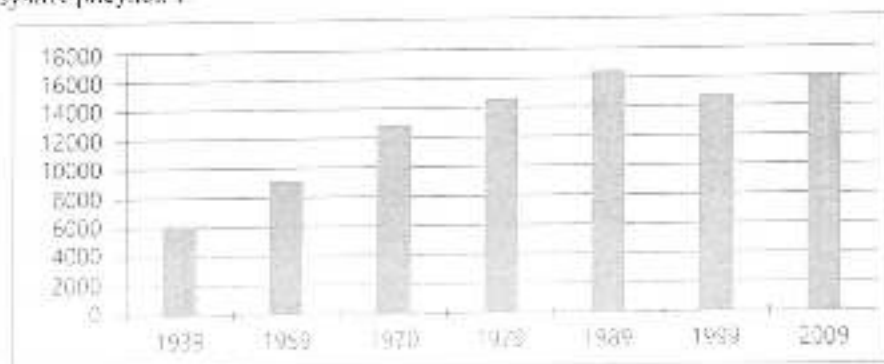


Рисунок 1. Численность населения в Казахстане

Определите способ получения экспертных данных о населении, отраженных в диаграмме на рис. 1.

A перепись населения

B статистика

C интервьюирование

D прогнозирование

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

18

3. Изучите рисунок 2.



Рисунок 2. Картограмма численности верблюдов в Казахстане

Используя картограмму на рисунке 2, рассчитайте количество поголовья верблюдов в Туркестанской области (в тыс.)

- A 14
- B 21
- C 28
- D 41

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

4. Прочитайте текст.

Данный заповедник включён во всемирный список заповедников, составленный ЮНЕСКО. Расположен между двумя крупными реками, охватывающими северо-западную часть Таласского Алатау и территорию Угамского хребта.

Определите заповедник по тексту.

- A Аксу-Жабагылы
- B Барсакельмес
- C Коргалжын
- D Каратау

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

5. Определите комплекс мер по восстановлению земель, повреждённых в результате деятельности человека.

А дренажирование
В мелиорация
С рекультивация
D джентрификация

А ☐ В ☐ C ☒ D ☐ [1]

10

6. Определите отрасль, на которую приходится больше всего инвестиций по отраслям экономики Казахстана.

А научная и техническая деятельность
В финансовая и страховая деятельность
С горнодобывающая промышленность
D обрабатывающая промышленность

А ☐ В ☐ C ☒ D ☐ [1]

10

7. Изучите рисунок 3.

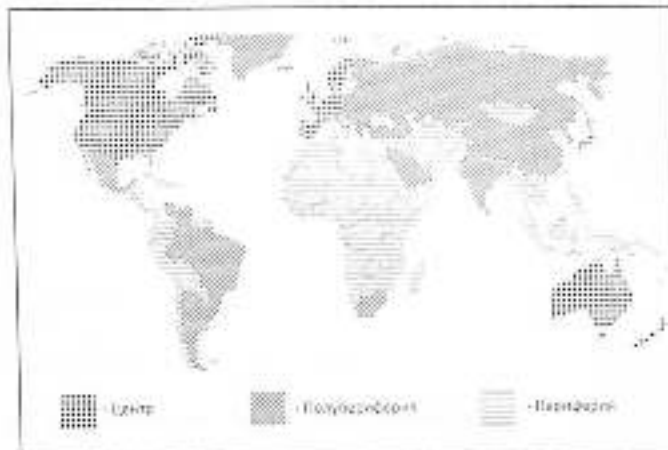


Рисунок 3. Карта трёхсекторной модели мирового хозяйства по И. Валлерстайну.

Используя рисунок 3, определите ряд периферийных стран.

А Малагаскар, Индонезия
В Аргентина, Мексика
С Турция, Чили
D США, Италия

А ☒ В ☐ C ☐ D ☐ [1]

10

8. Определите основную причину, по которой город Алматы занимает второе место в стране по показателям валового регионального продукта на душу населения.

- А — высокое развитие сферы услуг
- В — развитие водного транспорта
- С — развитие нефтедобывающей отрасли
- Д — специализация рыбного хозяйства

А ☒ В ☐ С ☐ Д ☐ (1)

15

9. Изучите рисунок 4.



Рисунок 4

Определите военно-политический блок, указанный на рисунке 4.

- А — Центральная договорная организация
- В — Организация Договора о коллективной безопасности
- С — Организация Североатлантического договора
- Д — Североамериканский оборонительный союз

А ☒ В ☐ С ☐ Д ☐ (1)

10. Определите государство с наличием анклава в административно-территориальной структуре страны.

- A Россия
- B Иран
- C Эфиопия
- D Казахстан

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1] —

Изучите рисунок 5.



Рисунок 5. Историко-географические регионы

11. Используя рисунок 5, определите специфику историко-географического региона, представленного цифрой 8 на карте.

- A регионы европейских переселенцев
- B обособленный регион этнических, религиозно-культурных ценностей
- C регион зарождения и сохранения азиатских ценностей и культуры
- D смесь индейских, европейских, африканских, современных североамериканских культур

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10

12. Определите расстояние от Западно-Сибирской равнины до пустыни Кызылкум.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

16

13. Изучите рисунок 6.

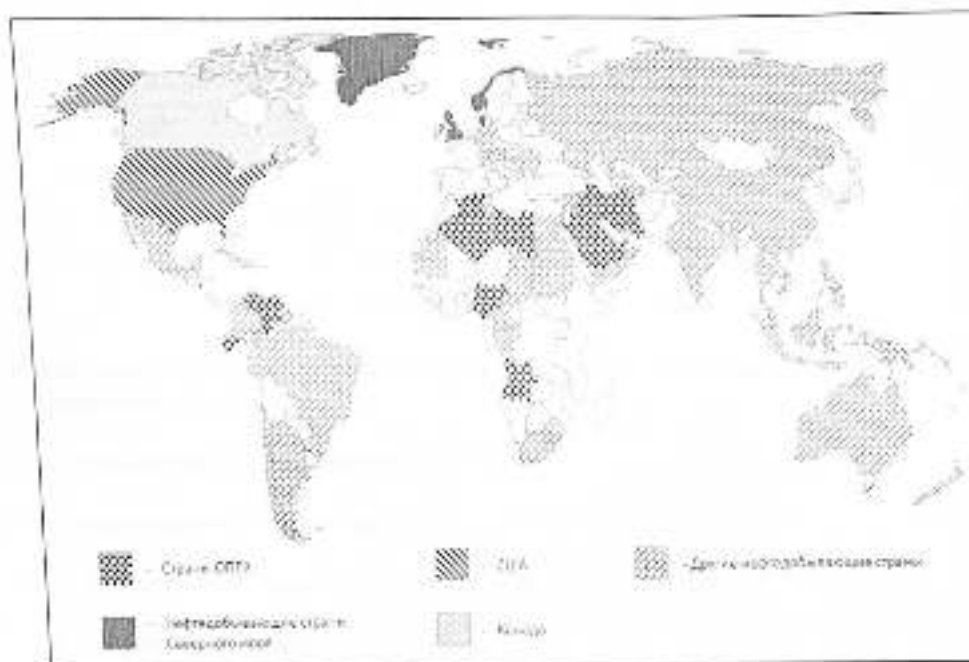


Рисунок 6. Карта международных организаций по добыче нефти.

Используя рисунок 6, определите страну, не входящую в состав стран ОПЕК.

- A Алаир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

17

14. Изучите рисунок 7.



Рисунок 7. Карта уровня запасов стран мира

Используя рисунок 7, определите основную причину, по которой Саудовская Аравия имеет «большой» уровень запасов.

- A близость к развитым странам
- B расположение на берегу моря
- C демографический кризис
- D политическая нестабильность

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

15. Определите проблему, связанную с дефицитом энергетических ресурсов.

- A рост традиционных источников энергии
- B снижение качества топливных ресурсов
- C увеличение истощения геотермальной энергии
- D снижение качества состава воздуха

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1] 16

16. Изучите рисунок 8.

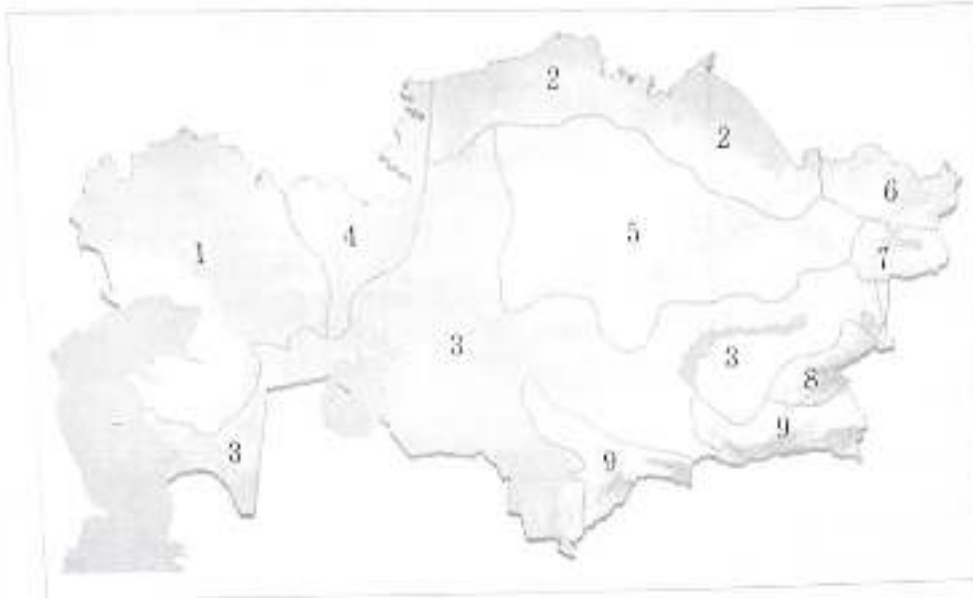


Рисунок 8. Карта физико-географического районирования Казахстана

- (а) Используя рисунок 8, на карте районирования определите соответственно цифры физико-географических районов Алтая и Мугоджар.

Алтай - 6 Мугоджар - 9 [2]

25

- (б) Определите физико-географические районы, граничащие с Алтайем.

Монголия, Китайский край, Казахстан [2]

15

- (в) Определите физико-географические районы, граничащие с Мугоджарами

Каспийский район, Мангыстауский район, Мезокаспийский [2]

15

- (г) Сравните рельеф Алтая и Мугоджар

Оба рельефа имеют гористый ландшафт: Алтайские горы имеют вершины, а Мугоджары нет [2]

25

17. (a) Дайте определение понятию «загрязнение».

Загрязнение - это процесс, после которого та или иная часть территории становится нежелательно измененной. 10

(b) Составьте типы загрязнения в таблице 1.

Таблица 1

1	промышленное	a	увеличение пестицидов
2	транспортное	b	наблюдается в крупных промышленных районах
3	сельское хозяйство	c	происходит в больших городах

1. B [1]
 2. c [1]
 3. A [1]

Изучите рисунок 9.



Рисунок 9. Карта Мирового океана о территориях, загрязненные мусором

(c) Используя рисунок 9, опишите зоны загрязнения Мирового океана мусором

Загрязнены районы Тихого, Атлантического и Индийского океана. 20

(d) Предложите пути решения проблемы загрязнения нефтью на данных территориях.

Соблюдать строгие международные меры; развитие технологий очистки; подготовка персонала. 30

18. (a) В таблице 2 дополните направления деятельности специальных экономических зон (СЭЗ).

Таблица 2

Специальная экономическая зона					
туризм	торговая	~~логистическая~~	логистика	~~инновации~~	технические разработки

[3]

- (b) Определите СЭЗ Казахстана, созданные в направлении деятельности логистики.

«Саяночка» расположена в г. Жетисай, ориентирована на логистику, транзит.

[2]

- (c) Опишите условия, необходимые для создания СЭЗ.

Юридическая и законодательная основа, инфраструктура, управление, привлечение инвесторов для финансирования.

[3]

- (d) Определите деятельность СЭЗ «Бурабай».

Туризм, сервис, рекреативность.

[1]

- (e) Оцените деятельность СЭЗ «Бурабай».

преимущества и льготы для инвесторов

[2]

19. Изучите таблицу 3.

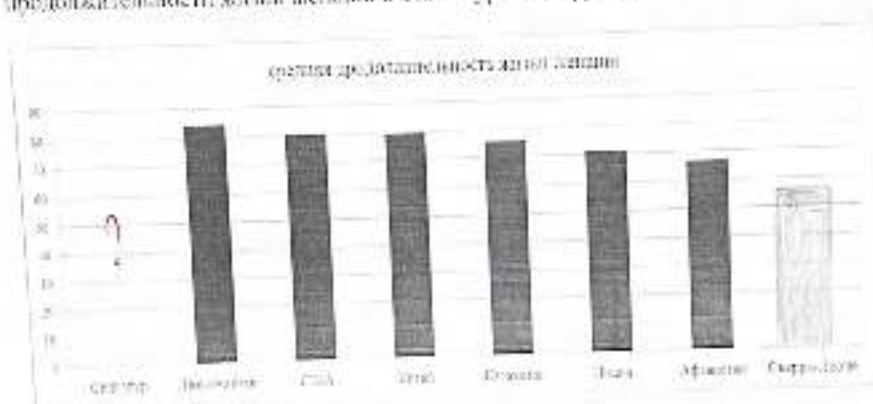
Таблица 3. Средняя продолжительность жизни населения по странам

№	Страны	Мужчины	Женщины
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	США	74,5	80,2
4	Китай	74,9	79,4
5	Казахстан	67,1	75,5
6	Индия	68,6	71,2
7	Афганистан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

(a) Дайте определение понятию «Средняя продолжительность жизни населения».

Статистический показатель, который характеризует среднюю длительность жизни человека. [1] 15

(b) Используя таблицу 3, доведите гистограмму по данным о средней продолжительности жизни женщин в Сингапуре и Сьерра-Леоне.



[2] 15

(c) Объясните разницу между средней продолжительностью жизни в Сингапуре и Сьерра-Леоне.

Сингапур имеет развитую систему здравоохранения. Сьерра-Леоне является одной из самых бедных стран из-за этого пониженный уровень жизни, низкое образование. [4] 15

Часть С

Выполните одно из двух заданий.

20. Процесс опустынивания создаёт огромные трудности для человечества с 70-х годов XX века. Проанализируйте тенденции процесса опустынивания на территории Казахстана в связи с глобальной проблемой.

(a) Определите причины проблемы процесса опустынивания.

- 1) Изменение климата, которое приводит к снижению уровня осадков, снижению уровня подземных вод
2) Неправильное использование земельных ресурсов. Вырубка лесов приводит к опустыниванию [2] 26

(b) Определите последствия проблемы

- Опустынивание приводит к разрушению плодородия почв, ухудшению качества воды. Многие виды растений и животных не приспособлены к пустынным условиям. Также может вызвать проблемы со здоровьем из-за пыли [3] 35

(c) Предложите пути решения проблемы.

- Посадка деревьев и восстановление земель пашей
Создание барьеров для ветра. Программы для реабилитации земель. Распространение знаний о причинах и последствиях опустынивания среди местного населения. Рациональное использование водных ресурсов [5] 5

21. Проанализируйте проблему, возникающую в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

(a) Определите причины проблемы, возникающей в связи с производством энергетического ресурса и сырья.

.....

.....

.....

.....

..... [2]

(b) Определите последствия проблемы.

.....

.....

.....

.....

..... [3]

(c) Предложите пути решения проблемы.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... [5]

Часть А - 105

Часть В - 31

Часть С - 105

Общий баланс - 51

разлика 5

Председатель Жюри. Колосов - Олег В. В. К

Жюри: Матвеев И. Д. Мамт

ассистент: Мотинайдова З. К. Ж

Маурова Р. С. Ж



Экзаменационный материал итоговой аттестации

Предмет: География

Направление: общественно-гуманитарное по обновлённому содержанию образования

Название организации

образования: КГУ «Интегрированное училище для детей»

Класс: 11 Литер: Б

ФИО обучающегося: Шуленикова Александра

Часть А

На каждый вопрос даны четыре варианта ответа: А, В, С, и D. Выберите один ответ, который считаете правильным, поставив галочку (✓) в соответствующей ячейке.

1. Определите группу моделирования, отражающую геометрические, физические, динамические характеристики объекта.

- А логическое моделирование
В альтернативное моделирование
С символическое моделирование
D предметное моделирование

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1] 0

2. Изучите рисунок 1.

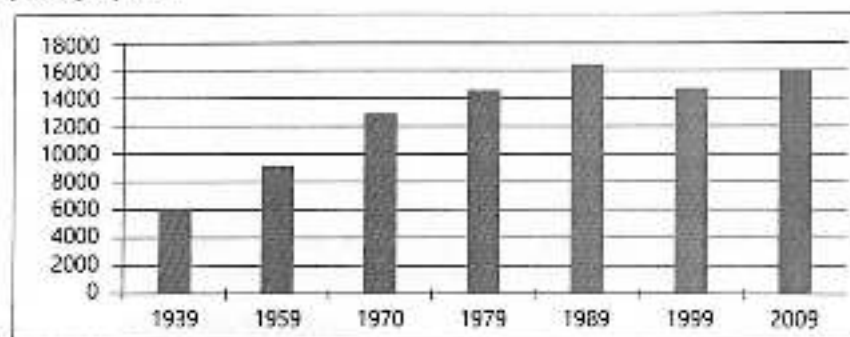


Рисунок 1. Численность населения в Казахстане

Определите способ получения экспертных данных о населении, отраженных в диаграмме на рис. 1.

- А перепись населения
В статистика
С интервьюирование
D прогнозирование

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1] 1

3. Изучите рисунок 2.

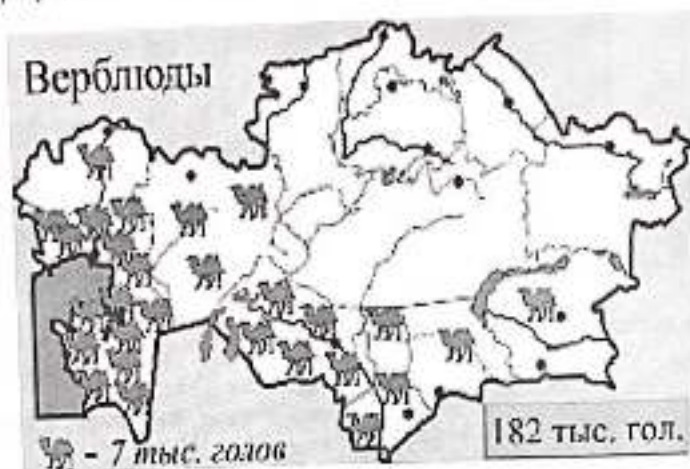


Рисунок 2. Картограмма численности верблюдов в Казахстане

Используя картограмму на рисунке 2, рассчитайте количество поголовья верблюдов в Туркестанской области (в тыс.)

- A 14
- B 21
- C 28
- D 41

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ (1) ✓

4. Прочитайте текст.

Данный заповедник включён во всемирный список заповедников, составленный ЮНЕСКО. Расположен между двумя крупными реками, охватывающими северо-западную часть Таласского Алатау и территорию Угамского хребта.

Определите заповедник по тексту.

- A Аксу-Жабагылы
- B Барнаулский
- C Корганжян
- D Каратау

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ (1) ✓

5. Определите комплекс мер по восстановлению земель, повреждённых в результате деятельности человека.

А дренажирование
В мелиорация
С рекультивация
D джентрификация

А ☐ В ☐ С ☒ D ☐ [1] /

6. Определите отрасль, на которую приходится больше всего инвестиций по отраслям экономики Казахстана.

А научная и техническая деятельность
В финансовая и страховая деятельность
С горнодобывающая промышленность
D обрабатывающая промышленность

А ☐ В ☐ С ☒ D ☐ [1] /

7. Изучите рисунок 3.

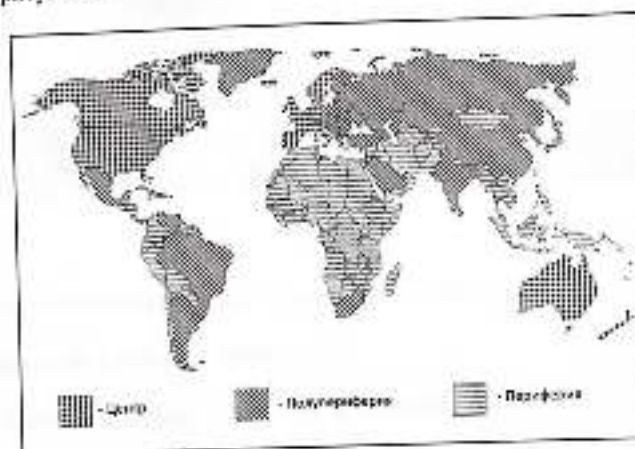


Рисунок 3. Карта трёхполюсной модели мирового хозяйства по И. Валлерстайну.

Используя рисунок 3, определите ряд периферийных стран.

А Мавритания, Индонезия
В Аргентина, Мексика
С Турция, Чили
D США, Италия

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ [1] /

8. Определите основную причину, по которой город Алматы занимает второе место в стране по показателям валового регионального продукта на душу населения.

- А высокое развитие сферы услуг
- В развитие водного транспорта
- С развитие нефтедобывающей отрасли
- Д специализация рыбного хозяйства

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ [1] /

9. Изучите рисунок 4.



Рисунок 4

Определите военно-политический блок, указанный на рисунке 4.

- А Центральная договорная организация
- В Организация Договора о коллективной безопасности
- С Организация Североатлантического договора
- Д Североевропейский оборонительный союз

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ [1] 0

10. Определите государство с наличием анклава в административно-территориальной структуре страны.

- A Россия
- B Иран
- C Эфиопия
- D Казахстан

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ II 0

Изучите рисунок 5.

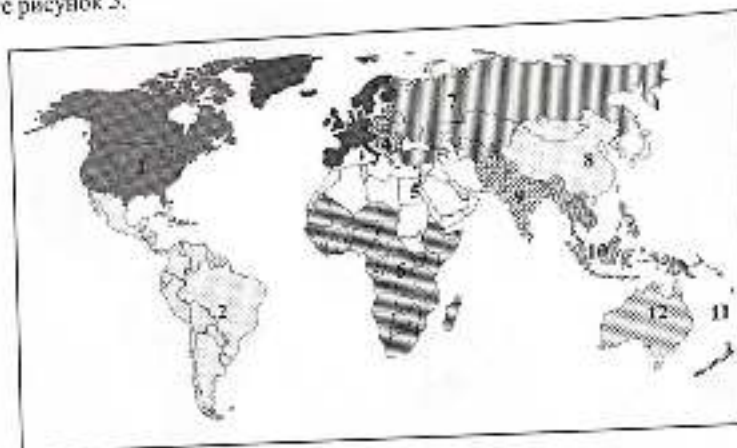


Рисунок 5. Историко-географические регионы

11. Используя рисунок 5, определите специфику историко-географического региона, представленного цифрой 8 на карте.

- A регионы европейских переселенцев
- B обособленный регион этнических, религиозно-культурных ценностей
- C регион зарождения и господства исламских ценностей и культуры
- D смесь индейских, европейских, африканских, современных североамериканских культур

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ II 1

12. Определите расстояние от Западно-Сибирской равнины до пустыни Кызылкум.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1] 1

13. Изучите рисунок 6.

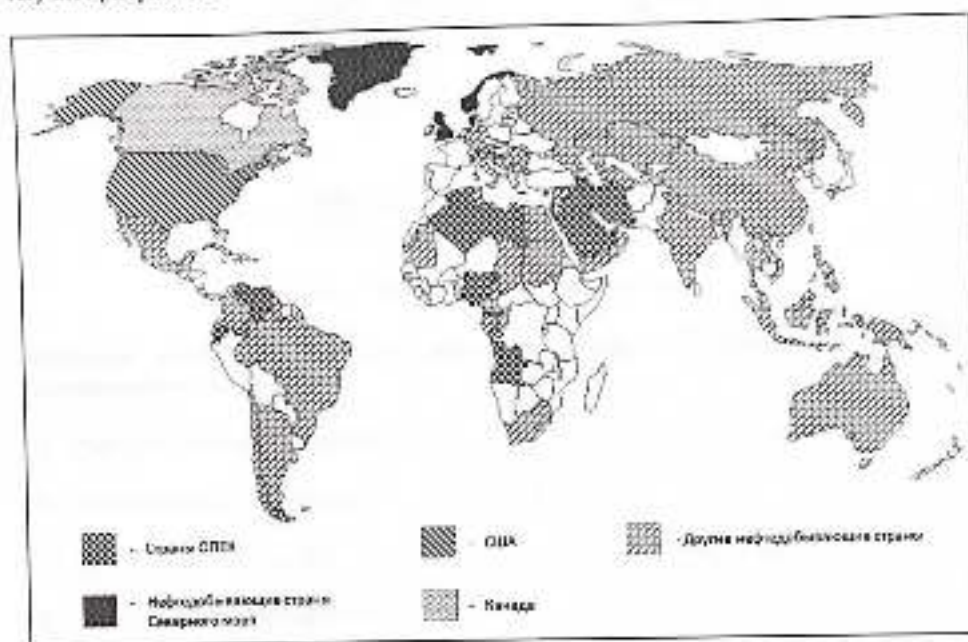


Рисунок 6. Карта международных организаций по добыче нефти

Используя рисунок 6, определите страну, не входящую в состав стран ОПЕК.

- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1] 1

14. Изучите рисунок 7.

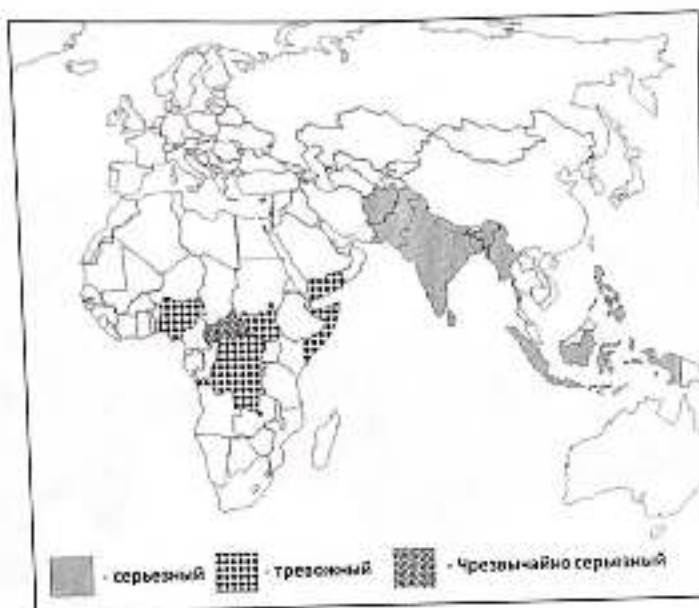


Рисунок 7. Карта уровня голода стран мира

Используя рисунок 7, определите основную причину, по которой Сомали имеет «тревожный» уровень голода.

- А близость к развитым странам
- В расположение на берегу моря
- С демографический кризис
- Д политическая нестабильность

А ☐ В ☒ С ☐ D ☐ III 0

15. Определите проблему, связанную с добычей энергетических ресурсов.

- А рост нетрадиционных источников энергии
- В снижение качества топливных ресурсов
- С увеличение источников геотермальной энергии
- Д снижение качества состава воздуха

А ☐ В ☐ С ☐ D ☒ III 1

Часть В

16. Изучите рисунок 8.

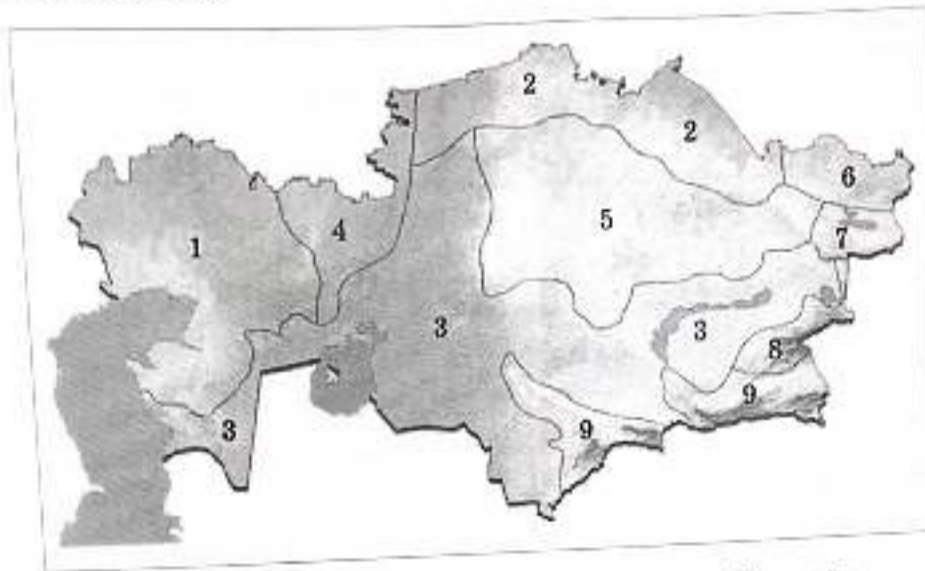


Рисунок 8. Карта физико-географического районирования Казахстана

- (а) Используя рисунок 8, на карте районирования определите соответственно цифры физико-географических районов Алтая и Мугоджар.

Алтай - 6 2
Мугоджар - 4 [2]

- (b) Определите физико-географические районы, граничащие с Алтаем.

4 - Запад-горный; 2 - Северо-восточные районы 2
3 - Горные [2]

- (c) Определите физико-географические районы, граничащие с Мугоджарами.

1 - Южная степная зона; 2 - Северо-восточная зона 1
3 - Плато Тарбагатай [2]

- (d) Сравните рельеф Алтая и Мугоджар.

Рельеф Алтая более горный, чем Мугоджар
Мугоджар более горный, чем Алтай [2] 1

17. (a) Дайте определение понятию «загрязнение».

Загрязнение - попадание в среду искусственных веществ и
технических соединений, которые несут вред для этой [1] 1
среды

(b) Сопоставьте типы загрязнения в таблице 1.

Таблица 1

1	промышленное	a	увеличение пестицидов
2	транспортное	b	наблюдается в крупных
3	сельское хозяйство	c	промышленных районах
			происходит в больших городах

- 1 a [1] 1
2 b [1] 1
3 c [1] 1

Изучите рисунок 9.



Рисунок 9. Карта Мирового океана с территориями, загрязненными мусором

(c) Используя рисунок 9, опишите зоны загрязнения Мирового океана мусором.

Зона наибольшего загрязнения мусором находится в Тихом океане,
зона умеренного загрязнения находится в Индийском океане [2] 2

(d) Предложите пути решения проблемы загрязнения нефтью на данных территориях.

Наблюдения, исследования, эксперименты и работы по
предотвращению, совершенствование аварийных работ по очистке [3] 3
всех работ по очистке бау.

18. (а) В таблице 2 дополните направления деятельности специальных экономических зон (СЭЗ).

Таблица 2

Специальная экономическая зона					
туризм	Информационно-технологическая	Инвестиционная	логистика		технические разработки

[3] 2

- (b) Определите СЭЗ Казахстана, созданные в направлении деятельности логистики.

Торная-Восточные ворота и "Зеро-хаб"

[2]

- (с) Опишите условия, необходимые для создания СЭЗ.

Правильные документы, соответствующее законодательство, финансовое обеспечение

[3]

- (d) Определите деятельность СЭЗ «Бурабай».

Туристическая рекреационная

[1]

- (e) Оцените деятельность СЭЗ «Бурабай».

Деятельность СЭЗ «Бурабай» направлена на развитие туристической деятельности на территории Республики и привлечение инвестиций

[2]



Мердің
орны

Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жанартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Бұқаралық ақпараттық жүйе

Сынып: 11 Күні: 1

Білім алушылардың аты-жөні: Асанова Айгерім Зауратқызы

А бөлімі

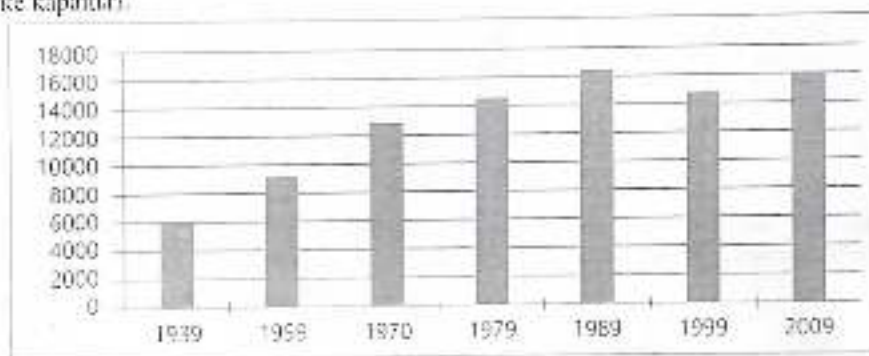
Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қанатша (✓) белгілеп қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

- A логикалық модельдеу
- B баламалық модельдеу
- C таңбалық модельдеу
- D заттық модельдеу

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

- A халық санағы
- B статистика
- C интервью
- D болжау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қаранып.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өтемі жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсаялмас
- C Науырынтау
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлгінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кеңенді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

- A дренаждау
- B мелiorация
- C рекультивация
- D децентрализация

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

- A ғылыми және техникалық қызмет
- B қаржы және сақтандыру қызметі
- C тау-кен өнеркәсібі
- D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниесүздік шаруашылықтың үш полюсті моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

- A Мадagascar, Индонезия
- B Аргентина, Мексика
- C Түркия, Чили
- D АҚШ, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамондауы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блоқты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісімі
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

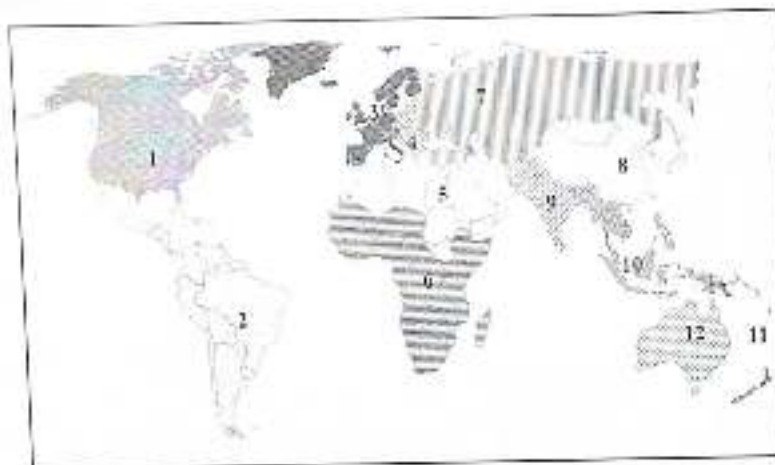
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A суралық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық діни-мәдени көзқарастар мен оқшау даму аймағы
- C ислам қоғамдық сананың басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, суреналық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

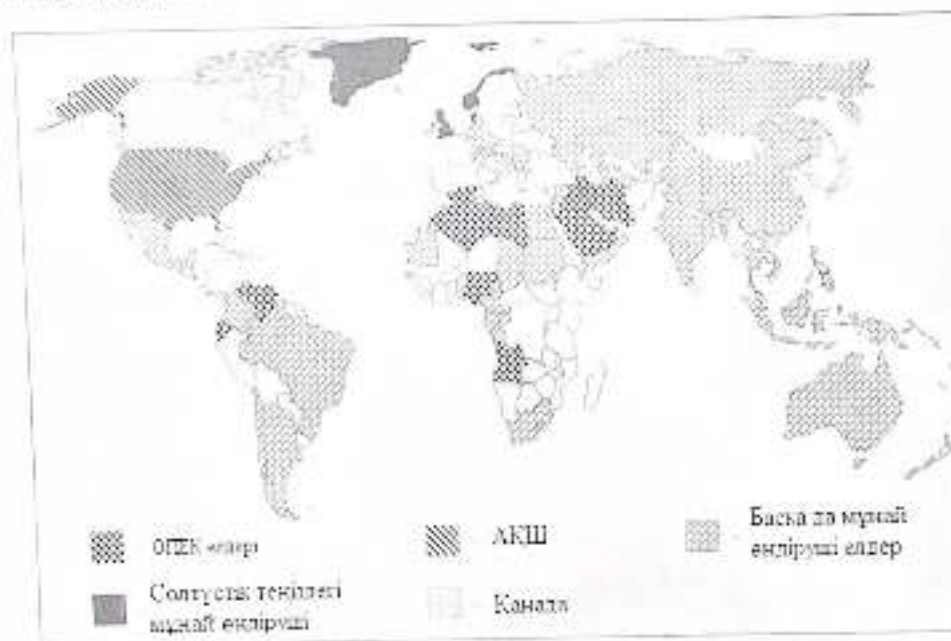
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
B 2000 км
C 2700 км
D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

13. 6-суретке қараңыз.



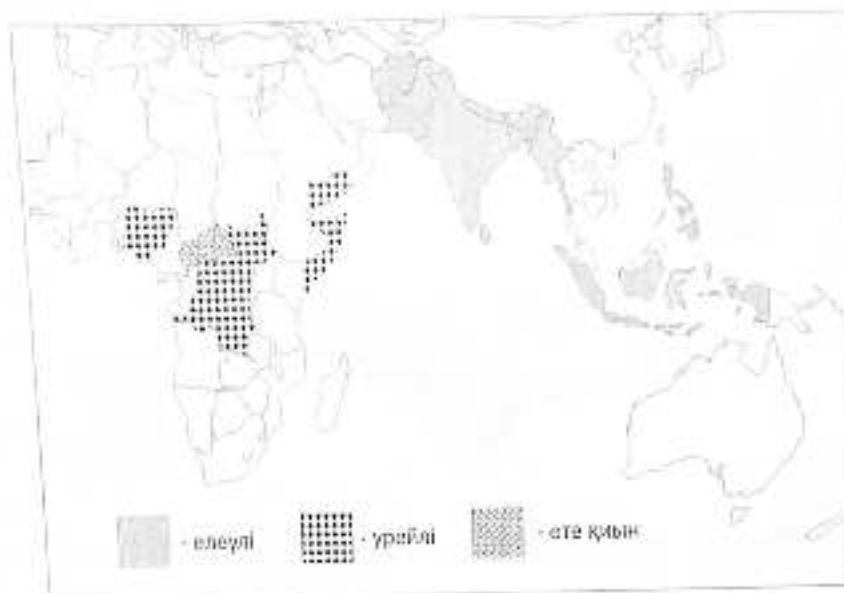
6-сурет. Дүниежүзі бойынша мұнай өндіруші елдер картасы

6-суретті қолданып, ОПЕК елдері құрамына кірмейтін елді анықтаңыз.

- A Алжир
B Египет
C Ливия
D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аштық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жазалауында орналасуы
- C демографиялық дағдырыс
- D саяси тұрақсыздық

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

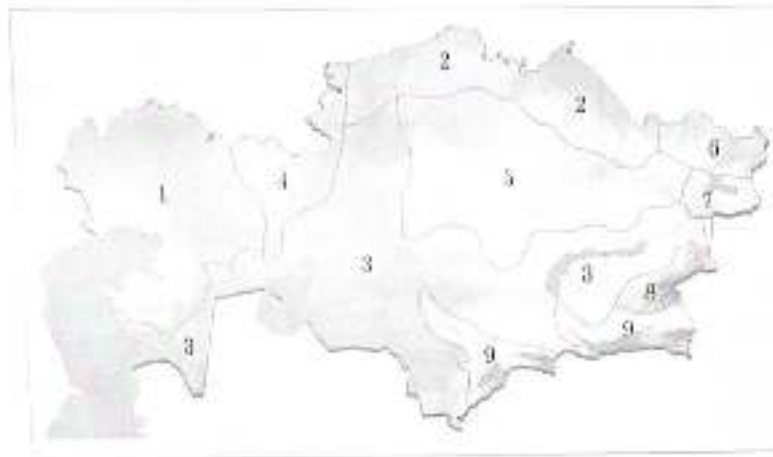
15. Энергетикалық ресурстарды өндiрумен байланысты туындаған мәселенi анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермиялық энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

В бөлімі

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай - 6

Мұғалжар - 4 [2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Сауыр, Тарбағатай, Сарыарқа [2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Шығыс Еуропа, Түран ойпаты [2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Алтай - ұзандыра, солтүстік Тобы өзеніне дейін тараған

Мұғалжар - ұзандыра, солтүстіктен оңтүстікке [2]

қарай 400 м. Ені 200 км. Орташа биіктігі 300 м.

17. (a) Ластаны ұзымына анықтама беріңіз.

Ласта және табиғи экосистема пері асерін беретін, физикалық, химиялық және биологиялық заттардың қоршаған ортаға ұлаш келтіруі.

(b) 1-кестедеті ластау көлдерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	песницілтердің артуы
2	көліктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарла байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларла орын алады

- 1 b [1]
- 2 c [1]
- 3 a [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қорық дастаған аймақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың қорық дастаған аймақтарын сипаттаңыз.

Тынық мұхиты [2]

Атлант мұхиты

(d) Мұнай дастаған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Мұнайға қайта әңдеу

[3]

18. (a) 2-кестелегі арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	индустриялық	инфраструктура	логистика	арнайы қызмет	техникалық әзірлемелер
	зона	туризм			
	зона	аудандық			

[3]

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-ларды анықтаңыз.

„Астана-Технополис“, „Алматы“, „Қарағанды-Шығыс Қазақстан“

[2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

Шығармалар, еңбек ресурстарымен, қазіргі заманғы инфрақұрылыммен қамтамасыз ету керек.

[3]

- (d) «Бурабай» АЭА-ының қызметін анықтаңыз.

Туристік қызмет көрсету

[1]

- (e) «Бурабай» АЭА-ының атқаратын қызметін бағалаңыз.

Туризмдерді арнайы аймақтарда, санаторийлер жасау, жасалған

[2]

19. 3-кестеге қараңыз.

№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(а) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұлтымына анықтама беріңіз.

Орташа санау бойынша барлық тұрғын өмір сүруінің ұзақтығы қанша жасқа келіп дүниеден өткеніне байланысты өзгереді.

(б) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леондегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағалы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(с) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Бұл екі мемлекеттің жиі байланыс жер мен көктей, Сингапур "Азия айрабара" мен, бірі ол әлем елдері, өте пайдалы, инвестицияны ол пайдалы 60.000 \$ шамамен, ал Сьерра-Леоне өте асағдайа нашар, әлемнің 3-ші елдер қатарында.

С бөлімі

Берілген екі тапсырманың біреуін орындаңыз.

20. Шөлдену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үдерісін талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

- 1) Жартамай құрғақ климат бар аймақ, маусымдық құрғақшылық болса.
- 2) Дұшпан өрттері.
- 3) Табиғи жолмен.
- 4) Климат өзгеруінен болатын жолмен-мәш² бұның азайы.

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

- 1) Жануарлар мен өсімдік түрлерінің жаса-
луы.
 - 2) Ауылшаруашылық өндірісінің төмендеуі.
 - 3) Табиғи ресурстарда өзгерту.
 - 4) Климаттың өзгеруінің салдарын күшейту.
- [3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсынаңыз.

- 1) Адам түрлері мен бұталарын қалпына келтіру.
 - 2) Шөзрәтөзеткен суға қайта пайдалану, жаңбыр суын сақтау, тұзсыздандыру, илендеу.
 - 3) Шөпөрақта күтім ұстау.
 - 4) Өсімдік жамылғыларынан резервацияға арналған шөпөрақта байлау және ұрықтандыру.
 - 5) Адам түрлерін дамыту.
- [5]
- [Барлығы: 10 балл]

21. Энергетикалық ресурс және шикізат сандармен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

..... [2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

..... [3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... [5]

[Барлығы: 10 балл]

578

В банн. 15

В банн. 35

С банн. 7

Черн. пш. пш. 57

Батон: 5

Комитет по моральности: Осипова В. И.

Юридическая группа: Яковлев В. И.

Ассистент Бабурин М. Б.

Климова И. И.



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақмола аудандық ЖДББМ

Сынып: II Литер: А

Білім алушылардың аты-жөні: Мухомбетжанова Әдізере

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қанатша (X) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

A логикалық модельдеу

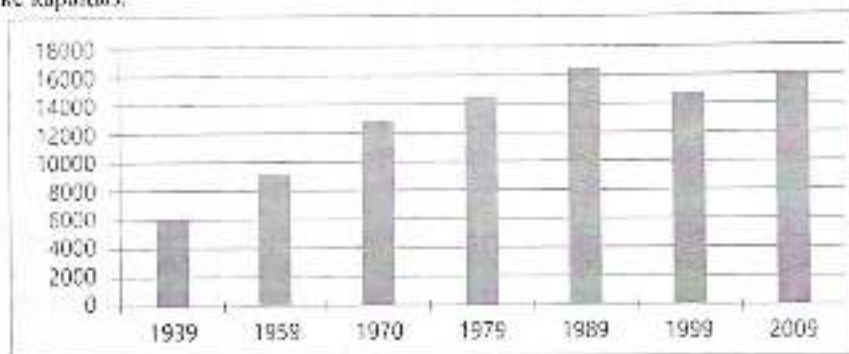
B баламалық модельдеу

C таңбалық модельдеу

D заттық модельдеу

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ III

2. I-суретке қараңыз.



I-сурет. Қазақстандағы халық саны

I-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

A халық санағы

B статистика

C интервью

D болжау

A ☒ B ☒ C ☐ D ☐ III

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгең жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсакелмес
- C Наурызым
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелiorация
C рекультивация
D джентрификация

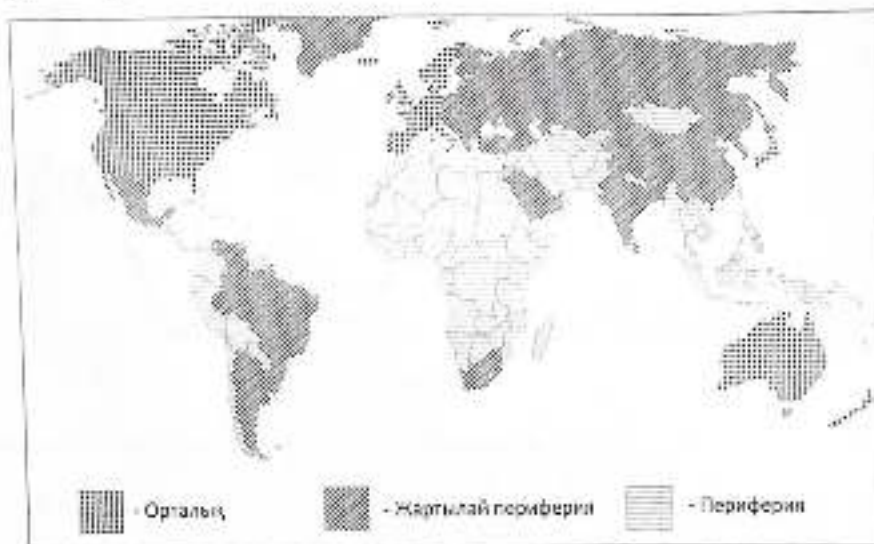
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтандыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үлкендігі моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Мадагаскар, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараныз:



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

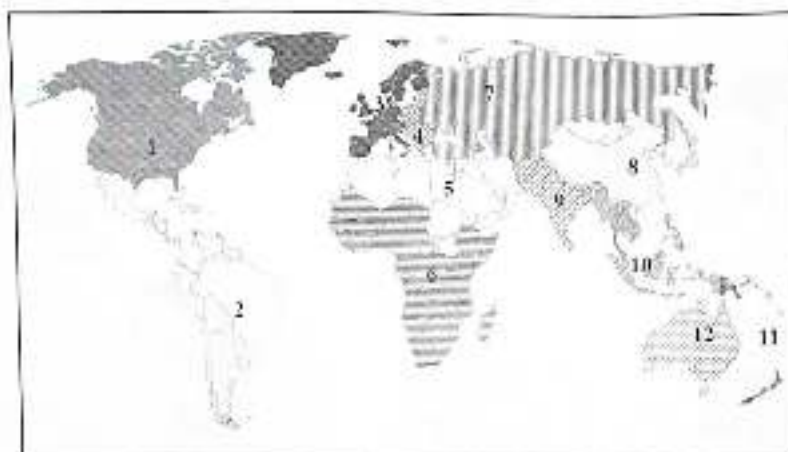
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Пран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық діни-мәдени көзқарастар мен оқнау даму аймағы
- C келам қоғамдық саясиның басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жатығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

13. 6-суретке қараңыз.



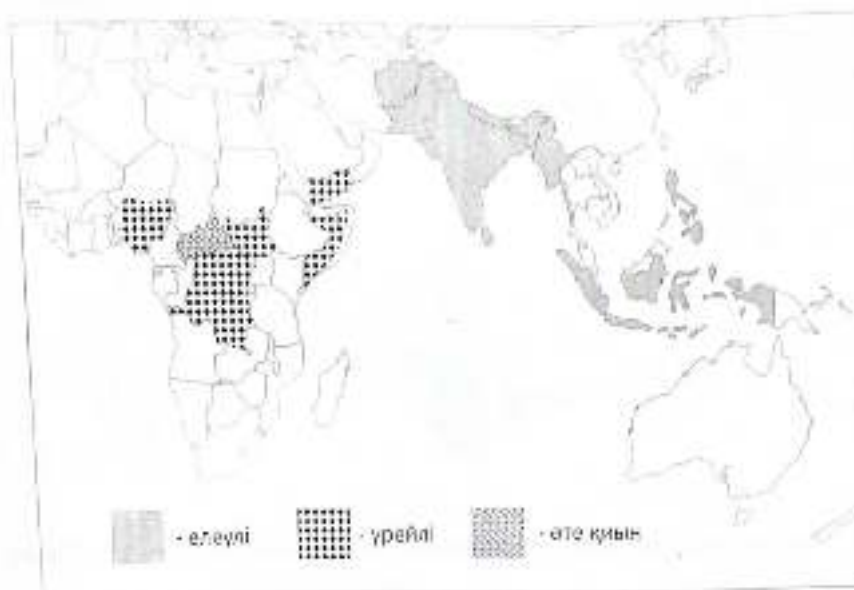
6-сурет. Дүниежүзі бойынша мұнай өндіруші елдер картасы

6-суретті қолданып, ОПЕК елдері құрамына кірмейтін елді анықтаңыз.

- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аштық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жазылауында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

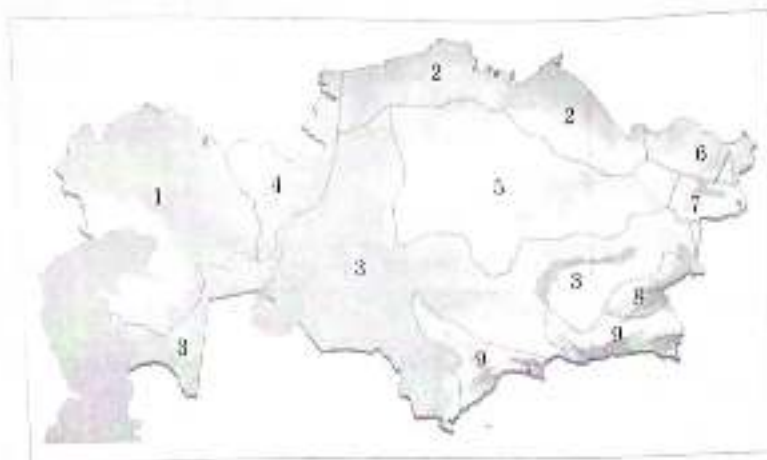
15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

В бөлімі

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай маусы - Алтай саны 6
Мұғалжар маусы - Дран маусы 4 [2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Сарыарқа, Мұғалжар, Атырау, С. Қазақстан [2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Дран, Шығыс-Еуропа, С. Қазақстан [2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

(Алтай) Мұғалжар	(Мұғалжар) Алтай
Шығыс беткейлері көлбеу.	Шығыс беткейлері көлбеу.
Жатыс беткейлері жаруабақта.	Жатыс беткейлері жаруабақта.
Тау жатыс, шығыс жағын өкіе	Жатыс беткейлері жаруабақта.
болмағи	Жатыс беткейлері жаруабақта.

17. (a) Ластану ұтымдына анықтама беріңіз.

Қоршаған орта мен адамға кері әсер ететін
сұйық және жердегі және биологиялық заттардың
қоршаған ортаға заңсыз келтіруі.

(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	пестицидтердің артуы
2	көліктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

1. b [1]
2. c [1]
3. a [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластанған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың қоқыс ластанған аймақтарын сипаттаңыз.

Тынық мұхит
Атлант мұхиты [2]

(d) Мұнай ластанған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Мұнайға қаршырақтарды, және сапалық
құбырларда пайдалану.

[3]

18. (a) 2-кестелеті арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	индустриялық жетілдіру	инфраструктура және ауқымдалар	логистика	техникалық әзірлемелер	техникалық әзірлемелер

[3]

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-ларды анықтаңыз.

«Астана» мен «Астана» АЭА

[2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

Инвестициялық, сусан ресурстары, қазіргі заманғы инфрақұрылым мен қамтамасыз етілуі керек.

[3]

- (d) «Бурабай» АЭА-ғының қызметін анықтаңыз.

туристері қолданатын инвестициялық қызметіне еске асыру.

- (e) «Бурабай» АЭА-ғының атқаратын қызметін бағалаңыз.

Қазақстандағы және шетелден келетін деңгейдегі қызметіне қажеттілікті қамтамасыз етуге және қанағаттандыруға қабілетті мүмкіндігіне қарап және басқа қабілетті туристік инфрақұрылым.

[2]

18. 3-кестеге қарыңыз.

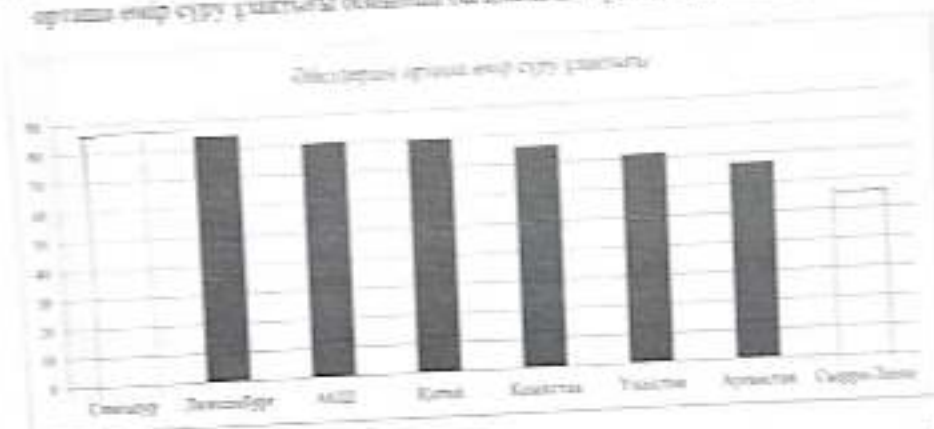
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	91.5	86.1
2	Дансонибур	79.4	84.2
3	АҚШ	74.5	80.2
4	Кытай	74.9	79.4
5	Қазақстан	67.1	74.5
6	Үндістан	68.8	71.2
7	Аустралия	65.7	66.7
8	Сиерра-Леоне	54.2	55.8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(а) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұлтына бөлініп берілді.

2. Ең негізгі экономикалық дамуға, әлеуметтік жағдайға, өмір сүру ұзақтығына байланысты, даму деңгейіне байланысты.

(б) 3-кестеге ақпаратты қолданып, Сингапур және Сиерра-Леонеге өмір сүру ұзақтығы бойынша бағалық анықтаманы толықтырыңыз.



[2]

(с) Сингапур және Сиерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сингапурдың экономикасы дамуға және жағдайға байланысты, ал Сиерра-Леонеге экономика даму деңгейі төмен, даму деңгейіне байланысты.

[4]

Сьогодні

Берілген екі танырманың біреуін оқыдаңыз.

20. Шөлдену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үрдерісін талдаңыз.

- (a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Идиот ферманок куртаймалыгын тундугакан,
 сууон тартыан калыа, киникэ маа сого
 кызара температурда согуа нэжэ мазон-шашон.
 нэжэ кетипеуикен

[2]

- (b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Алтын шаруашылықта Елдірумілері тобынан
Қол баулау жасама. Шығармаларында
Батылдық, Қызылдар Елімізде жекеліде.

- (с) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Миллатимизни турмушта аркадаш
бағдарлама, жогорку маданий
тарбияларга бағсет. Миллатимиз
сангери бағдар бағсет. Миллатимиз
бағсет. Миллатимиз бағсет.

[Барлығы: 10 балл]

21. Энергетикалық ресурс және шықсат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

1. Ашық ауада өндіру. Мәселеге көмірді.
молдан шығу. Екі басты кіреді.
2. Мұндағы өндіруде мәселе.

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

1. Ауаның, оған қарасты мәселеге.
2. Ауаның қарасты мәселеге.
мәселеге.

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

1. Ашық ауада өндіруді мәселеге.
мәселеге.
2. Мәселеге, мәселеге қарасты.
мәселеге.

[5]

[Барлығы: 10 балл]

А Бокан 15

Б Бокан 33

В Бокан 10

Курс, курс, курс: 50

Буквы: 6

Комиссия по делам: Ожидать 0.1

Важные дела: Пожарный 0.1

Всего: 11.6

Курс: 11.6

Теофраст 11.4.81

1049

Аукцион обанкр.

Иванов Иван Иванович

Адреса: Алматы

11. ATKINSON'S ORGANIZATION 2005M 20M

Transferential and countertransference

Орлов В. В.

Докладчик Б.М.

Балл за работу 4,5

Объемов 4.4

Chenopodium 2.2

[illegible]

Environ Monit Assess (2008) 142:111–120

[illegible]

Бүтүндөй келип жаткан бейпилдик менчиктер көбүнчө:

№	Басмага тасвирлуулсан Т.А.Э. (Эд болон хувьдана)	Бэлд (жүүлэг)	Хүтнээ багасм (жүүлэг)
1	Рибан Раминган	39 (олон жүүлэг)	4 (жүүлэг)
2	Рибонинова Агва	55 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
3	Рибонинова Агва	48 (олон жүүлэг)	4 (жүүлэг)
4	Рибонинова Агва	54 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
5	Рибонинова Агва	44 (олон жүүлэг)	4 (жүүлэг)
6	Рибонинова Агва	39 (олон жүүлэг)	4 (жүүлэг)
7	Рибонинова Агва	56 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
8	Рибонинова Агва	54 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
9	Рибонинова Агва	57 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
10	Рибонинова Агва	56 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
11	Рибонинова Агва	58 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
12	Рибонинова Агва	43 (олон жүүлэг)	4 (жүүлэг)
13	Рибонинова Агва	57 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
14	Рибонинова Агва	39 (олон жүүлэг)	4 (жүүлэг)
15	Рибонинова Агва	43 (олон жүүлэг)	4 (жүүлэг)
16	Рибонинова Агва	58 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
17	Рибонинова Агва	58 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
18	Рибонинова Агва	57 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
19	Рибонинова Агва	51 (олон жүүлэг)	5 (олон жүүлэг)
20	Рибонинова Агва	40 (олон жүүлэг)	4 (жүүлэг)

Бүтээгдэхүүн үнийн өсөлт: $\frac{15}{100} = 15\%$ өсөж байна.

Имя отчество Осипова Венера Кирилловна.

Имя и фамилия получателя: Генерал Борисов Марьямов

Адрес: Бельгия, Брюссель, ул. Нурин 1000

[illegible]

Montenep *Montenep* *Montenep* *Montenep* *Montenep*

P. f. <http://www.parklife.com>



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақмола аудандық ЖООББМ

Сынып: 11 Липер: 1

Білім алушылардың аты-жөні: Шауышев Н. Н.

А бөлімі

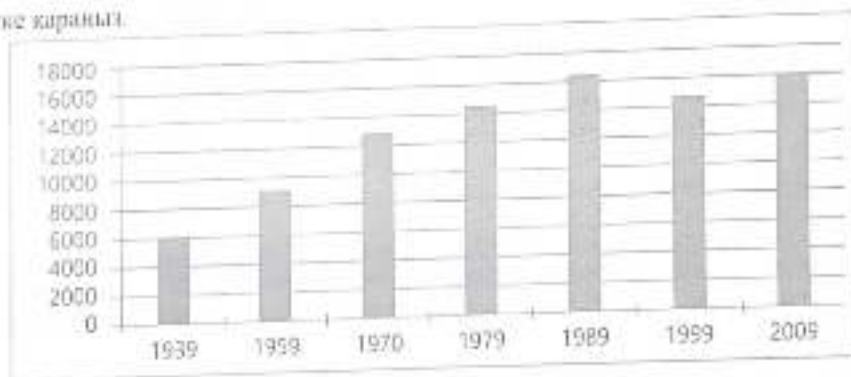
Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қиғатина (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

- A логикалық модельдеу
- B бағамалық модельдеу
- C таңбалық модельдеу
- D заттық модельдеу

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



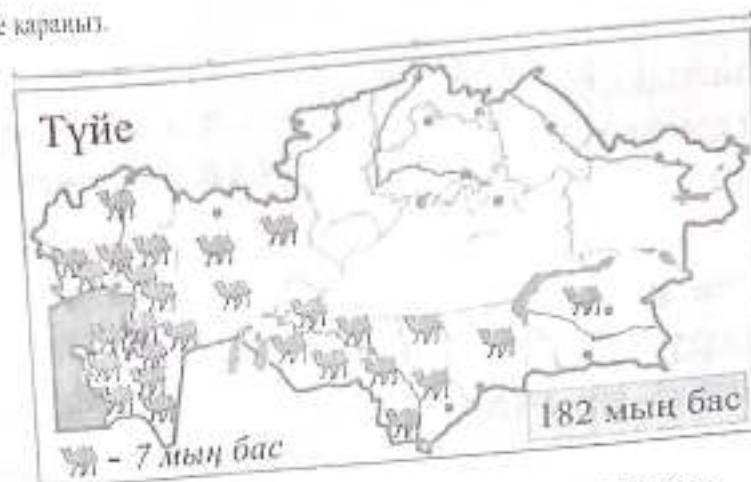
1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

- A халық санағы
- B статистика
- C интервью
- D болжау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын өлестейіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

4. Метінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауында солтүстік-батыс бөлігін және Өгең жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Метінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсакелмес
- C Науырталы
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жүйесінің анықтамасы.

A дренаждау
B мелiorация
C рекультивация
D джектрификация

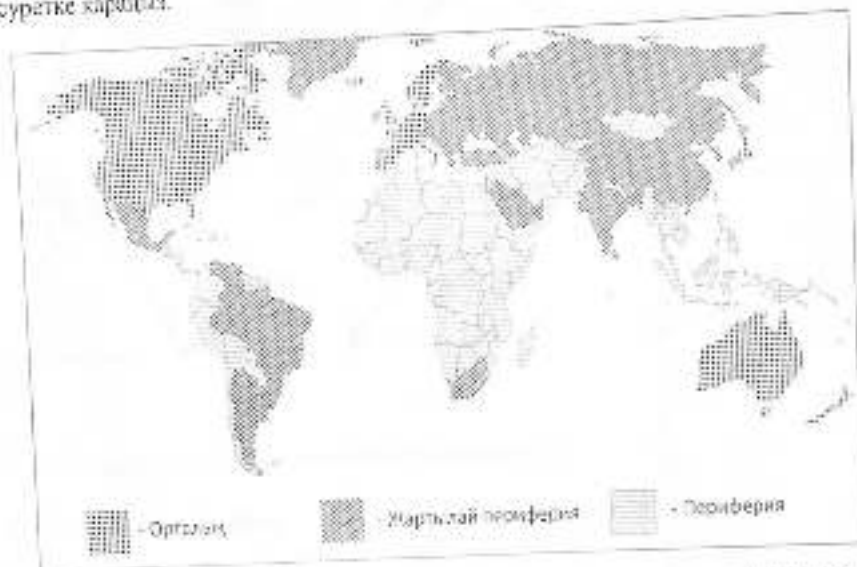
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынып отырған саласы анықталың.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтандыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ II

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үшполюсті моделінің картасы

3-суретті қарап, периферияға елдер қатары анықтаңыз.

A Малайзия, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орынды болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлантик Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклавы бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігіне анықтаның.

- A еуропалық және аударушылар мекені
- B африкада ұлттық дін-мәдени көздерістар мен оқыту даму аймағы
- C ислам діни-мәдени санының басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

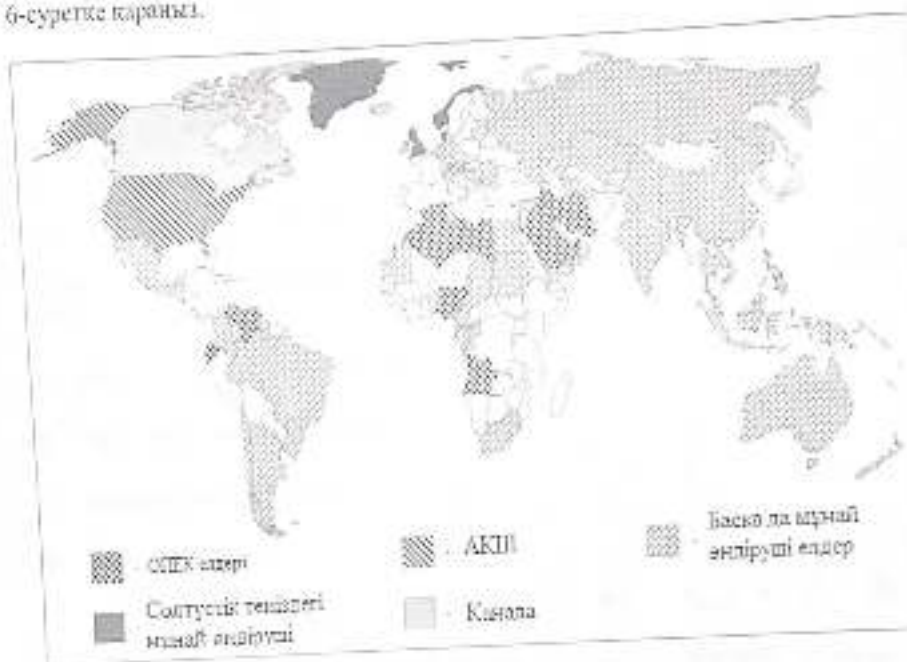
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

13. 6-суретке қараныз.



- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. 7-суретті таныңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің жотық деңгейі картасы

7-суретті қараңыз. Сонымен «сүлейт» жотық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A. дымнап елдерге жақын орналасуы
- B. теңіз жағалауында орналасуы
- C. демографиялық факторы
- D. климат тұрғысынан

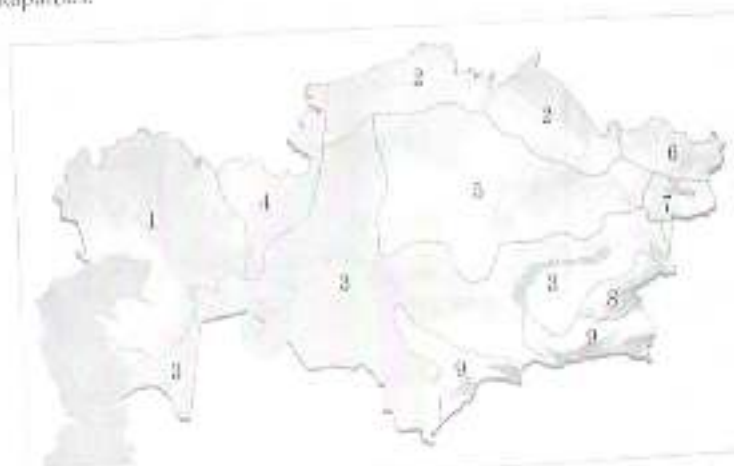
A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

15. Энергетикалық ресурстарды игерумен байланысты туындаған мәселеді анықтаңыз.

- A. дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B. отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C. геотермалды энергия көзінің артуы
- D. ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

(a) Аудандастыру әлісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай - 6, Мұғалжар - 4 [2]

(b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Батыс Қазақстан, Ақмола, Қ. Астана [2]

(c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Шығыс Қазақстан, Түркістан [2]

(d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

[2]

17. (a) Дастағу ұғымнаа анықтама беріңіз.

Вопросы решены с помощью. Решено. Решено.
защитить свои интересы. II

(b) 1-кестелдегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	а	пәсіниңдерінің артуы
2	қалықтқ	б	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	с	үлкен қалаларда орын алады

1. b (1)

2. l

3 a

4-суретке көрсөтүлгөн.



9-сурет. Дүниежүзүлік мұхиттың коюс ластасан аумақтар картасы.

(с) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік құрлықтың қызыл дастан аймақтарын сипаттырың.

Quadratische Ergänzung

(d) Мұнай ластанған аймақтағы мәселелер шешу жолдарын ұсыныңыз.

1. Умножение множества на множестве

Астана 1000 жана [1]

В. 6) 2-күрестің арнайы экономикалық аймақтарының қызмет бағыттарының толықтырылуы

2-күресті

Арнайы экономикалық аймақ					
тип	индустрия-аграр	индустрия-аграр	логистика	индустрия-аграр	техникалық жүйелер
10	аграр	аграр		аграр	

В) Қазақстандағы логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-ларды атаңыз [1]

Астана - Еуропа, Астана - Азия, Астана - Шығыс Еуропа [2]

В) Арнайы экономикалық аймақ құруға қызметі жеткілікті екі аймақты атаңыз.

Астана - Еуропа, Астана - Азия, Астана - Шығыс Еуропа [1]

В) «Астана» АЭА-сының қызметі атаңыз [1]

Астана - Еуропа, Астана - Азия [2]

В) «Астана» АЭА-сының ақпараттық қызметі бағытында

Астана - Еуропа, Астана - Азия, Астана - Шығыс Еуропа [2]

3-кестеге қараңыз:

№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

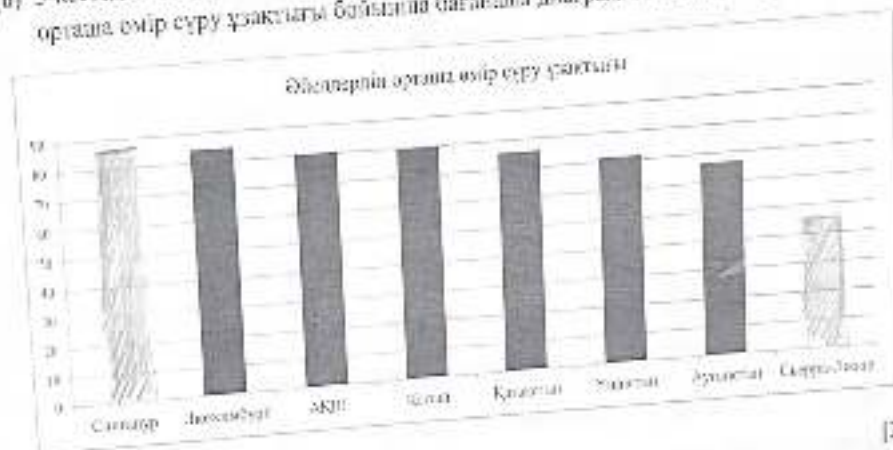
3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұғымына анықтама беріңіз.

Әр елдегі өмір сүру деңгейі

[1]

(b) 3-кестелгі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығына айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығы Сингапурдан қарағанда төмен.

[4]

С болімі

дүлген сөзі талқысырманың біреуін орындаңыз.

А. Ибраһимов үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиындықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үдерісін талдайыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

[illegible]

(b) Мәселенің салдарын анықтайыз.

Мәселенің салдарын шығарыңыз.

Бұл анықталмаған жағдаймен байланысты әрқашан
қайтадан қайтадан, бұл жағдай байланысты қайтадан
және бұл жағдай байланысты қайтадан және қайтадан қайтадан
және қайтадан қайтадан және қайтадан қайтадан қайтадан
қайтадан қайтадан және қайтадан қайтадан қайтадан

131

(c) Məscidin idarə xarakterini qeyd etmişdir.

[illegible]

[Бэрныгы: 10 биди]

интерстициальный ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені
қалдайық.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

[3]

(c) Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[5]

[Барлығы: 10 балл]

586

А бахчис 15

В бахчис 25

С бахчис 10.

Курькоты 1222: 51.

Березы: 5.

Комиссия моральности Окснова В.К.
Викторина дуины: Голубов Б.М. 
Ассистент Беденко Н.Б.
Попелова И.М.



Мірдің
орны

Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақмола аумақтық АББББ

Сынып: 11 Литер: А

Білім алушылардың аты-жөні Данил Деген

А бөлімі

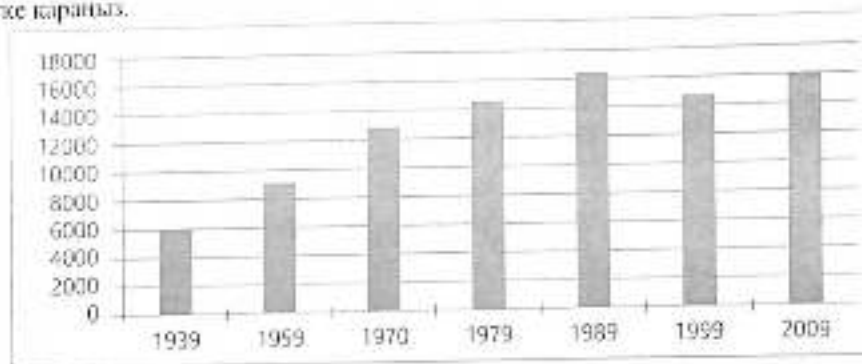
Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қанатша (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

- A логикалық модельдеу
- B баламалық модельдеу
- C таңбалық модельдеу
- D заттық модельдеу

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

- A халық санағы
- B статистика
- C интервью
- D болжау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Атаптың қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгең жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсакелмес
- C Наурызым
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бұлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелiorация
C рекультивация
D джентрификация

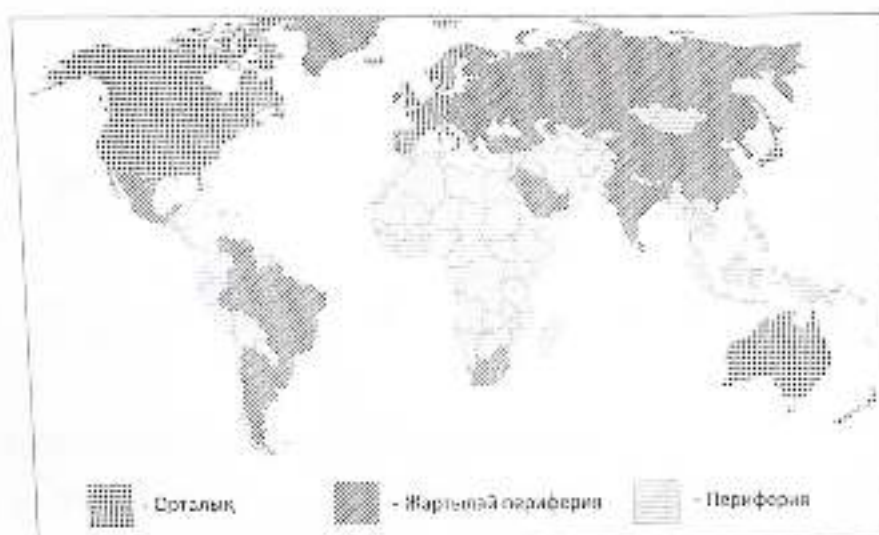
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сапталдыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзінің шаруашылықтың үш полюсті моделінің картасы.

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Малагаскар, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жап басына шаққандағы жанын аймақтық өнім (ЖАӨ) ретілігінде Алматы қаласынан екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A. Ресей
- B. Пран
- C. Эфиопия
- D. Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A. еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B. африкада ұлттық дини-мәдени қозғалыстар мен оқнау даму аймағы
- C. неолит қоғамдық санының басты формасы болған табиғаттық аймақ
- D. үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

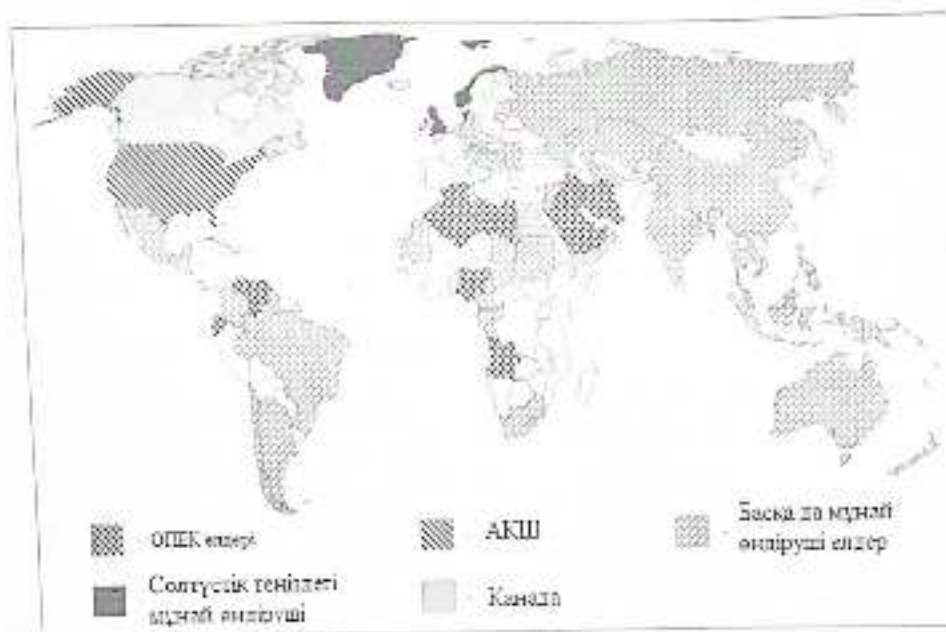
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 km
B 2000 km
C 2700 km
D 3000 km

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

13. 6-суретке қараңыз.



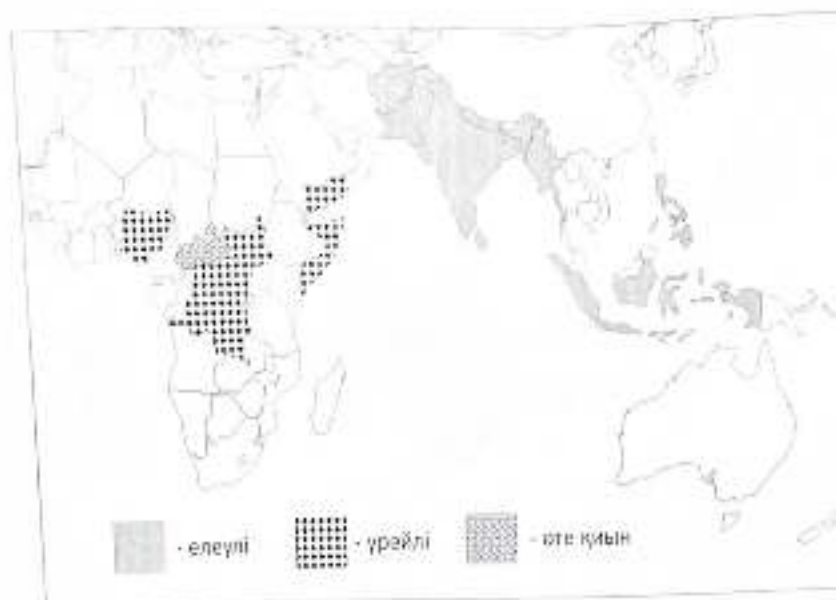
6-сурет. Дүниежүзі байынша мұнай өндіруші елдер картасы

6-суретті қолданып, ОНЕС елдері құрамына кірмейтін елді анықтаңыз.

- А. Алжир
В. Египет
С. Ливия
D. Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің ыштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» ыштық деңгейінде орналасуының негізгі себепін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B текті жағалауында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

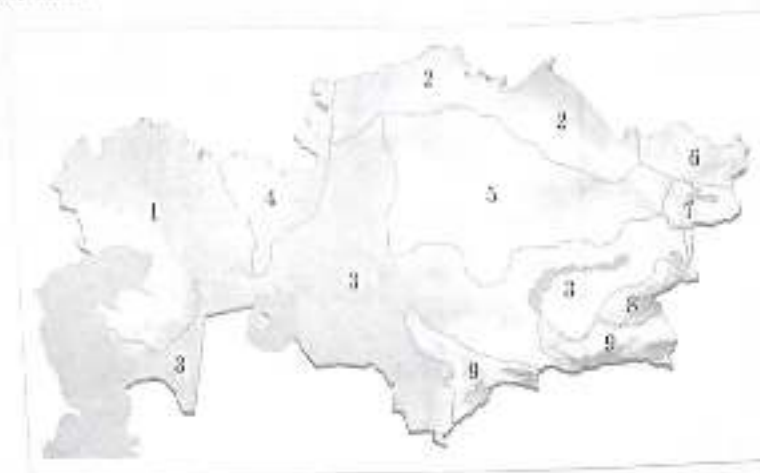
15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көлемін артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

В бодімі

16. 8-суретке караныз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандықтару әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

считай-е, Мрамор-н

- (б) Ақтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Саудар тугбасаттай, Саргасдаа суунадаа [2]

- (г) Мұғалімдермен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Шарас Еуропа, Кыргызстан

- (d) Алтай мен Мугалжар физикалык-географиялык аудандарынын жер бедерин салыстырыңыз.

Айтай райдағы қалыңарға ең өзі қалың,
мыраш, сарайы. Ақ сарайы маңында [2] бұл.
Мұндағы таулардағы еңізілген маңында
адамдарға түрлі еңбек құралдарына қарағанда
маңы мүмкіндігі бар.

арнамайын, өте сәл ыңғайлы арнамайынды
 а) аяқталу қажеттілігі мен мұнай өндіру жүйесінде
 ақпарат қажет.

18. (a) 2-кестедегі арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	индустриаль- ная зона	Инфраструк- тура және аудандық	логистика	рыболов- ная зона	техникалық аэродромдар

[3]

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-тарды анықтаңыз.

"Түркістан" АЭА, "Астана" АЭА,
 "Қазақстан" АЭА

[2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

Қазақстанда, негізінен, инфра-
 құрылымдық және өндіріс-
 аяқталу қажеттілігі, аяқталу қажеттілігі, аяқталу қажеттілігі,
 аяқталу қажеттілігі, аяқталу қажеттілігі, аяқталу қажеттілігі

[3]

- (d) «Бұрабай» АЭА-ының қызметін анықтаңыз.

Тұрғындар, таза өнімді өндіру,
 аяқталу қажеттілігі, аяқталу қажеттілігі, аяқталу қажеттілігі

[1]

- (e) «Бұрабай» АЭА-ының атқаратын қызметін бағалаңыз.

Туризмді, аяқталу қажеттілігі, аяқталу қажеттілігі,
 аяқталу қажеттілігі, аяқталу қажеттілігі, аяқталу қажеттілігі

[2]

21. Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Котъ ездѣхъ семенихъ въ іері-саманъ
жонимъхъ, димуръхъ. Оирухъ. Ситъхъ
милъхъ. Къмъ. Оирухъ. Димуръхъ. Оирухъ.
Тъмилъхъ. Сѣдъхъ. Милъхъ.

кожины, динька, вишневый лист,
маленькая, маленькая, маленькая,
маленькая, маленькая, маленькая.

милых, ям, степей, пустынь, морей,
тоски, слез, созвездий, неба.

т.к. человек, создавший искусство

А. Ботин 16

Б. Ботин 32

В. Ботин 10

Воспитатель, Ботин 57

Ботин 5

Комиссия торговых дел. Основы 1.2

Викторина. Разметка 6.4 8

Коллекция: Ботин 1.2

Коллекция 1.2



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Астана ақшатын, ЖОББ

Сынып: 11 Антөр: А

Білім алушылардың аты-жөні: Қасымжанова Әлимаз

А бөлімі

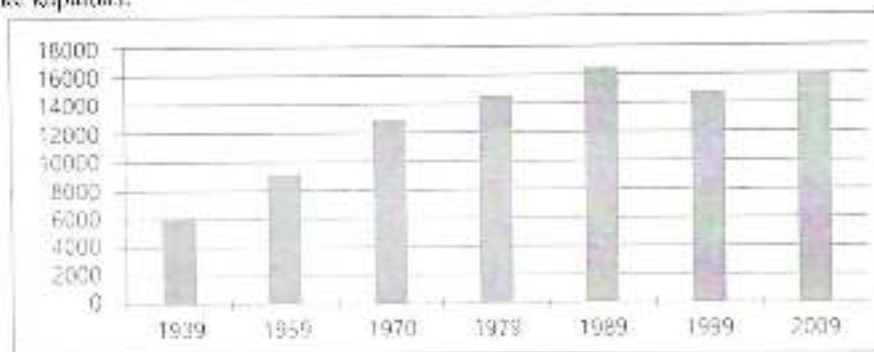
Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұлшыққа қанатпа (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысаннның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

- A логикалық модельдеу
- B бааламалық модельдеу
- C тапбалық модельдеу
- D заттық модельдеу

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

- A халық санағы
- B статистика
- C интервью
- D болжау

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қарңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгеж жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсакелмес
- C Науырзым
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

- A дренаждау
- B мелиорация
- C рекультивация
- D джентрификация

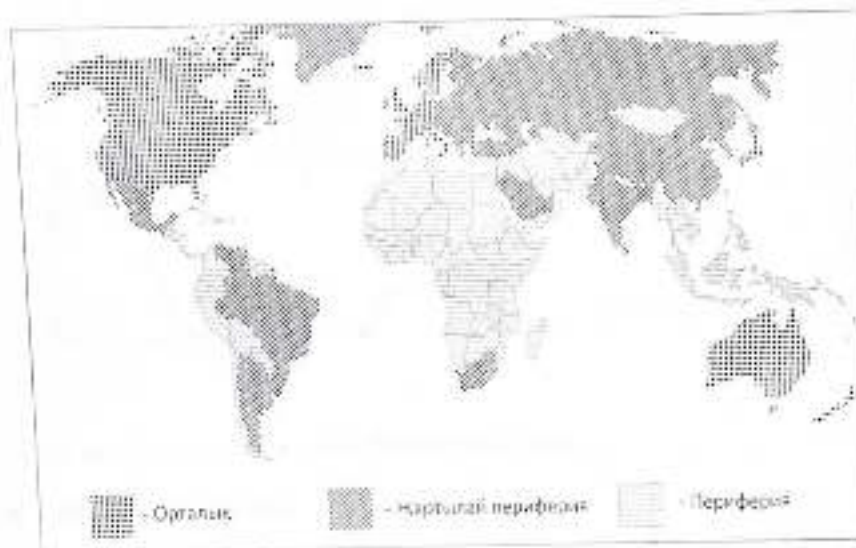
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ II

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

- A ғылыми және техникалық қызмет
- B қаржы және сақтаңдыру қызметі
- C тау-кен өнеркәсібі
- D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үш деңгейлі моделінің картасы.

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

- A Мадагаскар, Индонезия
- B Аргентина, Мексика
- C Түркия, Чили
- D АҚШ, Италия

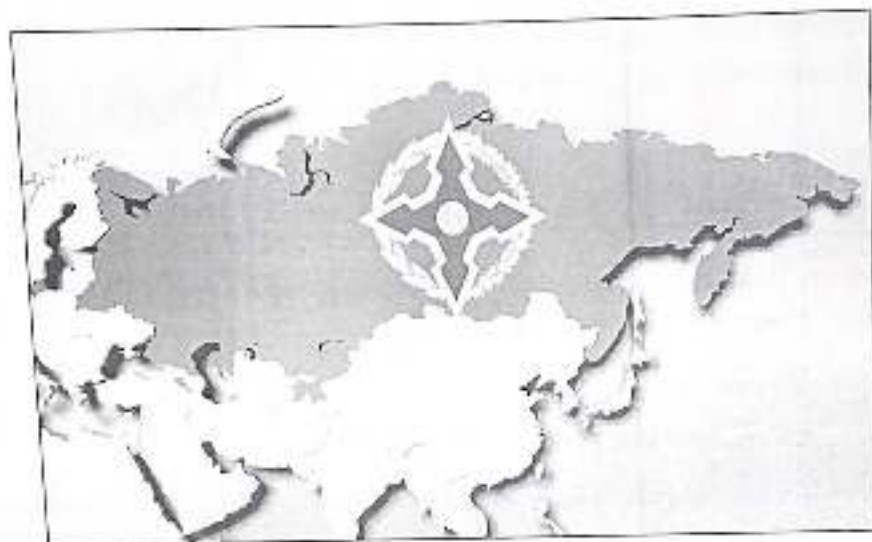
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ II

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
B су көлігі қатынастарының дамуы
C мұнайды игеру саласының дамуы
D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ II

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

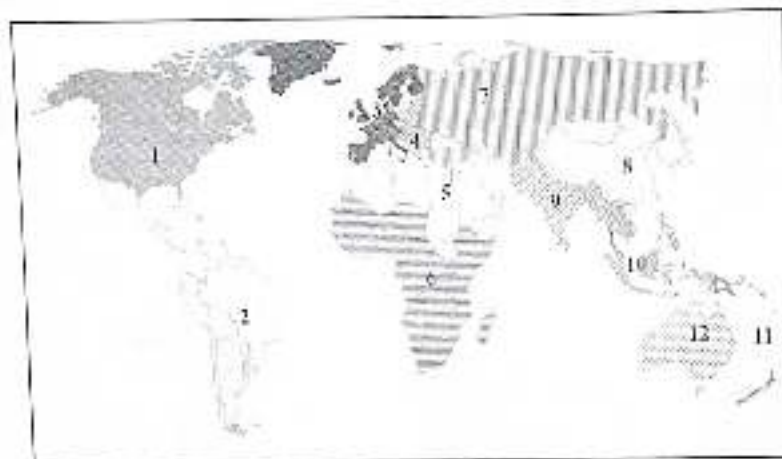
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ II

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерін тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 сандымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B африкада ұлттық діни-мәдени көзқарастар мен санау даму аймағы
- C ислам қонымық санынан басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

A 1650 км

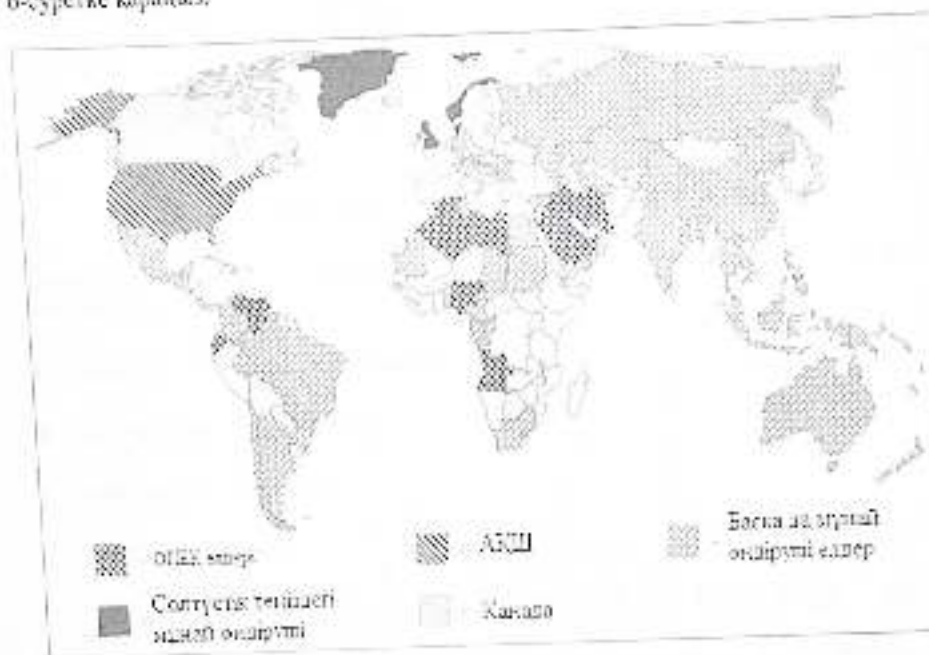
B 2000 км

C 2700 км

D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

13. 6-суретке қараңыз.



A Алжир

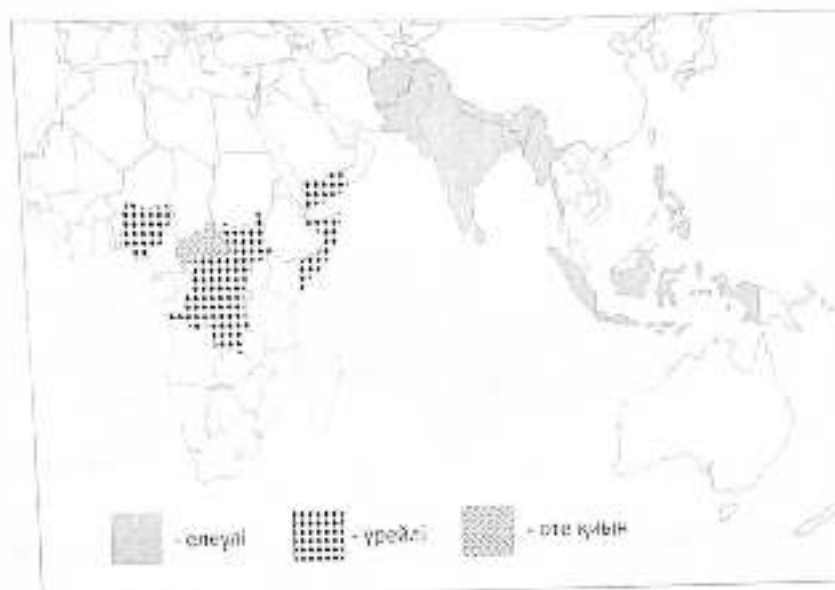
B Египет

C Ливия

D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

14. 7-суретке қараныз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аштық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық факторы
- D климат тұрақсыздық

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

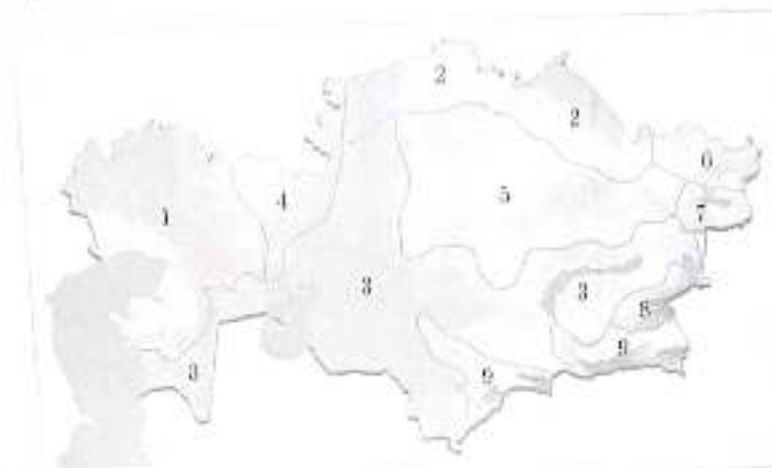
15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары санының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

В бөлімі

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әңісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай - 6
Мұғалжар - 4 [2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Сауыр-Тарбағатай, Сауырқо [2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Тұрған маңа, (Еура) Шығыс Еуропа [2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Қазақстанның бұл маңында ақ. бөлігі - Мұғалжар маңы кіреді. Алтай маңы бөлігі бөлігіне [2]
ақ. бөлігіне қарай бөлігіне бір айналған Тобы шөліне дейін жер-маңа маңына.

17. (a) Ластану ұғымына анықтама беріңіз.

адамға және табиғи қорықтарға кері әсерін тигізетін
экономикалық, әлеуметтік және биологиялық процестердің
қоршаған ортаға заян келтіруі.

(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	пестицидтердің артуы
2	жолық	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда өріс алады

- 1 b [1]
2 c [1]
3 a [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластаған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қалданып, дүниежүзілік мұхиттың қоқыс ластаған аймақтарын сипаттаңыз.

Дүниежүзілік мұхиттағы ластану аймағы
екі үлкен дермациялық араларға орналасқан!

(d) Мұнай ластаған аймақтың мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Мұнай араларының айналасында, мұнай, газ және
машина басты заттар мен өнімдерінің шығарылуы және
үлкен көлемдегі қалдықтардың шығарылуы. Мұнайдың айналасындағы
қалдықтардың қысқартылуы.

[3]

18. (a) 2-кестедегі арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	индустрия- логистика	информация- технологиялар	логистика	финанс- тық қыз- меті	техникалық азірлемелер

[3]

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-ларды анықтаңыз.

"Астана-Технополис", "Ақсу-Жаңғақ", "Қарағанды-
Индустриал" [2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

Инфраструктура, еңбек ресурстары мен қазіргі
заманғы инфрақұрылыммен қамтамасыз
ему керек. [3]

- (d) «Бурабай» АЭА-ғының қызметін анықтаңыз.

туризм [1]

- (e) «Бурабай» АЭА-ғының атқаратын қызметін бейнеліңіз.

туризмдері, ағартушылық, ағартушылық
мақсатта [2]

19. 3-кестеге қараныз.

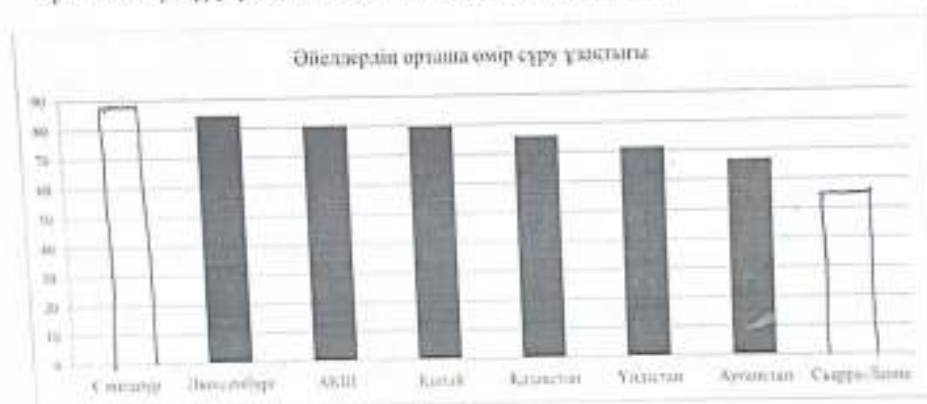
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұғымына анықтама беріңіз.

Мемлекеттегі халық орта есеппен алғандағы
өмір сүру ұзақтығы [1]

(b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сингапур өмір сүру жағдайы өте қалайым
мемлекет, ал Сьерра-Леоне өмір
сүру үшін қалайсыз [4]

С бөлімі

Берілген екі тапсырманың біреуін орындаңыз.

20. Шолаңу үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үзкен қиыншылықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шолаңу үрлерісін талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Шолаңу негесі құрғақшылық, жауан-шашын-
ның аз болуымен және алаңдылықпен, мәдениеті-
нең болуы. Қазіргі кезде шолаңдық таза
бір себепі аз қалыптасқан, алаңды болып
табылады. [2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Шолаңдықтың кезінен қазіргі кезде қалыптас-
қан, негесі аз болуымен және алаңдылықпен.
Біз құрғақ қалыптасқан жерлердің алаңды-
лығымен және болып қалыптасқан
аймақ алаңды. [3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Біріншіден, су көзін қысқарту, екіншіден,
алаңдылықпен көбіне есу қысқартумен
өзін, көз қысқартумен. Бұл сұрақпен
Бұл көздерін қысқарту арқылы біз алаң-
дылықпен қысқартумен көрсетіліммен ұсынай аламыз.
Арқан алаңды арқылы біз алаңды алаңды-
дырамыз. Көз, өзін қысқартумен қысқартумен
қысқартумен. [5]

[Барлығы: 10 бала]

21. Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселені себептерін анықтаңыз.

Энергетикалық ресурс және шикізатта
біз басқа мемлекеттермен сауда жасау
үшін өндіреміз

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Шикізат өндіру кезінде біз ауаға көптеген
қоңырсақ химикат газдарды шығарамыз,
сонан кесірінен адамдар, жануарлар, өсімдіктер
ауру, дерматит, аллергия

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Шикізат өндіру кезінде ауа тазартқы-
шын құрылғыларды қайта, ауаны тазалау.
Жерімізде қазыраа ұшыратылау үшін
шикізат өндіруді қысқарту немесе о
мәлімдеу өндіру

[5]

[Барлығы: 10 балл]

568

А баи ми 15

В баи ми 34

С баи ми 7

Кор. ташх. баи 56

Базаи - 6

Комиссия тарбиятчи: Осинов В.К.

Комиссия судья: Фархетов В.И.

Вместе с: Вильмураев И.Б.

Калиева И.И.



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақмола аймақаты, КСДББМ

Сынып: 11 Лигер: А

Білім алушылардың аты-жөні: Қабдурманов Жантұр

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұшыққа қанатша (✓) белгісіні қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

A логикалық модельдеу

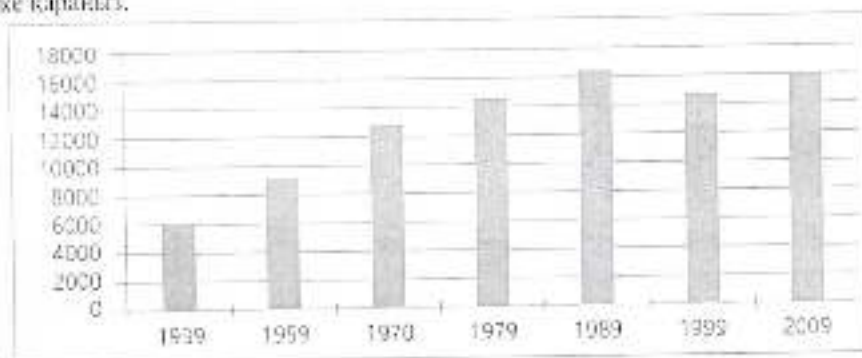
B баламалық модельдеу

C типологиялық модельдеу

D заттық модельдеу

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

A халық саны

B статистика

C интервью

D белгілеу

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Атылған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгең жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсаялмек
- C Наурызым
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бұлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағысталған кешенді шаралар жаңытылып анықтаның.

- A дренаждау
- B мелиорация
- C рекультивация
- D джентрификация

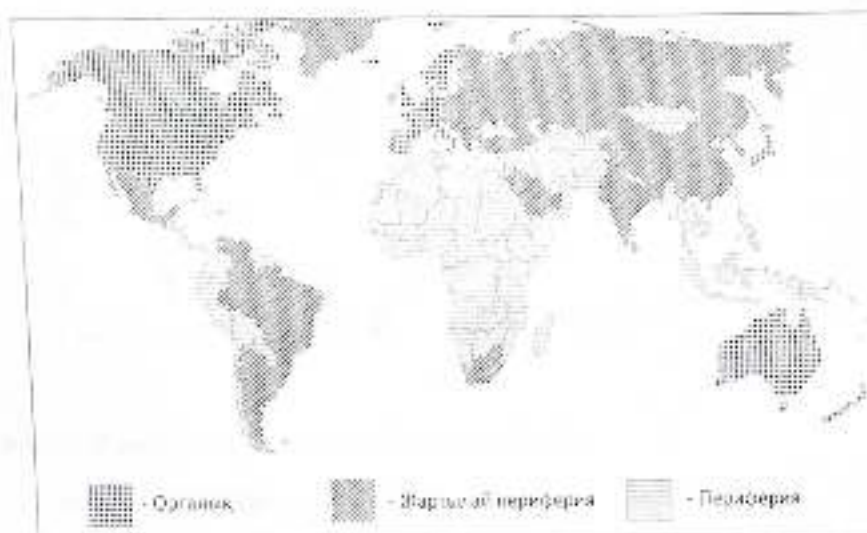
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

- A ғылыми және техникалық қызмет
- B қаржы және сақталдыру қызметі
- C тау-кен өнеркәсібі
- D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

7. 3-суретке қараның.



3-сурет. И. Валтерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үшбөлшегі моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер таңырып анықтаңыз.

- A Малагаскар, Индонезия
- B Аргентина, Мексика
- C Түркия, Чили
- D АҚШ, Италия

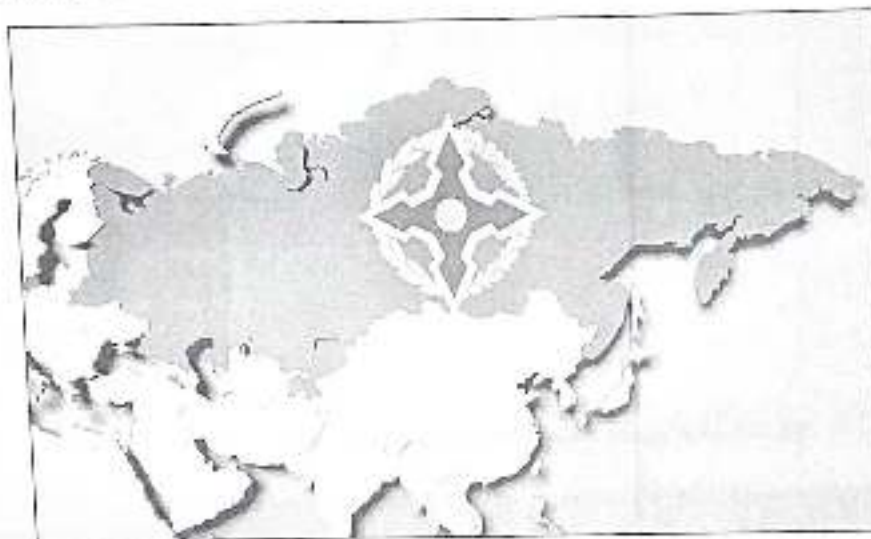
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ II

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) ретілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ II

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әсірлері-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлантика Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қоршауға алағы

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ II

10. Құрамында анклавы бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық дін-мәдени көзқарастар мен өкілау даму аймағы
- C ислам қоғамдық саясатын басшы формасы болып табылатын аймақ
- D үнді, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

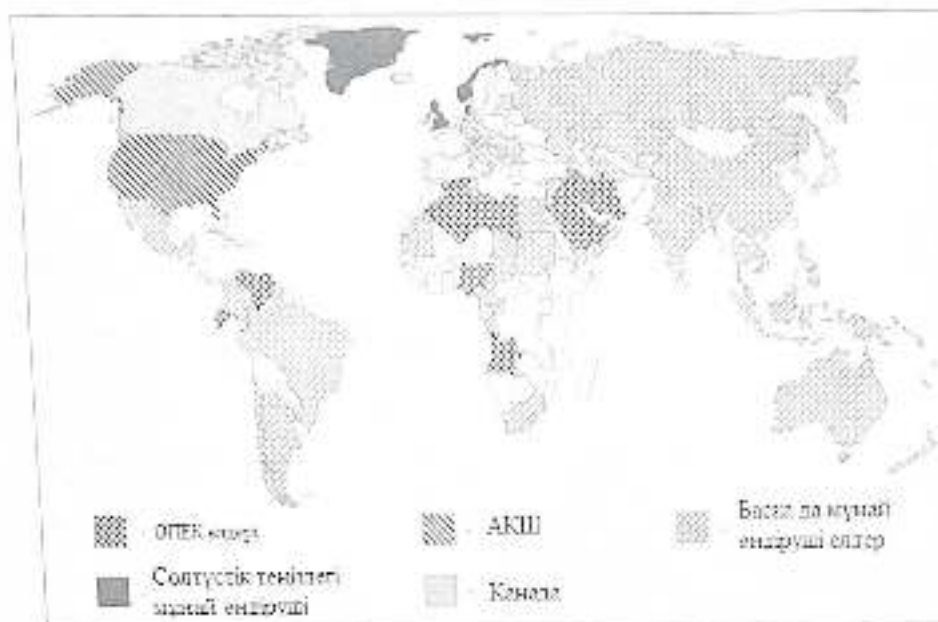
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
B 2000 км
C 2700 км
D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

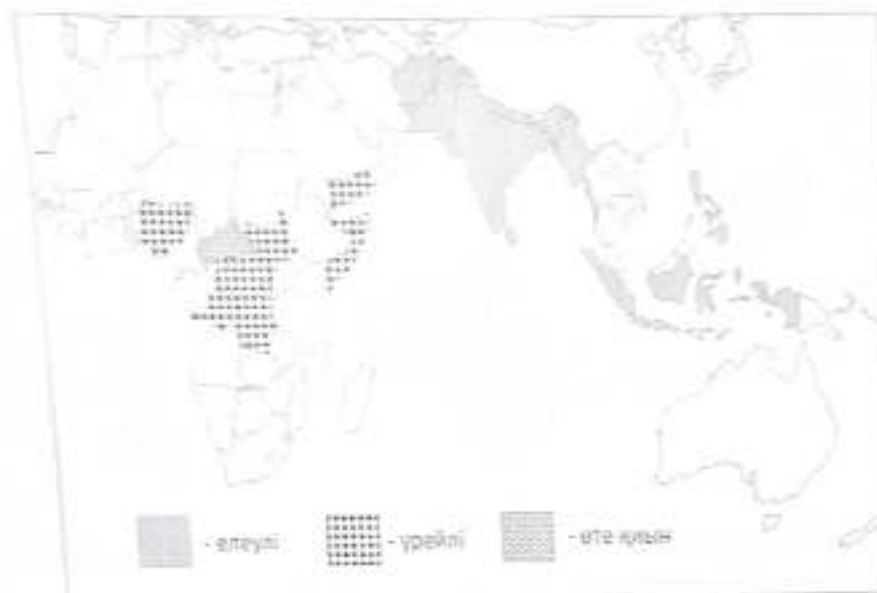
13. 6-суретке қараңыз.



- A Аляска
B Египет
C Италия
D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. 7-суретке қаршыңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің астық көлемі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» астық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дымған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық даңдарыс
- D саяси тұрақсыздық

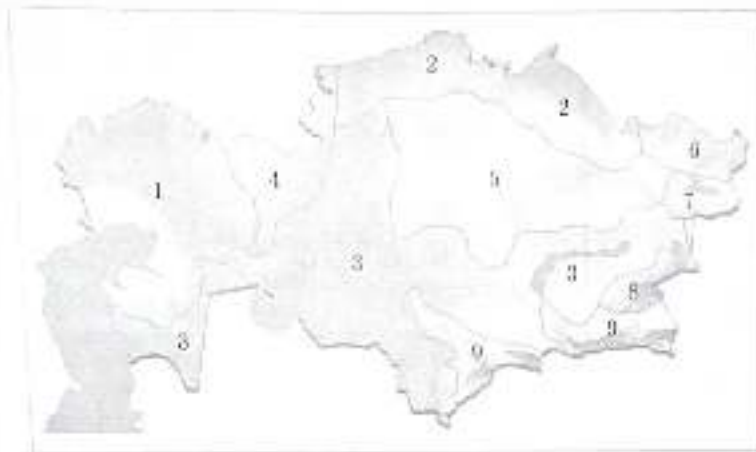
A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

16. 8-суретке караңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (а) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз).

6-й класс 14-й урок

- (b) Алғашымен инкарналасатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз

Сын кадыстан жандыган: Сарыларча;
Сарар башындагы

- (с) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтау.

Illinois Pyrene, Pyrene, Pyrene, Pyrene, Pyrene
Pyrene, Pyrene, Pyrene, Pyrene, Pyrene 12

- (d) Алайша мен Мұралжар фильмдерге географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыпты.

Айтабыз, көптөгөн жерлер таусуу байыркы Бугурун
байыркы. Айтабыз, бул көптөгөн жер. [2]
Бул жер, бул көптөгөн жер, бул көптөгөн жер, бул көптөгөн жер.
Ал жерде, бул жерде, бул жерде, бул жерде.

17. (a) Ластану ұтымпама анықтама беріңіз.

Бала бір жердің экологиялық жағдайына қарап,
жергілікті мәдениеттің танылуы. [1]

(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

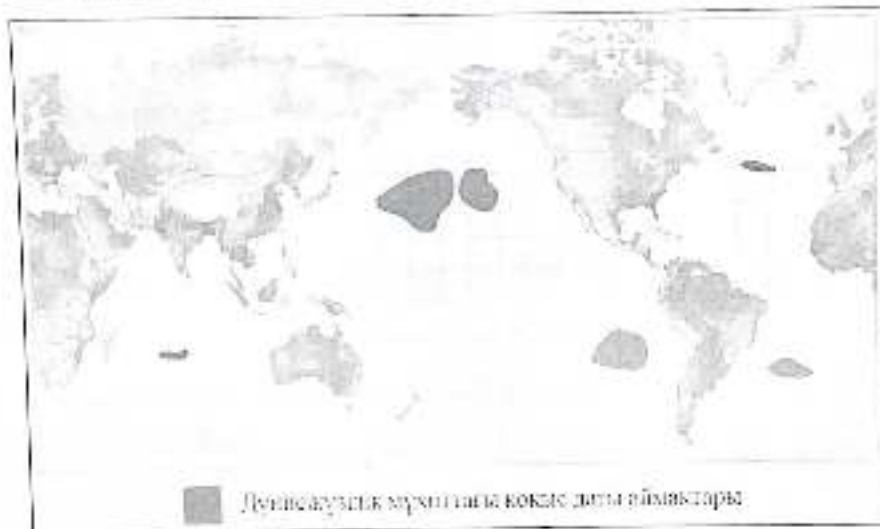
1	ондықтық	a	пестицидтердің артуы
2	көпестік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

1. b [1]

2. c [1]

3. a [1]

9-суретке қараңыз



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы көкес дәлел аймақтары картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттағы көкес дәлел аймақтарын сипаттаңыз.

Атмосфера
Бұл жердің атмосфера, мұнда жердің табиғаты,
оның жердің табиғатына қарап, аймақтарын. [2]

(d) Мұндай ластану аймақтары мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Бұл мәселені шешу үшін техникалық және адам

Егер мемлекет маңызы бар жерлерді өзінше
 басқаруға берсе, онда мемлекеттің қолында
 барлық жерлерді басқаруға

18. (а) 2-кестедегі арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын
 толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	аудитория	информация-технология	логистика	ремонт және жөндеу	техникалық әзірлемелер

- (б) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-тардың атауларын

Қазақстанда логистика қызметі бағытында
 құрылған АЭА-тардың атауларын

- (с) Арнайы экономикалық аймақтарға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

Негізгі АЭА құрылымдарының бірі - бұл
 жердің өзіндік қолдануы, яғни, бұл жердің
 өзіндік қолдануы, яғни, бұл жердің
 өзіндік қолдануы, яғни, бұл жердің

- (д) «Бұрабай» АЭА-ның қызметі қандай?

Бұрабай АЭА-ның қызметі қандай?

- (е) «Бұрабай» АЭА-ның атқаратын қызметі бағыты.

Бұрабай АЭА-ның атқаратын қызметі бағыты
 атқаратын қызметі бағыты, яғни, бұл
 жердің өзіндік қолдануы, яғни, бұл
 жердің өзіндік қолдануы, яғни, бұл
 жердің өзіндік қолдануы, яғни, бұл

С болімі

Берилген екі тапсырмадан біреуін орындаңыз.

20. Шоудену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шоудену үрдерісін талдайыз.

- (a) Мәселенің себебтерін анықтаңыз.

Шайлоону чакырым, субъектери да 1970жылдан баштап андан FTP или FTP, жана ишенимдүү аарада болуп, кези бойдоонолу постиндустрияда иштетип дагы. Бул Бразилияда аман айтылат, калгандары татылгыс. Андан ишенимдүү тармак-121

- (b) Мәселенің салдарын анықтаңыз

Бул өтө кыязы төгө мамар сандары баатын
мөтөмө баатын көбүрөөк дүңдүрүшүрүн өлкөттөр-
дөн көтөрүп чыгышы үчүн мөтөмө баатын агадан
аркылыгына дүйнөнү түшүрүп, чыгышына чыгып, дүй-
нөнү көтөрүп агадан өтө баатын түшү-
рүшүрүн көбүрөөк дүйнөнү түшүрүшүрүн көбүрөөк
дүйнөнү түшүрүшүрүн көбүрөөк дүйнөнү түшүрүшүрүн

- (e) Мәселені өтеу жолдарын ұғындырың.

[illegible]

1. Энергетикалық ресурс және инквизит өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселені себептерін анықтаңыз.

Менің ойымша, басқа маманға ақпарат алып
көрсеткенде, өндірісшілер мен олардың
мәселесін шешудің қажеттілігін білмейді. Олар
тәжірибелі маманға қарағанда, үлкен қорғау
мәселесін шешудің қажеттілігін білмейді.

[2]

(b) Мәселені салдарын анықтаңыз.

Менің ойымша, басқа маманға ақпарат алып,
бұл маманға тек қажетті ақпарат берілген
бұл маманға ақпарат алып, инквизит
мәселесін шешудің қажеттілігін білмейді.
Бұл маманға ақпарат алып, инквизит
мәселесін шешудің қажеттілігін білмейді.

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Бұл маманға ақпарат алып, тек бір маман
бұл маманға ақпарат алып, көзге елтіп,
бұл маманға ақпарат алып, көзге елтіп,
бұл маманға ақпарат алып, көзге елтіп,
бұл маманға ақпарат алып, көзге елтіп,
бұл маманға ақпарат алып, көзге елтіп,
бұл маманға ақпарат алып, көзге елтіп,
бұл маманға ақпарат алып, көзге елтіп,
бұл маманға ақпарат алып, көзге елтіп,
бұл маманға ақпарат алып, көзге елтіп,

[5]

[Барлығы: 10 балл]

586

В Бюджет: 15

В Бюджет: 35

В Бюджет: 8

Курс на нефть: Бюджет 50

Бюджет: 6 (один миллион)

Комитет по развитию: Основное В.К.

Ветеринар науки: изобретение. Развитие 5.14

Исследования: Биохимическое Н.Б.

Космос 11.14

71



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жанартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақмола облыстық М.О.Ә.Б.М.

Сынып: II. Литер: А

Білім алушылардың аты-жөні: Мамбетов Әсет Құрманұлы

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қалаңша (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысаннан геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

А логикалық модельдеу

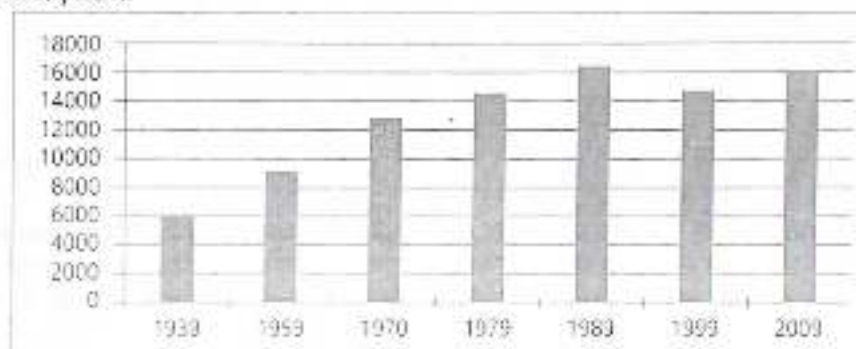
В баламалық модельдеу

С таңбалық модельдеу

D заттық модельдеу

А ☐ В ☐ C ☒ D ☐ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

А халық санағы

В статистика

С интервью

D болжау

А ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қарнаыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Тіліс Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгеі жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабығы
- B Бәрікелмес
- C Науырлыт
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелiorация
C рекультивация
D децентрализация

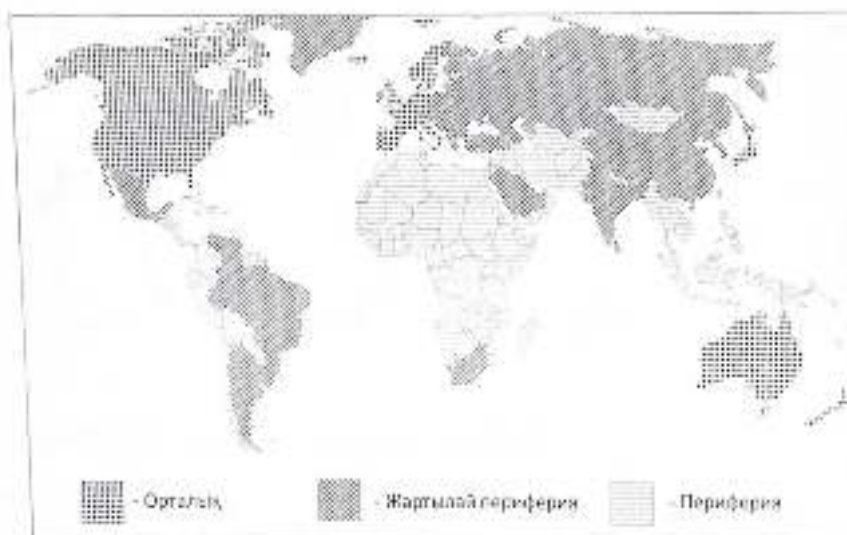
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтандыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үш полюсті моделінің картасы

3-суретті қолданып, периферияға елдер қатарын анықтаңыз.

A Малайзия, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

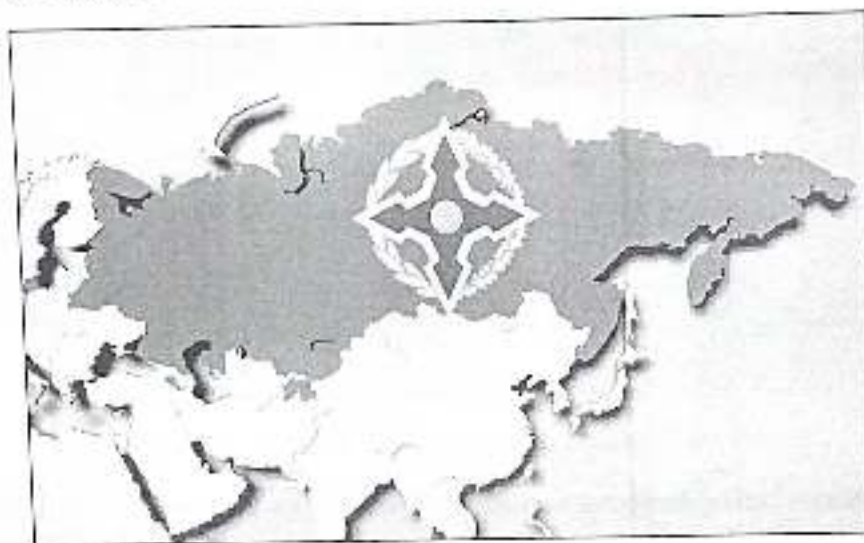
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

8. Елімізде жап басымна шаққандығы жаңы аймақтық өнім (ЖАӨ) ретілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қалыптастарының дамуы
- C мұнайды игеру саясатының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блоқты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

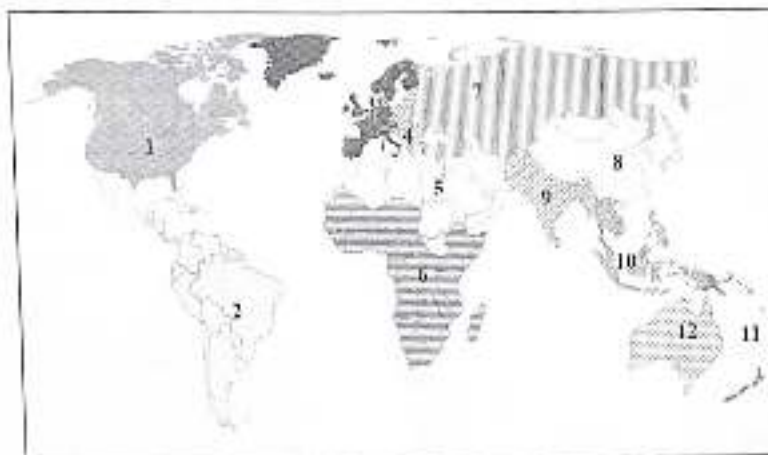
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық дін-мәдени көзқарастар мен өкілау даму аймағы
- C ислам қоғамдық санының басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

A 1650 км

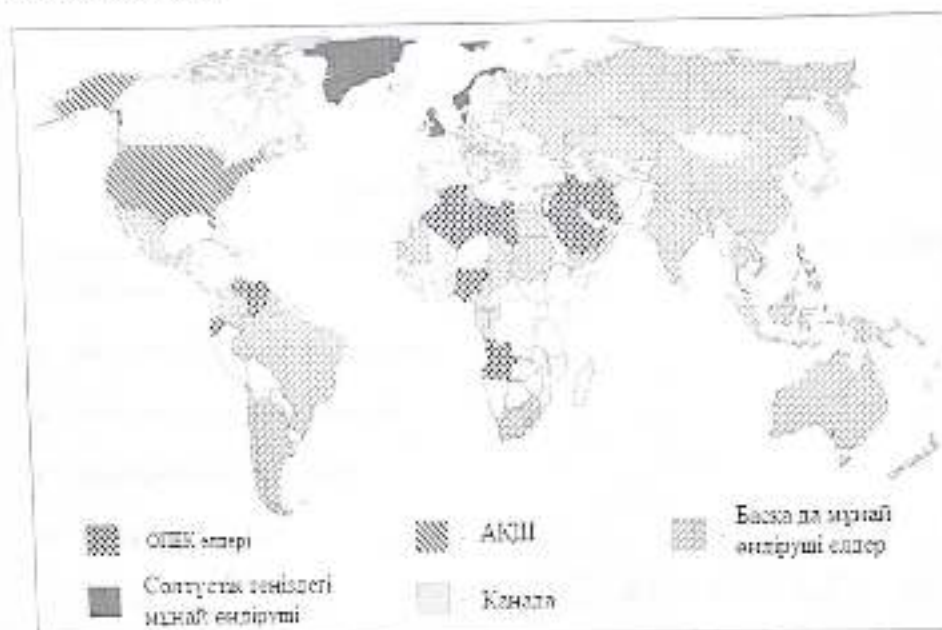
B 2000 км

C 2700 км

D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

13. 6-суретке қараңыз.



6-сурет. Дүниежүзі бойынша мұнай өндіруші елдер картасы

6-суретті қолданып, ОПЕК елдері құрамына кірмейтін елді анықтаңыз.

A Алжир

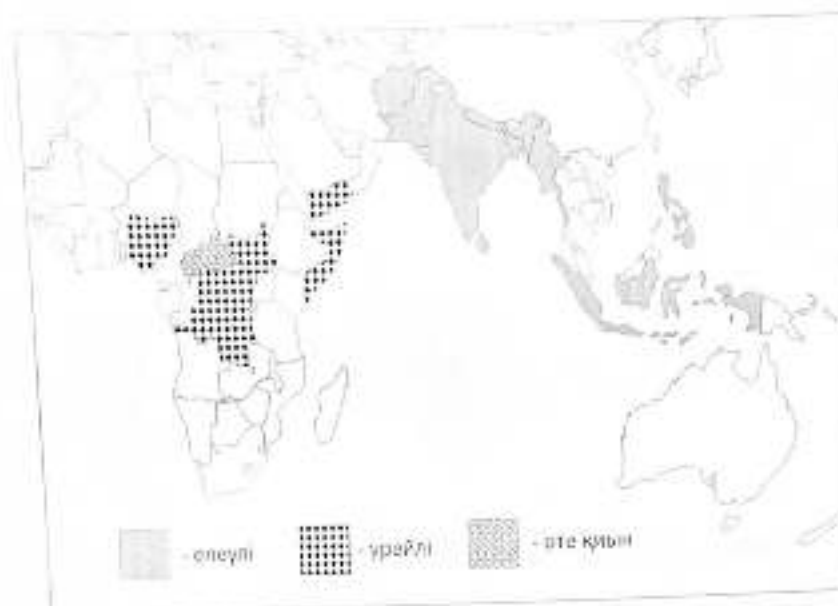
B Египет

C Ливия

D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аштық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

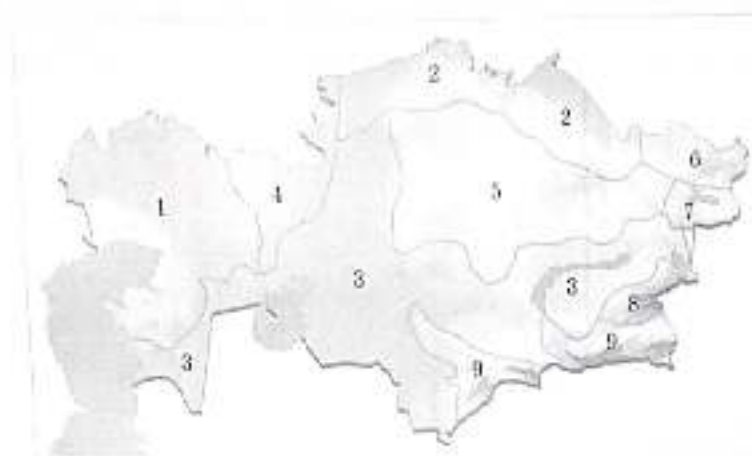
A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

16. 8-суретке қараны.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Мұғалжар - 4

Алтай - 6

[2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Сауыр - Түркістан, Қарағанды, Солтүстік Қазақстан, Жамбыл

[2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Түркістан, Солтүстік Қазақстан, Жамбыл, Шығыс Қазақстан, Маңғыстау (Жетісу ауданы)

[2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Мұғалжар тауы бойлық, өңірлік және жергілікті араласқан. Алтай тауы бұрыс, бөліммен, су қатпары, өңірлік тау, өңірлік құрғақ

[2]

(a) Ластану ұғымына анықтама беріңіз.

Экологиядан зор зиян келтіретін табиғат кешенінің
және қоршаған ортаның зақымдануы

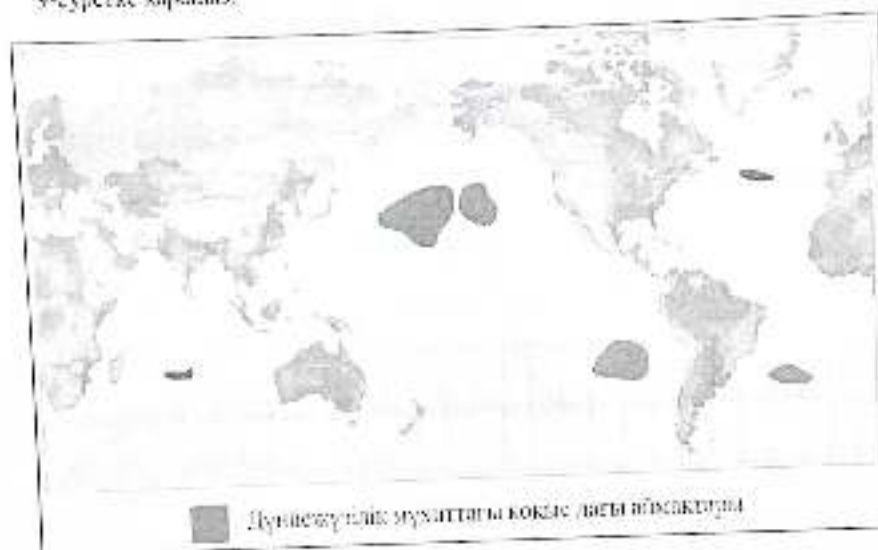
(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	өсіп-өсетіндердің артуы
2	көліктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

1. Өндірістік - ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады [1]
2. Көліктік - үлкен қалаларда орын алады [1]
3. Ауыл шаруашылық - өсіп-өсетіндердің артуы [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластанған аймақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластанған аймақтарын сыпаттаңыз.

Қоқыс ағыстары арқылы құрлықтан ағып жатқан қоқыс
байқалады [2]

(d) Мұнай ластанған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

1. Мұнайға тазарту жасау



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Жеңілдік ауданы КООСШ

Сынып: 11 **Литер:** А

Білім алушылардың аты-жөні: Тундусба Айгүл

А бөлімі

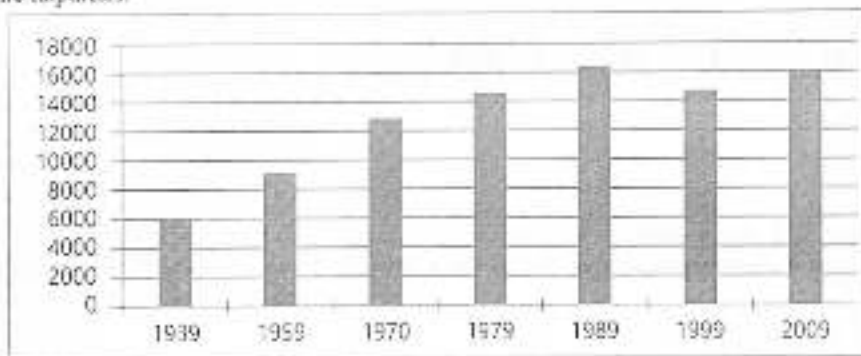
Әр сұраққа төрт: **A, B, C және D** жауабы берілген. Дұрыс деген **бір** жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қалыпта (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сияқтамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

- A** логикалық модельдеу
B бағымалық модельдеу
C таңбалық модельдеу
D заттық модельдеу

A ☒ **B** ☐ **C** ☐ **D** ☐ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

- A** халық санағы
B статистика
C интервью
D болжау

A ☐ **B** ☒ **C** ☐ **D** ☐ [1]

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгең жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен арасығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсакелмес
- C Наурызым
- D Қаратау

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жүйелілігін анықтаңыз.

A дренаждау
B мелиорация
C рекультивация
D джентрификация

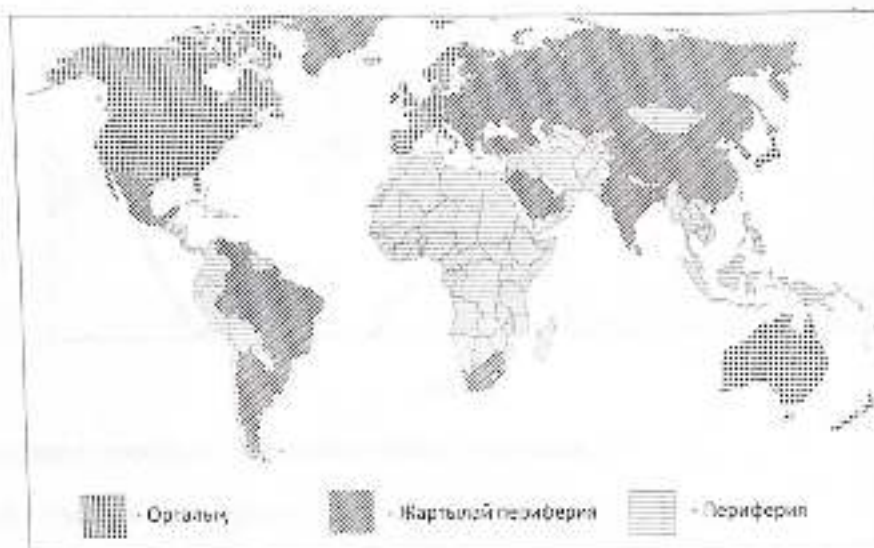
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтаңдыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтық үш полюсті моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Мадagascar, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

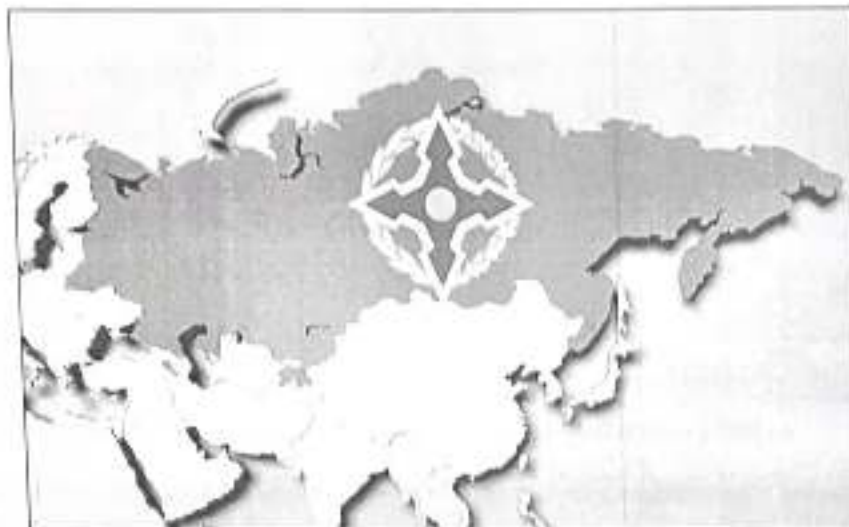
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАО) ретіндегі Аламаты қаласынан екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетуінің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығының мамандануы

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

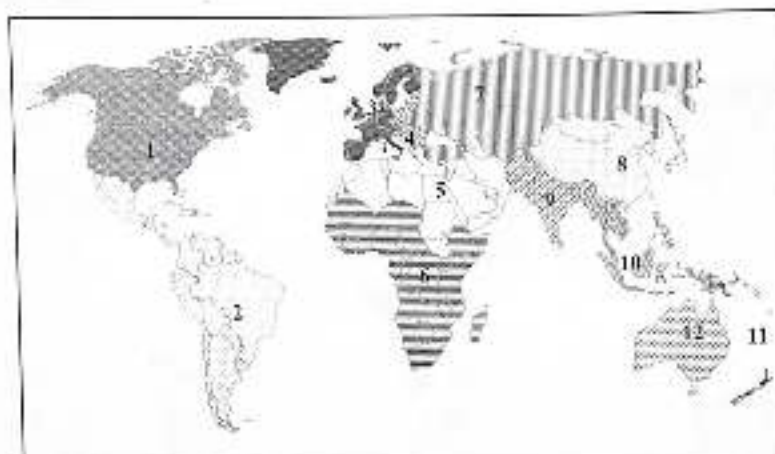
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B африкаша ұлттық дін-мәдени көзқарастар мен оқынау даму аймағы
- C ислам қоғамдық саясатының басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

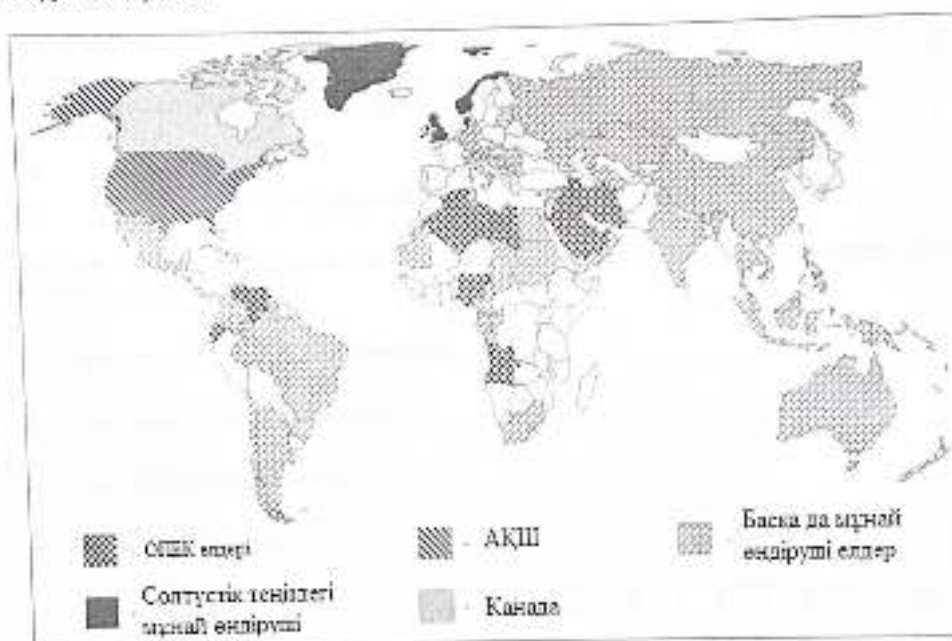
A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
B 2000 км
C 2700 км
D 3000 км

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

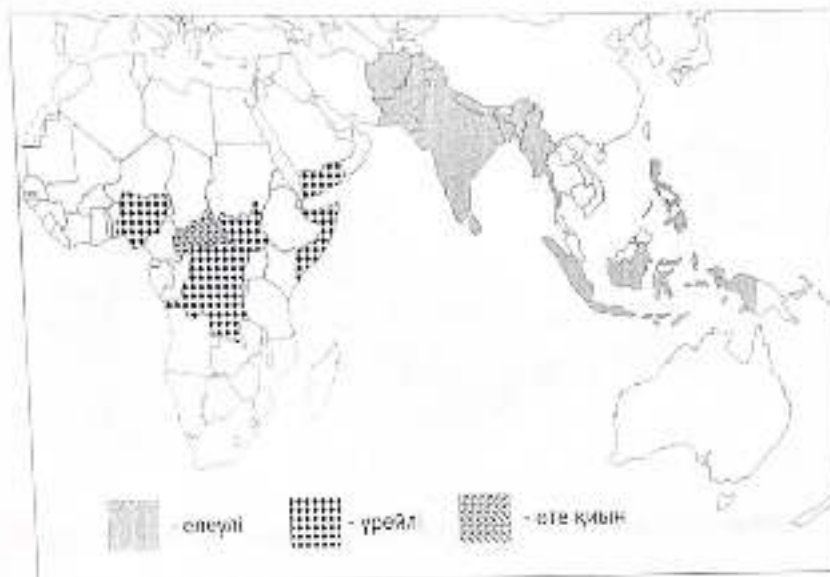
13. 6-суретке қараңыз.



- A Алжир
B Египет
C Ливия
D Иран

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің астық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» астық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дымқан елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық факторы
- D саяси тұрақсыздық

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

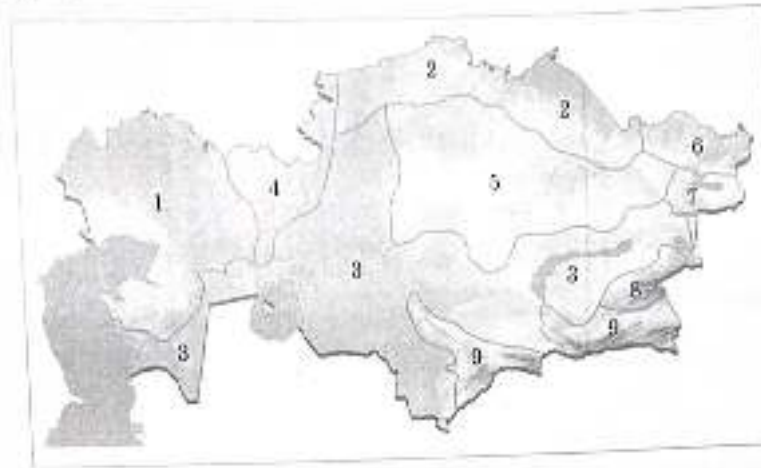
15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B ағыл ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

В бөлімі

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай - 6
Мұғалжар - 4 [2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Самал-Тарбағатай-Сарыарқа [2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Шығыс Қазақстан, Түркістан, Жамбыл [2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Қазақстанда Орал таулары батыста, батыста, Мұғалжар тауы
және батыста, батыста, батыста, батыста, батыста [2]

17. (a) Ластану ұтымына анықтама беріңіз.

Белгілі бір аумақтың физикалық немесе химиялық
көрсеткіштері [1]

(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	пестицидтердің артуы
2	көліктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

- 1 ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады b [1]
2 үлкен қалаларда орын алады c [1]
3 a [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластаған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың қоқыс ластаған аймақтарын сипаттаңыз.

Үлкен масштабындағы қалдықтардың көп мөлдіріңіз, әсіресе Африка қыран
аймағы. [2]

(d) Мұнай ластаған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Қызылорда, құрлықтағы аумақтың, мұнайдың лаңқаға келуіне...

қажетті мақараттық апаратын түрлері керек деп білдім.

[3]

18. (а) 2-кестелеті арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	...өндіріс...	...сауда...	логистика	...құрылыс...	техникалық өзірлемелер

[3]

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-тарды анықтаңыз.

"Импорт-Экспорт" АЭА, "Қорық-Шығыс" АЭА

[2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

Мемлекеттік, жеке меншік, қоғамдық және өзге де заңмен белгіленген шарттарды орындау.

[3]

- (d) «Бурабай» АЭА-ының қызметін анықтаңыз.

Туризмді қолдау қызметі.

[1]

- (e) «Бурабай» АЭА-ының атқаратын қызметін бағалаңыз.

Туризмді, өндірісті, сауда-саттаманы, қолөнерді, мәдениетті қолдау.

[2]

19. 3-кестеге қараңыз.

№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

- (a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұғымына анықтама беріңіз.

Халықтың өмір сүру ұзақтығы - қандай да бір жасындағы адамның өмір сүруінің орташа ұзақтығын білдіретін статистикалық көрсеткіш.

- (b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

- (c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сингапур басқа елдерге қарағанда дағдыдан биік өмір сүру ұзақтығына ие, ал Сьерра-Леоне әлсіз өмір сүру ұзақтығына ие. Бұл екі елдің өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын көрсетеді.

[4]

С болімі

Берілген екі талсырманың біреуін орындаңыз.

20. Шөлдену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үдерісін талдаңыз.

- (a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

1) Өзге мектеп мектептерінің қарама-қарсы бағытында
 2) Өзге мектептерінің қарама-қарсы бағытында
 3) Өзге мектептерінің қарама-қарсы бағытында
 4) Өзге мектептерінің қарама-қарсы бағытында
 5) Өзге мектептерінің қарама-қарсы бағытында
 6) Өзге мектептерінің қарама-қарсы бағытында
 7) Өзге мектептерінің қарама-қарсы бағытында
 8) Өзге мектептерінің қарама-қарсы бағытында
 9) Өзге мектептерінің қарама-қарсы бағытында
 10) Өзге мектептерінің қарама-қарсы бағытында

- (b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

(1-инерция ^{көпте} рәушанары өз ара көптеп кызылдануу менен байланыш)
кызылдануу / ике жагы процесси кызылдануу менен кызылдануу
бул ачык ачык / ике жагы ачык менен байланыш

- (e) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

[illegible]

[Барлығы: 10 балл]

21. Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

..... [2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

..... [3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

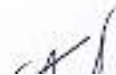
.....

.....

.....

..... [5]

[Барлығы: 10 балл]



А. Боткин 15

В. Боткин 15

С. Боткин 10

Корсакин, Иван 40

Биркин 4.

Комиссия моральны: Остапов В. К.

Виткин, Сергей. Токматов Б. Н. Ф.

Роскошников: Вильямс, Павел Н. Б.

Корсаков И. Н.



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақыл суретіміз ЖООББМ

Сынып: 11 **Литер:** A

Білім алушылардың аты-жөні Аман Айтмыбек

A бөлімі

Әр сұраққа төрт: A, B, C және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қанатша (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

A логикалық модельдеу

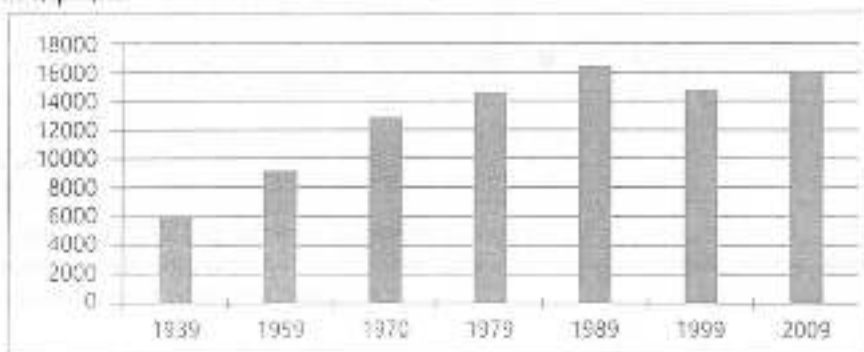
B баппамалық модельдеу

C таңбалық модельдеу

D заттық модельдеу

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сарантамалық деректерді алу одісін анықтаңыз.

A халық санағы

B статистика

C интервью

D болжау

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қарыңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

A 14 мың

B 21 мың

C 28 мың

D 41 мың

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгең жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

A Ақсу-Жабағылы

B Барсакелмес

C Науырылым

D Қаратау

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған көптеген шаралар жиналғанын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелiorация
C рекультивация
D джентрификация

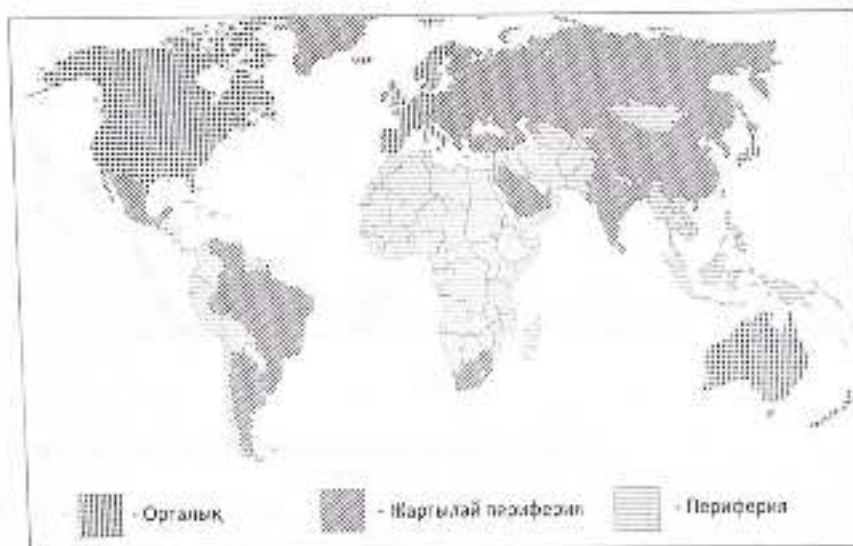
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылым және техникалық қызмет
B қаржы және сақтандыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үшіндісі моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Малагаскар, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

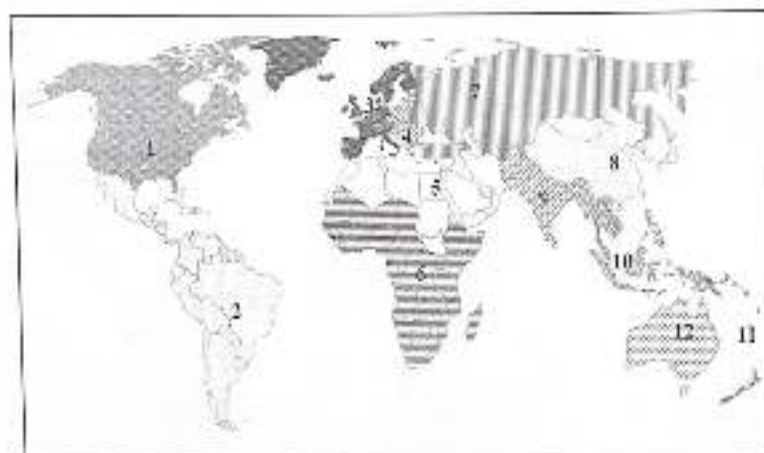
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық дін-мәдени көзқарастар мен оқшау даму аймағы
- C ислам қоғамдық саясатының басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

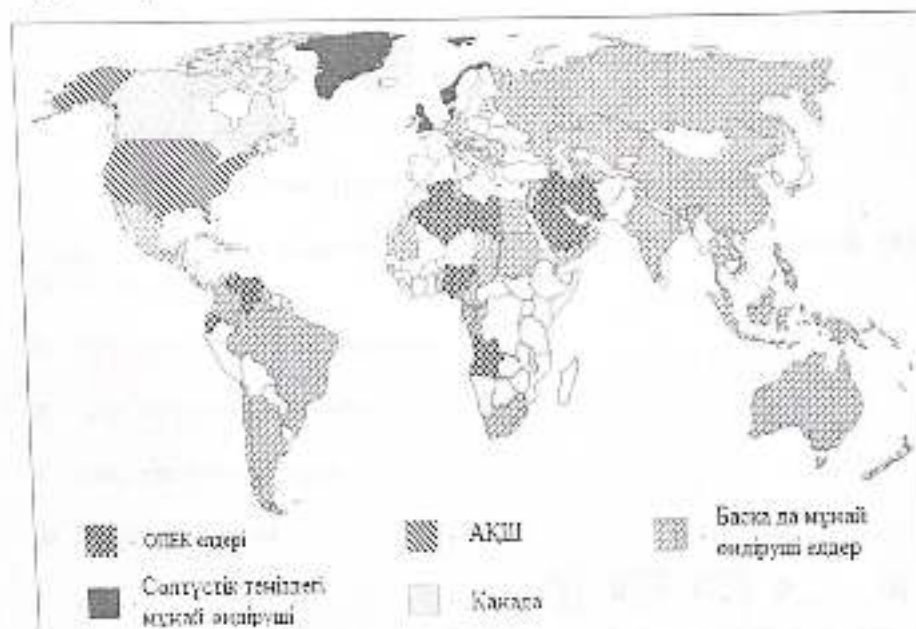
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

13. 6-суретке қараңыз.



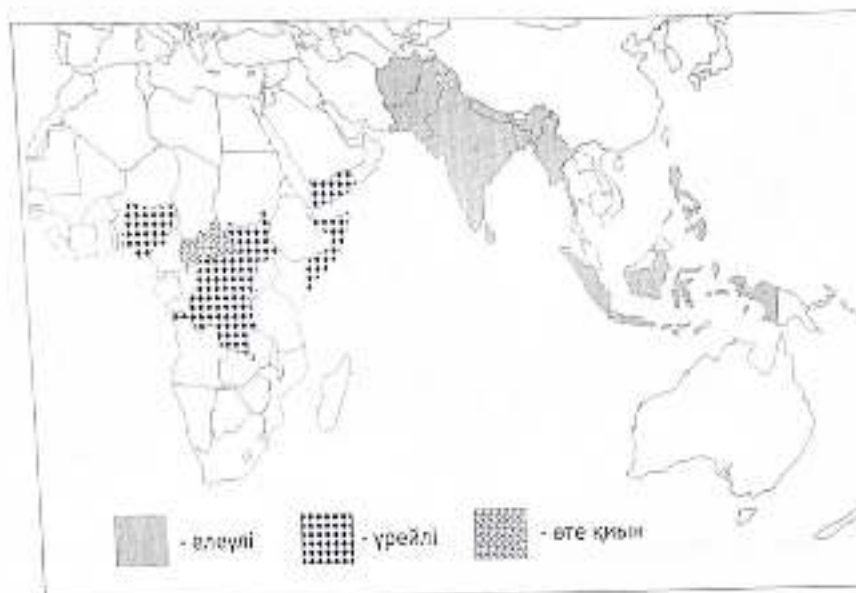
6-сурет. Дүниежүзі бойынша мұнай өндіруші елдер картасы

6-суретті қолданып, ОПЕК елдері құрамына кірмейтін елді анықтаңыз.

- A Аляска
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аштық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

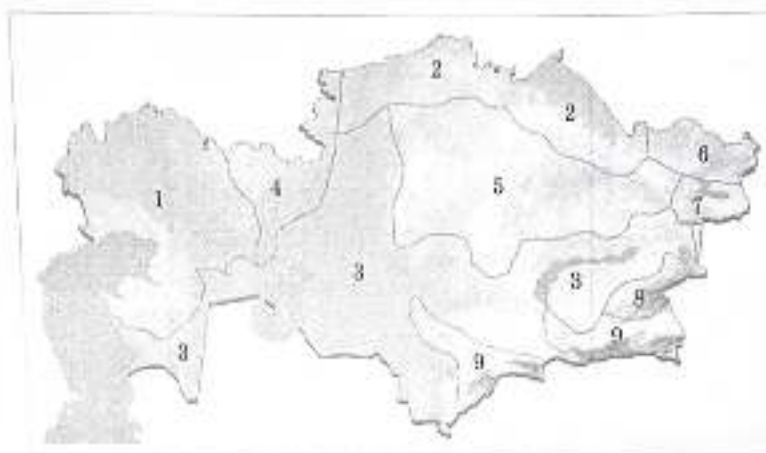
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

16. 8-суретке караның.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (а) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Amnau - 5

Задание - 4

[2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физиканық-географиялық аудандарды анықтаның.

Сауд-Арабиятай, Сарканду

[2]

- (е) Мұғалжармен шекараластың физикалық-географиялық аудандарды анықтңыз.

Шарль Бурно, Муран ялмура

12

- (d) Алтай мен Мугалжар физикалык-географиялык аудандарынын жер бедерин салыштырыңыз.

Հայաստանը իր ժողովուրդը ստանում էր ինքն-
կառավարման իրավունքը և անկախությունը 12
իրականացնելու իր ջանքերը: Եւ ինչ անհրաժեշտ-
նայ:

[2]

17. (a) Ластану ұғымына анықтама беріңіз.

Ластану - белгілі бір аумақтың физикалық және химиялық жерін бұзудың [1]

(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	пестицидтердің артуы
2	көліктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

- 1 b - ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады [1]
 2 c - үлкен қалаларда орын алады. [1]
 3 a - пестицидтердің артуы. [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы кокмы ластанған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың кокмы ластанған аймақтарын сипаттаңыз.

Мұндай ластанудың көпшілігі сол жарты шарда, оның ішінде Атлантика, Мұхит, сол жарты шарда, сол жарты шарда, сол жарты шарда [2]

(d) Мұндай ластанған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Көпшілігі сол жарты шарда, сол жарты шарда, сол жарты шарда, сол жарты шарда

13

- 2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	ауыл шаруашылығы	ауыл шаруашылығы	логистика	ғұмыл	техникалық азық-түлік

131

- «Астана - Технополис», «Оқу алаңы», «Жұртас - Алаң»,
«Құрмет» [2]

[2]

- Шкізотам, шік ресурстарымен, бөдірі жиналған
ақпараттармен қамтамасыз етілу керек.

[3]

- сукупний дохід на період [1]

11

- түрлеріндегі ақпараттың сандық және сапалық деңгейін
қарастырамын. [2]

[2]

9. 3-кестеге қараңыз.

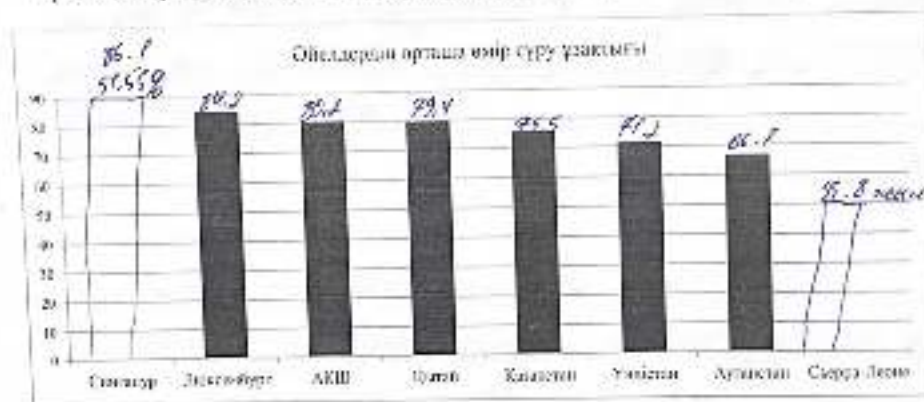
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұтымаға анықтама беріңіз.

Орташа өмір сүру ұзақтығы - бұл елде туып, өмір сүріп, қайтыс болған адамның өмір сүру ұзақтығының орташа мәні. [1]

(b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағалық диаграммаға толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Бұл екі елдің орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз. Сингапур "Азия аяғында" - иә, бұл елде өмір сүру өте жеңіл, иеленушілерге өте жеңіл. 80,000 \$ ирмалы, ол Сьерра-Леоне өте жеңіл. [4]

С бөлімі

көрсетілген екі тапсырманың біреуін орындаңыз.

20. Шөлдену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қауіптіліктер әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үдерісін талдаңыз.

- (a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Құрғақтан суиаруға ұшы өсімдіктер мен жәндіктердің өлуі, су ресурстарының табиғатына байланысты өзгерістер жасалуы.

[2]

- (b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

XX ғасырдың соңында бұлақтарда тұщы су қорықтарының саны азайып, бұлақ көтеріліп, су ресурстарының шаруашылық іс-шараларына қажетті мөлшерде болуы мүмкіндігі азайып кетуде. Шөлдену үдерісінен пайдалану мүмкіндігі азайып кетуде.

[3]

- (c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Су ресурстарының тиімді пайдалануы, су ресурстарының сапасының жақсаруы, су ресурстарының қорықтарының қалыптасуы, су ресурстарының қорықтарының қалыптасуы, су ресурстарының қорықтарының қалыптасуы.

[5]

[Барлығы: 10 балл]

21. Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Шаршау, ауруы өтетіндігі, қазіргі заманғы
технологияны дамыту, өндіріс бағыты
шығын талап етеді, жауапкершілік көздер,
технологиялық көздер шектелуі.

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

жарық ресурстарына деген көзделген қорлардың
көптігіне байланысты, қорлардың, жинал-
майың және технологиялық шығындардың
дамығандығы

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Шаршау, ауруы өтетіндігі, қазіргі заманғы
технологияны дамыту, өндіріс бағыты
шығын талап етеді, жауапкершілік көздер,
технологиялық көздер шектелуі.

[5]

[Барлығы: 10 балл]

39.5

А багит 15

Б багит 14

С багит 10

Корыта для баг. 39

Биреза: 4

Комиссия моральности. Основы Д.К.

Валентина Огулова. Документ. Б.М.

Несчастия: Бабушкин Н.Б.

Корыта 14



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жанартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: «Ақыл аяулы» ЖООББ» ЖШС

Сынып: 11 Литер: А

Білім алушылардың аты-жөні: Қарағандықов Бахтияр

А бөлімі

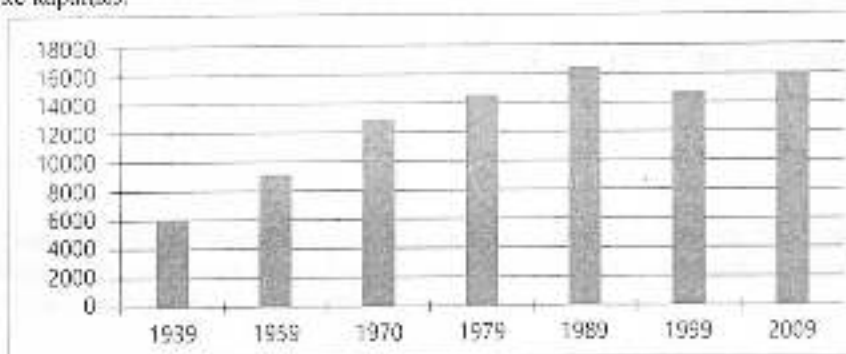
Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қанатпа (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

- ☒ А) логикалық модельдеу
☐ В) баламалық модельдеу
☐ С) таңбалық модельдеу
☐ D) заттық модельдеу

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

- ☐ А) халық санағы
☒ В) статистика
☐ С) интервью
☐ D) балжау

А ☐ В ☒ С ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгем жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсатемес
- C Науырғаты
- D Қаратау

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді ішаралар жиынтығын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелiorация
C ☒ рекультивация
D джентрификация

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтандыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D ☒ өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үшпелюсті моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Малагаскар, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C ☒ Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
B су көлігі қатынастарының дамуы
C маңайды игеру саласының дамуы
D балық шаруашылығына мамандануы

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блоқты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

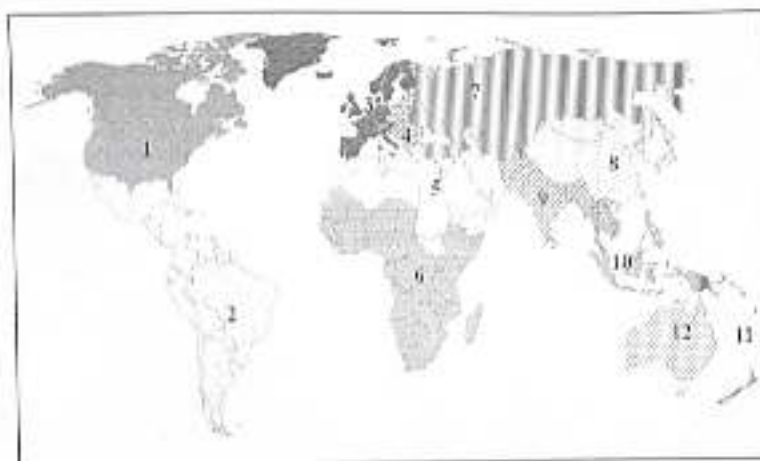
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Казакстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қатыс нударушылар мекені
- B айрықша ұлттық дін-мәдени көзқарастар мен оқшау даму аймағы
- C негізгі қатынас санының басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

A 1650 км

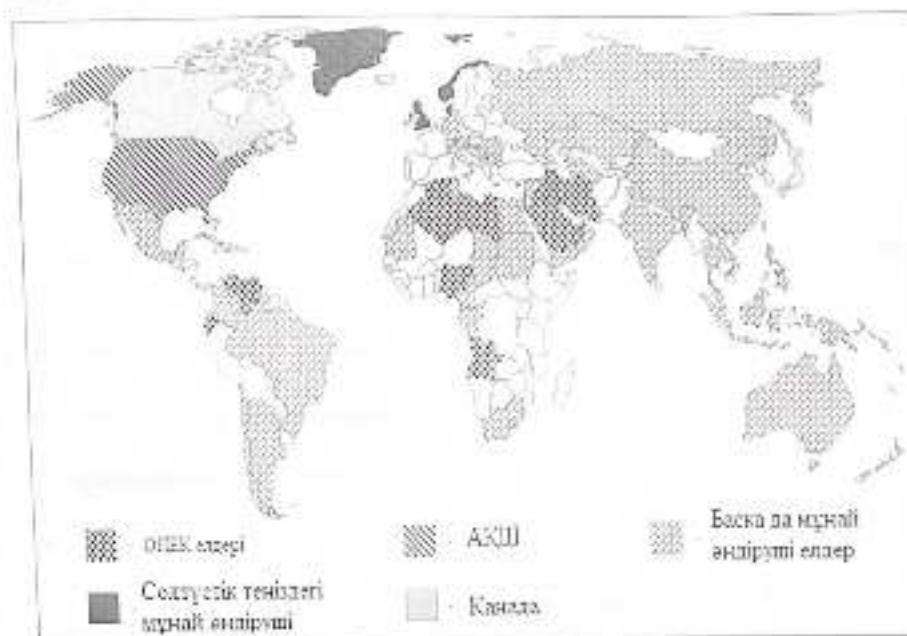
B 2000 км

C 2700 км

D 3000 км

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

13. 6-суретке қараңыз.



A Алжир

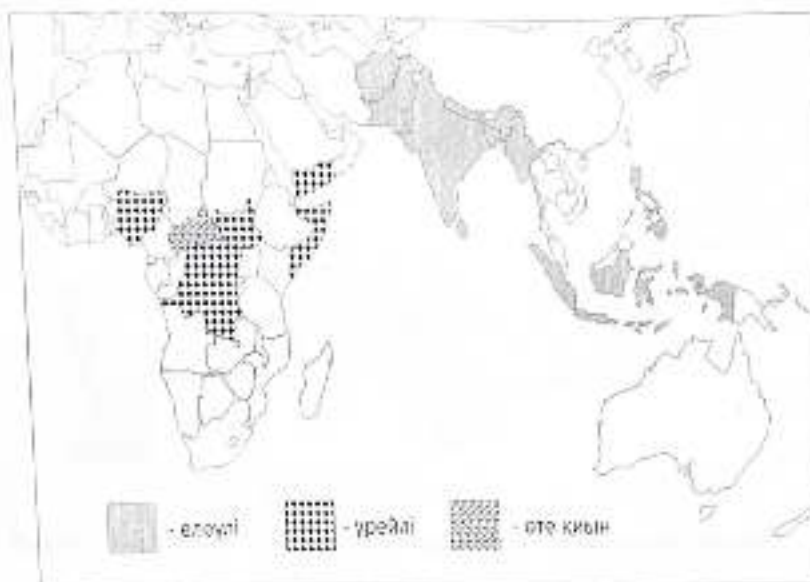
B Египет

C Ливия

D Иран

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің даму деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» даму деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- ☒ А дамыған елдерге жақын орналасуы
- ☐ В теңіз жағалауында орналасуы
- ☐ С демографиялық дағдарыс
- ☐ D саяси тұрақсыздық

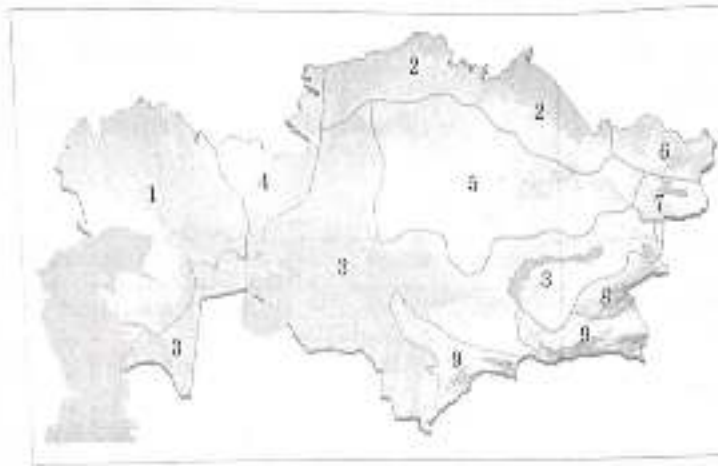
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселеді анықтаңыз.

- ☐ А дәлсүрлі емес энергия көздерінің артуы
- ☐ В отын ресурстары сапасының төмендеуі
- ☐ С геотермалды энергия көзінің артуы
- ☒ D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

16. 8-суретке қараныз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (а) Аудандастыру әлгі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Мұғалжар - 4

Алтай - 6

[2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Сауыр - Жармастемі, Сарыарқа, Сібірілік
Жаңастан қаласы.

[2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Шұрға, Сібірілік Жаңастан, Жаңа, Мәтә
Еуропа қаласы (Жаңа мау) (Жаңа)

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Мұғалжар мауы бойында еңірек көлемді
ормансыз. Алтай мауы бірнеше [2]
бөлімге бөлінген; көптеген мау қыста
қыста.

17. (a) Ластаңа ұтымына анықтама беріңіз.

Эколага жардан илең киліздіретін таби-
гарт кемеліңің немесе қорыған орманға за-
лалданған.

(b) 1-кестедегі ластаңа көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	кестінілтердің артуы
2	көліктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

1. Өндірістік - ірі өнеркәсіптік аудандарда байқа-
лады.
2. Көліктік - үлкен қалаларда орын алады.
3. Ауыл шаруашылық - көптеген аудандарда байқа-
лады.

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластанған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластанған аймақтарын сипаттаңыз.

Қоқыс ластанған аймақтар әдетте құрлықтар арасында
да да кездеседі. [2]

(d) Мұнай ластанған аймақтағы көселені жөлу жолдарын ұсыныңыз.

1) Мұнайға кезеңділікпен азайту.

- 2) Ғазда техномасон дамуы
3) Суғи Арғамыш ишонайға суғурақ қылу.

18. (a) 2-кестедегі арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ				
туризм	индустриал-экспозиция	индустриал-инженерия	логистика	техникалық әзірлемелер
	ауыл шаруашылығы	ауыл шаруашылығы	ауыл шаруашылығы	ауыл шаруашылығы

[3]

(b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-тарды анықтаңыз.

"Техно-Технополис", "Оңтүстік", "Қызыл-Шығыс", "Қызыл-Шығыс"

[2]

(c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

инфраструктура, суғура ресурстарымен, қазіргі заманғы индустриалмен қамтамаза етілуі керек.

[3]

(d) «Бурабай» АЭА-тының қызметін анықтаңыз.

индустриал қызмет көрсету

[1]

(e) «Бурабай» АЭА-ғының атқаратын қызметін бағалаңыз.

индустриал орналастыру аймағы, са-наушылар мауаза мауаза.

[2]

19. 3-кестеге қараныз.

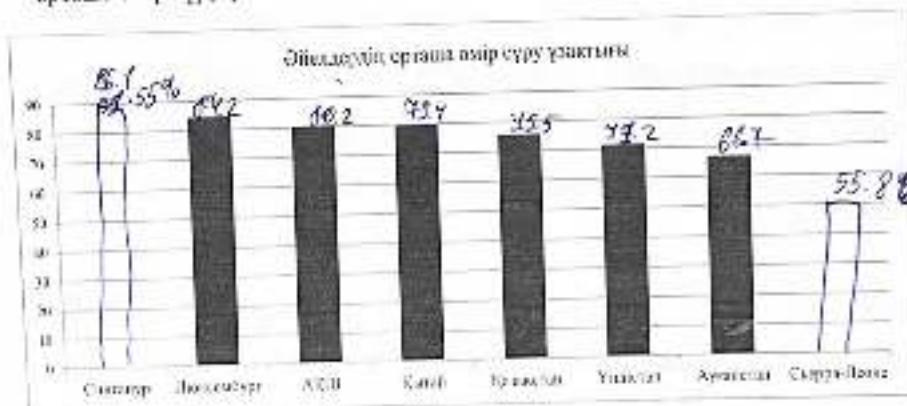
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұғымына анықтама беріңіз.

Орташа өмір сүру ұзақтығы бұл ұғым өмір сүру ұзақтығының орташа мәнін білдіреді. Ол елдегі халықтың өмір сүру ұзақтығын білдіреді.

(b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Бұл екі мемлекеттің де НҰО БҰҰ-ның "Жер мен халық: Сингапур, бұл айдан" жобасының бірінші елдері өмір сүру ұзақтығы "инвестиция" алмастыра 80,000\$ [4] мемлекеті, ал Сьерра-Леоне өмір сүру ұзақтығы нашар, өмірдің 3-ші елдерінде.

21. Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Негізіне, қаздан көтерілуі қазір замандағы
экономикалық дамуға басқара шарттар
мәселені ермегі, ресурстық қаздар, негізгі
кеңесі мәселесі.

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Негізіне, ресурстардың даму көрсеткіш
қаздардың негізгіне байланысты қаздар
экономикалық және негізгіне инновация
дамуға.

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Негізгіне, ресурстардың негізгіне және даму,
Негізгіне беру негізгіне дамуға, қаздарда
негізгіне дамуға, қаздарда
Негізгіне дамуға.

[5]

[Барлығы: 10 балл]

438

А Бюджет 15

В Бюджет 18

С Бюджет 10

Курсы изд. изд. 1322 43

Бюджет: 4.

Комиссия по делам: Олимпиада В.К.

Выпущен изд.: Газета 6.4

Ассистент: Бюджет на 15
Колосов И.И.



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақмола аудандық ЖОББМ

Сынып: 11 Литер: а

Білім алушылардың аты-жөні: Бүркенжіев Аружан

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұшыққа қалың (✓) белгісіні қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тәсілін анықтаңыз.

A логикалық модельдеу

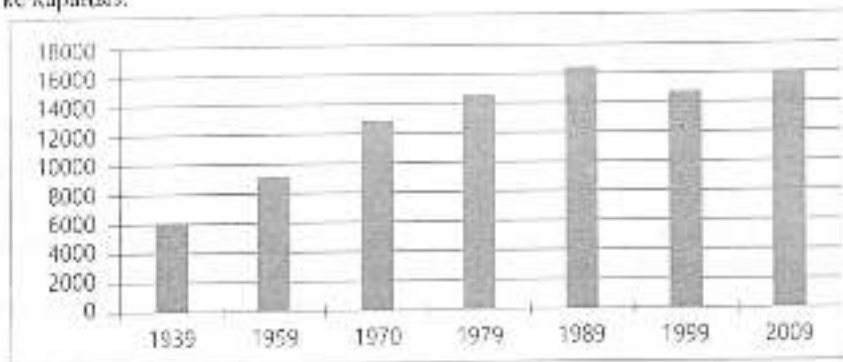
B баламалық модельдеу

C таңбалық модельдеу

D заттық модельдеу

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ III

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

A халық санағы

B статистика

C интервью

D болжау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

3. 2-суретке қараныз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Атылған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алауының солтүстік-батыс бөлігін және Оғам жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Аксу-Жабағылы
- B Барсакелмес
- C Науырзым
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жүйесінің анықтаңыз.

A дренаждау
B мелиорация
C рекультивация
D джентрификация

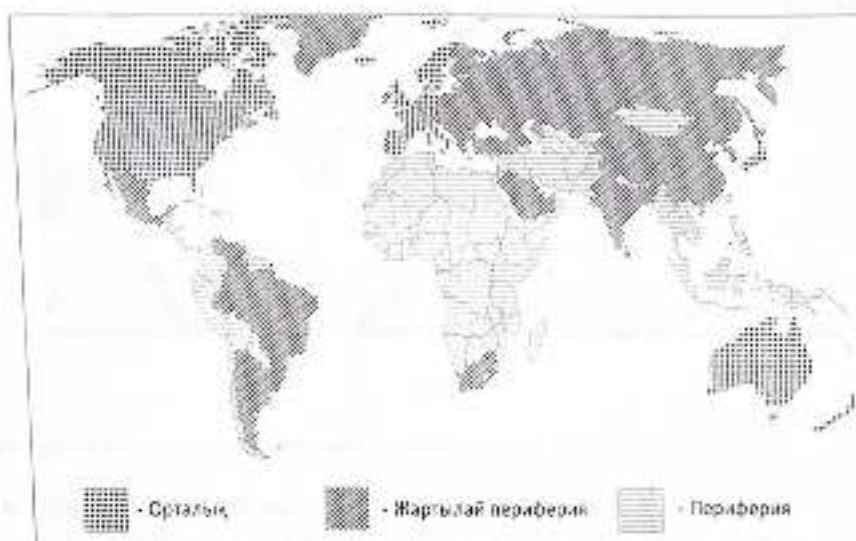
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтауды қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн байланыс дүниежүзілік шаруашылықтың үлгісінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Мадагаскар, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қыммет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамдандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

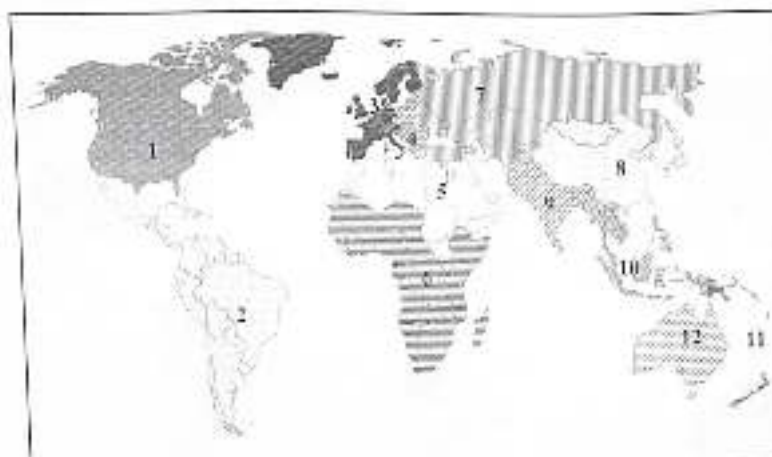
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық діни-мәдени көзқарастар мен оқшау даму аймағы
- C ислам көпмұндақ саясаттың басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

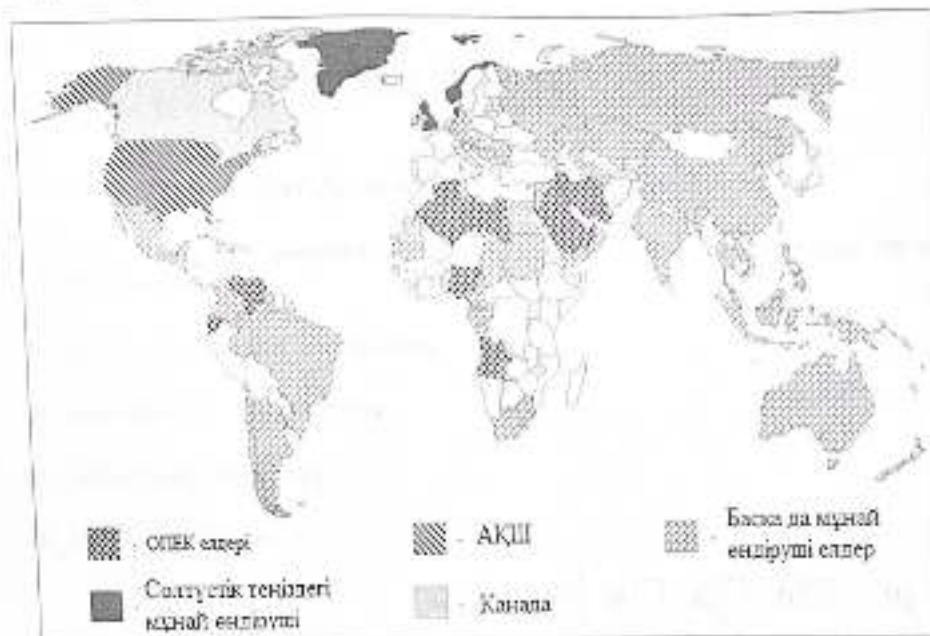
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
B 2000 км
C 2700 км
D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ ||

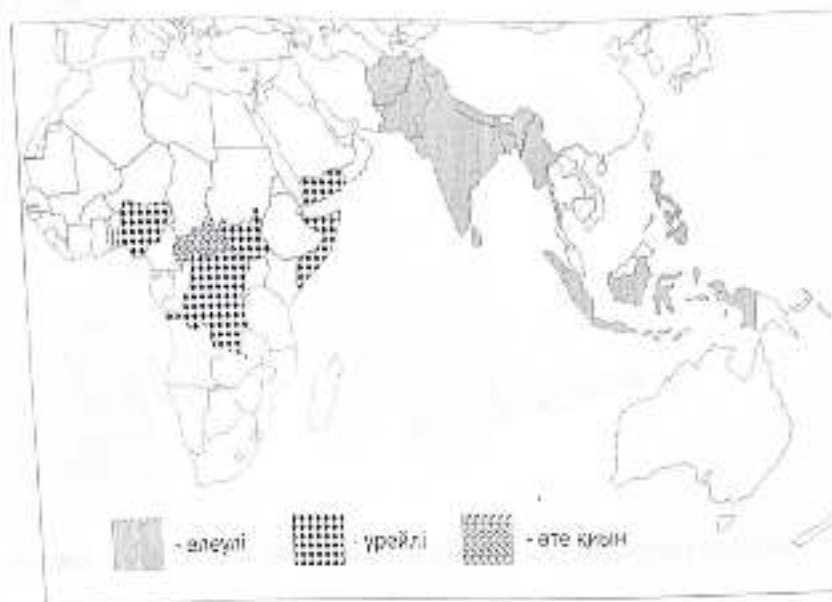
13. 6-суретке қараңыз.



- A Аляска
B Египет
C Ливия
D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ ||

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аштық деңгейінде орналасуының негізгі себепін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

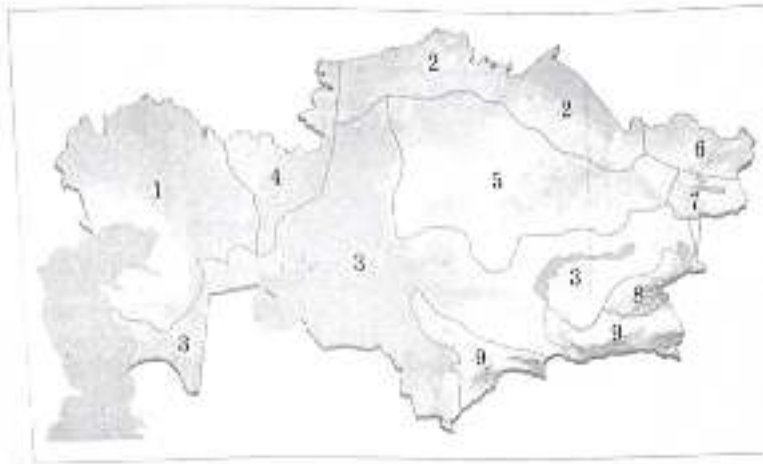
15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

В бөлімі

16. 8-суретке қараныз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай - 6 ; Мұғалжар - 4 [2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Сауыр, Жарбағатай, Сарыарқа, С.Қ. жазық [2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Шалтас, Бұста, Тұрған айымақ [2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Қазақстанда Орал тауының оңт. бөлігі,
Мұғалжар тауы кіреді [2]

17. (a) Ластану ұғымына анықтама беріңіз.

Аралда және табиға жергіліктік кері жерін
Бүгетін физикалық - химиялық және биологиялық
заттардың қоршаған ортаға қалай келтіруі.

(b) I-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

I-кесте

1	өндірістік	a	пестицидтердің артуы
2	кәсіптік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

1 b [1]

2 c [1]

3 a [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластаған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қалданып, дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластаған аймақтарын сипаттаңыз.

И.Тихий мұхит
Атлант мұхиты [2]

(d) Мұнай ластаған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Мұнайда қайта өңдеу

[3]

18. (a) 2-кестедегі арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
түрі эм	индустрия- лов	индустрия- туралы	логистика	финанстау қызметі	техникалық сәйлемелер

[3]

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-ларды анықтаңыз.

Астана-Тельнополис, Дуңустик, Қарағаша, Шығыс құрмасы

[2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

индустрия, субсидиялармен, қазіргі заманғы инфрақұрылыммен қамтамасыз етілу керек.

[3]

- (d) «Бурабай» АЭА-ғының қызметін анықтаңыз.

туристтік қызмет көрсету

[1]

- (e) «Бурабай» АЭА-ғының атқаратын қызметін бағалаңыз.

туристтерге арналмастыру орталығы, туризмдері

[2]

19. 3-кестеге қараңыз.

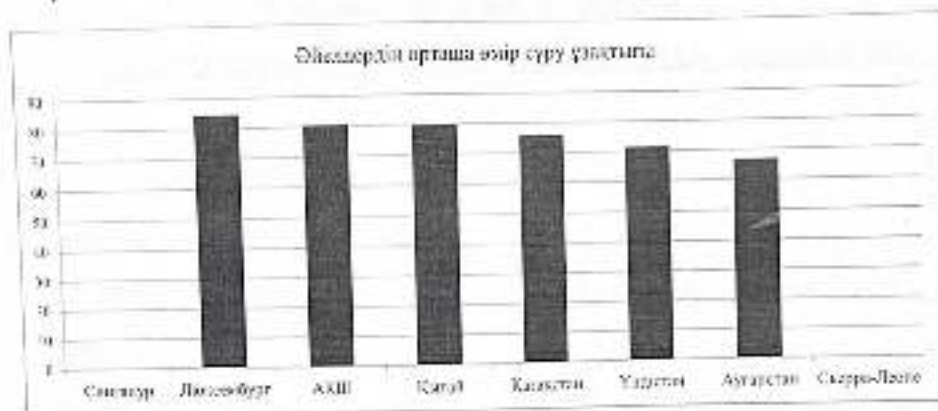
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

- (a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұғымына анықтама беріңіз.

Орташа санау бойынша барлық тұрған өмір сүруінің ұзақтығы қанша жасқа дейін ұршыдағы өміріне байланысты өзгереді.

- (b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

- (c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Бұл екі мемлекеттің шарты бойынша шарт пен қоғамы Сингапур. Бұл айырмашылық - шарт, бірі ол мемлекеттегі өмір сүру ұзақтығы, инвестицияларда ел мабасы өмір сүруінің маңызы, ол Сьерра-Леоне өмір сүруінің маңызы, өмір сүруінің 3-ші ел қатарында

С бөлімі

Берілген екі тапсырманың біреуін орындаңыз.

20. Шөлдену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үдерісін талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

- 1) Марталай құрғақ климат бар аймақ
- маусымдық құрғақшылық болар
- 2) Ақпай өрті
- 3) Жергілікті жердегі
- 4) Климат өзгеруінен болатын маусым шөлденуі

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

- 1) Жергілікті жердегі климаттың өзгеруі
- 2) Жергілікті жердегі климаттың өзгеруі
- 3) Жергілікті жердегі климаттың өзгеруі
- 4) Климаттың өзгеруі салдарынан климат

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

- 1) Жергілікті жердегі климаттың өзгеруі
- 2) Жергілікті жердегі климаттың өзгеруі
- 3) Жергілікті жердегі климаттың өзгеруі
- 4) Жергілікті жердегі климаттың өзгеруі

[5]

[Барлығы: 10 балл]

21. Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

- 1) Қазақстан аумағында ықпал өркімі жеткілікті
артық маңызды ресурстардың табылуымен байланыста
өзгерістер жасалады.
- 2) Энергетикалық көтерілуі

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

- 1) Энергия ресурстарымен өзара көптеген қалалар
дың жеткілікті байланыста қатынасуы
- 2) Экономикалық және технологиялық
инновациялар дайындау

[3]

(c) Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.

- 1) Инфраструктуралық жеткізу және даму
- 2) Жаңа энергия байланыста экономикалық
стратегиялар жасау және жүзеге асыру
- 3) Инновациялық технологияларға және
жетекші болушы бағдарламаларға қолдау

[5]

[Барлығы: 10 балл]

798

А Бомби 16

Б Голуби: 16

В Жуки 8

Горы, горы, горы 39

Бабуны: 4

Комиссия по работе: Денисова В. А.

Важнейшие вопросы: Денисов В. А. 8

Все это надо выработать: 11.5

Куда-то 11.4



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жанартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақтөбе облысының ЖООББ КММ

Сынып: 11 Литер: 1

Білім алушылардың аты-жөні Ахметов Аманжол

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қызылша (X) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тәсілін анықтаңыз.

A логикалық модельдеу

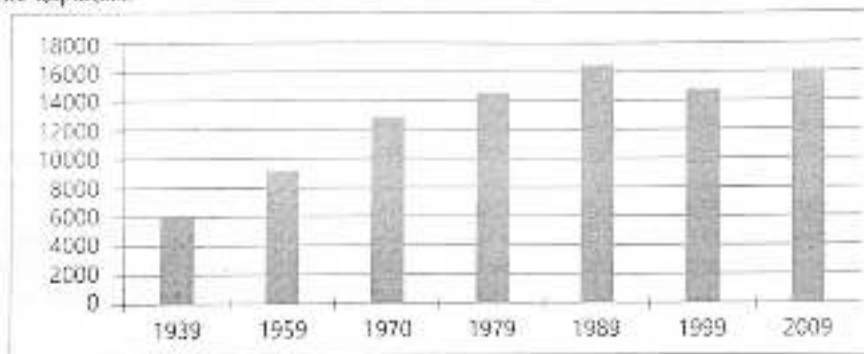
B баламалық модельдеу

C таңбалық модельдеу

D заттық модельдеу

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

A халық санағы

B статистика

C интервью

D болжау

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе бас санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе бас санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгең жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Аксу-Жабағылы
- B Барсакелмес
- C Науырызаты
- D Қаратау

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелiorация
C рекультивация
D джентрификация

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ II

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтандыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ III

7. 3-суретке қарайыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үшпоялыстық моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Мадагаскар, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

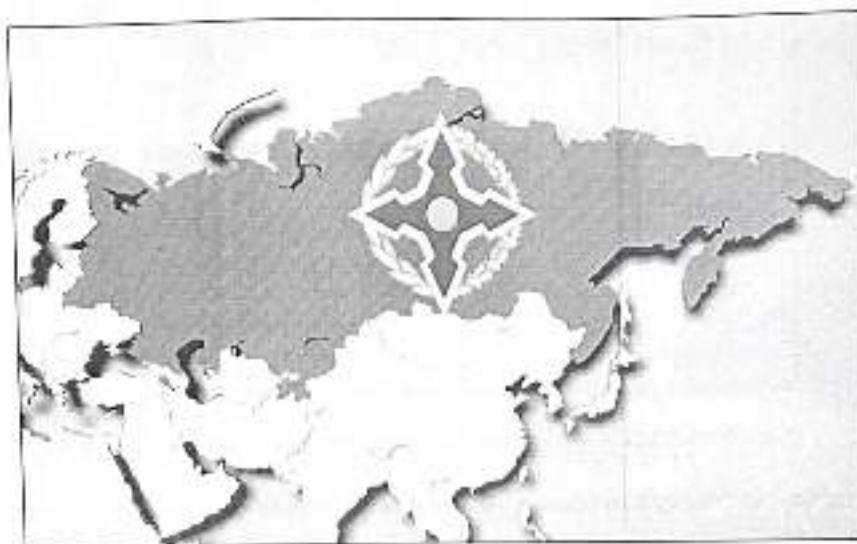
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

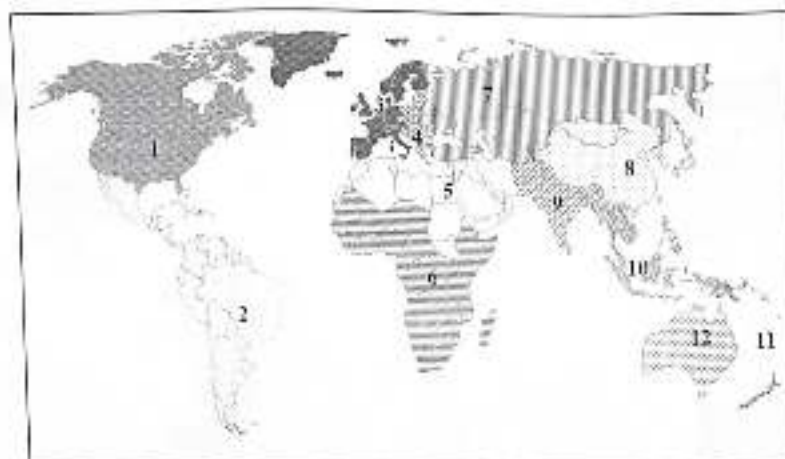
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық дини-мәдени қозғалыстар мен оқыту даму аймағы
- C ислам қоғамдық сананың басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

A 1650 км

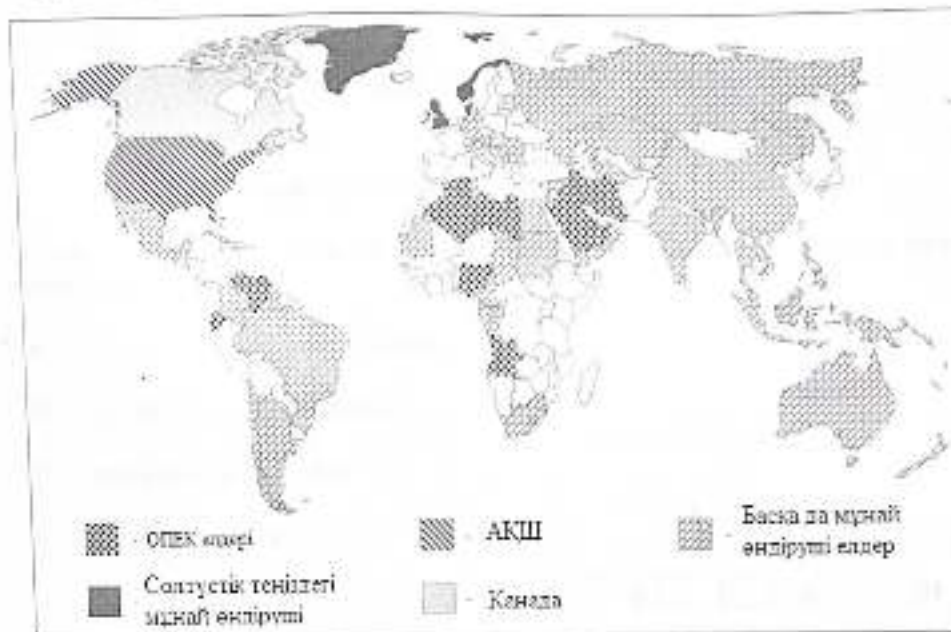
B 2000 км

C 2700 км

D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

13. 6-суретке қараңыз.



6-сурет. Дүниежүзі бойынша мұнай өндіруші елдер картасы

6-суретті қолданып, ОПЕК елдері құрамына кірмейтін елді анықтаңыз.

A Аджар

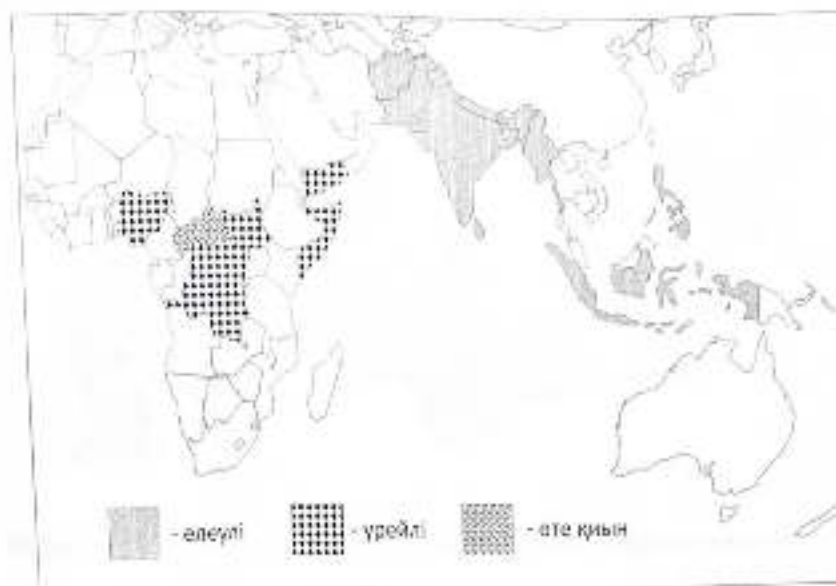
B Египет

C Ливия

D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараныз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аштық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

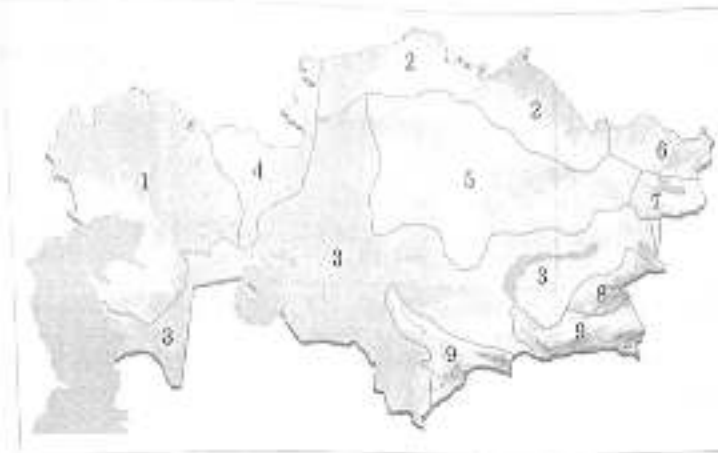
15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

В бөлімі

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай - 6, Мұғалжар - 4 [2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Сағалды, Сая, Қарақаша, Сауыр, Тармақтал [2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Шоғы, Бұрса, Тұран, Айнама [2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Қарақаша, Орал таулары, аумағы, мұғалжар таулары [2]

17. (a) Ластану ұғымына анықтама беріңіз.

Белгілі бір аумақтағы физикалық немесе
экономикалық жерде бұйымдар [1]

(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	постиндустриалды артқы
2	көмістік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

- 1 ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады [1]
2 үлкен қалаларда орын алады [1]
3 постиндустриалды артқы [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластаған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластаған аймақтарын сипаттаңыз.

Мұнай табиғи газдың өнімдері мен тұрғындардың
өміс құрылымына байланысты дақылдар [2]

(d) Мұнай ластаған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Қиындық туғушы сәтте анықталуы [2]

таңда сол термеге қызық мағаласын алаарат.
тар алаарат тұрғынға да, алаарат, таңда не таңда. [3]

18. (a) 2-кестеді арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	информациялық технология	ауылшаруашылық	логистика	финанстық қызмет	техникалық әзірлемелер

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-тарды анықтаңыз. [3]

«Астана Технополис», «Астана» қаласы-Мәскеу
қаласы. [2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

инновациялық, ықпал, ресурстармен, қызмет
заңнамасын, инфрақұрылыммен қамтамасыз
етілуі керек. [3]

- (d) «Бұрабай» АЭА-ының қызметін анықтаңыз.

туристік қызмет. «Бұрабай» [1]

- (e) «Бұрабай» АЭА-ының атқаратын қызметін бағалаңыз.

туристік қызметтің дағдарыс, санитариялық
жағдай, таңда. [2]

19. 3-кестеге қараңыз.

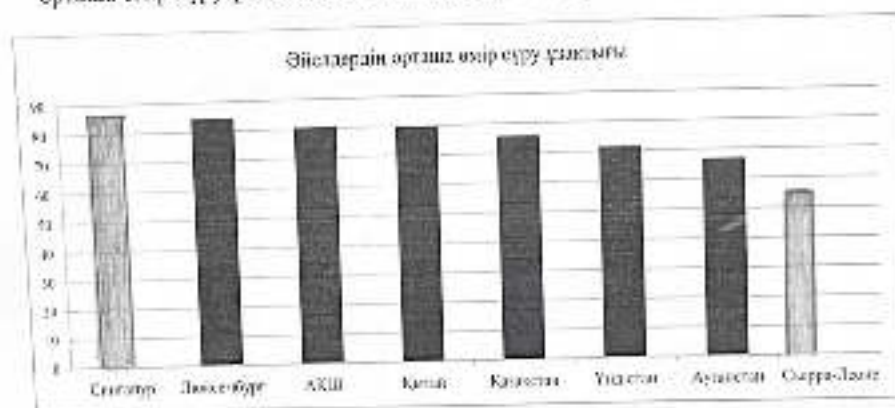
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұғымнаа анықтама беріңіз.

Өмір сүру ұзақтығы ұғымнаа халықтың өмір сүру ұзақтығын білдіреді. Ол елдегі орташа өмір сүру ұзақтығын білдіреді. [1]

(b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығына айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сингапур елі мабәләт елдердің бірі, өмір сүру ұзақтығы жоғары, ал Сьерра-Леоне елі мабәләт елдерінің бірі, өмір сүру ұзақтығы төмен. [4]

21. Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Неғде, газдың көмегімен қазіргі заманғыда
жұмысқа алу дағдысы өсіп келеді. Басқа
мәселелер болса, энергияның қажеттілігі,
технологиялық қажеттіліктері.

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Энергия ресурстарының құрамындағы қалыптасқан
жүйелердің байланысты қатынастары, жұмыс
ауыстыру және энергияның шығынының
жағдайы.

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Инфраструктуралық жүйелер мен жүйелер,
Білім беру жүйесін дамыту, салаларда
индустрияларда дамыту, қолданбалы
салалар қызығу.

[5]

[Барлығы: 10 балл]

586

И Бояри 15

В Бояри 35

В Бояри 8

Урны и и др. Боя 58

Бояри 5

Комиссия моравских: Апанасов А.Н.

Видеоконференция: Духовный 6 н

Ассистент Бюджетной 4.5

Косовова Н.Н.



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақтөбе облыстық №26 м

Сынып: 11 Литер: А

Білім алушылардың аты-жөні: Аманжол Аманжол

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қанатша (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

А логикалық модельдеу

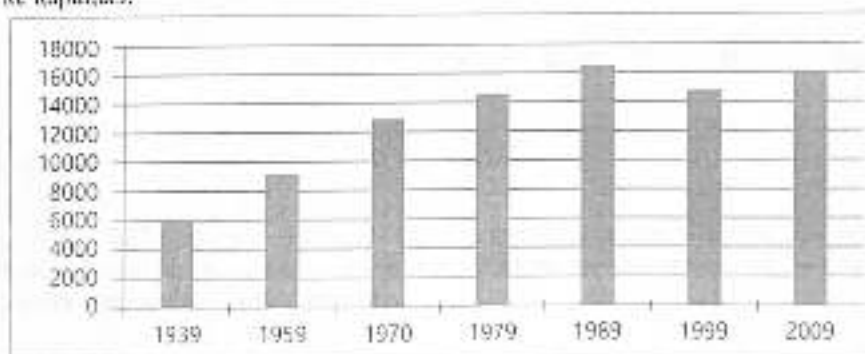
В баламалық модельдеу

С таңбалық модельдеу

Д заттық модельдеу

А ☐ В ☐ С ☒ D ☐ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сипаттамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

А халық санағы

В статистика

С интервью

Д болжау

А ☐ В ☒ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

A 14 мың

B 21 мың

C 28 мың

D 41 мың

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өтем жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

A Ақсу-Жабағылы

B Барсакелмес

C Шауырлыаң

D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жинағын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелиорация
C рекультивация
D джентрификация

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтандыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың ұлпаөрісеті моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Малайзия, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C маңайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

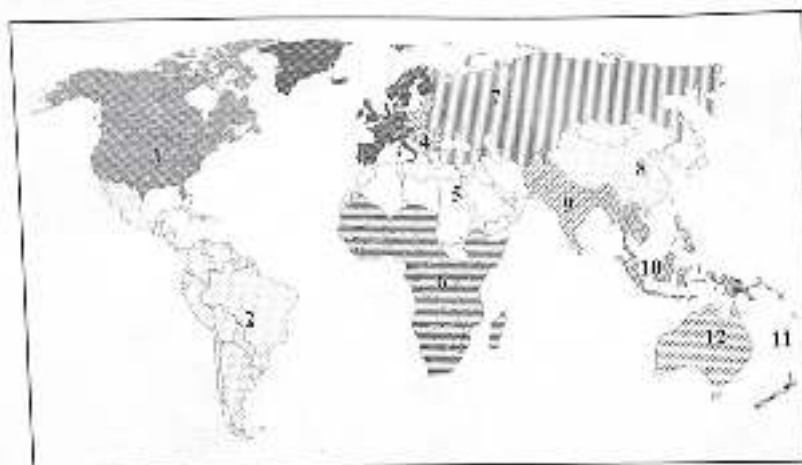
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклавты бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық діни-мәдени көзқарастар мен оқшау даму аймағы
- C ислам қоғамдық сипатының басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

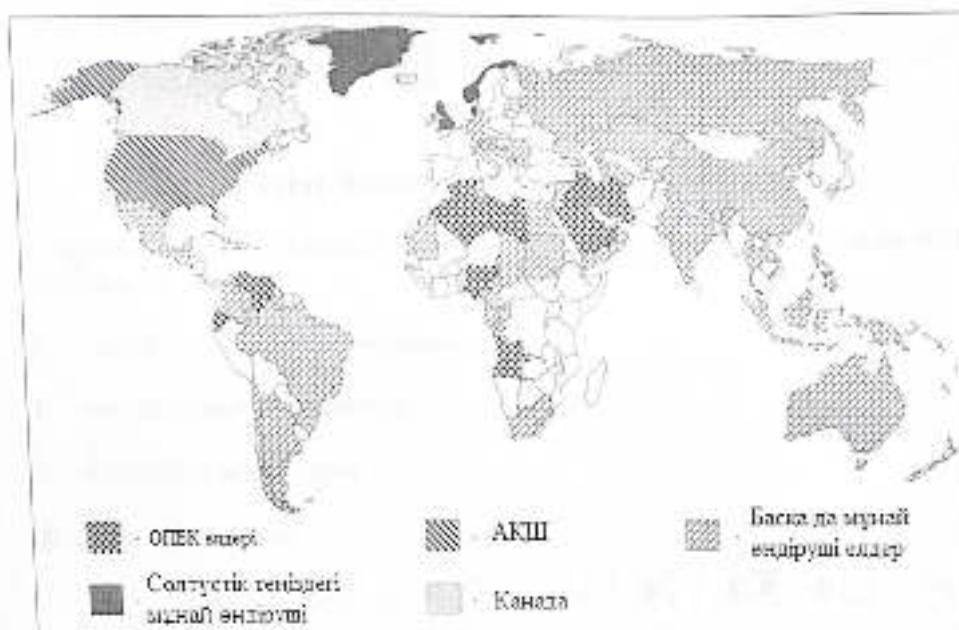
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

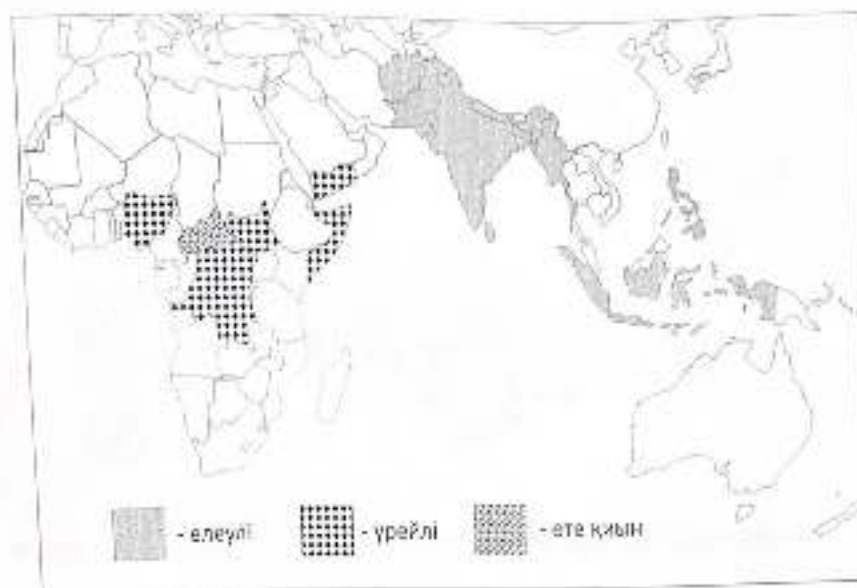
13. 6-суретке қараныз.



- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің алтық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» алтық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жияғында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

A ☐ B ☐ C ☒ D ☒ [1]

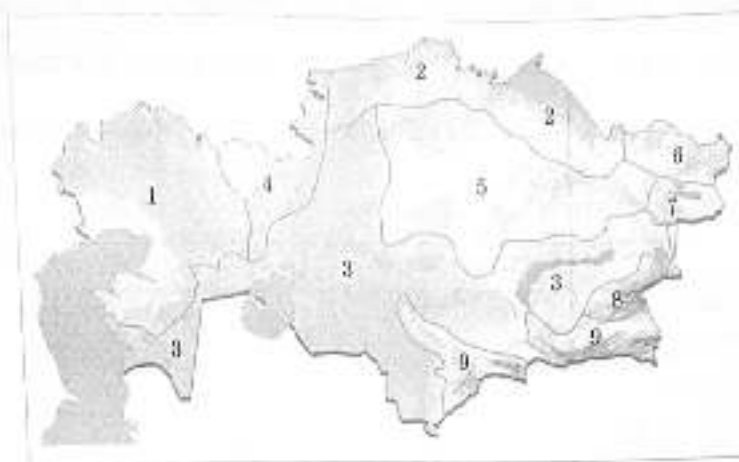
15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

В бөлімі

16. 8-суретке қараның.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай - 6
Мұғалжар - 4 [2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Сауда, Тарбағатай, Тараз [2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Шымкент, Тараз, Тараз ауданы [2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Алтайтауы - Тараз ауданының оңтүстік бөлігі - Мұғалжар тауы - Ақсамай
Алтайтауы - Алтай - Тараз ауданының оңтүстік бөлігі - Ақсамай (1137 м) (1450 м)
Алтайтауы

19. 3-кестеге қараңыз.

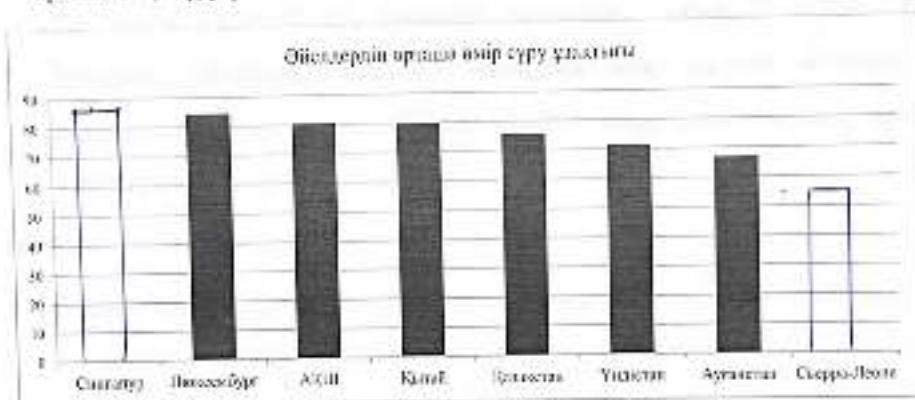
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтығын ұғамына анықтама беріңіз.

Бұл б.а. жас ерекшелігіне қарамастан, адамның өмірінің ұзақтығын көрсететін көрсеткіштің көрсеткіші. [1]

(b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сьерра-Леоне елінің климаты өте ыстық және құрғақ, сондықтан орташа өмір сүру ұзақтығы 55,8 жыл. Бұл елде медициналық жабдықтар мен дәрі-дәрмектер аз, сондықтан халықтың өмір сүру ұзақтығы төмен. Сингапур елінің климаты ыңғайлы, медициналық жабдықтар мен дәрі-дәрмектер көп, сондықтан халықтың өмір сүру ұзақтығы 86,1 жыл. Ауғанстан елінің климаты өте ыстық және құрғақ, сондықтан халықтың өмір сүру ұзақтығы 66,7 жыл. [4]

С бөлімі

Берілген екі тапсырманың біреуін орындаңыз.

20. Шөлдену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үдерісін талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

[illegible]

[2]

(b) Мәселенін салдарын анықтаңыз.

[illegible]

[3]

(с) Мәселені шешу жолдарын ұсыяныы.

[illegible]

15

[Барлығы: 10 балл]

21. Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Ветер, хуралсан, газар, нэгдсэн, хурал, замандат, замандын
дунд, өвчтөн, багцаа, нэгдсэн, замандат, замандын
нэгдсэн, нэгдсэн, нэгдсэн, нэгдсэн

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

[illegible]

[3]

(e) Мәселен иену жолдарын ұсыныңыз.

Индустриализация экономики, развитие
Внешней торговли, развитие
индустриализация, развитие
экономики

[5]

[Барлығы: 10 балл]

558

А Ботани 16

В Ботани 20

С Ботани 10

Корреспонденция 122 55

Ботани 5

Комиссия по изучению фауны 3.4

Внешняя связь. Проект 6.4 85

Вместе с Ботаникой 14.6

Консультации 11.7



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жанартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақтөбе ауданының ЖОББМ

Сынып: 11 Аңгер: А

Білім алушылардың аты-жөні: Ахметжан Шанатаев

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қанатша (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

A логикалық модельдеу

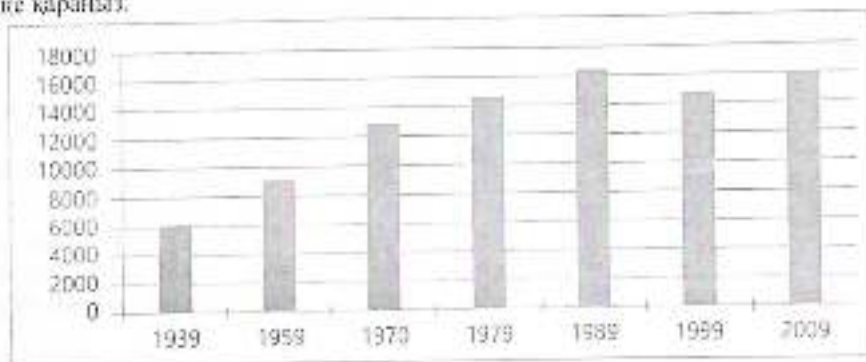
B бағамалық модельдеу

C таңбалық модельдеу

D заттық модельдеу

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

A халық санағы

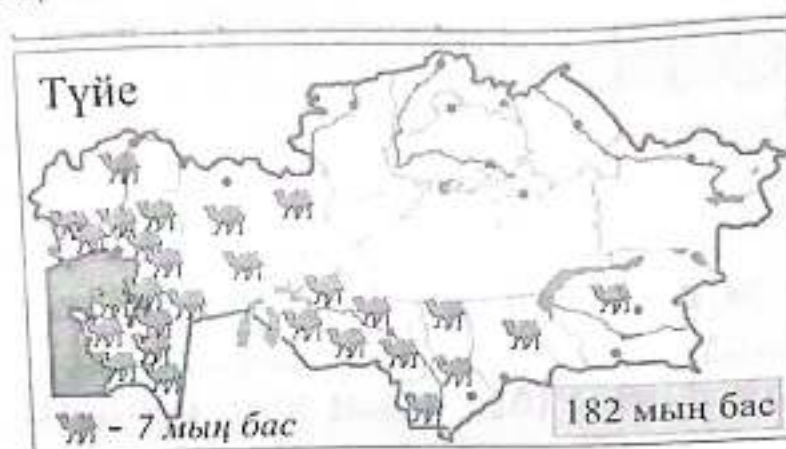
B статистика

C интервью

D болжау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қаршыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Атыған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгем жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Аксу-Жабағылы
- B Барсакелмес
- C Науырызым
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бұрынғы жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кеңейді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелиорация
C рекультивация
D джентрификация

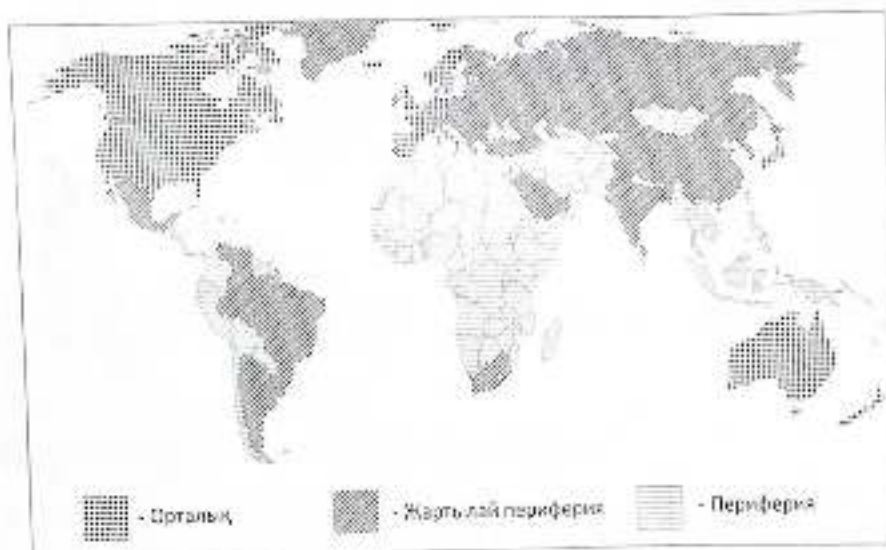
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салыныатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтандыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. Н. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үш полюсті моделінің картасы.

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Малагаскар, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су келісі қатынастарының дамуы
- C маңайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

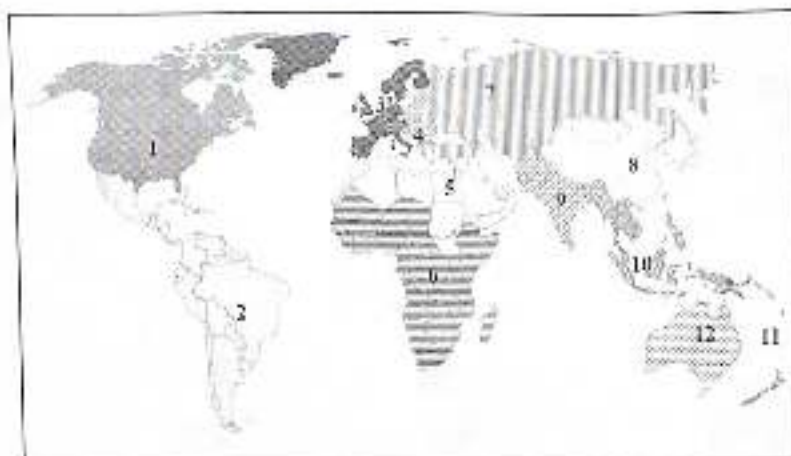
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық діни-мәдени көзқарастар мен оқнау даму аймағы
- C ислам негіздік санының басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

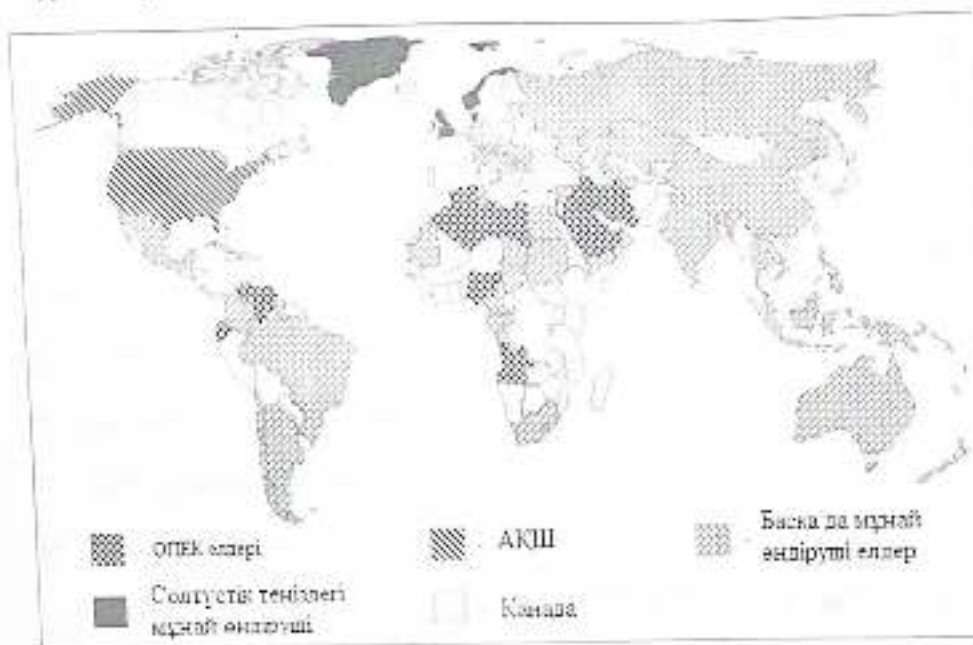
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

13. 6-суретке қараңыз.



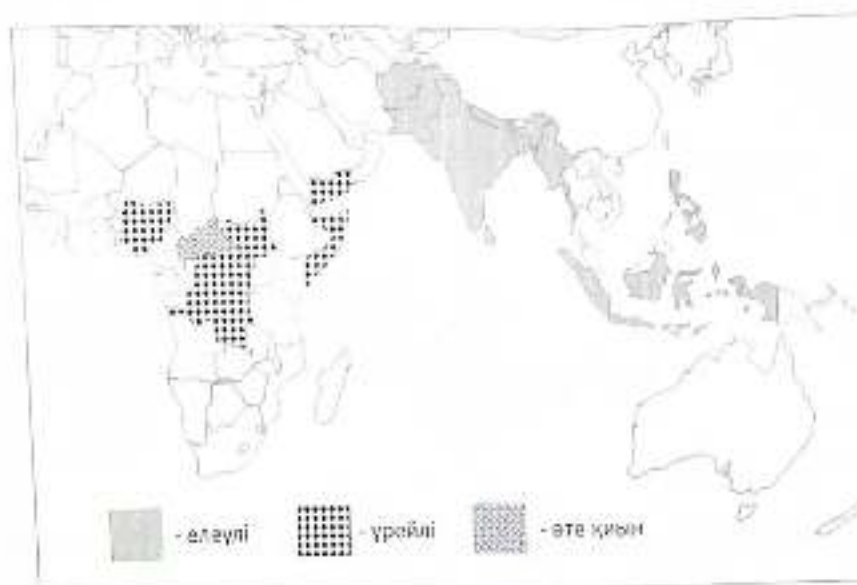
6-сурет. Дүниежүзі бойынша мұнай өндіруші елдер картасы

6-суретті қолданып, ОПЕК елдері құрамына кірмейтін елді анықтаңыз.

- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің ағтық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» ағтық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

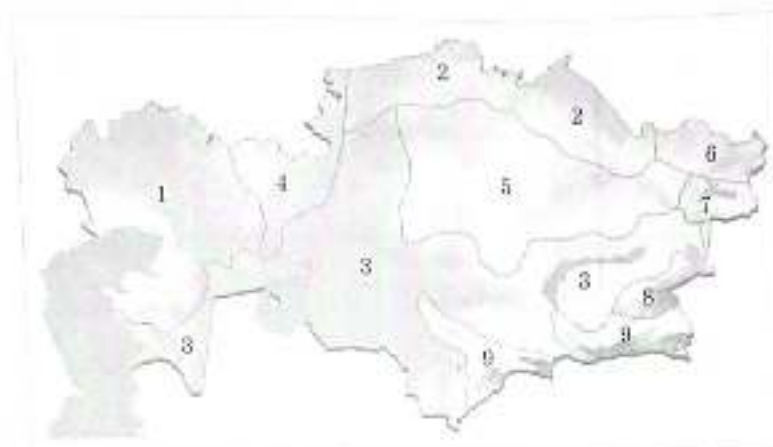
A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай - 6
Мұғалжар - 4 [2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Саяу, Тарбағатай, Сарыарқа [2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Түран ойпаты [2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Алтай пайдалы іздеріне бай және өсімдіктерге бай, ал Мұғалжар тауларында шұғылтанушы мал өсіретін аудандарда тұрғындардың өмірі мен қолдануы бар. [2]

17. (a) Ластану ұғымына анықтама беріңіз.

Ластану - адамға және табиғи жағдайларға кері әсерін тигізетін қоршаған ортаға заңсыз келтіруі.

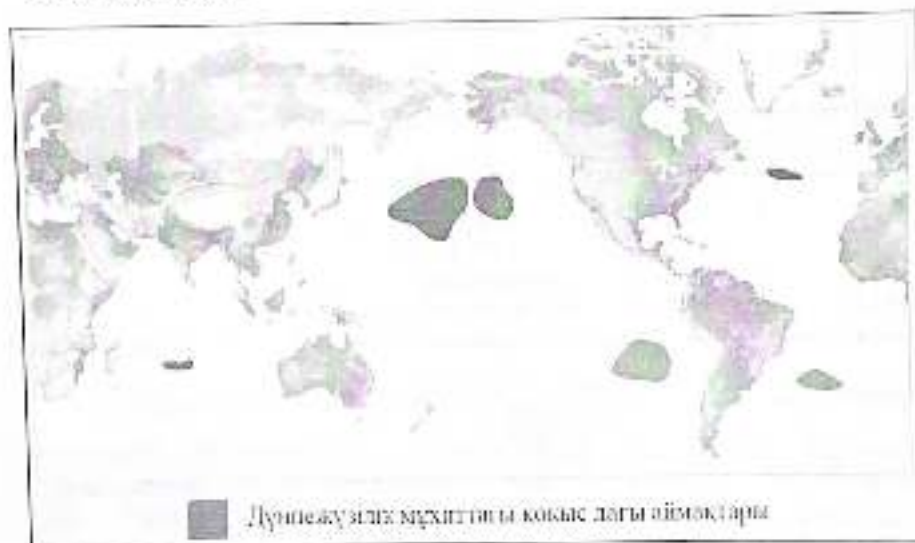
(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	пестицидтердің артуы
2	көліктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

- 1 өндірістік ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады [1]
 2 көліктік үлкен қалаларда орын алады [1]
 3 ауыл шаруашылық пестицидтердің артуы [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластаған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың қоқыс ластаған аймақтарын сипаттаңыз.

Көпшілігінің көп мұхиттың тереңіне шығып қойып, мұхитқа көп ағыды. [2]

(d) Мұнай ластаған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Мұнай ластаған аймақтың бәрі адамдардың көші.

Егер адамдар өз жеріне мәжбүр келуіне байланысты қарымаса, барлық мәселелер шешіледі деп ойланбаған. [3]

18. (a) 2-кестелегі арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	индустриал-экология	инфраструктура және ауыл шаруашылығы	логистика	финанс-банк қызметі	техникалық әзірлемелер

[3]

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-тарды анықтаңыз.

"Түркістан" АЭА, "Бұзғұл" АЭА, "Астана тағыз қоры" [2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

Қазақстандағы жер иелігі турістердің қажеттілігіне қайтып қарау, қарапайымдық, ақыл жасау, ақпараттық проблемаларды шешу [3]

- (d) «Бұрабай» АЭА-ының қызметін анықтаңыз.

Ақпараттық тәсіл көптеп алынған ішкі және сыртқы барлық объектілеріне көп жеткіздікті [1]

- (e) «Бұрабай» АЭА-ының атқаратын қызметін бағалаңыз.

Мәжбүр аяланып, бұрабай АЭА-ының атқаратын қызметіне көп қарау, себебі туристерді де қарау. [2]
 Астанада туристерге көп қарау. Астанада 50-ға дейін, жері аяда көп аяланып аяланып.

19. 3-кестеге қараңыз.

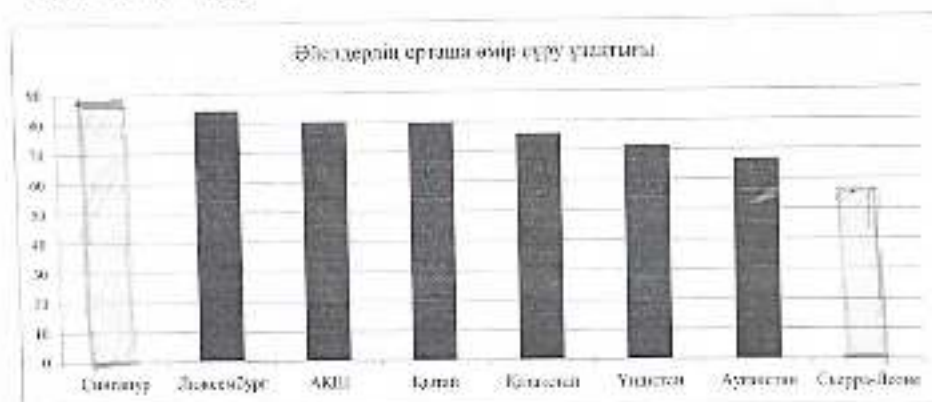
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұғымнаы анықтама беріңіз.

Бұл бағыттағы зерттеулер, ұзақ баулына, мықам, жағдайлармен, өмір сүрудің жағдайы - [1]
лік, дұрыс тамақтану мен факторлар әсер етеді.

(b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леондегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сьерра - Леоне - Африка континентінің шетіндегі ел. Африкада орташа өмір сүру ұзақтығы 54,2 мен 55,8-ке тең. Бұл ел 1981-жылдан бастап елдегі жағдайлармен, қызығарды, ол елде күн-ке дейін өз ізін қалдырды.

С бөлімі

Берілген екі тапсырманың біреуін орындаңыз.

20. Шөлдену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жайылымқ мәселесіне байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үдерісін талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Шөліне иектес жатқан жерлердің
құнарсыздануы, бақалыңға иектес аймақтар-
дың ұлғаятынын Шөлінің себептері (негізгі себеп-
тері, негізгі себептері, негізгі себептері атын
сипаттауы) өзгеруі

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Шөлінің процесі нәтижесінде өсімдік
жамылғыларының құрғақтауы, ағарты, топырақ
жазылауы, өсімдіктердің өлетуі

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

субсидиялармен, ж/е мап шаруашылығы
мен айналысатын, мадираттың қарқын-
дылығы, суды қарқынды қарқын-
дылығы, ж/е мап шаруашылығы
өсімдіктерінің қарқын-
дылығы

[5]

[Барлығы: 10 балл]

21. Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Газдың кетірілуі көзірі замандарға
экономикалық дамуға өзінен басқа
материал тасымал жері.

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Жергілікті ресурстармен, көптеген қала-
сарудың жеткілікті дамуына
қоспауға, экономикалық және мәдени
-лар инновацияны дамытады.

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Инфраструктураны жеткіз және даму,
білім беруді дамыту, жергілікті сардарлармен
-лар көрсету.

48
[5]

[Барлығы: 10 балл]

548

А багис 16

Б багис 33

С багис 10

Горис, нрн, баа 48

Багис: 4 (норн)

Ватикан тофайл, нрн: Осинов В. А.

Ватикан агуулга: Тухамат Б. М. В

Кесметт: Вискуп, нрн 11. 6

Калла 11. 1



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жанартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақтөбе облысы, Ақтөбе қаласы

Сынып: 11 Литер: А

Білім алушылардың аты-жөні: Төлегенбаев Қасиет

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қиықтама (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

A логикалық модельдеу

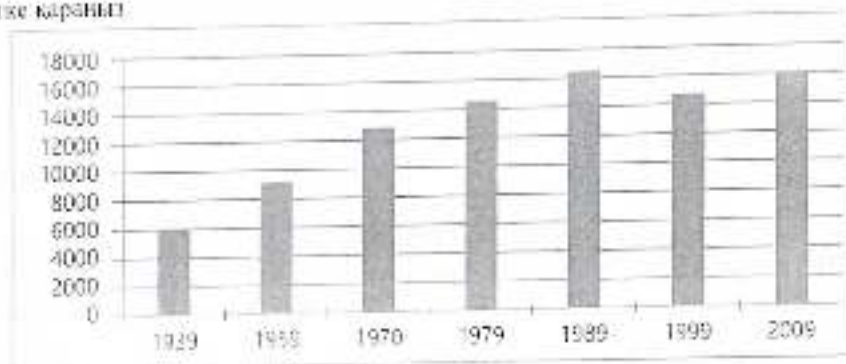
B бағамалық модельдеу

C таңбалық модельдеу

D заттық модельдеу

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

2. 1-суретке қарап



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сипаттамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

A халық санағы

B статистика

C интервью

D болжау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын өлестіңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талае-Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгең жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсәлемес
- C Науыртызым
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелiorация
C рекультивация
D джентрификация

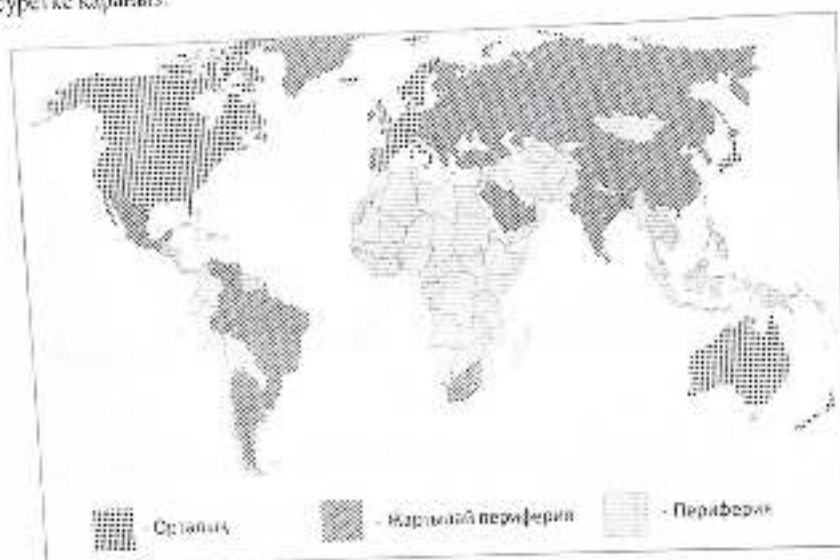
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ II

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтандыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ II

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. Н. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үш секторлі моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Мадagascar, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

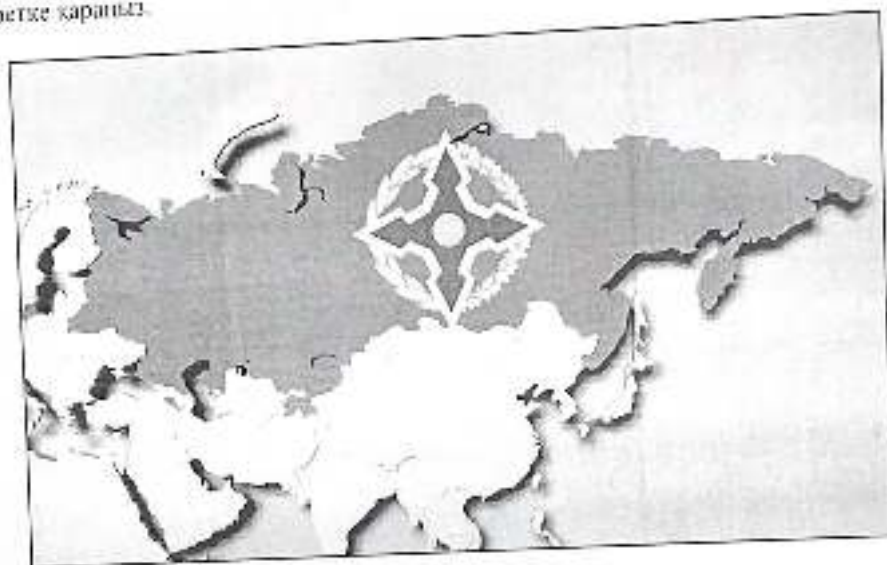
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қарыңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B африкада ұлттық дін-мәдени көзқарастар мен оқнау даму аймағы
- C ислам қоғамдық саяси басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

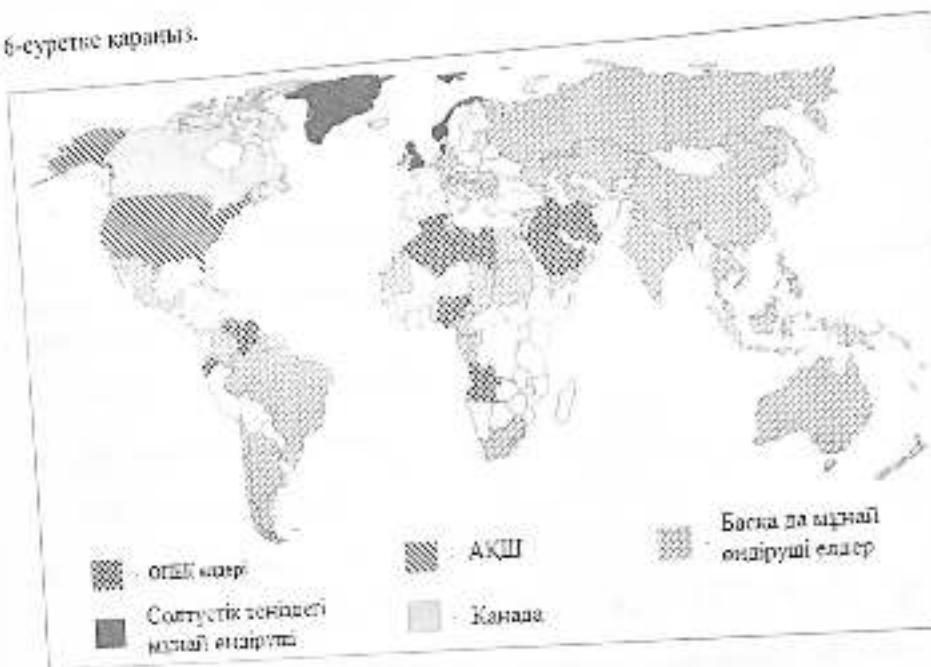
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жатығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

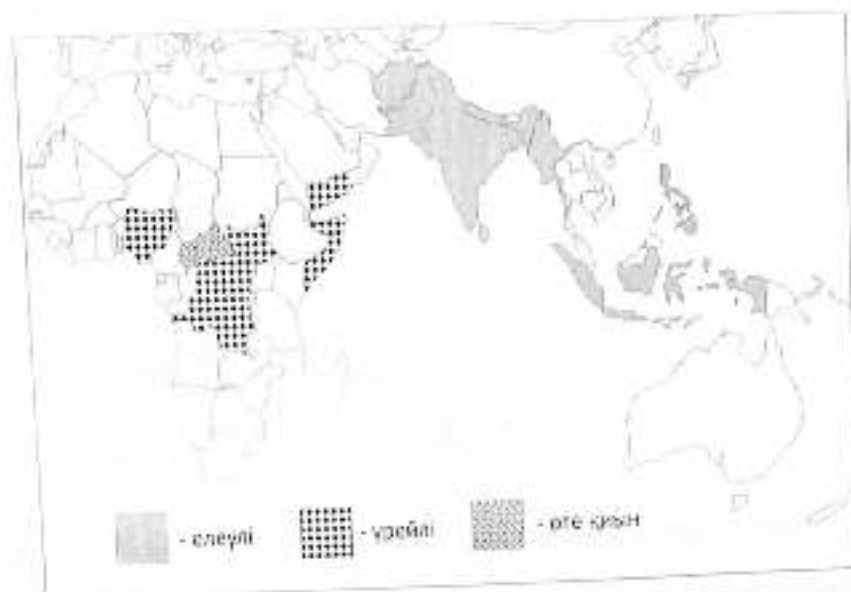
13. 6-суретке қараңыз.



- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аштық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

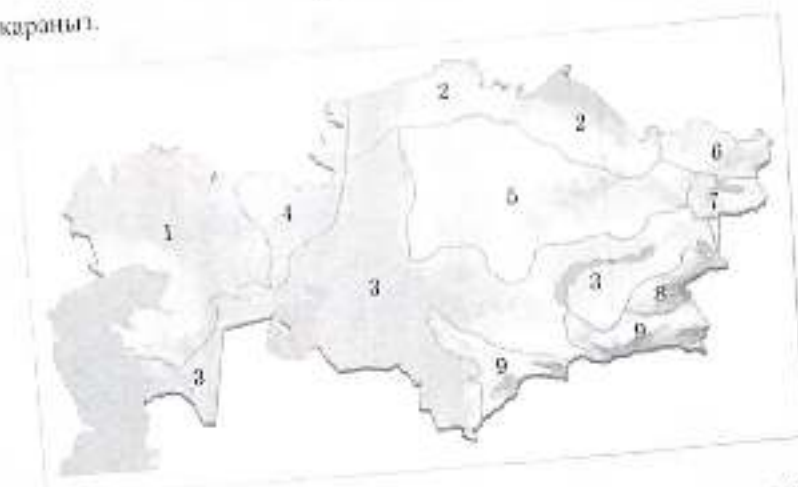
A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай - 6

Мұғалжар - 4

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Саяси: Павлодар, Семей, Карағанды

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Шығыс: Бұланды, Түркістан, Жамбыл

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Қазақстанда Орта таулар Оңтүстік және
Мұғалжар тауы кіреді. Алтай тауы - Алтай-Таян
тау жүйесінің бір бөлігі.

11

Бунабай АЗА - Возмезді:

Handwritten signature: *[Signature]*

Венгрия

12/01/2014

May

Upson

franco

Kybernet

المجلس

Handwritten:

Сайт Архива

18. m
18 - November

9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қызық жастағы аумақтар картасы

(е) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың қымыс пастаған аймақтарын сипаттаңыз.

Ойбек, Саду Аббасдан Бурхона мукат
тасвирлардан.

(d) Мұнай бастаған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Мундай табиғатта заманидан бери жашайды.

17. (a) Ластану ұтымына анықтама беріңіз.

Ластану - адамдардың қоршаған ортаға тигізген келі жерінің салдары. [1]

(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	пестицидтердің артуы
2	көліктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

1. ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады (b) [1]
2. үлкен қалаларда орын алады (c) [1]
3. пестицидтердің артуы (a) [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластаған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың қоқыс ластаған аймақтарын сипаттаңыз.

Дүйкені, Сауд Арабиядан Еуропаға мұнай тасымалдамақда. [2]

(d) Мұнай ластаған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Мұнаймен табиғатты зияндықтан қорғау. Ой.

Мәселі: түпін шолыма және сізді арналу,
Әте келі тауарлар жасауларын жүргізіп тұру. [3]

18. (a) 2-кестеді арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	экономика	сауда	логистика	сервис	техникалық зерттеулер

[3]

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-тарды анықтаңыз.

• "Астана тауар көрсетіс" АЭА, • "Қарма-Метте бағаны" АЭА. [2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

экономикалық аймақ, шұғылдан-дүкендер және
көлік, қарма және жетілетін қарма
тауар. [3]

- (d) «Бурабай» АЭА-ғының қызметін анықтаңыз.

Құрылыс табырларын Қарма аймақ, туристтер
саяхаттарын. [1]

- (e) «Бурабай» АЭА-ғының атқаратын қызметін бағалаңыз.

Құрылыс аймақ, заңдылықтар қарма, құрылыс
қарма және туристтерге көрсету. [2]

9. 3-кестеге қараңыз.

№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұтымды анықтама беріңіз.

Халықтың өмір сүру ұзақтығы - сол кездің негізгі тікелей табиғи факторлармен байланысты адамның орташа өмір сүруі.

(b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сингапур елде еуропалық қалыпта дамыған елдің қалыптасуымен байланысты, ал Сьерра-Леонедегі өмір сүру ұзақтығының төмендігіне негізгі факторлар болып табылады: ауру, асқынған баспаналы жер, өте жақсы тамақтану жері.

С бөлімі

Берілген екі тапсырманың біреуін орындаңыз.

20. Шөлдену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үдерісін талдаңыз.

Ж.У.У.

- (а) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Себептері: табиғи және антропогендік себептер. Басты жер өтеді. Жерлердің құнарсыздануы, қышқылдануы, топырақтың өзгеруі, топырақтың тұздылығы, топырақтың құрғауы. Басты себеп бұл табиғи.

[2]

- (b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Салдары: қышқыл немесе қармақан ортасы. Қышқылдануы, құрғауы және Қазақстан аумағындағы шөлдену 66%-тің деңгейінде шөлдену процесінде беліні.

[3]

- (c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Шешу жолдары: ирригация жерлерін басқа қоныс ішінде су жоқ. Сондықтан, су ресурстарын үлкен пайдалану. Қоныс ішінде су ресурстарын бау.

[5]

[Барлығы: 10 балл]

Ж
658

„Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

[2]

Қ.А.А.

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[3]

(c) Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[5]

[Барлығы: 10 балл]

А багис 15

В багис 32

С багис 10

Корпуса: баг 57

багис 8

Комиссия моральна: Аманова Б.К

Важна олуна: Ахмедов Б.М

8

Ассистент багисраи мол. 11.5

Кудратова Н.М



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Астана ақшатыр, ҚАЗАҚ ЖММ

Сынып: II Литер: А

Білім алушылардың аты-жөні: Бекмурзина Дария

А бөлімі

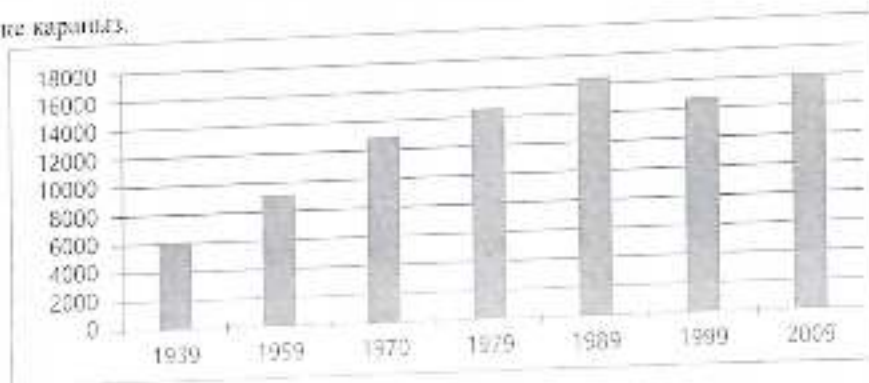
Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қанатша (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаныз.

- A логикалық модельдеу
- B баламалық модельдеу
- C типологиялық модельдеу
- D заттық модельдеу

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

2. I-суретке қараңыз.



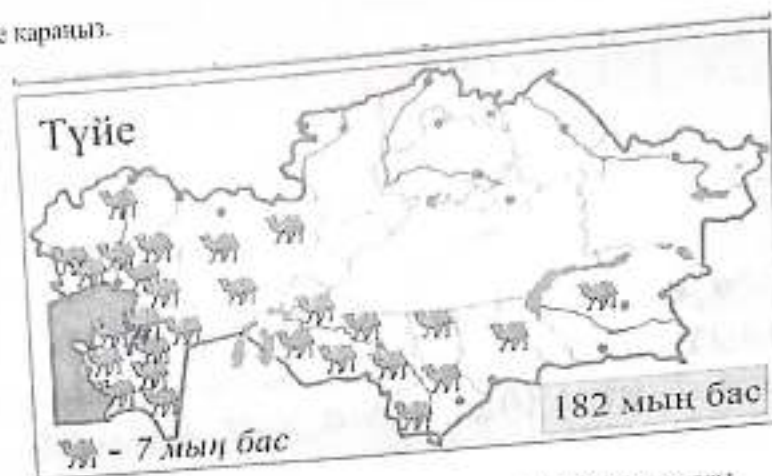
I-сурет. Қазақстанның халық саны

I-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сипаттамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

- A халық санағы
- B статистика
- C интервью
- D болжау

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

4. Мәтінді оқыңыз.

Атаман қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгем жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсакелмес
- C Науырызым
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қонына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

- A дренаждау
- B мелiorация
- C рекультивация
- D децентрализация

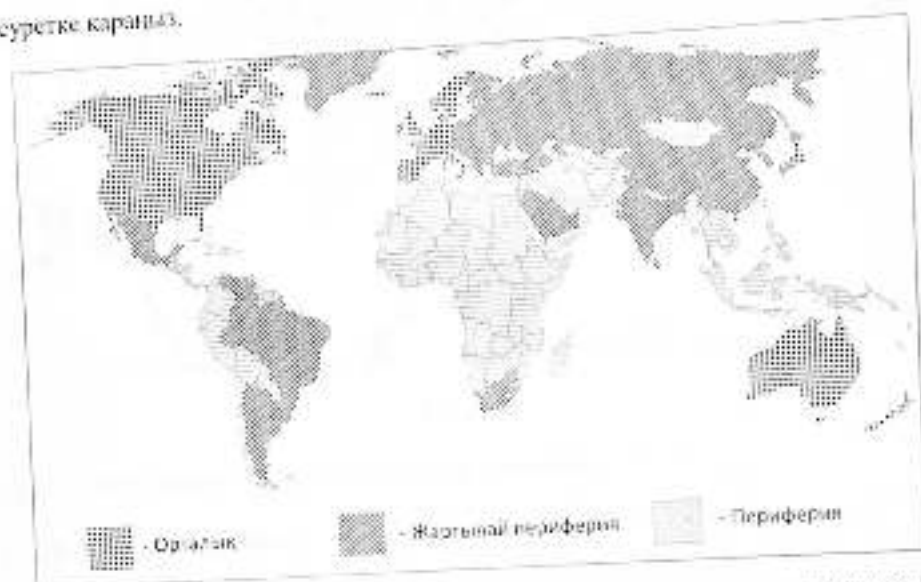
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

- A ғылыми және техникалық қызмет
- B қаржы және сақтандыру қызметі
- C тау-кен өнеркәсібі
- D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үшқатності моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

- A Мадагаскар, Индонезия
- B Аргентина, Мексика
- C Түркия, Чили
- D АҚШ, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс одағы

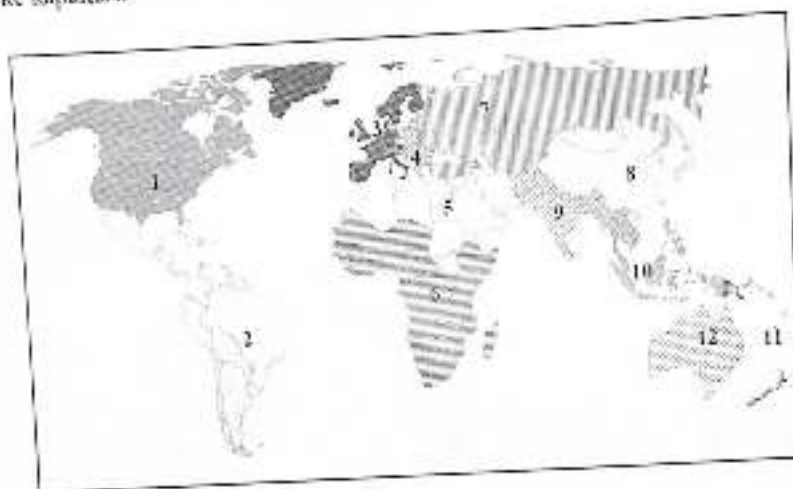
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық дүни-мәдени көзқарастар мен өкілеу даму аймағы
- C ислам қоғамдық санадан басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жатығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

A 1650 км

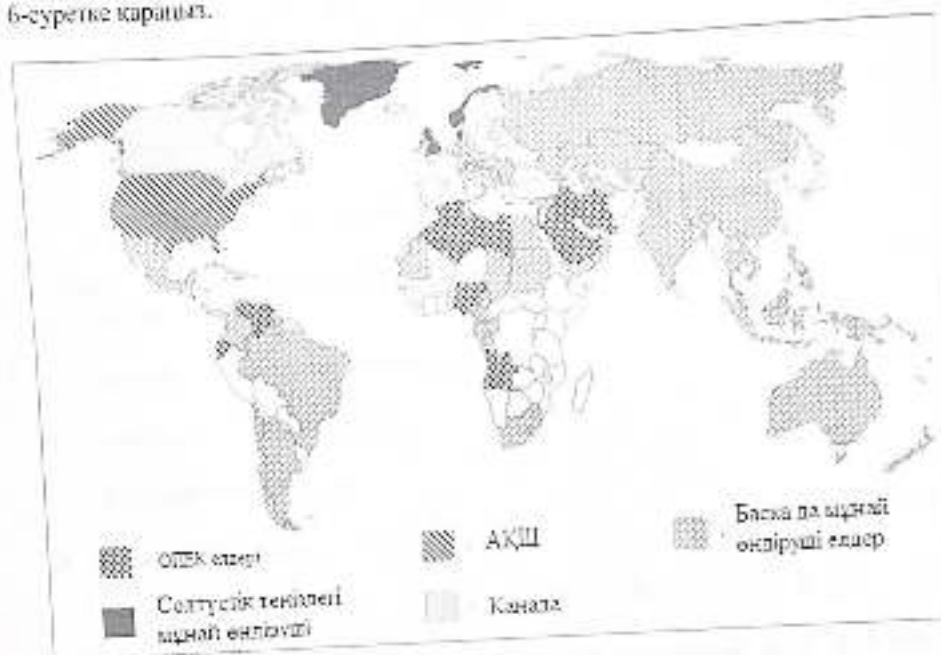
B 2000 км

C 2700 км

D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

13. 6-суретке қараңыз.



A Алжир

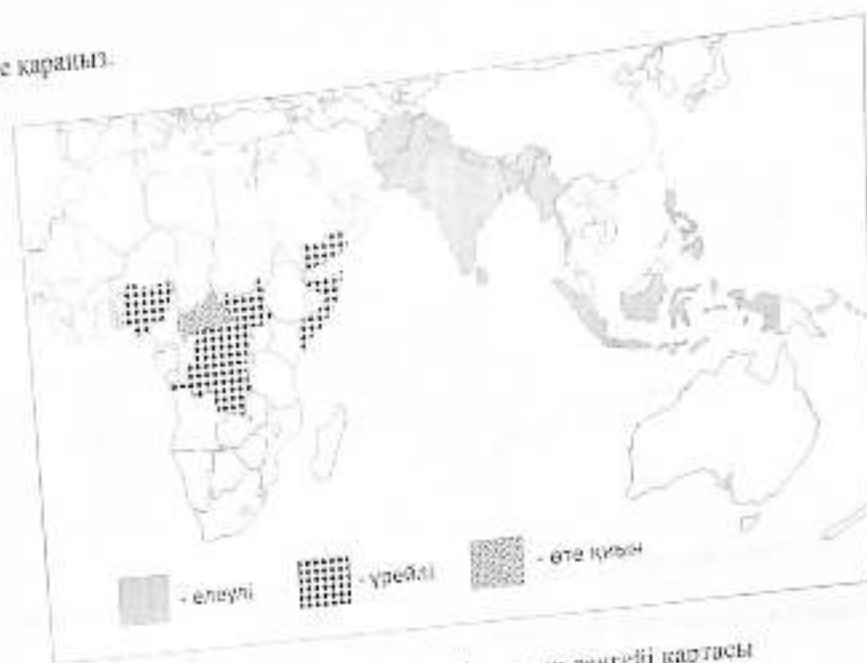
B Египет

C Ливия

D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің ауытқу деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» ауытқу деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дұрыс елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауына орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

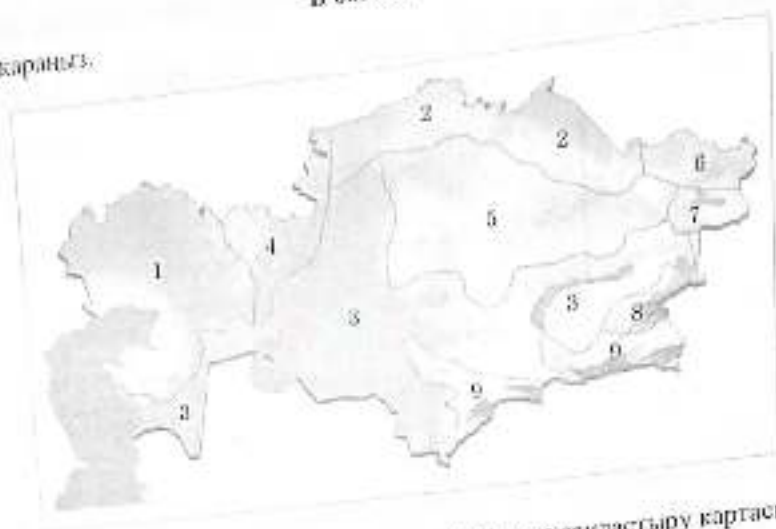
15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермиялық энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

В бөлімі

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

(a) Аудандастыру әлісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

А. Алтай

Б. Мұғалжар

[2]

(b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Ақтөбе, Түркістан, Қарағанды, Б. Қ. Жарма

[2]

(c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Шығыс Қазақстан, Түркістан

[2]

(d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз

[2]

7. (a) Ластану ұтымына анықтама беріңіз.

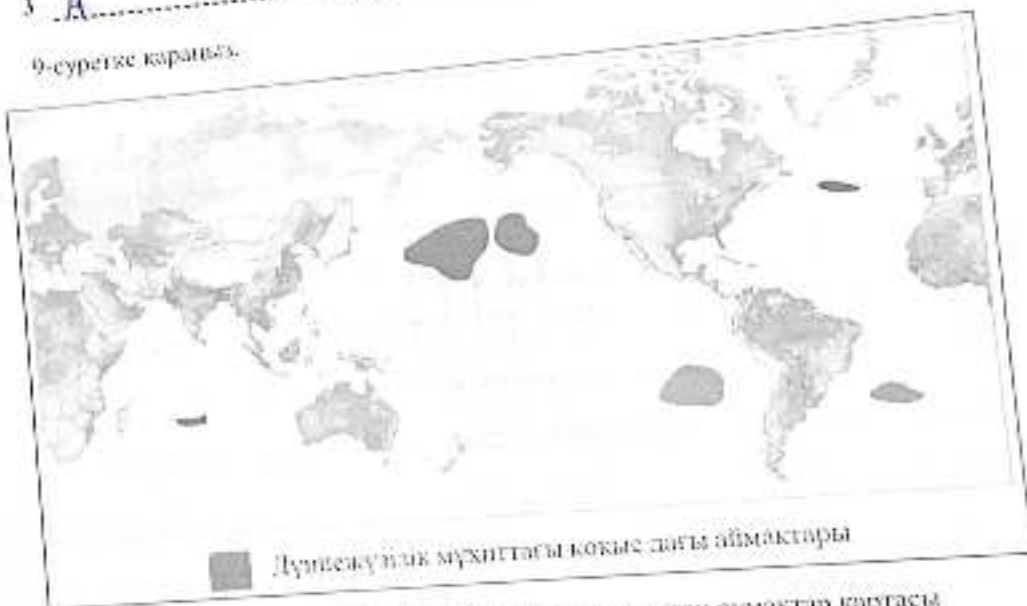
Қорықпаз, ағаш, оны баулаушы бір-қос немесе бірнеше аймақтарда
жүзетіндігі.

(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте	
1 өндірістік	a нестиміштердің ағыны
2 қолістік	b ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3 ауыл шаруашылық	c үлкен қалаларда орын алады

- 1 b [1]
2 c [1]
3 a [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қорықпаз аймақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың қорықпаз аймақтарын сипаттаңыз.

Тынық, Атлант, Араль, Мұздық [2]

(d) Мұнай ластаған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Ар жақ сайын қорықпаз бір күні барлық жұмыстарын тоқтату

17. (a) Ластану ұтымсыздығына анықтама беріңіз.

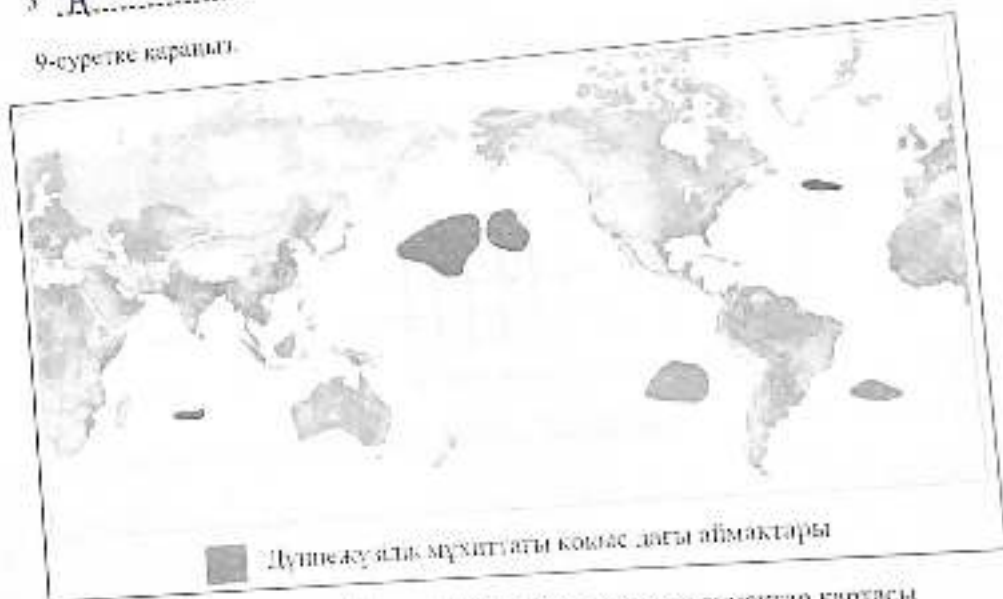
Қорықтар, өрттер, аңы қауіпсіздігі, яғни қолдануға жарамсыздық.

(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте			
1	өндірістік	а	нестандерттерін артты
2	көміршілік	б	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылығы	с	үлкен қалаларда орын алады

1. б [1]
 2. с [1]
 3. а [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластанған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың қоқыс ластанған аймақтарын сипаттаңыз.

Тынық, Мұздық, Атлант мұхит [2]

(d) Мұнай ластанған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Әр жыл сайын белгілі бір күні тоқтатып, жұмыстарын жүргізу

Ассортимент, қызығару көбінесе тағзым бағытына арнау [3]

8. (a) 2-кестелеті арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	индустриалық қалалық	индустриалық аймақтар	логистика	аумақтық қызмет	техникалық әзірлемелер

(b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-тарды анықтаңыз. [3]

Астана Техникалық, Дүңдетіс, Жарас Мыңас қалалық

(c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз. [2]

Шығармашылық, Ғарыш ресурстары, қорғау және қорғаныс қызметі, Ғарыш ресурстары, қорғау және қорғаныс қызметі

(d) «Бурабай» АЭА-тының қызметін анықтаңыз. [1]

Ғарыштық қызмет қорғау

(e) «Бурабай» АЭА-тының атқаратын қызметін бағалаңыз.

Жұмыс істеу, Ғарыштық қызмет, Ғарыштық қызмет

естеге қарңыз.

№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(а) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұтымды анықтама беріңіз.

Бұл мемлекеттің орташа статистикасы бойынша өмір сүру ұзақтығы көрсеткіші. Мұнда, негізінен, Сьерра-Леоне еліне орташа 64-65 жасқа жетісе, Сингапур 81-86 жасқа дейін жетеді.

б) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонелік әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(с) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Айырмашылық негізінде 30 жасқа жеткенде бұл және мұндағы әйелдер көрсеткіші. Мұнда, бір жағынан, медициналық жағдайлар бойынша өмір сүру ұзақтығы асып кеткен және бұл

[4]

С. Ю. Мити

яғи екі тапсырманың біреуін орындаңыз.

Шөңдену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөңдену үдерісін талдайық.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Жауап жазыңыз: Көпшілік жерлердің, құрлықтардың қорықтарына
 көпшілік аумақтардың қазынасы, Мәдениетке қатысты қолданылатын аумақтар
 қорықтары, қорықтардың анықталуы, қорықтардың қорықтары, қорықтардың қорықтары
 қорықтары, қорықтардың анықталуы, қорықтардың қорықтары, қорықтардың қорықтары

(2)

12

(b) Мәселенін сандарын анықтаңыз.

[illegible]

131

(с) Мәселені мену жолдарын ұсыныңыз.

1) Адам тарзасы ден бүтүлүрүн калыпка келтирүү
2) Информатиканын түзүлүшү, маңызы, анын тарыхы,
технологиясы жана кыргыз

15]

(Барлығы: 10 балл)

1

Энергетикалық ресурс және инкізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

..... [2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

..... [3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... [5]

[Барлығы: 10 балл]

56/0

1

с. Энергетикалық ресурс және өндіріс байланысты туындайтын мәселені талданы).

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

..... [2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

..... [3]

(c) Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... [5]

[Барлығы: 10 балл]

56/40

А бағам 15

В бағам 35

С бағам 6

Қорытынды баға 56

Бағасы 5

Комиссия моральным основам в н

высшей школе. Членов В.И.

В.И.Степанов. Бибигулова И.Б.

Колесова И.И.



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ғылыми ақпараттық МДББМ.

Сынып: 11 Литер: A

Білім алушылардың аты-жөні Шығар Бекзат

A бөлімі

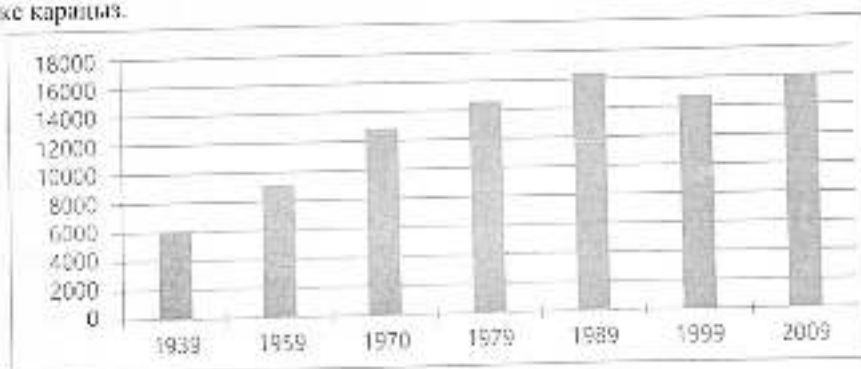
Әр сұраққа төрт: A, B, C және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қиықтап (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

- A логикалық модельдеу
B баламалық модельдеу
C тақбильдік модельдеу
D заттық модельдеу

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ II

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

- A халық санағы
B статистика
C интервью
D болжау

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ II

3. 2-суретке қарайың.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгең жоласының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсакедмес
- C Науырлым
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелiorация
C рекультивация
D джентрификация

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтандыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өлдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үшпалатті моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Мадagascar, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайды игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген асери-сазеп блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұзындық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлантик Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қарғаныс одағы

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклавты бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қарыңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық діни-мәдени қазырастар мен оқшау даму аймағы
- C ислам қоғамдық санының басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жатынынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

13. 6-суретке қараңыз.



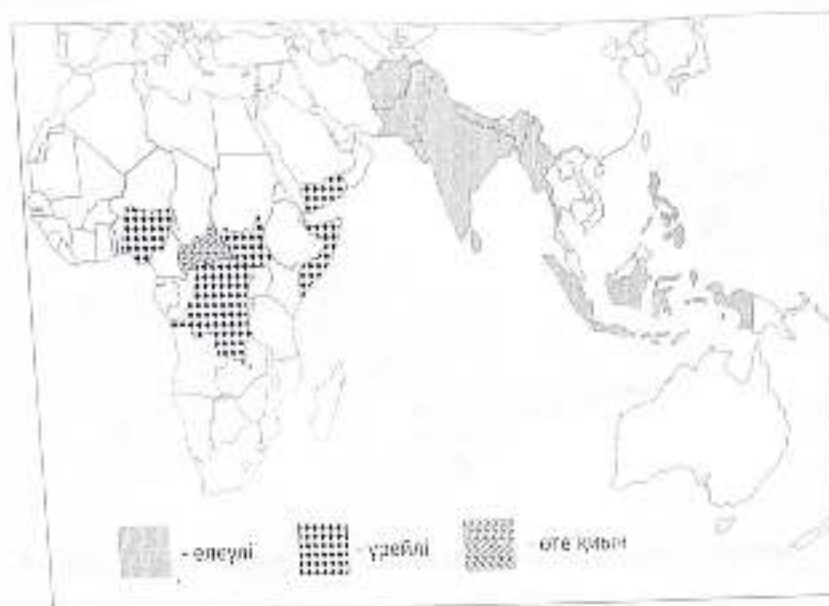
6-сурет. Дүниежүзі бойынша мұнай өндіруші елдер картасы

6-суретті қолданып, ОПЕК елдері құрамына кірмейтін елді анықтаңыз.

- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аштық деңгейінде орналасуының негізгі себепін анықтаңыз.

- A дамидан елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

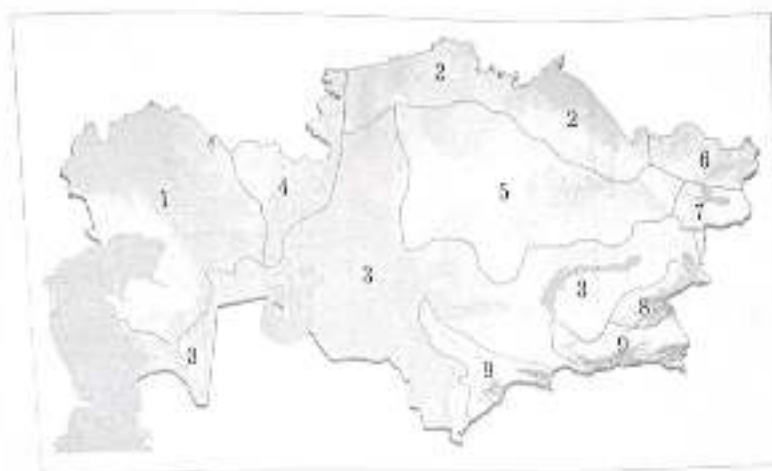
A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

2 - Алтай
5 - Мұғалжар [2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды атаңыз.

Төменгі Амур, Еңіс, Тара, Мұғалжар
4, 2, 5 [2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды атаңыз.

Алтай, Еңіс, Тара, Төменгі Амур
2, 4, 6, 3 [2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Алтай - таулық, ормансыз, биік
Мұғалжар - ормансыз, жаппай бұлақ [2]

7. (a) Ластану ұғымына анықтама беріңіз.

Белгілі бір мерген, аймақта байқалатын қанша заттардың қорынан орташа мөлшерін [1]

(b) 1-кестелегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	пестицидтердің ағыуы
2	көліктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

- 1 - b [1]
 2 - c [1]
 3 - a [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластанған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың қоқыс ластанған аймақтарын сипаттаңыз.

Бұл аймақтар мұхиттағы ариаландық, сондықтан бұл мұнай зер аймағы. [2]

(d) Мұнай ластанған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Мұнай көз мұхиттағы мұхитқа төгіледі және

...оның маңызын орташа дәйекпен өлшеу
...және керісінше анықталуы... [3]

18. (а) 2-кестедегі арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	индустриялық жүйелер	инновациялық қызмет және ақпарат	логистика	арнайы қызмет	техникалық әзірлемелер

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-ларды анықтаңыз.

...«Астана - Еуропа»... «Астана - Азия»... «Астана - Қазақстан»... [2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

...инновациялық, еңбек ресурстарының, қаржының, ғана...
...қанағаттану...
...және т.б. [3]

- (d) «Бурабай» АЭА-ының қызметін анықтаңыз.

...туризм, қаржы және т.б. [1]

- (e) «Бурабай» АЭА-ының атқаратын қызметін бағыттаңыз.

...туризм, арнайы қызмет, арнайы қызмет...
...инновациялық және т.б. [2]

19. 3-кестеге қараңыз.

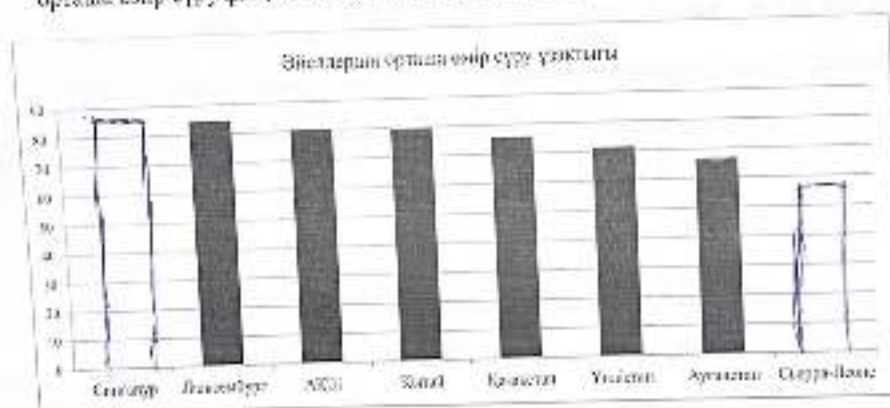
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтыққа ұтымына анықтама беріңіз.

Бұл елдерде адамдардың орташа өмір сүру ұзақтығына анықтама беріледі. [1]

(b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша белгілілі диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сингапурда әйелдердің өмір сүру ұзақтығы Сьерра-Леоне елімен салыстырғанда айтарлықтай жоғары, себебі оған әр елдің бірнеше факторлары бар, мысалы медицина, тамақтану және т.б. [4]

С бөлімі

Берілген екі талсырманнан біреуін орындаңыз.

20. Шолдену үлерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жаһандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шолдену үрлерісін талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Шолдену мәселесі мәтінмен берілген құжаттар
содарманың барлығына қарап анықтаңыз және
құжаттардың мәтінмен және суреттермен
берілген себептер бапта беріңіз.

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Шолдену мәселесі мәтінмен берілген мәтінмен
мәтінмен берілген мәтінмен, мәтінмен берілген
мәтінмен, мәтінмен берілген мәтінмен, мәтінмен
берілген мәтінмен, мәтінмен берілген мәтінмен
іс әр саласындағы мәтінмен берілген мәтінмен

[3]

(c) Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.

Мәтінмен берілген мәтінмен, мәтінмен берілген
мәтінмен, мәтінмен берілген мәтінмен, мәтінмен
берілген мәтінмен, мәтінмен берілген мәтінмен
мәтінмен, мәтінмен берілген мәтінмен, мәтінмен
берілген мәтінмен, мәтінмен берілген мәтінмен

[5]

[Барлығы: 10 балл]

548 688

11. Энергетикалық ресурс және ишкізіл өндірумен байланысты туындайтын мәселені таппаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

..... [2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

.....

.....

.....

.....

..... [3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... [5]

[Барлығы: 10 балл]

А бағам 16

Б бағам 29

С бағам 10

Кураторлар бағам 54

Бағам 6

Комиссия мүшелері: Остафова В.А.

Ішкіхал сауна: Рохматов Б.М.

Ресмиет: Бабуров Н.Б.

Коллектор Н.М.

3-кестеге қараңыз.

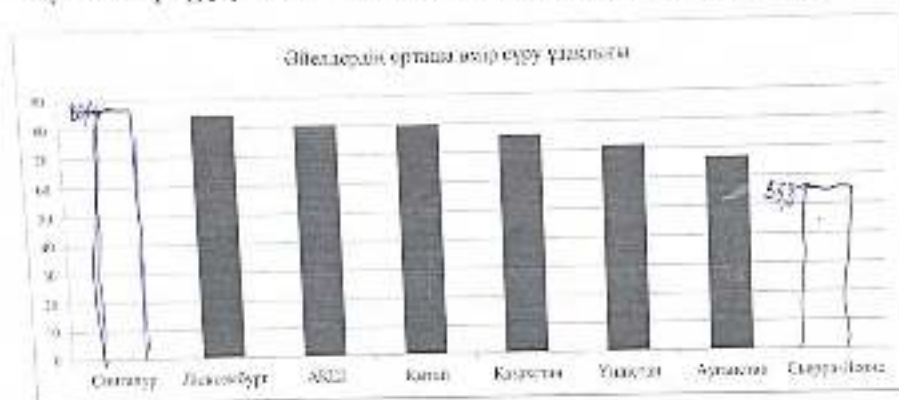
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұғымна анықтама беріңіз.

Толық өмір сүру ұзақтығы орташа есеппен бағалатын өлшем бірлігі [1]

(b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағалы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сингапурда экономика дамыған, сапалы медицина, әл. Т.Ә. жасаған дәуірде, діндердің құқықтарын сақтағаны. Сьерра-Леоне-де медицина дамуы өзіне-өзі қарамастан орташа қалып е.л. болып қалып, тұрып тұрған [4]

1. Энергетикалық ресурс және шикізат өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Өндіріс барысында көптеген ұн, газдар, сонымен қатар құрал-
ағара олар көптеген отын ресурстарына тартылып
табылған. Көптеген ресурстардың қабатты қалып
мәтіндері, табиғи ресурстарда, олар қолдануында олар
мәтіндері қолдануында олар қолдануында олар қолдануында [2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Табиғат қабатты немесе ресурстардың қабатты
қолдануында олар көптеген отын ресурстарына тартылып
табылған. Көптеген ресурстардың қабатты қалып
мәтіндері, табиғи ресурстарда, олар қолдануында олар қолдануында олар қолдануында [3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.
Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.
Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.
Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.
Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.
Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.
Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.
Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.
Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.
Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз. [5]

[Барлығы: 10 балл]

541

Абрам 15

В Грини 34

С Брини 5

Коринт при Грини 54

Бател: 5 (от морет)

Комисия моравини: Оманови В. К.

Евтимов отриман музика: Ренков 5 М.

Ренков: Бобровицки М. Б.

Ренков М. М.



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Астана ақпарат ОҚББ ЖШС

Сынып: 11. Діңгер: А

Білім алушылардың аты-жөні: Мейрамхан Умар

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұшыққа қанағша (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысанның геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз:

A логикалық модельдеу

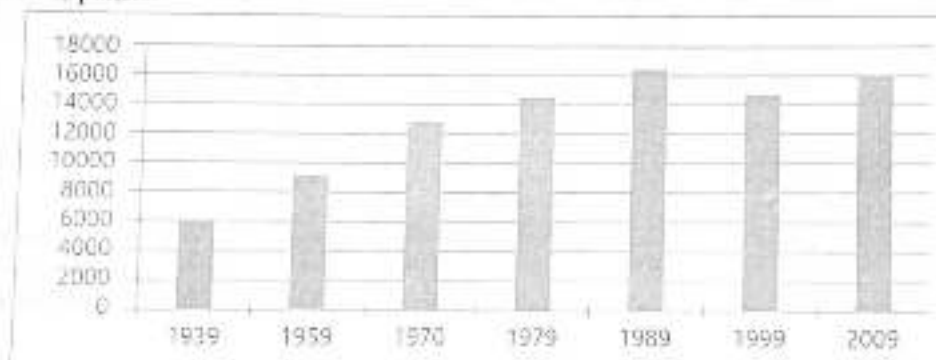
B баламалық модельдеу

C таңбалық модельдеу

D заттық модельдеу

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

2. I-суретке қараңыз.



I-сурет. Қазақстандағы халық саны

I-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сараптамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

A халық санағы

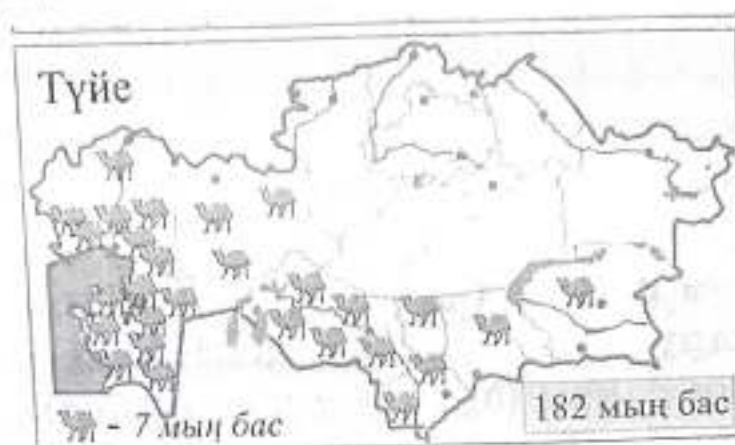
B статистика

C интервью

D болжау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

3. 2-суретке қараныз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Оғем жотасының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабығалы
- B Барсакелемес
- C Науырызым
- D Қаратұу

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған келесі шаралар жиынтығын анықтаңыз.

- A дренаждау
- B мелiorация
- C рекультивация
- D джентрификация

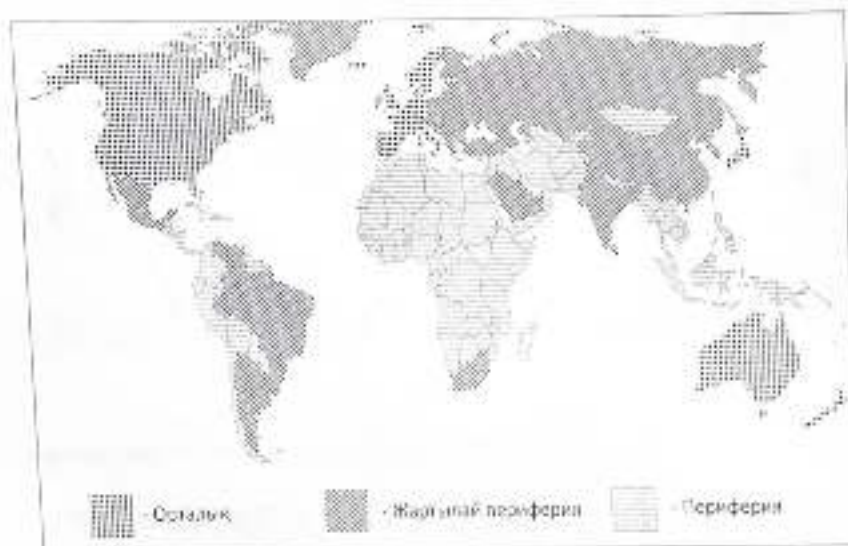
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

- A тылыми және техникалық қызмет
- B қаржы және сақтандыру қызметі
- C тау-кен өнеркәсібі
- D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үшпелілігі моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

- A Мавритансия, Индонезия
- B Аргентина, Мексика
- C Түркия, Чили
- D АҚШ, Италия

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАО) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C жерайда итеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қараңыз.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Көргеніс одағы

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараныз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігі анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық, діни-мәдени өзгешеліктер мен оқшау даму аймағы
- C негізгі қоғамдық сипатының басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

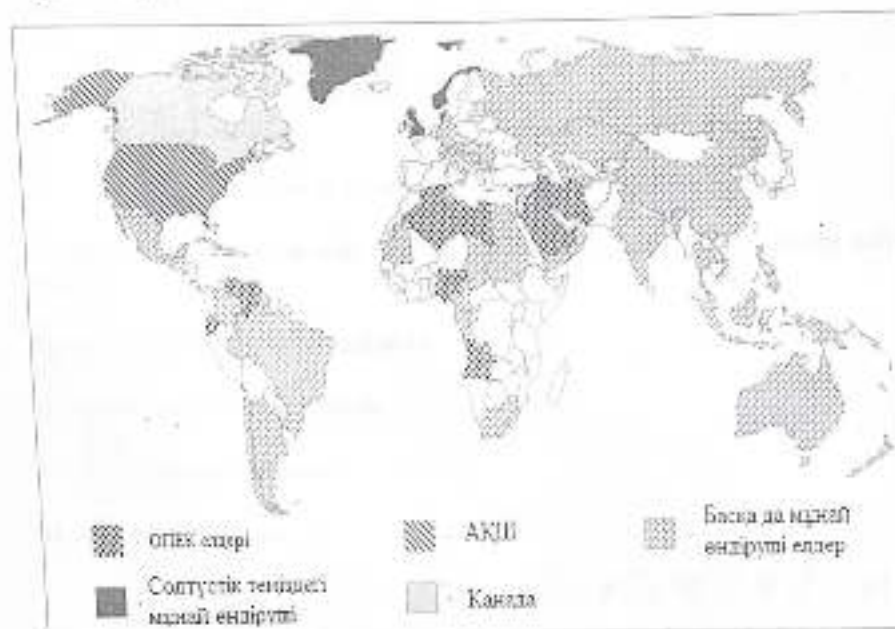
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

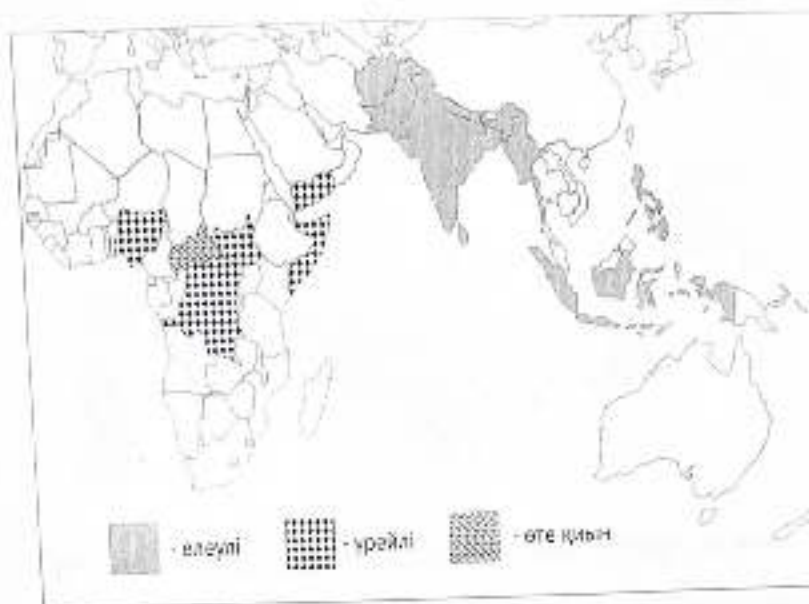
13. 6-суретке қараңыз.



- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аптық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аптық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық дағдарыс
- D саяси тұрақсыздық

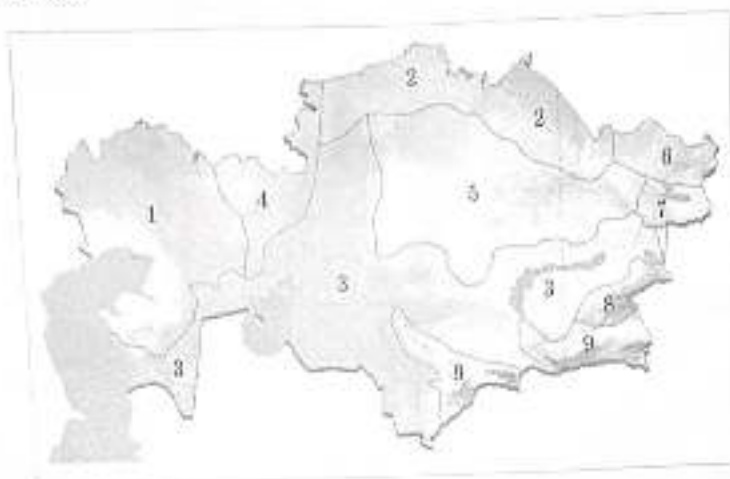
A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

16. 8-суретке караңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (ii) Аудандастыру әлісі негізінде Алтай және Мұғалижар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Абай 8-сана жана 9-сана кезге өткөзүлгөн
Музыка 4-үнө 3-сана кезге өткөзүлгөн. [2]

- (b) Атаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды зияттаныз.

Сауна Тарбогатай, Саяржа, с/у нэгдэл

- (с) Мүтәлжармен шекараласатын физикалык-географиялык аудандарды аныктайыз.

Школа Европы, Түркия менен

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

Өзгиче майга айыулар үлөн-үлөн
ен май жонгон

17. (a) Ластану ұтымына анықтама беріңіз.

Ластану дегеніміз белгілі бір жағдайда қосымша
табу.

[1]

(b) 1-кестедегі ластану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

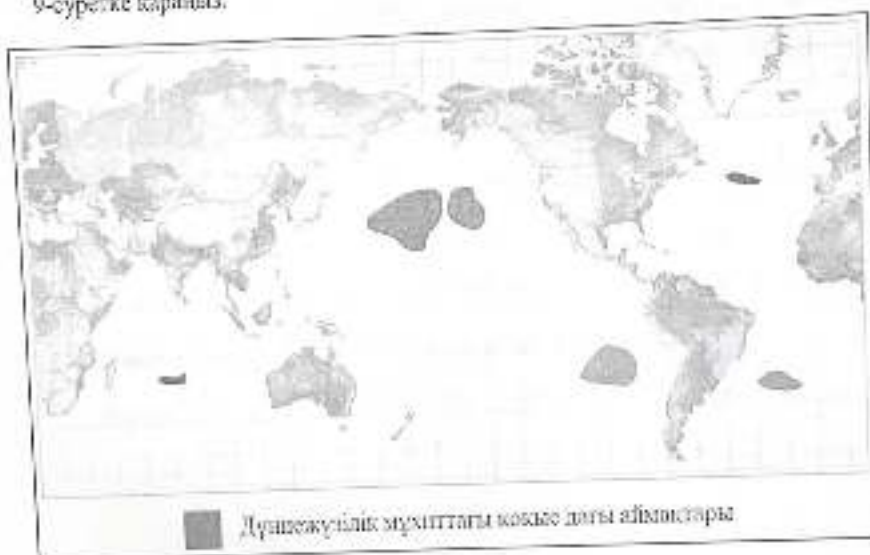
1	өндірістік	a	пестицидтердің артуы
2	көліктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

1 1-b [1]

2 a-c [1]

3 3-a [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластаған аумақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттағы қоқыс ластаған аймақтарын сипаттаңыз.

Мексика теңізі, Мұхит мұз, Мексика
теңізі, Мұхит мұз, Мексика теңізі, Мексика

[2]

(d) Мұндай ластаған аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Бұл білімді мұрағаттау теңіз жолын

теңдеуіне қарап қарап қарап қарап
 осы түрде сараптама аяқтатылады [3]

8. (a) 2-кестедегі арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
түрлі	индустриялық	информациялық	логистика	финанстық	техникалық
зона	қосалма	қосалма	қосалма	қосалма	қосалма

[3]

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-ларды атаңыз.

«Астана-технология» «Оқтүстік» «Түркістан»
 «Астана» [2]

- (c) Арнайы экономикалық аймақ құруға қажетті жағдайларды сипаттаңыз.

индустриялық өндіріс ресурстарының қолы
 қолында инфрақұрылымның қолында
 қолында [3]

- (d) «Бұрабай» АЭА-ының қызметіне атаңыз.

Түркістан қоныс аудару [1]

- (e) «Бұрабай» АЭА-ының аппараттық қызметін бағалаңыз.

Қолында қолында бірінші қолында [2]

19. 3-кестеге қараңыз.

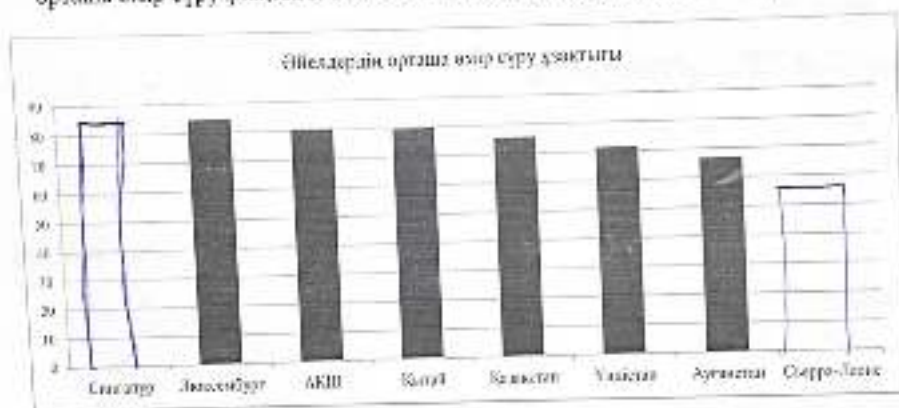
№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(a) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұғымнаа анықтама беріңіз.

Жеміні бір халықтың арасында (үзек өмір сүреді бағы) орташа өмір сүру ұзақтығы айтады. [1]

(b) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(c) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сингапур жеріндегі Сьерра-Леоне жеріндегі халықтарда Ұзақ өмір сүреді. Себебі Сингапур елі дамыған ел. Жеріндегі ақпарат жүйесі жоғарыдағы. Ал елде бағы жаман. Сондықтан да Ұзақ өмір сүреді. [4]

С бөлімі

Берілген екі тапсырманың біреуін орындаңыз.

20. Шөлдену үдерісі XX ғасырдың 70-жылдарынан бастап аламзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жабандық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үрдерісін талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Шөлді шөсетін көптеген терістерді құнарсыздату
Барысында шөлді ауыстырғыш ұлағам
Шөлдену 11 маңдай №. Аппараттар
Сөздер астына жазыңыз

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Шөлдену терістерді өсірудің пайдаланып
ауылдары ауылдар. Топырақтар ауылдар
Топырақтың ауылдар, сол ауылдар өсірудің
пайдаланып пайдаланып ауылдар ауылдар
көптеген ауылдар ауылдар

[3]

(c) Мәселенің шешу жолдарын ұсыныңыз.

Қазақстан шөлді ауылдар ауылдар ауылдар
ауылдар ауылдар ауылдар ауылдар
ауылдар ауылдар ауылдар ауылдар

[5]

[Барлығы: 10 балл]

21. Энергетикалық ресурс және индустриал өндіріспен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Туындайтын ишкі табиғаттың қасиеті
ресурсы не шектен тыс табиғатта
қолдануға ыңғайлы және зиянды
заттар ұшырауы.

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Салдары табиғаттың қасиеті
жаруы, өмірлік тіршілікке
қатысты зиянды әсерлер.

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

[5]

[Барлығы: 10 балл]

4580

И. Бокан 16
В. Бокан 20
С. Бокан 10
Урны и иф. Бокан 46
Бокан 9.

Комиссия моральности, Основана 3. 11
Вотчинная служба, Госметал. Б. М. Я. Я.
Коллектив: Бибикуревский Н. Б.
Коллектив Н. М.



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: География

Бағыты: жаңартылған білім мазмұны бойынша қоғамдық гуманитарлық бағыт

Білім беру ұйымының атауы: Ақмола ауданы ЖДББН, Ж.М.

Сынып: 11 Дүгер: 11

Білім алушылардың аты-жөні: Аманжол Бектөв

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұлшымаға қарапана (✓) белгісін қойыңыз.

1. Нысаннан геометриялық, физикалық, динамикалық сипаттамаларын бейнелеу тобын анықтаңыз.

A логикалық модельдеу

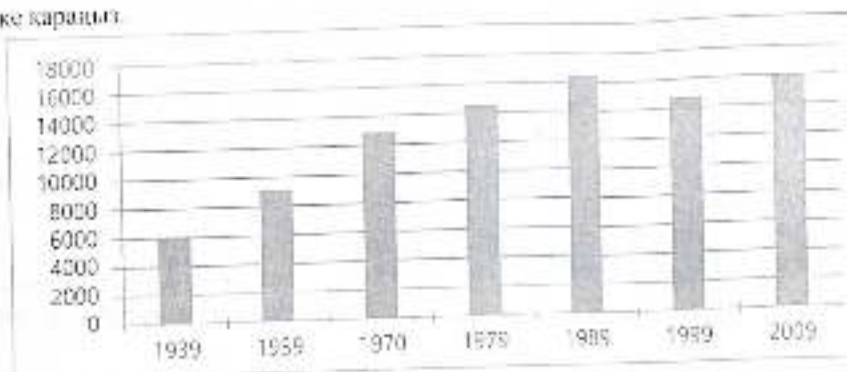
B баламалық модельдеу

C таңбалық модельдеу

D заттық модельдеу

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ II

2. 1-суретке қараңыз.



1-сурет. Қазақстандағы халық саны

1-суреттегі диаграммадағы көрсетілген сарытамалық деректерді алу әдісін анықтаңыз.

A халық санағы

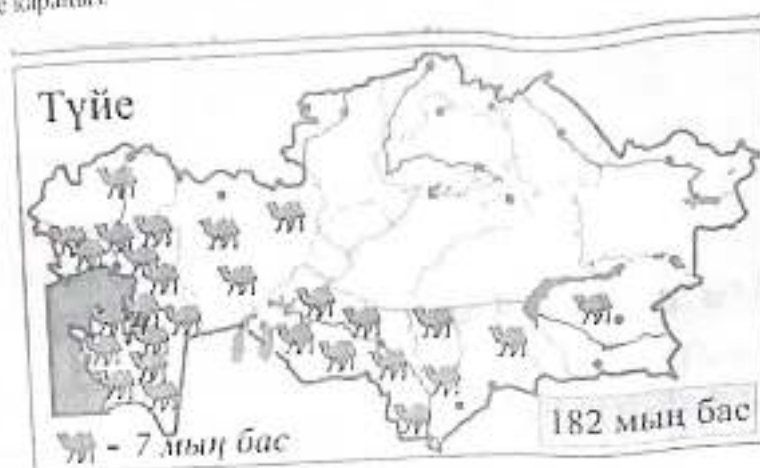
B статистика

C интервью

D болжау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ II

3. 2-суретке қараңыз.



2-сурет. Қазақстандағы түйе басы санының картограммасы

2-суреттегі картограмманы қолданып, Түркістан облысындағы түйе басының санын есептеңіз.

- A 14 мың
- B 21 мың
- C 28 мың
- D 41 мың

A ☒ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

4. Мәтінді оқыңыз.

Аталған қорық ЮНЕСКО жасаған дүниежүзілік қорықтар тізіміне енген. Бұл қорық Талас Алатауының солтүстік-батыс бөлігін және Өгең жоласының аумағын қамтып жатқан екі ірі өзен аралығында орналасқан.

Мәтінде сипатталған қорықты анықтаңыз.

- A Ақсу-Жабағылы
- B Барсателмес
- C Наурызым
- D Қаратау

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

5. Адам әрекеті нәтижесінде бұлінген жерлерді қайта қалпына келтіруге бағытталған кешенді шаралар жиынтығын анықтаңыз.

A дренаждау
B мелiorация
C рекультивация
D децентрализация

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

6. Қазақстан экономикасындағы инвестициялар көбірек салынатын саланы анықтаңыз.

A ғылыми және техникалық қызмет
B қаржы және сақтаудыру қызметі
C тау-кен өнеркәсібі
D өңдеу өнеркәсібі

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

7. 3-суретке қараңыз.



3-сурет. И. Валлерстайн бойынша дүниежүзілік шаруашылықтың үш секторлі моделінің картасы

3-суретті қолданып, перифериялы елдер қатарын анықтаңыз.

A Малагаскар, Индонезия
B Аргентина, Мексика
C Түркия, Чили
D АҚШ, Италия

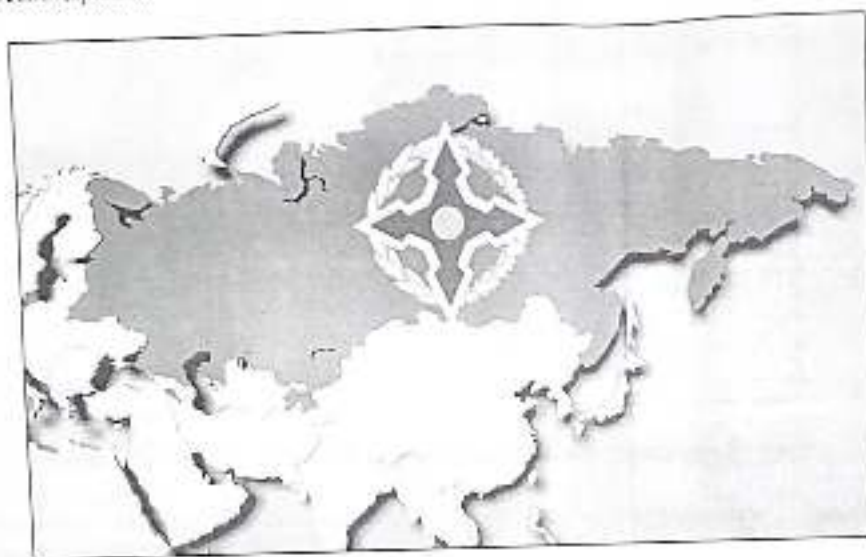
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

8. Елімізде жан басына шаққандағы жалпы аймақтық өнім (ЖАӨ) реттілігінде Алматы қаласының екінші орында болуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A қызмет көрсетудің жоғарылығы
- B су көлігі қатынастарының дамуы
- C мұнайлы игеру саласының дамуы
- D балық шаруашылығына мамандануы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

9. 4-суретке қаршың.



4-сурет

4-суретте көрсетілген әскери-саяси блокты анықтаңыз.

- A Орталық келісім ұйымы
- B Ұжымдық қауіпсіздік келісім
- C Солтүстік Атлант Келісім Ұйымы
- D Солтүстік Еуропалық Қорғаныс алағы

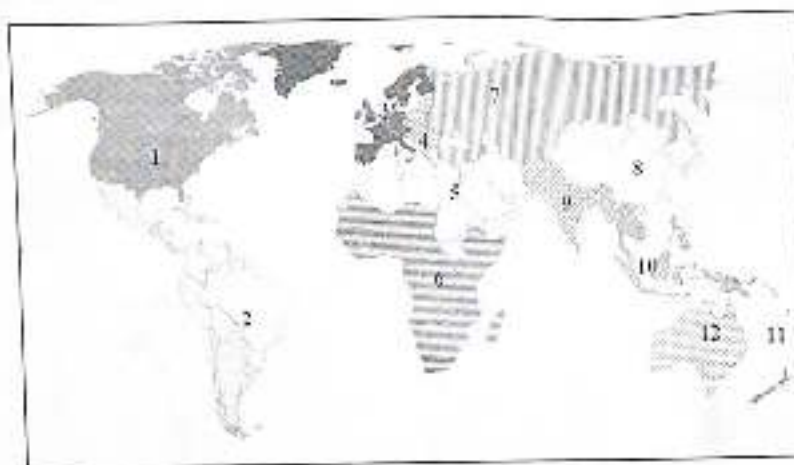
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

10. Құрамында анклав бар мемлекетті көрсетіңіз.

- A Ресей
- B Иран
- C Эфиопия
- D Қазақстан

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

11. 5-суретке қараңыз.



5-сурет. Дүниежүзі елдерінің тарихи-географиялық аймақтарға бөлінуі

5-суреттегі картада 8 санымен көрсетілген тарихи-географиялық аймақтың ерекшелігін анықтаңыз.

- A еуропалық қоныс аударушылар мекені
- B айрықша ұлттық діни-мәдени көзқарастар мен оқыту даму аймағы
- C ислам қоғамдық сипатының басты формасы болып табылатын аймақ
- D үндіс, еуропалық, африкалық, солтүстік америкалық мәдениет үйлескен аймақ

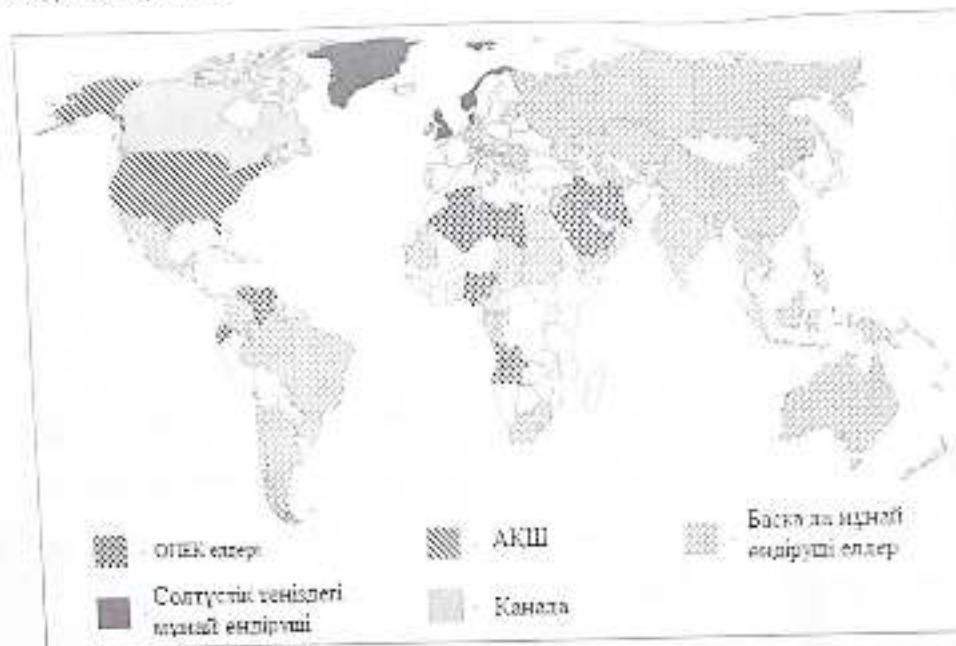
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Солтүстіктен оңтүстікке қарай – Батыс Сібір жазығынан Қызылқұм шөліне дейінгі қашықтықты көрсетіңіз.

- A 1650 км
- B 2000 км
- C 2700 км
- D 3000 км

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

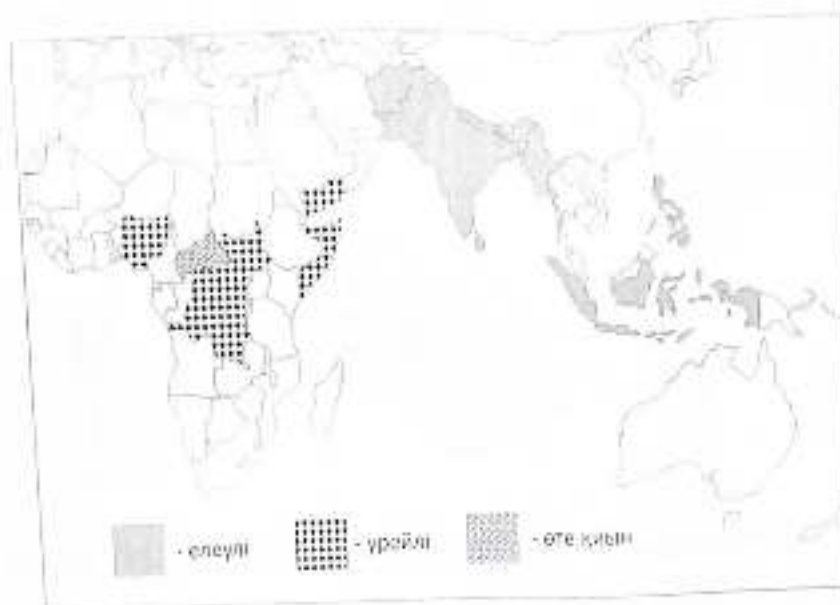
13. 6-суретке қараңыз.



- A Алжир
- B Египет
- C Ливия
- D Иран

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

14. 7-суретке қараңыз.



7-сурет. Дүниежүзі елдерінің аштық деңгейі картасы

7-суретті қолданып, Сомалидің «үрейлі» аштық деңгейінде орналасуының негізгі себебін анықтаңыз.

- A дамыған елдерге жақын орналасуы
- B теңіз жағалауында орналасуы
- C демографиялық факторы
- D саяси тұрақсыздық

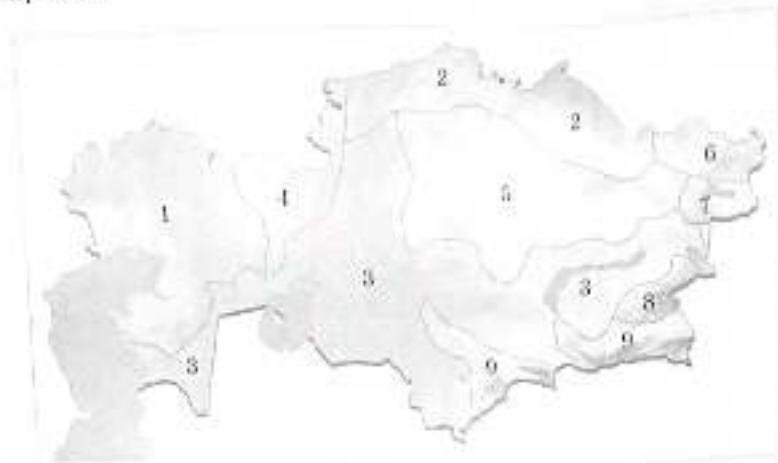
A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ III

15. Энергетикалық ресурстарды өндірумен байланысты туындаған мәселені анықтаңыз.

- A дәстүрлі емес энергия көздерінің артуы
- B отын ресурстары сапасының төмендеуі
- C геотермалды энергия көзінің артуы
- D ауа құрамы сапасының төмендеуі

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ III

16. 8-суретке қараңыз.



8-сурет. Қазақстанның физикалық-географиялық аудандастыру картасы

- (a) Аудандастыру әдісі негізінде Алтай және Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарын 8-суреттегі сандармен сәйкестендіріңіз.

Алтай - 6

Мұғалжар - 4

[2]

- (b) Алтаймен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Сарыарқа; СК; оңтүстік Қазақстан; Түркістан

[2]

- (c) Мұғалжармен шекараласатын физикалық-географиялық аудандарды анықтаңыз.

Түркістан; оңтүстік; Шығыс Қазақстан

[2]

- (d) Алтай мен Мұғалжар физикалық-географиялық аудандарының жер бедерін салыстырыңыз.

[2]

17. (a) Дастаны ұтымдына анықтама беріңіз

Адамға же қабилі жеткізсе көрі зертті бекі.
қорыққан орында дақыл келтіру. [1]

(b) 1-кестедегі дастану көздерін сәйкестендіріңіз.

1-кесте

1	өндірістік	a	пестиниялтердің артуы
2	көздіктік	b	ірі өнеркәсіптік аудандарда байқалады
3	ауыл шаруашылық	c	үлкен қалаларда орын алады

- 1 өндірістік - b [1]
2 көздіктік - c [1]
3 ауыл шаруашылық - a [1]

9-суретке қараңыз.



9-сурет. Дүниежүзілік мұхиттағы қызыл аймақтар картасы

(c) 9-суретті қолданып, дүниежүзілік мұхиттың қызыл аймақтарын сипаттаңыз.

..... [2]

(d) Мұндай аймақтағы мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Адамның қабилі жеткізсе көрі зертті бекі.

Егер ағалар өз жеріне, мекеніне қолқұрмай
қарамаса, барлық мәселелер шешілері. [3]

18. (а) 2-кестедегі арнайы экономикалық аймақтардың қызмет бағыттарын толықтырыңыз.

2-кесте

Арнайы экономикалық аймақ					
туризм	индустриальное производство	ИИ - 10% от ВВП	логистика	финансирование	технологические решения

- (b) Қазақстанда логистика қызметі бағытында құрылған АЭА-тарды анықтаныз.

Туркистан 131°, Огузлар 132°,
Алтай, Сибирь 133°

- (с) Арнийн экономикалык аймак курута кажетт жабдайларды сипыстаныз.

Қазақстанда жас металлургиялық кәсіпорындар
және қорғасын өндіретін кәсіпорындардың қалыптасуына
- еңбекшілердің ақыл-жасау, ізденіс
проблемаларға иелену [3]

- (d) «Бурабай» АЭА-ының қызметін зиятқыз.

(e) «Бурбай» АЭА-тының ақпаратын қызметін бағалаңыз. [1]

Туристерге ақпараттық ағындар, санитариялар
және тазалық.

19. 3-кестеге қараңыз.

№	Мемлекеттер	Ер	Әйел
1	Сингапур	81,5	86,1
2	Люксембург	79,4	84,2
3	АҚШ	74,5	80,2
4	Қытай	74,9	79,4
5	Қазақстан	67,1	75,5
6	Үндістан	68,6	71,2
7	Ауғанстан	63,7	66,7
8	Сьерра-Леоне	54,2	55,8

3-кесте. Мемлекеттер бойынша халықтың орташа өмір сүру ұзақтығы

(а) Халықтың өмір сүру ұзақтығы ұғымына анықтама беріңіз.

Адам баланың қанша өмір сүру ұзақтығына жететінін білдіретін ұғым. [1]
Тұрғын қонысындағы медициналық деңгейінің [1]
жылы сақталған көп факторлар жер егесі

(б) 3-кестедегі ақпаратты қолданып, Сингапур және Сьерра-Леонедегі әйелдердің орташа өмір сүру ұзақтығы бойынша бағаналы диаграмманы толықтырыңыз.



[2]

(с) Сингапур және Сьерра-Леоне елдеріндегі орташа өмір сүру ұзақтығының айырмашылығын түсіндіріңіз.

Сьерра-Леоне - Азиялық мұхиттегі мекендегі елдер
қорына орналасқан 96 мың адам және жері бар
мемлекет. Бұл ел 1961-2001 жыл аралығында
3-дәрежелі ұлттарды өзінің қолдауында [4]

C бөлімі

Берілген екі тапсырманың біреуін орындаңыз.

20. Шөлдену үдерісі XX ғасырдан 70-жылдарынан бастап адамзатқа үлкен қиыншылықтар әкелуде. Жалаңдық мәселеге байланысты Қазақстан аумағындағы шөлдену үдерісін талдаңыз.

(a) Мәселенің себептерін анықтаңыз.

Шөлге шектес жерлердің құрғақшылыққа
баруының негізгі себептерінің бірі Шөлдену.
не табиғаттың өзгерісінде, яғни су ресурстарының
азайуы.

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Шөлдену процесі нәтижесінде жердің құрғақ-
шылыққа баруы, ағарту, табиғаттың өзгерісінде, яғни
су ресурстарының азайуы.

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Су ресурстарының жетіспеуін шешу мақсатында
жерді суландыру, табиғатты қорғау, табиғатты
қорғауға дайын шөлдерді қорғау.
Жаңа жерлер мен өсімдіктерді қорғау.

[5]

[Барлығы: 10 балл]

21. Энергетикалық ресурс және өнімді өндірумен байланысты туындайтын мәселені талдаңыз.

(a) Мәселені себептерін анықтаңыз.

Негізгі газдың көтерілуі қазіргі заманғы
экономикалық дамуға өсірудің басқа да
табиғи табиғи өндіріс, энергетикалық көздер мен
-Түркі

[2]

(b) Мәселенің салдарын анықтаңыз.

Жергілікті ресурстардан өзіндік көтерілуі қа-
-лаулардың жергілікті байланыста қалыпта-
-суы, экономикалық және технологиялық ин-
-Венцияны дамытады.

[3]

(c) Мәселені шешу жолдарын ұсыныңыз.

Инфраструктураның жеткізу және дамыту
бизнес беру жеткізісін дамыту салалары
-20 индустрияларды дамыту.

391

[5]

[Барлығы: 10 балл]

51/81

А. Бажин 16

В. Бажин 14

С. Бажин 10

Кривоносов, К.М. 39

Бажин 4

Виталийков, Иероним: Демидов 54

Виталийков, Иероним: Демидов 54

Косицкий: Бажин, К.М. 11.6

Косицкий 11.11



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: Биология

Бағыты: жаратылыстану-математикалық

Білім беру ұйымының атауы: "Ақтөбе аудандық ЖОББМ" ЖШС

Сынып: 11 Литер: 2

Білім алушылардың аты-жөні: Мұратова Марта

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауабы берілген. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қанатша (✓) белгісін қойыңыз.

1. Тек қатерлі ісік жасушаларының түзілуіне себепкер болатын, тұжырымды анықтаның.

A Стресске төзімділік

B Аутоиммундық аурулар

C Көп көмірсулы тағамдар қолдану

D Синтетикалық гормондар

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

2. Транскрипция кезінде келесі үдерістер жүреді.

1. ДНК-ның бір үлескісінде комплементарлық негіздер арасындағы сутектік байланыстар үзіледі.

2. ДНК мен мРНК-ның комплементарлық негіздер арасында байланыстар түзіледі.

3. Қант-фосфатты көпіршелер түзіледі.

4. Бос нуклеотидтер жұп түзіледі.

мРНК ядродан шыққанға дейін қандай үдерістер екі рет қайталанатынын анықтаңыз.

A 1 және 2

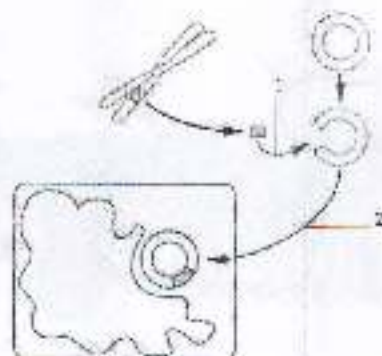
B 1, 3 және 4

C 2, 3 және 4

D 1, 2, 3 және 4

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

3. 1 және 2 сандарымен белгіленген үдерістерді анықтаңыз.



- A 1 – лигирлеу, 2 – рестрикциялау
- B 1 – лигирлеу, 2 – трансформациялау
- C 1 – рестрикциялау, 2 – лигирлеу
- D 1 – трансформациялау, 2 – лигирлеу

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

4. Полинуклеотидтік тізбектердің әрқайсысындағы нуклеотидтік негіздердің санын анықтау үшін ұзындығы азоттық негіздердің 18 жұбынан тұратын ДНҚ-ның қысқа фрагментіне талдау жүргізілді. Кейбір нәтижелер төменде көрсетілген.

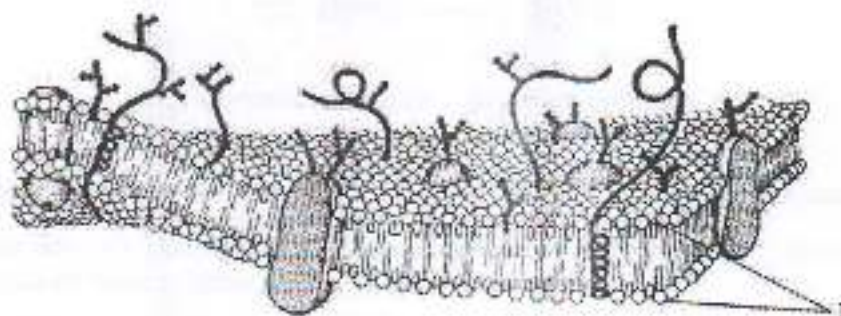
	Негіздер саны			
	А	Ц	Г	Т
1-тізбек		6		3
2-тізбек				4

1-тізбектегі гуанин бар нуклеотидтер санын анықтаңыз.

- A 6
- B 3
- C 4
- D 2

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

5. Суретте плазмалық мембрана көрсетілген.



1 санымен белгіленген құрылымды сипаттайтын тұжырымды көрсетіңіз.

- A заттарды таңдамалы тасымалдайды
- B арнайы сигналдарды қабылдайды
- C активті тасымалға қатысады
- D ферментивтік қызмет атқарады

A ☒ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

+

6. мРНК-ны сипаттайтын тұжырымды анықтаңыз.

- A бірізбекті болып табылады
- B цитоплазмада қалыптасады
- C амин қышқылдарын тасымалдайды
- D 70–90 нуклеотидтен тұрады

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

+

7. Сызбада фермент, субстрат және фермент-субстрат кешені көрсетілген.

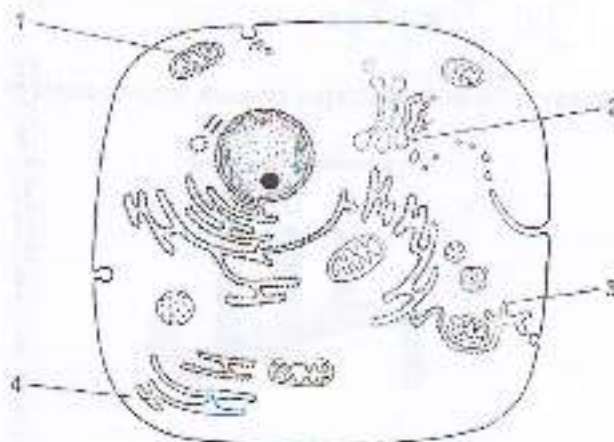


Фермент-субстрат кешенінің түзілу механизмін түсіндіретін тұжырымды анықтаңыз.

- A Фермент пен субстрат байланысқаннан кейін олар "құлып пен кілт" сияқты құрыпалады және оларды болу мүмкін болмайды.
- B Фермент-субстрат кешені түзілгенде ферменттің үшінші реттік құрылымы өзгереді.
- C Белсенді орталықтың пішіні мен субстрат пішіні бір-біріне комплементарлы.
- D Белсенді орталықтағы субстрат аминқышқылдарымен сутектік байланыстар түзеді.

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

8. Диаграммадан жануар жасушасы көрсетілген.



1-4 сандарымен белгіленген құрылымдар қандай биологиялық молекулалар синтезіне қатысады?

	Нуклеотидтер	Нәруыздар	Стероидтар
A	2	4	1
B	2	3	4
C	4	2	3
D	1	3	4

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

9. Фотосинтездің жарыққа тәуелді реакцияларының өнімдерін көрсетіңіз.

- A АТФ, оттегі және қалпына келтірілген НАДФ
- B АТФ, рибулозобифосфат және қалпына келтірілген НАД
- C фосфоглицерат, оттегі және қалпына келтірілген НАД
- D фосфоглицерат, қалпына келтірілген НАДФ және рибулозобифосфат

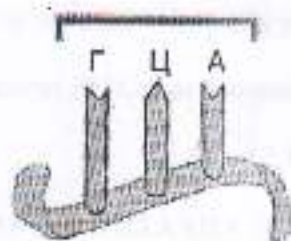
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

10. Жасушадағы ДНК молекуласының қызметін анықтаңыз.

- A комплементарлық
- B элонгация
- C аминқышқылдарын тисымалдайды
- D мРНК-ны синтездеуге арналған матрица

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III

11. Суретте генетикалық кодтың қандай қасиеті көрсетілгенін анықтаңыз.



- A амбсбаптық
- B триплеттілік
- C үздіксіздік
- D көлемейленбейтіндік

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

12. Сахарозаны флоэmanın серіктес-жасушалары мен сүзгілі түтіктеріне жүктеу туралы қай тұжырым дұрыс емес?

- A Сутегі иондары белсенді тасымал арқылы серіктес-жасушалардан шығарылады.
- B Сутегі иондары мен сахароза молекулалары тасымалдаушы нәруыз арқылы серіктес-жасушаларға тасымалданады.
- C Сахароза молекулалары концентрация градиенті бойынша серіктес жасушаларға тасымалданады.
- D Сахароза молекулалары серіктес жасушадан плазмодесма арқылы флоэmanın сүзгілі түтіктеріне өтеді.

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

13. Ген интерфаза кезінде зақымдалған ДНҚ-мен байланысатын және оның репликациясын болдырмайтын p53 наруызының синтезі қолдайды. Темекі түтініндегі канцероген бұл генді мутациялайды.

Бұл мутацияның пеліктен қатерлі ісік туғыруы мүмкін екенін түсіндіретін тұжырымды анықтаңыз.

- A p53 жоқ жасушалар митозға ұшырауы мүмкін.
- B p53 жасушаның бақыланбайтын бөлінуін туғырады.
- C Темекі түтініндегі канцероген жасушаның бөліну жылдамдығын арттырады.
- D p53 жоқ жасушалар зақымдалған ДНҚ-дан репликациялануына мүмкіндік береді.

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

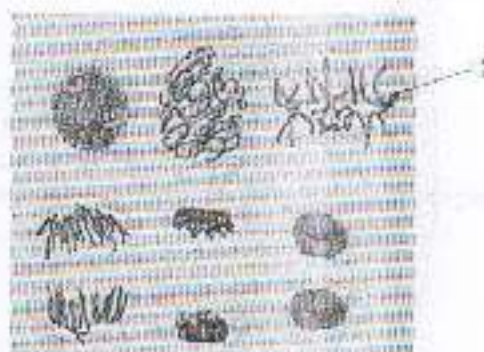
14. Берілген тізбектің ЦЦААГГААГТЦТАЦАААЦА ретінде *гли-сер-сер-ала-вал-прс* аминқышқылдарының тізбегін кодтайды.

Осы тізбек бөлігі нуклеин қышқылының қандай түріне жатады

- A рРНК
- B тРНК
- C ДНК
- D аРНК

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

15. Митоз кезеңіндегі I санымен берілген үдерісті анықтаңыз.



- A центриольдердің жасуша полюстеріне ажырауы
- B хромосомалардың ұршық жішкелеріне бекінуі
- C еңгілсе хромосомалардың түзілуі
- D ұршық жішкелерінің ыдырауы

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III

16. Төмендегі кестеде аралдағы ұсақ сүтқоректілер популяциясының бес жылшағы саны көрсетілген.

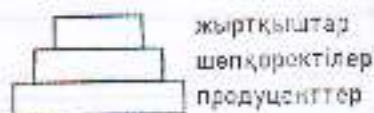
Жыл	Популяция саны
1	5200
2	5800
3	6400
4	6900
5	230

4-5 жыл аралығында популяция санының өзгеруіне не себеп болуы мүмкін?

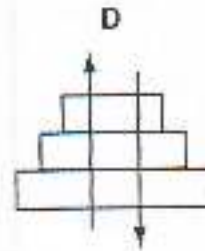
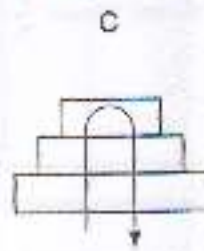
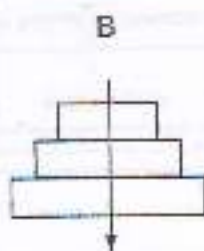
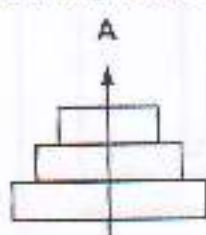
- A қоректің көптігі
- B ластырудың аздығы
- C жыртқыштардың көптігі
- D ауруларға қарсы иммунитет

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

17. Төмендегі диаграммада экожүйедегі биомасса пирамидасы көрсетілген.



Осы экожүйедегі энергия ағынының бағытын қай пирамида көрсетеді?



A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

18. Құрамында кристалары бар органикалық заттардың:

1. эндоплазмалық тор
2. Гольджи аппараты
3. митохондриялар

A 1 және 2

B 1 және 3

C тек 1

D тек 3

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

19. Терморегуляция — су қызметінің бірі.

Бұл қызметті қамтамасыз ететін су қасиетін анықтайық.

A жылу сыйымдылығының жоғарылығы

B судың ерігіштігі

C өзін-өзі тазарту

D беттік керілудің жоғарылығы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

20. Тех. керектік тор ретінде жіктелген экожүйенің бөліктері қай шаршыда орналасқан?



A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

[Барлығы: 20 балл]

180

- (c) (i) Бірінші реттік зәрден глюкозаның реабсорбциялану үдерісін сызатпаңыз.

.....бүйірінің.....ашында.....қанарта.....шығарта.....жаңыт..
беліні...бір...мекте...затқайда...түмен...басқан..
мағайда...шығарта...белінің...жанында..
қанға...төмен...зәрін...сұйық...тұрға..

 [3]

+

- (ii) 21.1-суретте А әрімен берілген құрылымды атап, қызметін көрсетіңіз.

Атауы ...Тіме...циклі..

 Қызметі ...Нейрон...қозғалы...бүйрек...үсті...белінің...шығарта..
 ...рақалың...өсерінен...ашыңдарыңның...белінің... [2]
 реабсорбциясы.

- (d) Проксимальді иілген түтікше жасушаларының үш ерекшелігін түсіндіріңіз.

...1) белі...қанарта...ашыңдарыңның...белің..
 ...2) ...белі...ашыңдарыңның...төмен...сөзі..
 ...3) ...арнайы...жаныңдарыңның...белің..

 [3]

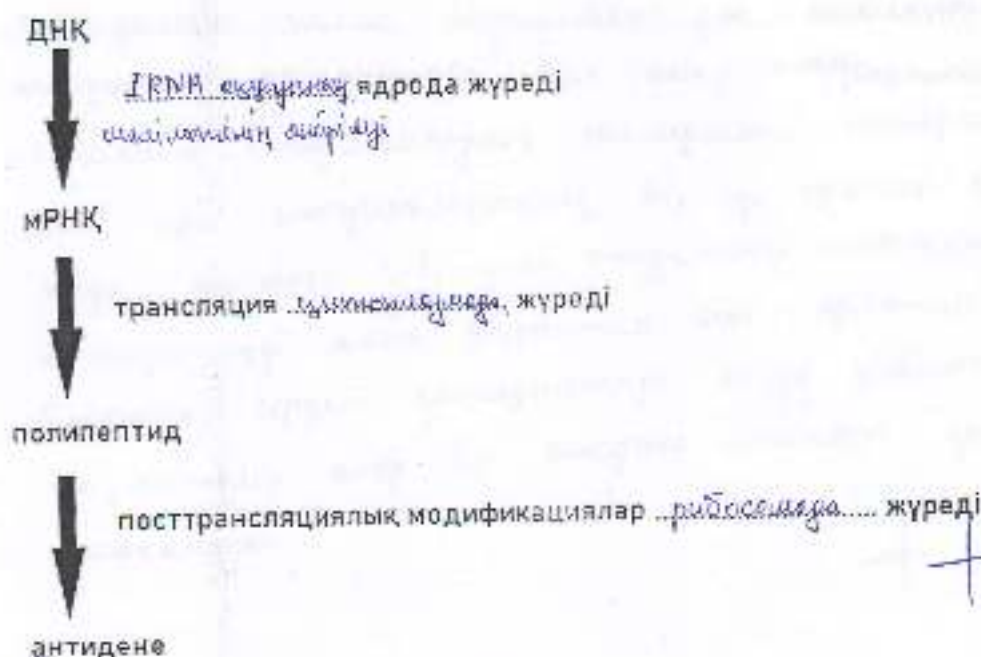
+

[Барлығы: 11]

118

22. Плазмалық жасушаның қызметі — әртүрлі антиденелерді өндіру және бөлу.

(a) Плазмалық жасушада болып өтетін әрекеттер тізбегін қорытындылау үшін 22.1-суреттегі бос орындарды толтырыңыз.



22.1-сур.

[3]

(b) (i) Антиденелердің қызметін сипаттаңыз.

*...қорғау... ортада... кәсіпшілік... өткізін... бару... тәжірибе...
...қорғау... қорғау... қорғау... қорғау... қорғау...
...қорғау... қорғау... қорғау... қорғау... қорғау...
...қорғау... қорғау... қорғау... қорғау... қорғау...* [2]

(ii) Антиденелерді мысалға алып, нәруыздың төртінші реттік құрылымын сипаттаңыз.

*...Бірінші... антиденелер... қорғау... қорғау...
...қорғау... қорғау... қорғау... қорғау...
...қорғау... қорғау... қорғау... қорғау...
...қорғау... қорғау... қорғау... қорғау... [2]*

(c) Моноклональды антиденелерді жұмылдыру арқылы ауруларды диагностикалауға қолдану үшін коммерциялық түрде өндіруге болады.

23. 23.1-суретте митоздық жасушалық циклдің ертүрлі кезеңдеріндегі төрт жануар жасушасы көрсетілген.



23.1-сур.

- (a) (i) 23.1-суреттегі әрбір жасушаға берілген санды пайдаланып, митоз кезеңдерін дұрыс реттілікпен орналастырыңыз.

..... 2 - профеза....., ... 3 - метофеза.....
 1 - анафеза....., ... 4 - телофеза..... [1]

- (ii) Митоздың биологиялық маңызын сипаттаңыз.

..... жер. шарт. шарттарды..... анықтай..... адрасар..... адрасиды.....
 көлемі..... бірдей..... морфологиясы....., ол..... пекетиміндігі..... тән.....
 тәрізді..... бірдей..... тән..... тән..... тән..... тән..... тән.....
 тән..... тән..... тән..... тән..... тән..... тән..... [2]

- (b) 2-жасушадағы А нүктесінде жүріп жатқан үдерісті көрсетіңіз.

..... адрасиды..... көлемі..... тән..... [1]

- (c) 23.1-суретте белгіленген центриоль микротүтікшелерден тұрады. Микротүтікшелердің митоздағы ролін сипаттаңыз.

..... жәншімдерді..... микротүтікшелер..... жәншімдерді.....
 адрасидарды..... рәтін..... адрасиды..... тән..... жәншімдерді.....
 адрасидарды..... рәтін..... адрасиды..... тән..... жәншімдерді..... [2]

[Барлығы: 6]

24. 24.1-суретте қосжарнақты өсімдік тамырының көлденең жазындысының орталық аймағы көрсетілген.

паренхима
жасушалары



24.1-сур.

- (a) Тамырдың осы аймағындағы су қозғалысының бағытын көрсету үшін 24.1-суретте W нүктесінен басталып, қисыма түтіктерімен аяқталатын бағдарша сызғыңыз.



[1]

- (b) (I) Судың W нүктесінен қисыма түтіктеріне жету жолын сипаттаңыз.

..... судың түтіктеріне арқыла жетеді..... [1]

- (II) Судың бұл бағытта қозғалуын қамтамасыз ететін механизмді түсіндіріңіз.

..... өсімдіктердің ұлғаюуына байланысты, яғни... қисыма...
..... түтіктеріне...
..... түтіктеріне...
..... [3]

(с) 24.1-суреттегі картон перенхимасының перенхима жасушалары энергия қоры ретінде пайдаланылатын крахмал түйіршіктерімен толтырылған. Колденең кесіндідегі крахмал түйіршіктері айқын көрсетілмеген.

(і) Түйіршіктердің крахмалдан тұратынын анықтау үшін қолданылатын ерітіндіні атаңыз.

.....*Крахмал анықтағы ерітіндісі*..... [1]

(іі) Крахмалдың құрылымы оның қызметіне қалай сәйкес келетінін сипаттаңыз.

.....*Крахмал өсімдіктердің иілігі қорыққан жері,*
.....*өсімдік жасушасындағы рудимент жүйесі,*
.....*иілігі иілігі көзі*..... [3]

[Барлығы: 9]

С. бөлімі

25. Ашытқылар – санырауқұлақтар патшалығының өкілі. Ашытқы санырауқұлақтары қанша бәй ортада өмір сүреді. Бүршікпену арқылы жыныссыз жолмен көбейеді.

25.1-суретте микроскоппен зерттелген ашытқы жасушалары көрсетілген.



25.1-сур.

- (а) Оқушылар бөксенді ашытқы санырауқұлақтардан қолдана отырып, олардың тыныс алу үдерісін өтшеді.

Ашытқылар энергияны ашу үдерісінен алады.

- (i) Ашытқылардың тыныс алуы нәтижесінде түзілетін газды атаңыз.

..... *ВГР* *мәшһүрәт* *түзіледі* *және ол* *СО₂* *газ* [1]

- (ii) Ашытқылардың анаэробты тыныс алуы кезінде қанша АТФ молекуласы түзілетінін жазыңыз.

..... *2 АТФ* *мәшһүрәт* *түзіледі* [1]

Екі шприц 20 см³ бөксенді ашытқылармен толтырылды және әрбір шприц 35°C температуралы су құйылған үлкен сынауықтарға орналастырылды. Екі сынауық 25.2-суретте көрсетілгендей температурасы 35°C су моншасына орналастырылды. Бұл температура тұрақты сақталуда. 25 минут бойы әр шприцтегі газ көлемі 5 минут сайын өлшенді.



25.2-сур.

(iii) Осы жұмыста тұрақты болған екі айнама пайыз көрсетіңіз.

1. температура
2. сод

[2]

(b) 25.1-кестеле зерттеу нәтижелері көрсетілген.

25.1-кесте

Уақыт, мин.	Жиналған газ көлемі, см ³		
	1-шириц	2-шириц	Орташа мән
5	2	3	2.5
10	5	7	6.0
15	7	11	9.0
20	12	13	12.5
25	13	14	13.5

(i) 25 минут ішінде жиналған газдың орташа көлемін есептеңіз.

Жауабыңызды 25.1-кестеге жазыңыз.

[1]

(ii) 25.1-кесте деректерін талдау арқылы осы зерттеудегі жиналған газ көлеміне байланысты жаппы қорытынды жасаңыз.

...минуттар... уақыттардың... көлемі... уақыт... қыламын...
...сайын... арада, бірлік... уақыт... ұзағырақ...
бөлек, ауқымдағы өзгеріс

[Барлығы: 6]

68

Жалпа сан: 586

А-сангиди — 186

В-сангиди — 346

С-сангиди — 66

Батаса — 5 (оно хаса)

Суммах агуула: for

Ассоекттер:

group
Dmf

(оқу жоспары атауы)

Биология 11, А

Астана облысы

Целиноград ауданы

Астана ауданы

Астана ауданындағы ЖООББМ" КММ

(мекен атауы)

Емтихан тапсырушының аты:

Оспанова В. К.

Емтихан тапсырушының Т.А.Ә. (бар болған жағдайда)

Қарабаева Р. А.

Емтихан тапсырушы Т.А.Ә. (бар болған жағдайда)

Жаңаева З. К.

Ассистенттің Т.А.Ә. (бар болған жағдайда)

Джамалұлова А. Н.

Ассистенттің Т.А.Ә. (бар болған жағдайда)

Емтихан күні: 2

Емтихан күні мен жері: -

Емтихан 10 сағат 00 минутта басталады

Емтихан 15 сағат 10 минутта аяқталады

Емтихан нәтижелері бойынша мынадай бағалар қойылады:

№	Емтихан тапсырушының Т.А.Ә. (бар болған жағдайда)	Баға (жауабы)	Емтихан бағасы (жауабы)
1	Батыржанов Батыржан 57 (жүзге)	5 (жүзге)	5 (жүзге)
2	Жұртқызыл Мұртаза 58 (жүзге)	5 (жүзге)	5 (жүзге)
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

Емтиханды өткізу күні: 2023 ж.

Емтихан хаттамасы өткізу күні: 2023 ж.

Компьютерлік тегі: Оспанова Венера Камаловна

Емтихан алушы тегі: Қарабаева Р. А.

Ассистент: Жаңаева З. К.

Ассистент: Джамалұлова А. Н.

Ассистент: Джамалұлова А. Н.

Ассистент: Джамалұлова А. Н.



Қорытынды аттестаттау емтихан материалдары

Пән: Биология

Бағыты: жаратылыстану-математикалық

Білім беру ұйымының атауы: Ақшол ауылшаруашылық ЖОББМ" ЖММ

Сынып: 11 Кітап: 2

Білім алушылардың аты-жөні: Батырғали Әрпақат

А бөлімі

Әр сұраққа төрт: А, В, С және D жауапты беріңіз. Дұрыс деген бір жауапты таңдап, тиісті ұяшыққа қанатша (✓) белгілеңіз.

1. Тек қатерлі ісік жасушаларының түзілуіне себепкер болатын, тұжырымды анықтаңыз.

A Стресске төзімділік

B Аутоиммундық аурулар

C Көш көмірсулы тағамдар қолдану

D Синтетикалық гормондар

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

2. Транскрипция кезінде келесі үдерістер жүреді.

1. ДНК-ның бір үлестікінде комплементарлық негіздер арасындағы сутектік байланыстар үзіледі.

2. ДНК мен мРНК-ның комплементарлық негіздер арасында байланыстар түзіледі.

3. Кант-фосфатты көпіршіктер түзіледі.

4. Бас нуклеотидтер жұп түзіледі.

мРНК ядродан шыққанға дейін қандай үдерістер екі рет қайталанатынын анықтаңыз.

A 1 және 2

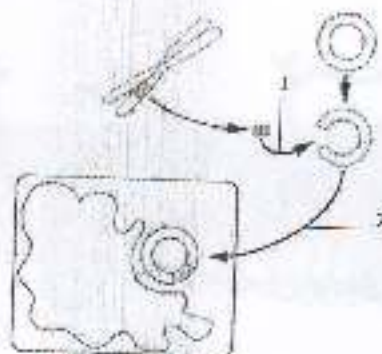
B 1, 3 және 4

C 2, 3 және 4

D 1, 2, 3 және 4

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

3. 1 және 2 сандарымса белгіленген үдерістерді анықтаңыз.



- A 1 – лигирлеу, 2 – реструкциялау
 B 1 – лигирлеу, 2 – трансформациялау
 C 1 – реструкциялау, 2 – лигирлеу
 D 1 – трансформациялау, 2 – лигирлеу

A ☐ B ☒ C ☒ D ☐ [1]

4. Полнунуклеотидтік тізбектердің әрқайсысындағы нуклеотидтік негіздердің санын анықтау үшін ұзындығы азоттық негіздердің 18 жұбынан тұратын ДНК-ның қысқа фрагментіне талдау жүргізілді. Кейбір нәтижелер төменде көрсетілген.

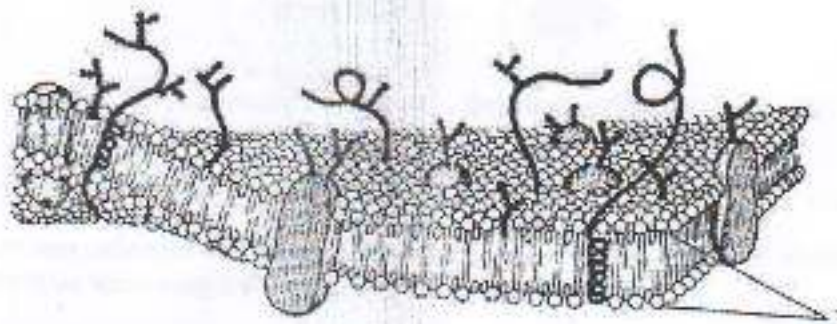
	Негіздер саны			
	А	Ц	Г	Т
1-тізбек		6		3
2-тізбек				4

1-тізбектегі гуанині бар нуклеотидтер санын анықтаңыз.

- A 6
 B 3
 C 4
 D 2

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

5. Суретте плазмалық мембрана көрсетілген.



I санымен белгіленген құрылымды сипаттайтын тұжырымды көрсетіңіз.

- A заттарды қиыңды тасымалдайды
- B арнайы сигналдарды қабылдайды
- C активті тасымалға қатысады
- D ферментативтік қызмет атқарады

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

6. мРНК-ны сипаттайтын тұжырымды анықтаңыз.

- A біртүзбекті болып табылады
- B цитоплазмада қалыптасады
- C амш қышқылдарын тасымалдайды
- D 70–90 нуклеотидтен тұрады

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

7. Сызбада фермент, субстрат және фермент-субстрат кешені көрсетілген.

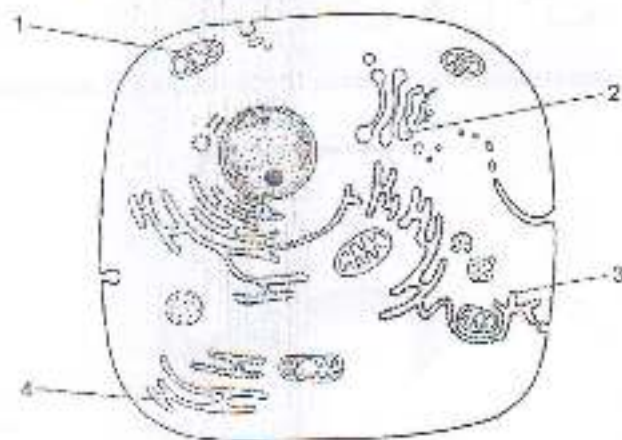


Фермент-субстрат кешенінің түзілу механизмін түсіндіретін тұжырымды анықтаңыз.

- A Фермент пен субстрат байланысқаннан кейін олар "құлын пен кілт" сияқты құрыпталып және оларды бөлу мүмкін болмайды.
- B Фермент-субстрат кешені түзілгенде ферменттің үшінші реттік құрылымы өзгереді.
- C Белсенді орталықтың пішіні мен субстрат пішіні бір-біріне қосымдаспайды.
- D Белсенді орталықтағы субстрат аминқышқылдарымен сутектік байланыстар түзеді.

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ (1)

8. Диаграммада жасуар жасушасы көрсетілген.



1-4 сандармен белгіленген құрылымдар қандай биологиялық молекулалар синтезделі қалысады?

	Нуклеотидтер	Нәруыздар	Стероидтар
A	2	4	1
B	2	3	4
C	4	2	3
D	1	3	4

A ☐ B ☒ C ☐ D ☒ (1)

9. Фотосинтездің жарыққа тәуелді реакцияларының өнімдерін көрсетіңіз.

- A АТФ, оттегі және қалыңа келтірілген НАДФ
- B АТФ, рибулозобифосфат және қалыңа келтірілген НАД
- C фосфоглицерат, оттегі және қалыңа келтірілген НАД
- D фосфоглицерат, қалыңа келтірілген НАДФ және рибулозобифосфат

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

10. Жасушадағы ДНҚ молекуласының қызметін анықтаңыз.

- A комплементарлық
- B элонгация
- C аминқышқылдарын тасымалдайды
- D мРНК-ны синтездеуге арналған матрица

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

11. Суретте генетикалық кодтың қандай қасиеті көрсетілгенін анықтаңыз.



- A әмбебаптық
- B триплеттілік
- C үздіксіздік
- D көзегейленбейтіндік

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Сахарозаның флюзманың серіктес-жасушалары мен сүзгілі түтіктеріне жүктеу туралы қай тұжырым дұрыс емес?

- A Сүтегі пондары белсенді тасымал арқылы серіктес-жасушалардан шынырылады.
- B Сүтегі пондары мен сахароза молекулалары тасымалдаушы пәруыз арқылы серіктес-жасушаларға тасымалданады.
- C Сахароза молекулалары концентрация градиенті бойынша серіктес жасушаларға тасымалданады.
- D Сахароза молекулалары серіктес жасушадан плазмолесми арқылы флюзманың сүзгілі түтіктеріне өтеді.

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

13. Ген интерфаза кезінде зақымдалған ДНК-мен байланысатын және оның репликациясын болдырмайтын p53 пәруызының синтезін кодтайды. Темекі түтініндегі канцероген бұл генді мутациялайды.

Бұл мутацияның нәтижесі кәсіптік ісік туғыруы мүмкін екенін түсіндіретін тұжырымды анықтаңыз.

- A p53 жок жасушалар митозға ұшырауы мүмкін.
- B p53 жасушаның бақыланбайтын бөлінуін тудырады.
- C Темекі түтініндегі канцероген жасушаның бөліну жылдамдығын арттырады.
- D p53 жок жасушалар зақымдалған ДНК-ның репликациялануына мүмкіндік береді.

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ III

14. Берілген тізбектің ЦПААГГААГТТЦАЦАААЦА реттілігі гли-сер-сер-ала-вал-лиз аминқышқылдарының тізбегін кодтайды.

Осы тізбек бөлігі нуклеин қышқылының қандай түріне жатады

- A рРНК
- B тРНК
- C ДНК
- D мРНК

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III

15. Митоз кезеңіндегі 1 сәтпен берілген үлгісіні анықтаңыз.



- A центриольдердің жасуша полюстеріне ажырауы
- B хромосомалардың ұршық жіпшелеріне бекінуі
- C еншілес хромосомалардың түзілуі
- D ұршық жіпшелерінің ыдырауы

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ II

16. Төмендегі кестеде аралдағы ұсақ сүтқоректілер популяциясының бес жылдағы саны көрсетілген.

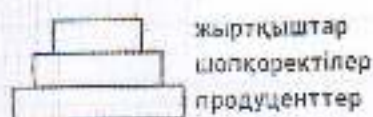
Жыл	Популяция саны
1	5200
2	5500
3	6400
4	6900
5	230

4–5 жыл аралығында популяция санының өзгеруіне не себеп болуы мүмкін?

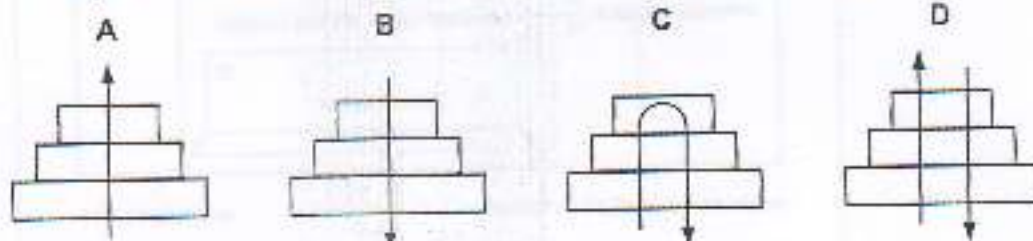
- A қоректің көптігі
- B алаңдудың аздығы
- C жыртқыштардың көптігі
- D ауруларға қарсы иммунитет

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ II

17. Төмендегі диаграммада экожүйедегі биомасса пирамидасы көрсетілген.



Осы экожүйедегі энергия ағынының бағытын қай пирамида көрсетеді?



A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

18. Құрамында кристаллары бар органелланы(-ларды) таңдаңыз.

1. эндоплазмалық тор
2. Гольджи аппараты
3. митохондриялар

A 1 және 2

B 1 және 3

C тек 1

D тек 3

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

19. Терморегттелу — су қызметінің бірі.

Бұл қызметті қамтамасыз ететін су қасиетін ашықтаңыз.

A жылу сыйымдылығының жоғарылығы

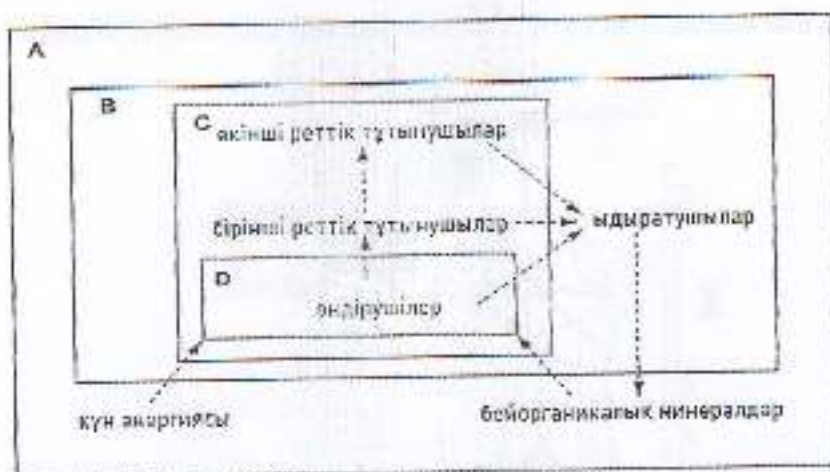
B судың ерігіштігі

C өзін-өзі тазарту

D беттік керілудің жоғарылығы

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

20. Тек доректік тор ретінде жиналган экожүйенің бөліктері қай шаршыда орналасқан?



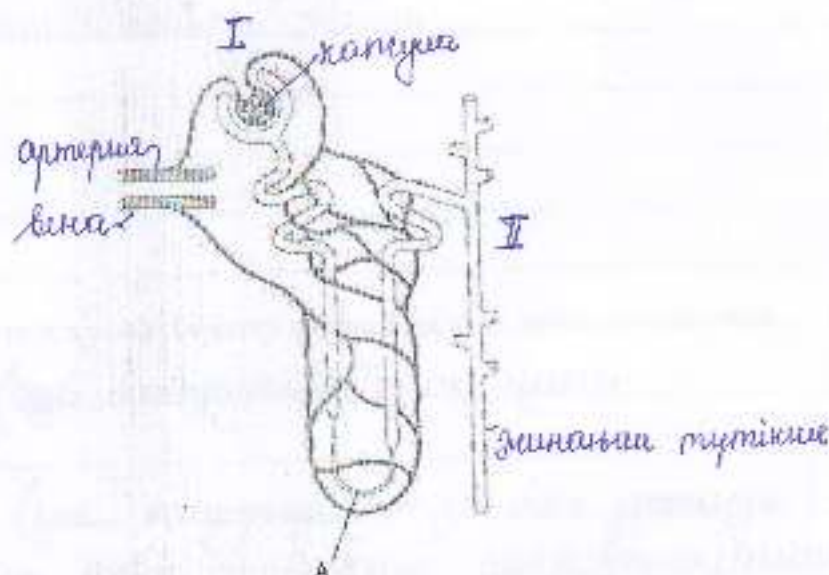
A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ III ☐

[Барлығы: 20 балл]

178

В бөлімі

21. 21.1-суретте бүйректі қанмен қамтамасыз ететін қан тамырлар мен нефрон көрсетілген.



21.1-сур.

- (а) 21.1-суретте I ультрафилтрация және II реабсорбция жүретін құрылымдарды бағдаршартармен белгілеп, атаған жазыңыз.
- I – ультрафилтрация – *капсула*
- II – таңдамалы реабсорбция – *осиназын түтікше*

[2]

- (б) Ультрафилтрация кезінде салыстырмалы молекулалық салмағы 68000-нан асатын тұмақтағы қан коаппоненттері Боуман капсуласына түсе алмайды.

Осыған байланысты сүзгі тосқауылдың ролін атқаратын құрылымды атаңыз.

(I) зртінен бөлінеген құрылым сүзгі тосқауыл

(ының ролін атқарады.) [1]

Боуман капсуласының жабығы деп атаады.

Ғұмыеті: шұмқтың қапшықтары жабу

(с) (i) Бірінші реттік зардан глюкозаның реабсорбиалану үдерісін сипаттаңыз.

Қаннан канулымының жабының шұңқарының
канулымының жабын.

[3]

(ii) 21.1 суретте А әршімен берілген құралымды атап, қызметін көрсетіңіз.

Атауы (суы тасқанын) Тенне цингі

Қызметі (қан жағдарына таза ақыл заттарды) Бұйрықты
(суы ақыл қан) Бұйрық ақылдарының [2]
шікреті электролиттерді бөлетін үдеріс

(d) Проксимальді нілген түтікше жасушаларының үш ерекшелігін түсіндіріңіз.

1) Ақылдың жағдары дұрыс тауу үшін
2) Жағдары құрылымы үшін
3) Жағдары шұңқары үшін

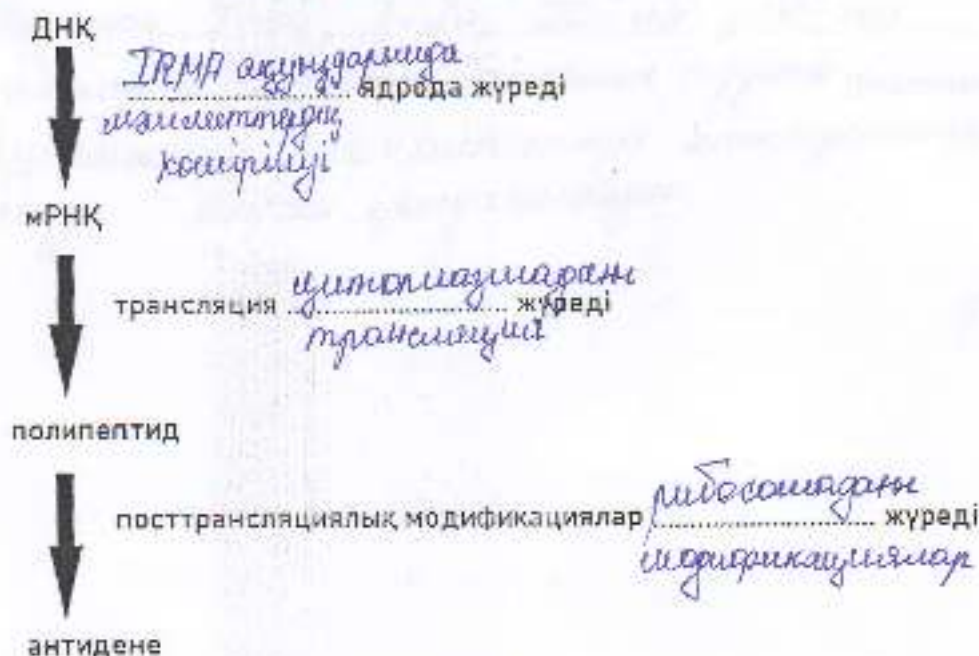
[3]

[Барлығы: 11]

110

22. Плазмалық жасушаның қызметі – арнайы антиденелерді өндіру және бөлу.

- (а) Плазмалық жасушада болатын әрекеттер тізбегін қорытындылау үшін 22.1-суреттегі бос орындарды толтырыңыз.



22.1-сур.

[3]

- (b) (i) Антиденелердің қызметін сипаттаңыз

Әлі ағза тіршілік ететін вирустар мен бактериялардың процестеріне қарсы тұру. ағзаның иммунитетті жасау. вирустардан қорғау. бөлім табиғат. [2]

- (ii) Антиденелерді мысалға алып, нағыздың төртінші реттік құрылымын сипаттаңыз.

Бейтараптану және IV-ші кезеңі құрылымы. бейтараптану және IV-ші кезеңі ағза тіршілік ететін. [2]

- (c) Моноклональді антиденелерді жасалма ауруларды диагностикалауда қолдану үшін коммерциялық түрде өндіруге болады.

Моноклональді антиденелерді алу үшін қолданылатын жасушалар түрін атаныз.

Жауабы: мен нұсқар қосарамын,
Жауабы: I-ші, II-ші, III-ші, IV-ші [Барлығы: 8]
пелтиртің, сүтсіздің байланыс түзімін
құрамында, ақпараттың ақпараттың
ақпараттың ақпараттың ақпараттың.

РД

23. 23.1-суретте митоздық жасушалық циклдің әртүрлі кезеңдеріндегі төрт жануар жасушасы көрсетілген.



23.1-сур.

- (a) (i) 23.1-суреттегі әрбір жасушаға берілген санды пайдаланып, митоз кезеңдерін дұрыс реттілікпен орналастырыңыз.

2 → 1 → 3 → 4

[1]

- (ii) Митоздың биологиялық маңызын сипаттаңыз.

Митоздың биологиялық маңызы - көбею.
Митоз арқылы көбею процесі жүзеге
асады.

[2]

- (b) 2-жасушадан А нүктесінде жүріп жатқан үдерісті көрсетіңіз.

Микроүтікшелердің қыздырылуы

[1]

- (c) 23.1-суретте белгіленген центриоль микроүтікшелерден тұрады.
Микроүтікшелердің митоздағы ролін сипаттаңыз.

Митоздан центриоль орналасуының
көбею процесіне қатысуға қолмектеуі

[2]

[Барлығы: 6]

24. 24.1-суретте қосжарнақты өсімдік тамырының көлденең кесіндісінің орталық аймағы көрсетілген.

паренхима
жасушалары



24.1-сур.

- (a) Тамырдың осы аймағындағы су қозғалысының бағытын көрсету үшін 24.1-суретте W нүктесінен басталып, көптема түтіктерімен аяқталатын бағырша сызғыңыз.



[1]

- (b) (i) Судың W нүктесінен көптема түтіктеріне жету жолын сыпаттаңыз.

Сүзгіш түтіктер арқылы жетеді..... [1]

- (ii) Судың бұл бағытта қозғалуын қамтамасыз ететін механизмді түсіндіріңіз.

Откізгіш ұлпаны байланысты. Яғни, қысымға
физикалық сыртқы сүзгіш түтіктердің ішінде
қысымға байланысты..... [3]

38 +

(с) 24.1-суреттегі картоп паренхимасының паренхима жасушалары энергия қоры ретінде пайдаланылатын крахмал түйіршіктерімен толтырылған. Көлдене кесіндідегі крахмал түйіршіктері айқын көрсетілмеген.

(і) Түйіршіктердің крахмалдан тұратынын анықтау үшін қолданылатын ерітіндіні атаңыз.

..... Крахмалды ерітпейтін ерітіндісі [1]

(іі) Крахмалдың құрылымы оның қызметіне қалай сәйкес келетінін сипаттаңыз.

..... Крахмал құрылымы оны қатты құрылым
..... ұстап тұратын бапты құрылым [3]

[Барлығы: 9]

98+

С бөлімі

25. Ашытқылар саңырауқұлақтар патшалығының өкілі. Ашытқы саңырауқұлақтары қантқа бай ортада өмір сүреді. Бүршіктену арқылы жыныссыз жолмен көбейеді.

25.1-суретте микроскоппен зерттелген ашытқы жасушалары көрсетілген.



25.1-сур.

- (а) Оқушылар белсенді ашытқы саңырауқұлақтарын қолдана отырып, олардың тыныс алу үдерісін анықтайды.

Ашытқылар энергияны ашу үдерісінен алады.

- (і) Ашытқылардың тыныс алуы нәтижесінде түзілетін газды атаңыз.

... (АТФ молекулалары түзіледі) CO_2 газы түзіледі. [1]

- (іі) Ашытқылардың анаэробты тыныс алуы кезінде қанша АТФ молекуласы түзілетінін жазыңыз.

... 2 АТФ молекуласы түзіледі. [1]

Екі шприц 20 см³ белсенді ашытқымен толтырылды және әрбір шприц 35°C температуралы су құйылған үлкен сынауықтарға орналастырылды. Екі сынауық 25.2-суретте көрсетілгендей температурасы 35°C су моншасына орналастырылды. Бұл температура тұрақты сақталуда.

25 минут бойы әр шприцтегі газ көлемі 5 минут сайын өлшенді.



25.2-сур.

(iii) Осы жұмыста тұрақты болған екі айнымалыны көрсетіңіз.

1. температура
2. уаг

[2]

(b) 25.1-кестеде зерттеу нәтижелері көрсетілген.

25.1-кесте

Уақыт, мин.	Жиналған газ көлемі, см ³		
	1-шприц	2-шприц	Орташа мәң
5	2	3	2.5
10	5	7	6.0
15	7	11	9.0
20	12	13	12.5
25	13	14	<u>13.5</u>

(i) 25 минут ішінде жиналған газдың орташа көлемін есептеңіз.

Жауабыңызды 25.1-кестеге жазыңыз.

[1]

(ii) 25.1-кесте деректерін талдау арқылы осы зерттеудегі жиналған газ көлеміне байланысты жалпы қорытынды жасаңыз.

1 шприц пен 2 шприцтің мөлшерінің
жалпы орташа мәңін көрсетері [1]

Уақыт ұлғайған сайын орташа, бірақ [Барлығы: 6]
уақыт ұзатпау бәсе қосылған
көлем азайады.

СБ

Жалпа бөлүм - 576

A бөлүмү - 176

B бөлүмү - 348

C бөлүмү - 68

Базасы -

Сырткы администратор: Prof

Ассистенттер: Prof
Prof



Экзаменационный материал итоговой аттестации

Предмет: Биология

Направление: общественно-гуманитарное

Название организации

образования: КТЗ - Образовательная школа с/с. Астана

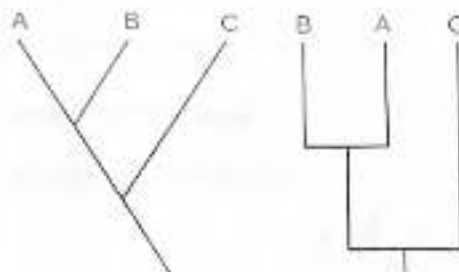
Класс: 11 Литер: Б

ФНО обучающегося: Сайрашова Жунисаз Нуржановна

Часть А

На каждый вопрос даны четыре варианта ответа: А, В, С и D. Выберите один ответ, который считаете правильным, поставив галочку (✓) в соответствующей ячейке.

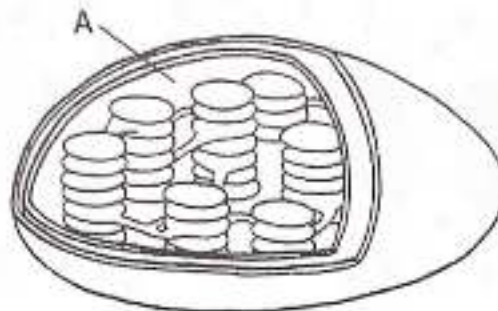
1. Укажите причину, по которой обе кладограммы являются идентичными.



- A Взаимное родство таксонов А и В более близкое между собой, чем их родство с таксоном С.
- В Взаимное родство таксонов А и С более близкое между собой, чем любой из них с таксоном В.
- С Взаимное родство таксонов В и С более близкое между собой, чем любой из них с таксоном А.
- D Таксоны А, В и С не состоят в близком родстве между собой.

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ II 18

2. Укажите функцию структурной части хлоропласта, обозначенной на рисунке буквой А.



- A участие в световой фазе фотосинтеза
B участие в темновой фазе фотосинтеза
C образует свободные молекулы кислорода
D фиксация радикалов водорода и электронов

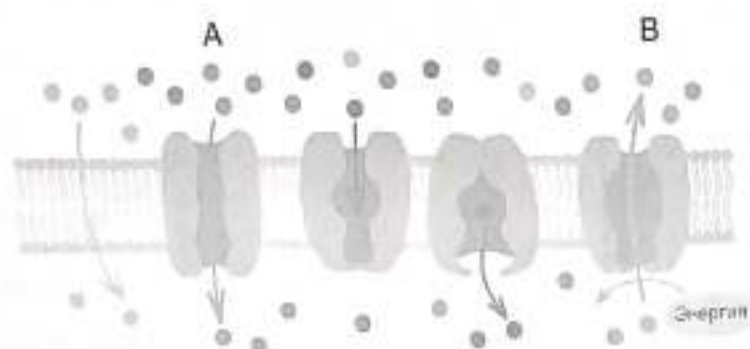
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

3. Укажите отличительную особенность процесса хемосинтеза в живых организмах.

- A происходит в хлоропластах
B источник энергии – свет
C поглощение кислорода
D характерен для растений

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1]

4. Используя рисунок, определите характеристики видов транспорта, обозначенные буквами А и В.



	А	В
А	Градиент электрохимического потенциала уменьшается.	Происходит за счёт энергии метаболических процессов.
В	Ведет к увеличению разницы концентраций веществ по обе стороны мембраны.	Градиент электрохимического потенциала равен нулю.
С	Системы транспорта называют насосами.	Происходит без затрат энергии во внутриклеточной мембране.
Д	Обеспечивает перенос ионов калия и натрия.	Перенос веществ из области высокой концентрации в область низкой.

А ☐ В ☒ С ☐ D ☐ III 0

5. В какой строке следующей таблицы правильно указаны все структурные компоненты молекулы АТФ?

	Азотистое основание	Углевод	Количество остатков фосфорной кислоты
А	аденин	дезоксирибоза	3
В	аденин	глюкоза	2
С	аденин	рибоза	3
Д	аденин	лактоза	2

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ III 1

6. Укажите функцию компонента митохондрии, обозначенной буквой А.



- А синтез ДНК
В цикл Кребса
С цикл Кальвина
D обмен веществ

А ☐ В ☐ С ☒ D ☐ III 1

7. Определите изменения в организме, происходящие в результате влияния АДГ на уровень воды.

	Жидкость в организме	Кровеносные сосуды
А	выводится	расширяются
В	выводится	сужаются
С	сохраняется	сужаются
D	сохраняется	расширяются

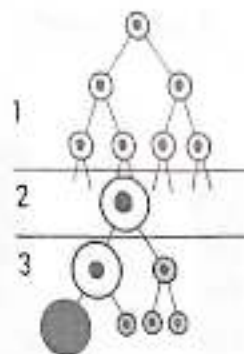
А ☐ В ☒ С ☐ D ☐ III 1

8. Укажите вторую цепь данной последовательности ДНК по принципу комплементарности ТТАЦАГТЦ

- А ААТЦТЦАГ
В ТЦЦАТЦАГ
С ААТЦААТТ
D ТЦАГТЦААГ

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ III 1

9. Определите процесс, обозначенный на рисунке цифрой 3



- A митоз
- B интерфаза
- C мейоз
- D апоптоз

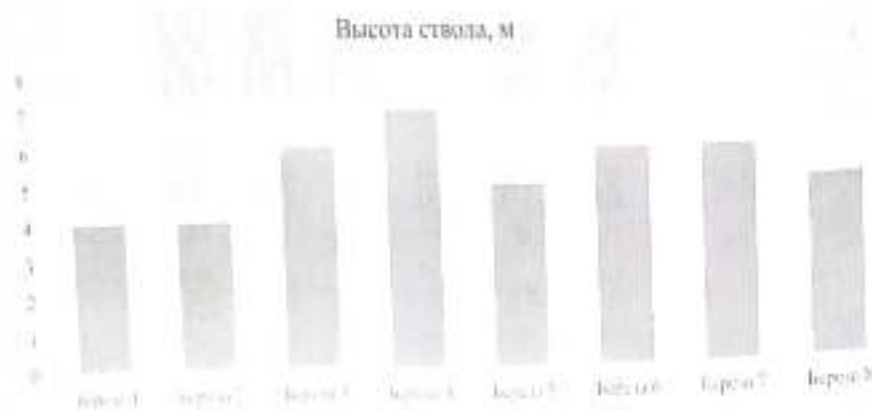
A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ [1] 1

10. Укажите главные канцерогены на образование злокачественных опухолей.

- A повреждение структура ДНК клеток
- B обострение наследственных заболеваний
- C необратимые реакции роста и развития
- D естественный отбор и изменчивость

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1] 1

11. В лесу была измерена высота ствола у берёз, произрастающих в разных его частях. Определите тип изменчивости у берёз на основе данных диаграммы.



- A наследственная
B модификационная
C комбинативная
D мутационная

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Определите, сколько типов гамет образует организм с генотипом aaBB.

- A 1
B 2
C 3
D 4

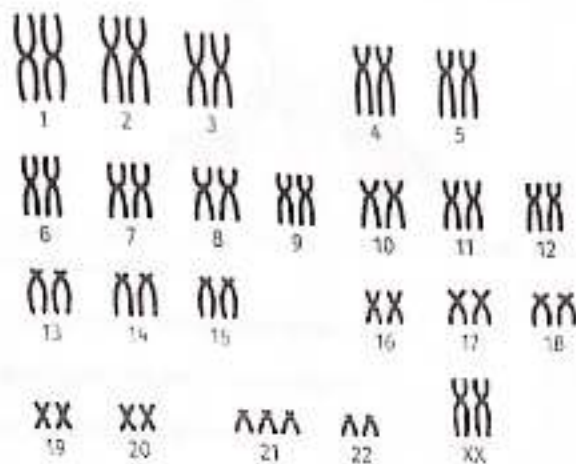
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

13. Альбилизм определяется рецессивным аутосомным геном, а гемофилия — рецессивным сцепленным с полом геном. Укажите генотип женщины-альбиноса, гемофилика.

- A $aaX^{H}Y$ или $AAx^{h}Y$
B $aaX^{H}X^{H}$ или $AAx^{h}X^{h}$
C $aaX^{h}Y$
D $aaX^{h}X^{h}$

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

14. На рисунке показан кариотип человека.



Назовите аутосомную геномную мутацию.

- A синдром Патау
- B синдром Клайнфельтера
- C синдром Шерешевского-Тернера
- D синдром Дауна

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ III /

15. Укажите способ переноса генов в биотехнологическом процессе для получения новых генетически модифицированных видов растений.

- A введение гена неродственного организма
- B редупликация гена самого организма
- C самоконтравание генов и их удаление
- D индуцированный мутагенез в клетках

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III 1

16. На рисунке представлена модель вымершей птицы археоптерикса.



Укажите три доказательства эволюции, позволяющие утверждать, что археоптерикс произошёл от пресмыкающихся.

- A сравнительно-анатомические доказательства
- B молекулярно-генетические доказательства
- C эмбриологические доказательства
- D палеонтологические доказательства

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1] 1

17. На рисунке представлена динамика повышения среднего уровня Мирового океана в период с 1880 по 2020 гг. Определите основную причину изменения уровня Мирового океана.

Изменение среднего уровня Мирового океана



- A нарушение озонового слоя
- B глобальное потепление климата
- C уменьшение количества биоресурсов
- D отступление ледя от суши

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1] 1

18. На рисунке представлен механизм действия между антигеном и антителом. Определите название структуры, отмеченный на рисунке буквой А.



- А антитело
- В антиген
- С иммуноглобулин
- Д переменная часть

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ [1]

19. Укажите цель использования ферментов при производстве бытовой химии.

- А Усиление свойств стирального порошка для выведения органических пятен.
- В Повышение кислотности растворов бытовой химии для борьбы с бактериями.
- С Придание дезинфицирующих свойств антибактериальным растворам.
- Д Ухудшение качества химических свойств порошка.

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ [1]

20. Расположите в правильной последовательности этапы биосинтеза белка.

1. Модификация структуры белка
2. «Считывание» генетической информации с мРНК
3. Создание полипептидной цепи на рибосоме
4. Связывание мРНК с использованием матрицы ДНК

A 4, 2, 3, 1

B 1, 3, 2, 4

C 4, 3, 2, 1

D 3, 2, 4, 1

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ 11

[Всего: 20]

Часть В

21. На рисунке 21.1 представлена микрофотография растительной клетки.

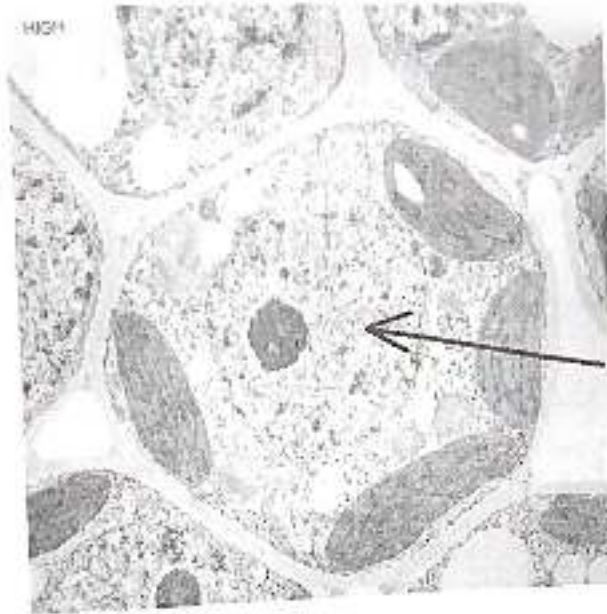


Рис. 21.1

- (а) Используя рисунок 21.1, назовите органеллы и части растительной клетки, видимые в электронный микроскоп.

Ядро, митохондрия, вакуоль, пластид.

[2]

- (б) Назовите органическое вещество, входящее в состав клеточной стенки.

Целлюлоза, белки, лигнин, углеводы.

[1]

- (в) Укажите функцию органеллы, обозначенной стрелкой на рисунке 21.1.

Ядро отвечает за деление клетки.

[1]

Перечислите органоиды соответствующие только растительной клетке и напишите их функции

1. Цитотонкая стенка

Функции: Защита и опора

2. Цитоплазма

Связь всех органоидов, внутренняя среда и транспорт веществ

3. Ядро с вакуолями

Контроль и координация наследственной информации

[3]

3

4a) Хлоропласт поглощает световую энергию. Используя рисунок 21.2, определите длину волны спектра поглощения хлорофиллов а и в.

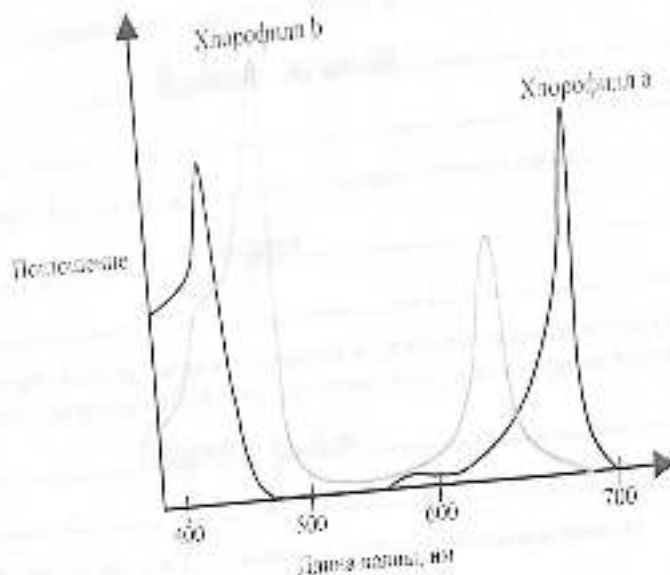


Рис. 21.2

Хлорофилл а 630-635

Хлорофилл в 430

[2]

4b) Наряду с зелеными пигментами, в клетках растений содержится пигменты, относящиеся к группе каротиноидов. Приведите пример пигмента из группы каротиноидов.

К каротиноидам относятся пигменты: каротин, ксантофилл, лютеин и др.

[1]

[Всего: 10]

На рисунке 22.1 изображена схема поддержания постоянной концентрации глюкозы в крови.



Рис. 22.1

(a) Используя рисунок 22.1, определите, какой орган выполняет роль эффектора.

Нервная система

D

(b) Назовите гормон, который регулирует уровень глюкозы в крови.

Инсулин

11

(c) Укажите болезнь, которая развивается в организме человека вследствие нарушения работы регулятора и эффектора при повышении уровня глюкозы в крови.

Сахарный диабет

11

(d) Используя рисунок 22.1, допишите в таблице необходимые понятия.

Эндокринная железа	Гормоны	Печень и другие органы
<i>Железа</i>	<i>Инсулин</i>	<i>Печень увеличивает количество глюкозы</i>

12

- с) Укажите название вещества у растений, которые выполняют роль регуляторов в системе управления жизнедеятельностью организма, и приведите один пример.

Реализация физиологических растений осуществляется
химическими веществами и электрическими импульсами.
на биофизическом, клеточном и физиологическом
уровне

[2]

2

[Всего: 8]

3. Классификация бактерий основана на их морфологических и метаболических особенностях.

- а) На рисунке 23.1 представлены схемы строения грамположительных и грамотрицательных бактерий.

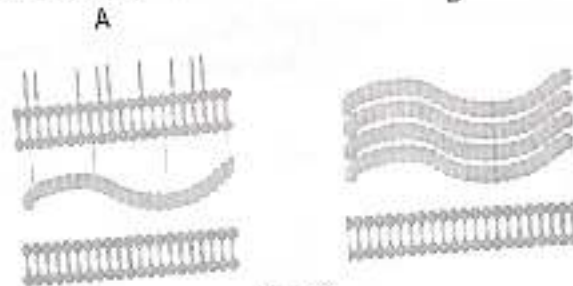


Рис. 23.1

Укажите, какая схема соответствует структуре цитоплазматической мембраны грамположительных бактерий. Объясните свой выбор.

.....
.....
.....
.....

[2]

- б) Укажите название способа, позволяющего разделить бактерии на группы в зависимости от цвета.

.....
.....

[1]

- (с) Установите соответствие последовательности использования реактивов и процессе дифференциальной окраски грамположительных и грамотрицательных бактерий.

Реактив	Последовательность
Этанол	3
Кристаллический фиолетовый краситель	1
Краситель сафранин	4
Раствор йода	2

[4]

4

- (д) Объясните почему пенициллин и лизацин оказывают воздействие на грамположительные бактерии.

Пенициллин имеет молекулу, подобную пептидогликану.

Лизацин разрушает структуру клеточной стенки, участвует в действии пенициллина и лизина. [1] 1

[Всего: 8]

24. На рисунке 24.1 представлена схема синаптического контакта.

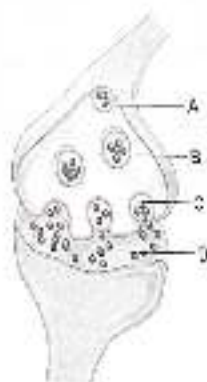


Рис. 24.1

- (а) Укажите, какой буквой на рисунке обозначен синаптический щель.

В

[1] 1

- (б) Назовите вещество, которое служит медиатором в синаптическом контакте.

Нейротрансмитер

[1] 1

(c) Укажите названия ионов, которые транспортируются через пресинаптическую и постсинаптическую мембраны холинергического синапса.

Na^+ и K^+

Cl^-

[3]

(d) Объясните, по каким причинам может произойти нарушение целостности холинергического синапса.

[2]

(e) Заполните пропуски в тексте, используя слова из списка ниже.

1. Постсинаптическая
2. Пресинаптическая
3. Синаптическая

Синапс соединяет нейроны с другими клетками и проводит нервные импульсы. Мембрана нейрона называется синаптической, а мембрана контактирующей клетки — пре- или постсинаптической. Пространство между мембранами называется синаптической щелью.

[3]

[Всего: 9]

25. На рисунке 25.1 представлена процессы экстракорпорального оплодотворения.

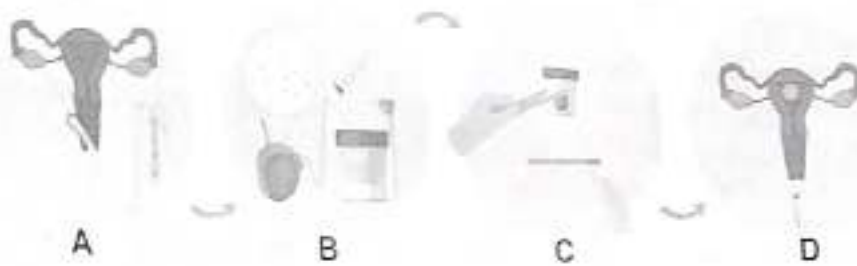


Рис. 25.1

(a) Соотнесите этапы экстракорпорального оплодотворения с процессами на рисунке.

Этапы экстракорпорального оплодотворения	Процесс на рисунке 25.1
Оплодотворение в лабораторных условиях	C, D
Перенос оплодотворённой яйцеклетки в матку	D, B

(b) Объясните значимость метода экстракорпорального оплодотворения.

ЭКО: это объединение яйцеклетки и сперматозоида в vitro (лабораторно) и время получения оплодотворённых эмбрионов и их дальнейшее переноса в матку женщины.

(c) Укажите, с какой целью женщины перед процедурой ЭКО стимулируют яичники гормональными препаратами.

Для выработки яйцеклетки и подготовки матки к внедрению

(d) Объясните причину, по которой в матку женщины подсаживают одновременно несколько эмбрионов.

Для выживания наиболее сильных эмбрионов.

[Всего: 5]

Часть А - 18

(Часть В)

Часть С - 25

Общий балл 43

Оценка - хорошо.

Председатель экзамен. комиссии - Остановов В.К.

Экзамнагор: Матвеевская Г.В. мам

Жилисидорова З.К. 

Ассистент: Жакупова Р.С. 

Протокол экзамена за курс обучения на уровне основного среднего, общего среднего образования
по Биологии ЗТҮ. облысыаралық сарыс мектеп-Ақтөбе № 115
(наименование учебного предмета)

а. _____
(наименование школы)
с.с. Ақтөбе
(наименование города)
Шымкент қаласы
(наименование района)
Ақжолбай области Республики Казахстан

В состав экзаменационной комиссии входят:

Оспанова Жанар Капатовна
(Ф.И.О. (при его наличии) председателя экзаменационной комиссии)
Жакупов Рәхмат Сериковна
(Ф.И.О. (при его наличии) экзаменатора)
Мамбеев Талғат Васильевич
(Ф.И.О. (при его наличии) ассистента)
Мухамбетов Зарина Капатовна
(Ф.И.О. (при его наличии) ассистента)

На экзамен явился:
На экзамен не явился:

Экзамен начался в 10 час. 10 мин.
Экзамен закончился в _____ час. _____ мин.

По результатам экзамена выставлены следующие баллы и экзаменационные оценки:

№	Ф.И.О. (при его наличии) экзаменуемого	Балл (прописью)	Экзаменационная оценка (прописью)
1	<u>Сайранова Исмаил Нурмахановна</u>	<u>сорок три</u>	<u>хорошо</u>
2	<u>Жакупов Рәхмат Сериковна</u>	<u>сорок четыре</u>	<u>хорошо</u>
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			

Дата проведения экзамена "19" июня 2023 г.

Дата внесения в протокол оценки "19" июня 2023 г.

Председатель Комиссии

Оспанова Ж.К. Ж.К.
(Ф.И.О. (при его наличии) подпись)

Экзаменующий подает

Жакупов Р.С. Р.С.
(Ф.И.О. (при его наличии) подпись)

Ассистент

Мухамбетов З.К. З.К.
(Ф.И.О. (при его наличии) подпись)
Мамбеев Т.В. Т.В.
(Ф.И.О. (при его наличии) подпись)



Экзаменационный материал итоговой аттестации

Предмет: Биология

Направление: общественно-гуманитарное

Название организации

образования: КГУ «Общественно-гуманитарная школа «Акиол»

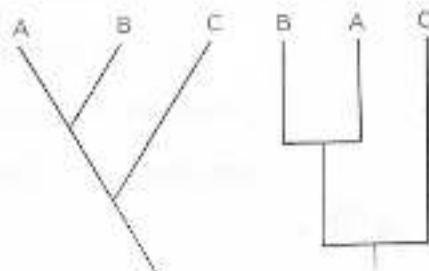
Класс: 11 Литер: Б

ФНО обучающегося: Хасенова Алия Фархадовна

Часть А

На каждый вопрос даны четыре варианта ответа: А, В, С и D. Выберите один ответ, который считаете правильным, поставив галочку (✓) в соответствующей ячейке.

1. Укажите причину, по которой обе кладограммы являются идентичными.

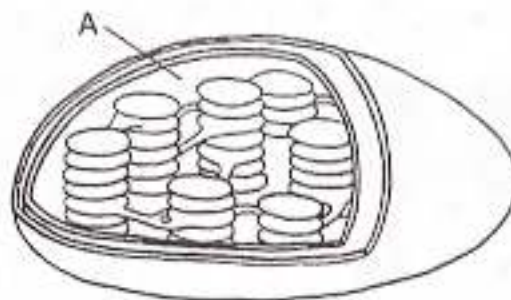


- A Взаимное родство таксонов А и В более близкое между собой, чем их родство с таксоном С.
- B Взаимное родство таксонов А и С более близкое между собой, чем любой из них с таксоном В.
- C Взаимное родство таксонов В и С более близкое между собой, чем любой из них с таксоном А.
- D Таксоны А, В и С не состоят в близком родстве между собой.

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1] 1r

2. Укажите функцию структурной части хлоропласта, обозначенной на рисунке буквой А.

1/8



- А участие в световой фазе фотосинтеза
- В участие в темновой фазе фотосинтеза
- С образует свободные молекулы кислорода
- Д фиксация радикалов водорода и электронов

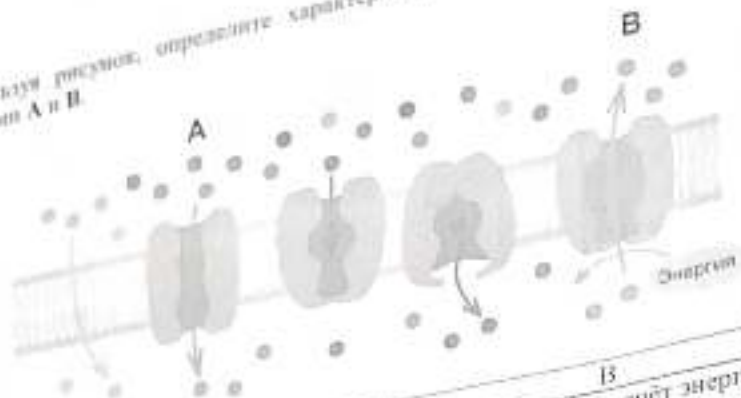
А ☒ В ☐ С ☐ Д ☐ [1]

3. Укажите отличительную особенность процесса хемосинтеза в живых организмах.

- А происходит в хлоропластах
- В источник энергии – свет
- С поглощение кислорода
- Д характерен для растений

А ☐ В ☐ С ☒ Д ☐ [1]

4. Используя рисунков, определите характеристики видов транспорта, обозначенные буквами А и В.



	А	В
А	Градиент электрохимического потенциала уменьшается.	Происходит за счёт энергии метаболических процессов.
В	Ведет к увеличению разницы концентраций веществ по обе стороны мембраны.	Градиент электрохимического потенциала равен нулю.
С	Системы транспорта называют насосами.	Происходит без затрат энергии во внутриклеточной мембране.
Д	Обеспечивает перенос ионов калия и натрия	Перенос веществ из области высокой концентрации в область низкой.

А ☐ В ☒ С ☐ D ☐ II

5. В какой строке следующей таблицы правильно указаны все структурные компоненты молекулы АТФ?

	Азотистое основание	Углевод	Количество остатков фосфорной кислоты
А	аденин	дезоксирибоза	3
В	аденин	глюкоза	2
С	аденин	рибоза	3
Д	аденин	актоза	2

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ II

6. Укажите функцию компонента митохондрии, обозначенной буквой А.



- А синтез ДНК
В цикл Кребса
С цикл Кальвина
D обмен веществ

А ☐ В ☐ С ☒ D ☐ II

7. Определите изменения в организме, происходящие в результате влияния АДГ на уровень воды.

	Жидкость в организме	Кровеносные сосуды
А	выводится	расширяются
В	выводится	сужаются
С	сохраняется	сужаются
D	сохраняется	расширяются

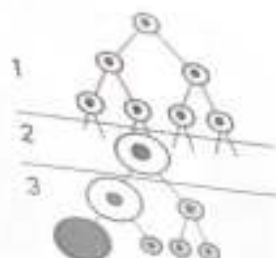
А ☐ В ☒ С ☐ D ☐ II

8. Укажите вторую цепь данной последовательности ДНК по принципу комплементарности ТТАГЦАГТЦ

- А ААТЦГТЦАГ
В ТЦЦАТЦАГ
С ААТЦААТТ
D ГЦАТЦААГ

А ☒ В ☐ С ☐ D ☐ II

9. Определите процесс, обозначенный на рисунке цифрой 3



- A митоз
- B интерфаза
- C мейоз
- D овогенез

A ☐ B ☐ C ☒ D ☐ III 1

10. Укажите влияние канцерогенов на образование злокачественных опухолей.

- A повреждение структуры ДНК клеток
- B обострение наследственных заболеваний
- C необратимые реакции роста и развития
- D естественный отбор и изменчивость

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ III 1

11. В лесу была измерена высота ствола у берёз, принадлежащих в разных его частях. Определите тип изменчивости у берёз на основе данных диаграммы.



- A наследственная
B модификационная
C комбинативная
D мутационная

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [1]

12. Определите, сколько типов гамет образует организм с генотипом aaBB.

- A 1
B 2
C 3
D 4

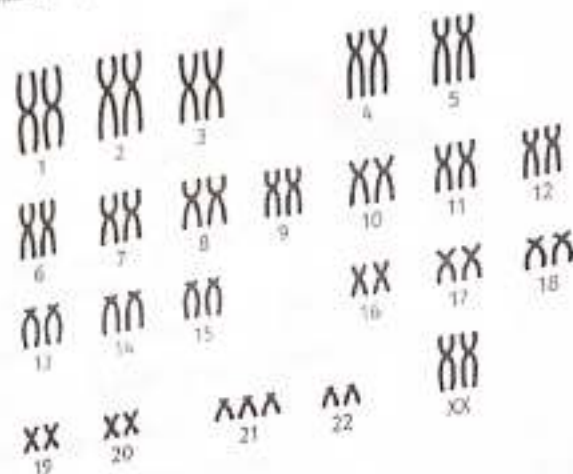
A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

13. Альбинизм определяется рецессивным аутосомным геном, а гемофилия – рецессивным сцепленным с полом геном. Укажите генотип женщины-альбиноса, гемофилика.

- A $aaX^{H^h}Y$ или $AA X^{H^h}Y$
B $aaX^{H^h}X^{H^h}$ или $AA X^{H^h}X^{H^h}$
C aaX^hY
D aaX^hX^h

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

14. На рисунке показан кариотип человека.



Назовите аутозную темную мутацию:

- A синдром Патау
- B синдром Клайнфельтера
- C синдром Шерешевского-Тернера
- D синдром Дауна

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ [1]

15. Укажите способ переноса генов в биотехнологическом процессе для получения новых генетически модифицированных видов растений.

- A введение гена перодического организма
- B редупликация гена самого организма
- C самокопирование генов и их удаление
- D индуцированный мутагенез в клетках

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1]

16. На рисунке представлена модель вымершей птицы археоптерикса.



Укажите тип доказательства эволюции, позволяющие утверждать, что археоптерикс произошёл от пресмыкающихся.

- A сравнительно-анатомические доказательства
B молекулярно-генетические доказательства
C эмбриологические доказательства
D палеонтологические доказательства

A ☐ B ☐ C ☐ D ☒ II 1

17. На рисунке представлена динамика повышения среднего уровня Мирового океана в период с 1880 по 2020 гг. Определите основную причину изменения уровня Мирового океана.



- A разрушение озонового слоя
B глобальное потепление климата
C уменьшение количество биоресурсов
D отступление вода от суши

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ II 1

18. На рисунке представлен механизм действия между антигеном и антителом. Определите название структуры, отмеченный на рисунке буквой А.



- A антитело
- B антиген
- C иммуноглобулин
- D переменная часть

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1] 1

19. Укажите цель использования ферментов при производстве бытовой химии.

- A Усиление свойства спирального паразита для выведения органических питен.
- B Повышение кислотности растворов бытовой химии для борьбы с бактериями.
- C Придание дезинфицирующих свойств антибактериальным раствором.
- D Ухудшение качества химических свойств порошка.

A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ [1] 1

20. Расположите в правильной последовательности этапы биосинтеза белка.

1. Модификация структуры белка
2. «Считывание» генетической информации с мРНК
3. Создание полипептидной цепи на рибосоме
4. Синтез мРНК с использованием матрицы ДНК

A 4, 2, 3, 1

B 1, 3, 2, 4

C 4, 3, 2, 1

D 3, 2, 4, 1

A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ [11] 0

[Всего:20]

Часть В:

21. На рисунке 21.1 представлена микрофотография растительной клетки.

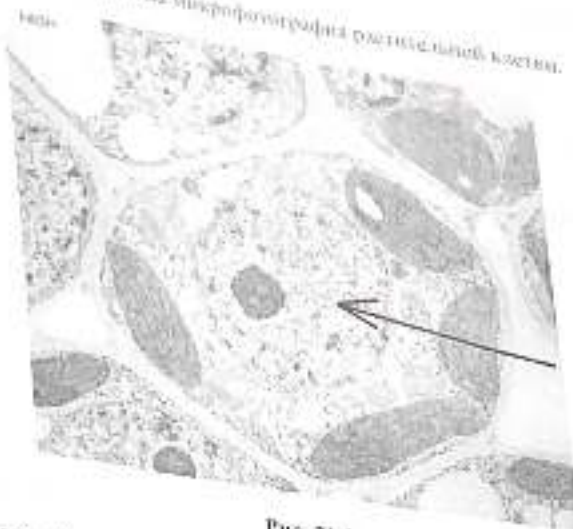


Рис. 21.1

(a) Используя рисунок 21.1, назовите оргanelлы и части растительной клетки, видимые в электронный микроскоп.

Ядро, митохондрия, хлоропласт, вакуоли

(b) Назовите органическое вещество, входящее в состав клеточной стенки.

Органическое вещество клетки это белки, липиды, углеводы

(c) Укажите функцию оргanelлы, обозначенной стрелкой на рисунке 21.1.

Ядро отвечает за хранение информации

- (d) Перечислите органоиды соответствующие только растительной клетке и напишите их функции

1. Клеточная стенка

Функция: защита и окрас

2. Вакуоля

Функция: Вывод всех отходов внутренней среды и транспорт веществ

3. Ядро с хроматином

Функция: хранение и передача наследственной информации

- (e) Хлоропласт поглощает световую энергию. Используя рисунок 21.2, определите длину волны спектра поглощения хлорофилов а и b.

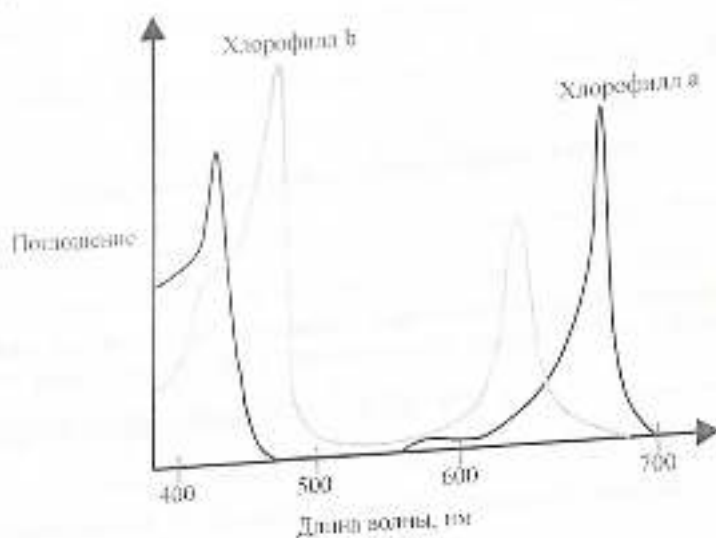


Рис. 21.2

Хлорофилл a: 640-660

Хлорофилл b: 430

[2]

- (f) Наряду с зелёными пигментами, в клетках растений содержатся пигменты, относящиеся к группе каротиноидов. Приведите пример пигмента из группы каротиноидов.

К каротиноидам относятся также пигменты, как каротин, зеаксантин, ксантофиллы, ликопин и т.д.

[1]

[Всего: 10]

22. На рисунке 22.1 изображена схема поддержания постоянной концентрации глюкозы в крови.



Рис. 22.1

(a) Используя рисунок 22.1, определите, какой орган выполняет роль эффектора.

Эндокринные железы

[1]

(b) Назовите гормон, который регулирует уровень глюкозы в крови.

Инсулин

[1]

(c) Укажите болезнь, которая развивается в организме человека вследствие нарушения работы регулятора и эффектора при повышении уровня глюкозы в крови.

Диабетический сахарный диабет

[1]

(d) Используя рисунок 22.1, запишите в таблице необходимые понятия

Эндокринная железа	Гормоны	Печень и другие органы
<u>Панкреатическая железа</u>	<u>Инсулин и глюкагон</u>	

[2]

- (e) Укажите название вещества у растений, которые выполняют роль регуляторов в системе управления жизнедеятельностью организма, и приведите один пример.

Фитогормоны регулируют многие процессы жизнедеятельности и растений: прорастание семян, рост, цветение, скрепление плодов и т.д.

[2]

2

[Всего: 8]

23. Классификация бактерий основана на их морфологических и метаболических особенностях.

- (a) На рисунке 23.1 представлены схемы строения грамположительных и грамотрицательных бактерий.

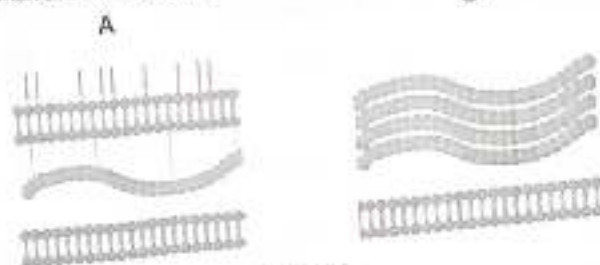


Рис. 23.1

Укажите, какая схема соответствует структуре цитоплазматической мембраны грамположительных бактерий. Объясните свой выбор.

[2]

- (b) Укажите название способа, позволяющего разделить бактерии на группы в зависимости от цвета.

[1]

- (c) Установите соответствие последовательности использования реактивов в процессе дифференциальной окраски грамположительных и грамотрицательных бактерий.

Реактив	Последовательность
Этанол	3
Кристаллический фиолетовый краситель	1
Краситель сафранин	4
Раствор йода	2

[4] 4

- (d) Объясните почему пенициллин и линкозам оказывают воздействие на грамположительные бактерии.

Воздействие происходит из-за воздействия
на клеточную мембрану

[1] 1

[Всего: 8]

24. На рисунке 24.1 представлена схема холинергического синапса.

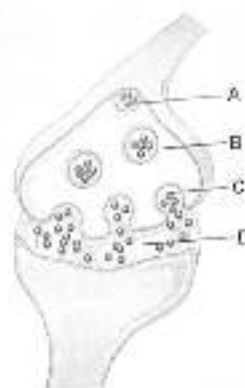


Рис. 24.1

- (a) Укажите, какой буквой на рисунке обозначена синаптическая цель.

Д

[1] 1

- (b) Назовите вещество, которое служит медиатором в холинергическом синапсе.

Ацетилхолин

[1] 1

- (c) Укажите названия ионов, которые транспортируются через пресинаптическую и постсинаптическую мембраны холинэргического синапса.

Na^+ K^+
 Ca^{2+} [1]

- (d) Объясните, по каким причинам может произойти нарушение деятельности холинэргического синапса.

.....
.....
..... [2] 0

- (e) Заполните пропуски в тексте, используя слова из списка ниже.

1. Постсинаптическая
2. Пресинаптическая
3. Синаптическая

Синапс соединяет нейроны с любыми другими клетками и проводит нервные импульсы. Мембрана нейрона называется синаптическая, а мембрана контактирующей клетки - пресинаптическая. Пространство между мембранами называется синаптической щелью.

[3]

[Всего: 9]

25. На рисунке 25.1 представлена процессы экстракорпорального оплодотворения.



Рис. 25.1

(a) Соотнесите этапы экстракорпорального оплодотворения с процессами на рисунке.

Этапы экстракорпорального оплодотворения	Процессы на рисунке 25.1
Оплодотворение в лабораторных условиях	C
Перенос оплодотворённой яйцеклетки в матку	D

[2] 2

(b) Объясните значимость метода экстракорпорального оплодотворения.

решается проблема бесплодия

[1] 1

(c) Укажите, с какой целью женщины перед процедурой ЭКО стимулируют яичники гормональными препаратами

для выбора лучшей яйцеклетки и подготовки матки к беременности

[1] 1

(d) Объясните причину, по которой в матку женщины подсаживают одновременно несколько эмбрионов.

для формирования наиболее сильных эмбрионов

[1] 1

[Всего: 5]

Часть А. - 18

(Часть В)

Часть С. - 26

Общий балл - 44

Оценка хорошо

Председатель экзамен. комиссии - Осанова В.К.

Экзаминатор: Жакурова Р.С. ЖА

Ассистент: Маввиевская Р.В. Мант
Кымысдарова З.К. Ж-К